

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 02877

LEYENBIKHER FAR DER YIDISHER SHUL

Israel Steinbaum

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

לייענבייכער פאָר דער אַזְדִּישׂעַר שׁוֹל

דאָס דרייטע לייענבוֹך

צוזאמענעגעשטעלט פון

י. שטיינבוים

באנצירונגען פון

א. גולדמן

צוווייטע פֿאָרבעסערטֿע אַוְיפֿלְאָגָע

פאָרלָאָג „ערציאוֹנָג“ — ניו יָאָרָק, 1927

הוַיֵּפֶט פֿאָרְקוֹיָף בְּיַום פֿאָרְלוֹאָג פּוֹן

מַאֲכָם נ. מִיּוֹל, 424 גְּרוּנְד סְטוּרִיט, נִיו יָאָרָק.

Copyright, 1926
by I. STEINBAUM
New York

לייעניבער פאר דער אידישער שוֹל

דאס דרייטע לייעניבור

אַינָה אַלְמָן :

זוויט

עפנט טוּרֵן (ליַד)	פֿרִיז מַאֲרֶקִישׁ	5	.1.
די ערְדֵר דְּרוּיט זִיךְ נִיט	ד. ב. סְלָצְקִי	6	.2.
אנַהְיִיב פְּרִילִינְג (ליַד)	נְחֻומִים	13	.3.
דָּאָס בְּלִינְדְּרָע אַינְגָּל	א. גְּרוֹאוֹזְעַנְסְּקִי	14	(4)
אַ נַּאֲסָט פְּאָרָט (ליַד)	מִשְׁאָה טִוְיטָשׁ	19	(5)
דָּעָר אַרְאָנְג אַוְטָאָנְג	דָּאָרָאשְׁעוּוֹטוֹשׁ (אִידִישׁ:	20	(6)
רַאֲקָאָסְקִירְקָאָפְּלָאָן			
זָוָן אַיְזָן חִימָל (ליַד)	יִצְחָק קָאַצְעַנְעַלְסָאָן	26	(7)
שְׁמוֹאֵל מַיְלְגָּנְעָר	יְהָוָה שְׁטִיְינְבָּרָגּ	27	(8)
איַן דָּעָר וּוּוִיט (ליַד)	אַבְרָהָם רִיוּזָעָן	35	(9)
דָּאָס וּוּוִיסָע צִינְגָּלָע	אַלְפָאָנָס דָּאָדָע	36	(10)
נָאָך זָוָנְפָּאָרְגָּאָנְג (ליַד)	נְחֻומִים	43	(11)
צָוַויִּי חֲבָרִים	יְהָוָה שְׁטִיְינְבָּרָגּ	44	(12)
הַאֲרָבָּסְט (ליַד)	אַבְרָהָם רִיוּזָעָן	52	(13)
פָּאַרְלָאָרָן דָּעַם בָּאַלְאָבָּאָס	ז. לִיבָּן	53	(14)
אוֹיְף דִּי פַּעַלְדָּעָר (ליַד)	אַבְרָהָם רִיוּזָעָן	60	(15)
דָּעָר בְּלִינְדָּר (ליַד)	מָאָנִי לִיבָּן	61	(16)
אַלְכָּעָרְטָם פְּסָק	ז. לִיבָּן	62	(17)
זְוִידְעַשׁ פְּרָאָסְט (ליַד)	מִשְׁאָה בְּרָאָדָרְזָאָן	66	(18)
רִיוּזָעָלָע — אַבְרָהָם רִיוּזָעָן		68	(19)

- (20) איז בעילך (ליד) — ז. סענאלאָווויטש — — — —
 71 — — — — —
 (21) דער פרעמדער (ליד) — מאני ליב — — — —
 72 — — — — —
 (22) ווען דער פֿאָפֿאָס טְרִוְיְקְט — ז. לֵיבִין — — — —
 77 — — — — —
 (23) מײַן אַינְגֶּנְגָּלָע (ליד) — מאָרים רָזְנְפָּלְד — — — —
 82 — — — — —
 (24) צוֹויִי פֿרְעַסְט — מ. חַיְמָסָן — — — —
 84 — — — — —
 (25) די נוֹיט (ליד) — מאָני לֵיב — — — —
 89 — — — — —
 (26) אַיאָמָא — י. גַּאֲרְדִּין — — — —
 93 — — — — —
 (27) דּוֹשִׁימִי — מאָרים זָאוֹרְדִּין — — — —
 99 — — — — —
 (28) אַיְן זָאָלְאָגְּנִישָׁן גָּאָרְטָן (ליד) — ח. לִיוּוֹיק — — — —
 111 — — — — —
 (29) דער פֿאָרְכִּיּוֹפְטָעֵר שְׁפִינְגֵל — ז. דָּאָרָאַשְׁעוּוּוִיטְשׁ
 אַיְדִּישׁ : רָאָקָאָוּסְקִירָאָפְּלָאָן — — — —
 112 — — — — —
 (30) דער צוֹיבָעַרְמָאָן (ליד) — יהָאָש — — — —
 119 — — — — —
 (31) דער רָעָנָן — ז. מ. דָּאָרָאַשְׁעוּוּוִיטְשׁ אַיְדִּישׁ : רָאָקָאָוּסְקִי
 121 — — — — —
 (32) דָּאָס פֿלְאָטְעָרְל אָוּן דָּעָר וּוּאָרִים (ליד) — נְחֻומִי . —
 127 — — — — —
 (33) דָּעָר לֵיב אָוּן דָּעָר הַעַלְפָּאָנְט — דָּוד פֿינְסְקִי — —
 128 — — — — —
 (34) אַ שְׂטִיבָל (ליד) — ז. וּוַיְנְפָעֵר — — — —
 132 — — — — —
 (35) אָז אַוְמִוִּיסְטָעֵר חַשְׁד — לְעָזָן קָאָבְרִין — — — —
 134 — — — — —
 (36) חַנָּה/לְעָז (ליד) — נְחֻומִי . — — — —
 140 — — — — —
 (37) דָּעָר טְרוּוּמָעָר — קָאָלִיל גִּיבְרָאָן (אַיְדִּישׁ : ג. גְּרָאָס) —
 141 — — — — —
 (38) אַ מעָשָׁה מָוֵט אַ קו (ליד) — ז. וּוַיְנְפָעֵר — — — —
 145 — — — — —
 (39) דָּעָר מְשֻׁבָּן — פ. שְׂוִילָר — — — —
 146 — — — — —
 (40) אַ גַּעַשְׁלָעָג — י. אַפְּאָטָאָשׁו — — — —
 151 — — — — —
 (41) דָּעָר וּוַיְנְטָוּס אַיְזָגְעָז אַיְן בָּעַם — מְשָׁה קוֹלְבָּאָק —
 156 — — — — —

עַפְנָט טִירָן

עפנט טירן, קומט אין דרויסן,
רייסט די פענסטער, ברעכט זיין אויס;
געמט אריין דעם נאסט דעם גרויסן —
קומט אנטקען אים ארייס.

ס'או הײַנט יומֶ-טוֹב אין די גערטנער,
אויף די נאָסָן, אוּמָעָטָום;
ס'או הײַנט לִיכְטִיךְ, זעַט נָאָר, הערט נָאָר
וּי עַם מָאנָצָן ווַינָּטָן אָום.

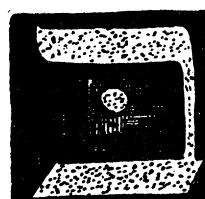
הערט נָאָר, וּי די צוּווִינָן טְרִישְׁטְשָׁעָן,
אוֹן דָּעֵר טִיךְ — וּי שְׂרִיְיט אָון בְּרוּמָט;
הערט נָאָר פִּיפָּן, הערט נָאָר סְוִיסְטְשָׁעָן
קומט אין דרויסן, נִיכְעָר קומט!

פרץ מאָרקייז.

די ערְדָּרְדִּיְתַּמְּ זִקְ נִימְט

עַנִּי אָוֹן יְוִדֵּי וַיְיַעֲנֵן גַּעֲוֹעֵן חֶבְרִים אַינְגָּן-
לְאָחָר, וּוְאָסְטַהְאָבָן לִיב גַּעַהָאָט יְעַדְעַ זִקְ
פָּאָרְשְׁטִין אָוֹן אַלְיָין דָּעְרָגִין מִיטָּן
שְׁכָל, וּוְאָסְטַהְאָבָן וַיְיַזְוֵי טָוָט זִקְ אַלְעָז
אוֹיפְּ דָּעָרְ וַוְעָלָט.

אָפְטַ פְּלָעָגָן זִי כָּאָפְן אַמְּיאָסְמָן

פָּסְקַ פָּאָר זְיוּעָר וַוְעָלָן אַלְיָין דָּעְרָקְלָעָרָן אָוֹן אַוִּיסְפָּאָרְשָׁן. נָאָר
דָּסְמָאָכָט נִיטָּאָוִים. אַזְעָלְכָם טְרָעָפְטַ זִקְ אַוִּיךְ מִיטָּן
גְּרוֹוִסְעַ, גְּרוֹוִסְעַ הָאָבָן נָאָךְ גְּרוֹעָסְעַרְעַ צְרוֹתַ פָּאָר זְיוּעָר וַוְעָלָן
וַוְיָסְן אַלְצְדִּינָּג. אָוֹן בָּעָנִי אָוֹן יְוִדֵּי הָאָבָן זִקְ נִיטָּאָבְעָרְגָּעָ-
שְׁרָאָקָן פָּאָר דִּי שְׁמַיְּז, וּוְאָסְטַהְאָבָן אוֹיפְּ פְּלָעָגָן אָפְטַ כָּאָפְן פָּאָר צְעָנָ-
מָעָן דָּעָם וַוְאָנְטְּ-זְיוּגָעָר, אַדְעָרְ פָּאָר אַוִּיפְּרִיְּסָן דִּי סְפָּרוֹנוֹזְשִׁיְּ-
נָעָם פָּוָן דָּעָרְ וַוְיְכָעָר שְׁטוֹלָן, וּוְאָסְטַהְאָבָן שְׁטִיְּמָתְּ בַּיְּ וַיְוִדִּים עַלְטָעָרָן
אַיְּן זָאָל, אָוֹן נָאָךְ פָּאָר אַזְעָלְכָעָן זָאָכָן. אַדְרָבָה, דָּסְמָהָטָן זִי
צְוָנָעָגָבָן נָאָךְ מַעְרָחָשָׁק זִקְ צְוָצְקָלְבָּיָן וַוְעָן נִיטָּאָיְזָ אַוִּיךְ
צְוָם גְּרָאָמָאָפָּאָזְ-קָעָסְטָל, וּוְאָסְטַהְאָבָן בַּיְּ בָּעָנִים עַלְטָעָרָן, אָוֹן אַקְוָק
טָאָן, וּוְאָסְטַהְאָבָן דָּאָרָטָן טָוָט זִקְ. דָּסְמָאָלְטָעָ שְׁפִּילְ-קָעָסְטָל הָאָבָן זִי
שָׁוָוָן לְאָנָגְ צְעָשְׁרוֹיָפְטַ אָוֹן צְעָדְרִיָּטַ אָוֹן אַפְּגָעָכָאָפְטַ זְיוּעָר
עַרְלָאָךְ אַוִּיסְקָוּמְעַנְיָשָׁ פָּאָר דָּעָרְ אַרְבָּעָטָן, נָאָר דָּסְמָ אַיְּזָ אַלְעָז
בְּלָאָטָעָ. דָּעָרְ עַיְקָרְ אַיְּזָ, וַיְיַזְוֵי טָוָטָמָתָן מָעָן אוֹיפְּ צְרוּיקָאָט

די רעדלאך, זייז זאלן זיך וויזער דרייען און שפילן? און וואס
מיינט איר, זייז וואלטן ניט דערגאנגען דעם סוד? קאנט איר
ניט בענין און יודין. או זייז וואלטן וועלן, וואלטן זיך גע-
קאנט. נאר זיך האבן ניט געוואלט, וויל זיך זענען פלוצלאנג
פארגומען געוווארן מיט אן אנדערער זיך.

און געוווען איז די מעש האזוי: אײַנמאָל איז זיך יודִי
געזעסן אין שטוב. בעני איז גראָד ניט געוווען מיט אים.
פלוצלאנג הערט ער, ווי אין צוּוֹוִיטֵן אלקער דערציאַלְטֵט דער
לערער זיין שוועסטערל כייקען, או די ערְדַּרְדְּרִיְתַּן זיך. האט
יודִי צוּרְשְׁטַמְּגָעִימִינְטַם, ער האט אַטְמָוֹתָן, ניט אַיְגְּנָגְעָהָעָרטָם.
איז אַכְבָּעָר נִין. דער לערער דערציאַלְטֵט וויזער אַמְּאָל בְּפִירּוֹשָׁ
דאַס אַיְגְּעָנָע: די ערְדַּרְדְּרִיְתַּן זיך! אַט האַסְטַוְוָה דִּיר אַ נִּים!
איז יודִי אַרוּסְגַּעֲרָאָכְן פָּוָן אַונְטָעָר דַּרְקָאַנְפָּעָ אַן
אייז אַוּעָק צו זיין עַלְטָעָרְן בְּרוּדָעָר יָאנְנִין.

— יָאנְנִין, דַּרְקָעָר לְעַרְעָר זָאנְגָּט: די ערְדַּרְדְּרִיְתַּן זיך!

— וואָס דַּעַן, זיך דְּרִיְתַּן זיך נִין? אַודְאַיְתַּן זיך זיך!

— האט יָאנְנִין גַּעַנְטְּפָעָרטָם.

יודִי איז געוווען שְׂרֻקְלָאָךְ אַיבְּעָרָאַשְׁטָם אַן אַיז זיך אַוּעָק
צַו זַיִן בענין אַן אַים דְּרִצְיָילְטָן די נִין. בעני אַיז זיך
געוווען אַיבְּעָרָאַשְׁטָם: וואָס הַיִּסְטָן? אַנוֹ לְאַמְּרִיּוֹתָן קָוּן. — האט
מען גַּעֲקוּטָן אַן גַּעֲקוּטָן, נִין, מִזְעָטָן. אַיז מען בִּידְעָ
אַוּעָק צְרוּיק צַו יָאנְנִין: די ערְדַּרְדְּרִיְתַּן זיך נִין! מען זַעַט
נִין! האט זיך יָאנְנִין גַּעַנְמָעָן דְּרֻקְלָעָרְן אַן דְּעָרְוּיְיָין פָּוָן אַ
ראַיָּה מִיט אַשְׁוּפָה אַוְיפָּן ווְאַסְפָּעָר אַן מִיט בָּעָרָג אַן מִיט הַיְמָלָ
— נֶאֱרָדָס אַלְצַן האט זיך זיך עַפְּעָם נִיט גַּעַלְיִיגְט אַוְיפָּן שְׁכָלְ;

און בידע חברים האבן באשלאטן בי זיך צו דערגין די זאה.
האָט מען פארווארטן אלע ארכבעט און נאָר געלערטן, ווי
אווי מען קען ווען, ווי די ערַד דרייט זיך.

אייז בעני געפאלן אויף און המצאה: שא, איך ווים! אט
לאָמיר לוייפן אין אָראָד לאָנג, וועלן מיר זען! אייז מען
געלאָטן אין אָראָד, אָרוּמְגַעִיאָנט, בייז דער קאָפּ האָט זיך
פארדרויט. דעםָאלט אייז מען געלְלִיבּן שטיין, געפאלן פון די
פִּים, זיך אָנְגַעַכְאָפּט אַיְינָעֶר פָּאָרֶן צְוֹוִיטָן אָון גַּעֲשֵׁרְיָן:
ס'דרויט זיך! ס'דרויט זיך! אָכְבָּעֶר באָלְד אָיז מען ווֹידָעֶר
אָרִינְגָעָפָּאלְן אָין סְפִּיקּוֹת: ס'אָ מְשֻׁלָּה! ס'גָּאָר דָּעֶר קָאָפּ
דרויט זיך, אָכְבָּעֶר די ערַד נִיט. וואָרים ווען די ערַד זאָל זיך
דרויען, וואָאלט דָּאָר שְׂוִין אָונְזָעֶר שְׂטוּבּ באָדָאָרְפּט שְׂטִיָּן
אויף אָין אָנדָעֶר אָרטָן!

— אָודָאי...

אייז אָונְטָעָר גַּעַשְׁפָּרוֹנוֹגָן יְוִדי:

— שא, אָט איך וועל דָּוָר ווֹיְזָן! קָוָם!
און ער האָט אָוּוּקְגַּעֲפִּירְט בעניין אָין קוֹיד אָרְיִין; דָּאָרט
אייז גַּעַשְׁטָאָטָן אָנְגָּעָן צְעָבָעֶר מִיט ווֹאָסָעֶר.
— זַעַטָּה, — האָט יְוִדי גַּעַטְעַנְהָעַט, — אוֹ מִיר זאָל,
לְמַשְׁלֵךְ, דָּרְיוּעָן דָּעַם צְעָבָעֶר, ווֹעַט זיך אָוִיסְגִּינְטָן דָּאָס ווֹאָסָעֶר,
צַי נִין?

— לאָמיר פְּרוֹאוֹן, וועלן מִיר זען.

— ס'גִּימְט זיך אָוִים! — האָט בעני אָוִיגְגַּשְׁרִיעָן מִיט
שְׁמַחַת, — זַעַטָּה. ווי באָלְד אוֹזְוִי, ווען די ערַד זאָל זיך

דריינען, וואלט דאך דער טײַך זיך אויך געדארפטע אוייסגיטן?
חא, ניט איזו?

אכבר דירגע איז אריין דאס שטוב-מיידל מיט א בעזים
אין האנט און גענומען טרייבן און שמייסן יודין און בעני
פארן ליאָפּ, וואָס זיך הָאָבָן אַנְגַּעֲמָאָכְט אִין קִיךְ. אַכְּבָּר יְוִדִּי
און בעני האָבָן גַּעֲמָאָכְט פְּלִיטָה אָוֹן אַוּוּק צָום טײַך, זעַן צִי
ס'גִּיסְט זיך אָוִים, צִי ס'וּוּרֶט צַעֲכַלְיאָפּעַט דָּס וּאַסְעַר
פֿוֹנֵם דְּרִיְעָן, וּאָסְטָה רִיךְ דְּרִיְיט זיך.

דער טײַך איז געוווען רואַיך און גָּלְאָט ווּאַ שְׁפִּיגָּל.
— נו, דו זעט ? ס'אליגן ! די ערְד דְּרִיְיט זיך ניט.
וּוּ אַזְוִי קָאָן זיך די ערְד דְּרִיְעָן ? — הָאָט בעני גַּעֲטָעָן עַט,
און יְוִדִּי אָזְוִי וּוּידָעֶר גַּעֲפָאָלָן אַוִיפּ אַגְּדָאָנָּק : נִין, מעַן דְּאָרָףּ
אוּסְפְּרוֹאָוֹן אַקְוָרָאָט. מעַן דְּאָרָףּ דְּעַרְוּוֹיָוֹן יָאנָן אָז ס'אליגן.
— וּוּיְסְטוּ וּאָסְטָה ? — הָאָט בעני גַּעֲזָאָגָט, — קָוָם אַוִיפּן

בָּאָרֶג. אָפְּשָׂר וּוּלְעָן מִיר פֿוֹנֵם בָּאָרֶג זעַן.
איַז מעַן אַוּוּק צָום בָּאָרֶג וּאָסְטָה שְׂמִיטָה דְּאָרָט אַוִיפּעָרָן
שְׂטָעָלָט. מעַן אָז גַּעֲוָעָן שְׂטָאָרָק פָּאָרְפָּאָלִיעָט אָוֹן פָּאָרָה-
טְּרָאָגָן. זיך הָאָבָן פָּאָרְגָּעָסְט אָנָּ�ם וּוּאָרִיםָּעָם, אָנָּ�ם חָדָר, אָז
אַלְעָז. שְׂוּעָר אָז אַגְּנָעָקָוּמָעָן אַבְּיָסְלָדָס קָרִיבָן אַוִיפּן בָּאָרֶג
דוֹרָךְ די בּוּדִיקָעָם אָוֹן שְׂטָעָלְקָעָם, אָז אַפְּטָמָאָל אָזְוִי מעַן שִׁיר
נִיט אַרְאָפְּגָעָפָאָלָן פֿוֹנֵם שְׁפִּיְּזָן, וּאָסְטָה אָז גַּעֲוָעָן זָאָמְדִיק אָז
זיך גַּעֲשָׁאָטָן אָונְטָאָר די פִּים ; סְוֻפּ כָּל סְוֻפּ הָאָט מעַן זיך,
זיך נִיט אָז, אַוּוּק גַּעֲשָׁטָאָלָט אַוִיפּ אַשְׁטִיקָל הָאָרְטָאָר ערְד
און גַּעֲנוּמָעָן קוֹקוֹן.

— דו זעט ? — פְּרָעָגָט בעני, — ס'דְּרִיְיט זיך ?

— ניינ, איך זע ניט, — ענטפערט יודיע.

— איך אויך ניט! — זאגט בעני.

— ס'אליגן און מעיר ניט! — שרייט יודיע, — די ער
קאו זיך ניט דרייען. ווען זיך זאל זיך דרייען, וואלטן מיר דאך
געפילט אונטער די פים, וואלטן מיר דאך אומגעפאלן, הא,
ניט אוזו?

— אודאי! — האט בעני גע'פֿסְקַנְתֶּם, — קומ שוין
אחים. איך בין הונגעריך.

געקומען זייןען זיך שפֿעַט, הונגעריך, מיד און אויסגע-
שמירט און פול מיט שטעקלעם. אין דער חיים האט אויף
זיך געווארט א פִּינְגָּר בָּרוֹךְ הַבָּא...

— וואו זוית איך געועען? די גאנצע שטאט איז מען
אויסגעלאָפּן זוכן איך! — האט זודים מאמע געשריען,
זיך אינגעלאָע האט זיך אויסגעשמירט? מירן דיר שוין
צושטעלן א בענקלע פָּאָרְן רְבִּין.

יודין איז שוין ניט אינגעאנגען דאס וואריםעם, וואס
איז געועען קאָלְט און און טעם. און ער האט מורה געהאט
זיך ווייזן פָּאָרְן טאָטָן, פָּאָרְן רְבִּין. בעני האט נאָך ערנער
אָפּגּוּשְׁנִיטָן. ער האט א גאנצע שעה געווינט פָּאָר בּוֹיזָן
און ווייטיק.

— אויף מאָרגְּן האט מען זיך גענומען צו דער פראָגע:

— יאנ, די ער דרייט זיך ניט! מיר האבן גע-
פרואווט! — האבן זיך מיט ניכחן געזאגט צו יאנן.

— גויט, שומט! איז שטוייט געשריבן און דער געאי-
גראָפּיע! — האט יאנן אַנְגּוּשְׁרִיעָן אויף זיך.

— שא, זוייסט וואס ? — האט יודי צו אים געזאגט, —
אט וועל איך דיר באויזויז, בעני, קומ !
און בידע חברים זייןגען ארכוים אין דרויסן, מיטגעכאנט
מייט זיך יאניס נוי קאמישן שטעהלע. יאנס איז שווין געוווען
א גרויסער, האט ער זיך געקייפט א קאמישן שטעהלע,
זיעער א שיין, דין שטעהלע.
— יאנס, זעסט ? — האבן זוי צו אים דורך פענטער
געשריען.

— לאו צרוו — האט זיך יאנס אויסגעבייזערט און
פארטייפט אין ביכל, וואס ער האט געליענט ביים פענטער.
 יודי האט גענומען דאס שטעהלע און אריינגעשטעהקט
אין דער ערדר.

— אט, זעסטו, בעני ? ס'דרויט זיך ? — האט ער מיט
א געלעכטער געפרענט.
— אודאי נית ! ס'אליגן ! — האט אים בעני אונטער-
געחאַלטן.

— נאך א מין ליגן ! — האט יודי צוגעגעבן, — זוייל
פארוואָס, איז עס דרייט זיך א רעד און איך שטעהך אריין
אין איר דאס שטעהל, וווערט דאס שטעהל צעבראָסן, און
דא נית ? וווען די ערדי זאל זיך דרייען, וואלט דאך דאס
קאמישן שטעהלע זיך אויך באָדראָפֿט צעברען ? הא, נית
אווי ? אט פֿאָרט אַבְּיגַדּוֹר דער וואָסער-פֿוֹרְעָר, וועל איך
עם דיר שווין דערויזויז.

און זוי אַבְּיגַדּוֹר איז אונטערגעפֿאָרן, האט יודי אַרְיִין-

געורךט דאס שטעקעל צוישן די שפיצעס פון ראָד — און
מייטאָמָל :

— קנאָק, קנאָק, קנאָק!....

— דאס קאמישן שטעקעלע! דאס שטעקעלע! — האָט
יאָני אַ טויטער אויסנְגֶשְׁרִיעַן, בעת ער האָט דערהָערט דעם
קנאָק, אויפֿגּעהָווּבָן די אוינְגַן אָונְ דערזָעַן זַיְן שטעקעלע לִיגְנַן
צַעֲבָרָאָכָן אֹוֵיפֿ דְּרִיעַן. ער אַיְן אַ וַיְלַדְן בְּעַם אַרוּסְגַּעַן
שְׁפָרְנוּגָעַן דָּרְכָן פָּעַנְסְטָעַר אָונְ גַּעַנְמָעַן זַיְךְ פָּאָר די צוֹויִ
פָּאָרְשָׁעַר...

צַעֲלָאָגְגָעַן זַיְנָעַן דָּרְנָאָךְ בַּיִדְעַ חַבְרִים גַּעֲזָעַן הַיְנַיִּ
טָעַר דָּעַר קָלוּזָאָוֵיפֿ דָּעַר עָרְד אָונְ גַּעַוְיִשְׁטָמַן די טָרְעָרַן פָּוּן
די אוינְגַן.

— אָבָעַר אַוְצָט זַעַמְטוּ שְׁוִין, אָז די עָרְד דְּרִיאִיט זַיְךְ נִיט!

— האָט יְוִדי כְּלַפְּעַנְדִּיק גַּעַטְעַנְ'עַט.

— אָוְדָאי, — האָט בְּעַנִּי אָונְטָעְגַּעַה אַלְטָן מִיט אַזְזַז
עַנְדִּיקָן שְׁלָוקָעָרֶץ, — אָוְדָאי דְּרִיאִיט זַיְךְ נִיט...
ד. ב. סְלַוְצַיִן.

אנהייב פְּרִילִינְג

דעָר הַיָּמֶל רֵין, דַעָר הַיָּמֶל בְּלוֹי,
עַם שִׁימְעָרֶת אָנוּ עַם שִׁיְינֶט;

אָנוּ פְּרֻעֲמֶדֶע מַעֲנְטֶשֶׁן גְּרִיסֶן זִיד
אָנוּ וַיְיַגְּדַע פְּרִינְגֶט.

די גָּאָס אַיז פּוֹל מִיט קִינְדְּעָרְלָאָר,
מַעַן טָאנְצֶט בַּיְיַעַדְן הוֹז;

אָנוּ פֿוֹן אַ פְּעָנְסְטֶעֶר שְׂמִיכְלָעְנְדִיך
אַ מַוְתָּעֶר קְוֹקֶט אָרוּם.

סָאוּן שִׁיְינְעַנְדִיך אָנוּ לְעַבְּדִיך,
אָנוּ טּוֹמְלָדִיך אָרוּם;

אַיז מִיטָּן גָּאָס צְוַיִּי שְׁפָעַרְלִינְגְּלָאָר,
צְוַיִּי קְלִיְינָע טָאנְצֶן אָום.

— צְוַיִּיטְשִׁיר, צְוַיִּיטְשִׁיר, מִיְיַן טִיעָרְעַ,

סָאוּן פְּרִילִינְג, וּוֹאָס זָאנְסְטו?

— גַּעֲוֹוִים, מִיַּן לִיבָּעָה, — צְוַיִּיטְשִׁערְטַ אָוֵיך
זַיִן חַבְּרִיטַע אִים צָו.

אָנוּ בַּיְדָע אַיִתְ דַעָר מִיטָּן גָּאָס
צְוַפְּרִידָן טָאנְצֶן אָום.

סָאוּן לְעַבְּדִיך אָנוּ טּוֹמְלָדִיך
אָנוּ שִׁיְינְעַנְדִיך אָרוּם.

דאָס בלײַנדע אִינְגֶל

ער הימל איז בלוי?

— יא, מיין קינד!

ער איז געוווען אַ בלײַנדער. ער האָט
אַכּוּר אַמְּלָאָל אַוִיךְ גַּעֲזָעָן דַּעַם בְּלֵיָעָן
הַיְמָל אֹן דַּי שְׁטַרָאַלְן, וּוּלְכָעַ ער האָט
אַזְוִי לִיב גַּעַחַטְטָה; אֹן אִיצְטָעָר, אַין
זַיִן בְּלַיְנְדְקִיּוּט, האָט ער זַיִן נַאֲךְ מַעַר לִב בְּאַקּוּמוּן.

— דַּעַר הַיְמָל אַיז בלוי?

— בלוי, מיין קינד.

אַרוּם אִים אַיז גַּעֲוָעָן פִּינְסְטָעָר.

— וּוֹאָס בְּרַעַנְתָּ עַמְּמִיךְ אַין קָאָפֶ, מַוְתָּעָר?

— דַּי זָוָן, מיין קינד.

ער האָט אַוִיסְגַּעַצְיוֹגָן דַּי העַנְטַלְאָךְ אַין דַּעַר הַיְיךְ — צַו
דַּעַר זָוָן, וּוֹי וּוּלְנְדִיקְ אַרוּמְנְעָמָעָן דַּי וּוּאַרְיְמִקְיָיטְ פָּוָן דַּי
שְׁטַרָאַלְן מִיט זַיְנָעָן אַרְיָםָם.

— זָוָן! זָוָן! זָוָן!

ער האָט זִיךְ גַּעַרְיִיסְן פָּוָן אַרטָּט מִיט דַּי אַוִיסְגַּעַשְׁטַרְעַקְטָע
הַעַנְטַלְאָךְ אַין דַּעַר הַיְיךְ, וּוֹי גַּרְיִיט, וּוּעָן ער זָאָל פְּלִיגְלָעָן
חַאָבָן, אַוּוּקְצּוּפְלָעָן.

ער האָט דַּאֲךְ דַּאֲסָ אלְצָן גַּעַחַטְטָה גַּעַרְנָן: דַּעַם הַיְמָל, דַּי
זָוָן, דַּי שְׁטַרָאַלְן, מִיט וּוּלְכָעַ ער פְּלַעַגְטָה לִיב הַחָבָן שְׁפִילָן אַין
„כַּאֲפֻעַנְיִישׁ“. דַּאֲסָ אַיז דַּאֲךְ אלְצָן גַּעֲוָעָן אַזְוִי שַׁיִן — אֹן ער
הַאָט נִישְׁטָ פְּאַרְשְׁטָאַנְעָן, פְּאַרְוָאָס זַעַט ער דַּאֲטָ נִיט וּוּידָעָן.

ארום אים איז אלץ פינסטער, און שטענדייך וועט
עם אזי זיין?
— מוטער, איצט איז פרילינג?
— פרילינג, מיין קינד.
— ווי פאריקעם יאָר?
— געווים.
פאריקעם יאָר זייןען זייןע אויגן אָפַן געוווען.
— און ווי פאריקעם יאָר שטייען די ביימער איצט מיט
ווײַיס בליעכיז?
— געווים, מיין קינד.
די מוטער האט אים געגעלט איבערן קעפל און געדרייקט
צ'ו איר ברוסט זיין געוויכט.
ארום האט געלט דער גרטן. דאס גראָז איז שוין
גוט גראַן געוווען און אלערליי פארביבקע בלימעלאָך האָבָן
זיך דערחויבן מיט ווייערע קעפלאָך.
ער האט דאס אלץ ניט געוווען: ניט דאס גראַן גראָז,
ニִיט די פֿאָרְבּ פֿוֹן די בְּלָוְמָעָן. ער האט אָכְעָר גַּעַשְׁפֶּרֶט, אָז
זיך זייןען דָּאָ, נָאָר עַר וּטְ דָּאָס נִיט. אָן פֿאָרוֹאָס?
זיך זייןען געוויסן בַּיִם ברעג טיכל, וואָו ער פְּלָעַגְט
יעדעם יאָר, אַין דער וועלבייקער צִוִּית, זיך שְׁפִּילֵן אַין זָמֵד
און שלידערן שטיינדלאָך אַין ווּאַסְפָּעָר. ער פְּלָעַגְט לִיב האָבָן
זיך חערן דעם אָפְּקָלָאנְג אָן דאס שטילע מוזיקאלישע שעפּ-
טשען פֿוֹן די פֿאָרְבּיוּשׂ וּמַעְנְדִּיקּ וּוּלְן.
— מוטער, ניב מיר אַ שטיינדָל.

זי האט זיך אײַנְגָעְבּוֹן צום ברעה און אים דערלאָנגַט
אַ וּאַסְעָר קָעֵפֶל.

ער האט אַנְגָּעְשְׁטָלַט זיין געהער : פון וועלכער זויט
דאָם וּאַסְעָר רְוִישָׁת, אָונַ זיך געציילט.

ער האט געהאלטן אַנְגָּעְנְגִּירִיט זיינע בלינדע אויגן, גע-
וואָלט כאָפָן פֿוֹנְקַט דאָם אָרטַט, וְאוֹ דער שְׂטִיעַן אַיז אַרְוָנְטָעַר-
געפָּלַן. עַמְּ הַאֲבָן אֶבעָר קְוּוִיטְשְׁעַנְדִּיק אַפְּנְהַעַילְכַּט פְּלוּם-
קְעַנְדִּיקָע וּאַסְעָר-טְרָאָפָּנָס. נַאֲרַ גְּעוּזָן האט ער גָּרְנִיט.

אַרוֹם אַים אַיז גְּעוּזָן פֿינְסְטָעַר.

— מּוֹטָעָר, הַאֲבָן זיך אַיְפְּגָעְהַוִּין וּאַסְעָר-טְרָאָפָּנָס אַיז
לוֹפְּטַן ? הַאֲבָן זיך גְּעַבְּלַדְעַט רְעַדְעַלְאָךְ אַינְסַט וּאַסְעָר ?
די מּוֹטָעָר האט אַים שְׂוִיְגְּנִידִיק גְּדַרְקִיט צו זיך אָונַ
דאָן גְּעַנְטָפְּרָט :

— גְּעוּווֹיס.

— וְוי הַאֲבָן זַי אַוְיְסְגָּעְזָעַן, מּוֹטָעָר, נִיט וְוי פָעָרְל ?
ער האט אַמְּאָל גְּעוּזָן פָּעָרְל. אַוְיְף זיין מּוֹטָעָרָם הַאַלְוָן
זַיְנְגַּעַן זַי גַּעַהְאַנְגַּעַן, אַ מְתָהָה פּוֹן פָּאָטָעַר.
זַי האט אַים גְּעוּזָלַט עַנְטָפְּרָן : „וְוי טְרָעָן“, וְוַיְלָא אַין
אוֹרָע אַוְיְגָן הַאֲבָן זיך בָּאוֹזִין טְרָעָן, נַאֲרַ זַי האט זיך אַיְנָ-
גַּעַהְאַלְטָן.
ער האט זיך מִיט זַיְן קְלִיְנָעָם גּוֹפְּלַ גְּעַטְוְלִיעַט צו אַיר,
גְּעַנְלָעַט אוֹרָע הַעַנְטָ, דאָם גְּזִוִּיכְט : „וְוי זַעַט עַמְּ אַוְיָם ?“
אָונַ אַנְגָּעְטָאָפָּט די פִּיכְטָקִים.

— וּאַסְמַ אַיז דָּאָם, מּוֹטָעָר ? דַּו וּוֹיְנָסְט ?

די פרווי האט זיך באסמייט צו שמייכלען און איינצוהאַלטן
די טרען, נאָר ענטפערן האט זיך קיין כוח ניט געהאט.
— וויאָן ניט, מוטער!

ער האט זיך דערשפירט ניט גוט : פֿאַרְוּאָס ווַיַּיִנְתֵּן די
מוֹטָעָר ?

ער האט דערהערט טרייט : דער פֿאַטָּעָר.
ער האט זיך, ווי דערפרײַט און געלאָפּן אַנטקעַן מיט
אוַיסְגַּעַשְׁטַרְעַקְטָּעָה הענט :

— פֿאַטָּעָר, פֿאַטָּעָר !
דער מאָז האט אַים אַ כָּאָפּ גַּעֲטָאָן, ער זאל ניט אָומְפָאָלֶן.
— פֿאַרְוִוִּיכְטִיק, קִינְד.
און דָּזָן אַים אוַיפְּגַּעַהוּבוּן אֵין זוּינָע אַרְיִם אָן גַּעֲקוֹשָׁט
זַיְיָן שְׁטָעָרָן.

האַסְטָה היינְט גַּעֲבַּרְאַכְטָה דָּס בְּלָאָט, פֿאַטָּעָר ?
— יָא, מַיְיָן קִינְד.

— אָן דָו ווּעַסְטָה עַמְּ אַיְצָט אַיְיךְ לְעֹז נַאֲךְ מִיטָּאָג ?
— גַּעֲווֹס, גַּעֲווֹס.

ער האט געדענְקָט, ווי דער פֿאַטָּעָר פְּלַעַגְטָה יְעָדָן נַאֲכָּבָּה
מייטָאָג פָּאנְאַנדְעַרְשְׁפְּרִיְּטָן דִּי צִיּוֹנָה. ער האט עַמְּ פַּילְ מַאֲלָל
געַנוּמָעָן אֵין האַנְטָה אָן גַּעֲפְּרוֹאָוּטָה לִיְיָעַנְעָן דִּי גַּעֲדוֹרְקָטָה
ווערטָעָר, ווֹאָס ער האט נִיט פֿאַרְשְׁטָאָנָעָן. די מַוְטָּעָר פְּלַעַגְטָה
דערבי לְאָכָּן. אַים האט עַמְּ אַכְּבָּעָר ווַיַּיִנְיקְּ גַּעֲקִימְעָרָת.

ער האט פֿאַרְלָאָגְגָט דִּי צִיּוֹנָה, האַט עַמְּ גַּעֲנוּמָעָן
אֵין זוּינָע הענט, אַרְיִינְגְּגָרָאָכָּן דָעַרְין זוּינָע בְּלִינְדָע אָוִיגָן,

נאר גארנט געזען. פינסטער. ער האט אָנגעצייגט מיטן
פינגערד אויף אַ געוועים אַרט :

— ווּאַס שְׂטִיְתֵּט דָּאַס, פָּאַטְעָר ?

— שְׁפָעַטְעָר, קִינְד.

דעם קינדס געוצט האט אויסגעדריקט ניט-כָּפְרִידִי-
קונְגָּה. ער האט אַ וְאֲרָף גַּעֲטָאַן דַּי צִיְּטוֹנָג אָוֹן זַיְד גַּעַז-

ווענדט צו דער מוטער :

— דער הימל אַיז בְּלוּי ?

— אַיך חָאָב דָּאַך דִּיר גַּעַזְגַּט, קִינְד.

— אַכְּבָּעָר, וְוי זַעַט עַמ אַוִּים, מַוְטָּעָר ?

פָּאַר אִים אַיז נַאֲך וּוּוִינִיך גַּעַוּעַן בְּלוּזְוּן דָּאַם בָּאוּוֹאָסְטִי-
זַיְגָּן, אַז דער הימל אַיז בְּלוּי, ער האט גַּעַדְאָרְפָּט אַנְקוֹקָן : צִי-
אַיז נַיְטָאָ דָּאַרְט אַ וּוּוִים וּזְאַלְקָנְדָּל ?

אַרוּם אִים אַיז אַכְּבָּעָר אַזְוִי פִּינְסְטָעָר.

אַך, פָּאַרְוּאָס אַיז דָּאַם אַלְצִין אַרוּם אִים פִּינְסְטָעָר ? צִי-
אַיז עַמ שְׁטֻעַנְדִּיק אַזְוִי גַּעַוּעַן ? נַיְגָן ! פָּאַרְקָעָם יַאֲרָר
אַיז אַרוּם אִים גַּעַוּעַן לִיכְטִיק. בְּלוּזְוּן דַּי נַאֲכָט אַיז גַּעַוּעַן
אַזְוִי פִּינְסְטָעָר.

ער האט גַּעַלְיִינְט זַיְגָּן קָאָפ אַיז זַיְגָּן מַוְטָּעָרָם שְׂוִים, האט
מייט דַי הענט פָּאַרְשְׁטָעַלְט דַי בְּלִינְדָע אָוִינְגָן. אויף אַ רְגָּעָה האט
זַיְד אִים גַּעַדְכָּט, אַז ער אַיז צְוִירִיך זְעַנְדִּיק, נַאֲרָע עַמ האט
גַּעַדוּעַרְט אַיזְוִין רְגָּע — אָוֹן דָּאַן. אַיז וַיְדָעָר אַלְצִין אַרוּם אִים
גַּעַוּאָרָן פִּינְסְטָעָר.

א. י. גְּרָאֶדְזְּעַנְסְּקִי.

א נאסט פארט

א נאסט פארט, א נאסט פארט —
עפנט אלע בראמען !
ニט אויפ שלייטן, ניט אויפ רעדער —
טרעפט, ווי איז זיין נאמען ?
א נאסט פארט, א נאסט פארט —
ニט ארויס מיט פאנעם :
פולע קעשענעס און הויפנס
ברעננט ער אונז מהנות.
ニט קיין נים און ניט קיין עפל,
ニט אפילו באָרֶן ;
און ער ברעננט אונז, און ער ברעננט אונז
פויילאָך נאנצן שאָרֶן.
ニט קיין ביכלאָך, ניט קיין צאצקעם,
ニט אפילו שטראָרֶיךְאָך ; —
און ער ברעננט אונז, און ער ברעננט אונז
גראָו אויפ אלע ברוקלאָך.
גראָו אויפ בריקלאָך, זאמַד אויפ בערגלאָך —
וועלן מיר זיך שפילן ;
או מיד ווילן — איז אין פערדלאָך,
אין אויב ניט — איז מילן.
א נאסט פארט, א נאסט פארט,
עפנט אלע בראמען !
ニט אויפ שלייטן, ניט אויפ רעדער —
פרילינגע איז זיין נאמען !
משה טויטש.

דער אַרְאָנְגּ-אוֹטָאנְגּ

יעגער האט זיך אמאָל פֿאַרגּלוֹסֶט
כאָפּוֹן אָן אַרְאָנְגּ-אוֹטָאנְגּ.
די אַרְאָנְגּ-אוֹטָאנְגּ זוּינְעַן אֲבָעֵד
זוייעַר קְלוֹגַע אָוֹן פֿאַרוֹכִיטִיקָע חַיוֹתָה.
וּוּפְלָ מִיטְלָעָן דָּעָר יְעָגַעַר האט נִיט
אַנְגּוּוּנְדָּטָה, האט קִיְּנָס נִיט גַּעַחְאָלְפָן.
וּוּ נְאָר דָּעָר מַעַנְטָשׁ פֿלְעָגַט זִיך בָּאוֹוִיּוֹן צְוִישָׁן די בִּיִּי
מַעַר, וּוּאוּ עַם קְלֻעְטָעָר אַרְוּם די אַרְאָנְגּ-אוֹטָאנְגּ זוּנָן, פֿלְעָגַן זַיִוּ
בְּלִיבָּן זִיכְּן, אַנְקוּקָן אִים מִיט גַּנְבִּישָׁע אַוְינָן, זַיִוּ וּוּאַלְטָן
גַּעַטְרָאַכְּטָן :

— אָהָא ! דוּ בִּיסְטָ שְׂוִין גַּעַקְוָמָעָן נְאָר אָוֹנוֹ ! נִיּוֹן, דָּאָם
וּוּעַט זִיך דִּיר נִיט אַיְינְגָּעַבָּן ! מִיר זַיְנָעַן נִיט נַאֲרִישָׁעָר פָּוּן
דִּיר !
פֿלְעָגַט דָּעָר יְעָגַעַר זִיך אַרוֹמְדָּרְיוּעָן אַיִן וּוּאַלְד עַטְלָאַכְּבָּע
שָׁעה אַיִן לְסֹוף גַּעַמּוֹת מִיטְנָעָמָעָן זַיְנָעַ זַעַק אַיִן שְׁטָרִיק אַיִן
אַוּוּקָנְיָין אַחֲיִים מִיט חַרְפָּה.
קיִין אַרְאָנְגּ-אוֹטָאנְגּ נִיט גַּעַכְאָפְט.

איַיְנָמָאל אַיִז דָּעָר יְעָגַעַר גַּעַפְּאַלְן אַוְיפָּ אַ פְּלָאָן : גַּעַנוּמָעָן
אַ לָּאָגָּל, אַגְּנָעָנָסָן מִיט סָאָקִי, גַּעַגְּאָנְגָּעָן צָוָם בְּרָעָגָ פָּוּן יִם,
אַוּוּקָנְעַשְׁתָּעַלְט דָּאָם לָאָגָּל סָאָקִי אַיִן אַלְיָין אַפְּגָנְרוֹקָט זִיך
וּוִיְּתָ אַז אַ זִּוְּתָ. אַוּוּקָ אַ שָּׁעה צִוְּתָ, אַיִז דָּעָר אַרְאָנְגּ-אוֹטָאנְגּ פֿאַרְבִּינְגָּעָ-

שפרונגען, און דערשפירט דעם ריח פון סאקי. די אראנג-אוּ-טאנגען האבן זיינט ליב סאקי. האט דער אראנג-אוּ-טאנגען זיך דער גענטערט צום לאָגֶל, אַ שמעק געטָן דערינגען און געזאגט:

— אַי, טאָקע די אַמת'ע סאקי! די אַמת געשמאָקע משקה!

ער האט שוין אוּפֿגעהוּבוֹן זיינט מאָרדעלע און געוואָלט צוֹרוֹקָן צום לאָגֶל.

— ניין! — האט ער זיך אַפְּגָעָה אַלְטָן, — דער לאָגֶל אַי אָונְטְּרָנְגָעַשְׁטָלְט; דָּס אַיִזְבָּן פָּוּן מִינְגָעַטְוּעָן, דָּס ווַיְלָן מִיךְ אַרְיִינְנָארָן. מַדְאָרָף זיינט פָּאַרְזִיכְטִיק. דער אַראָנְג-אוּ-טאנגען האט זיך אַוּוּקָגָעַזְצָט אַן אַ זִּיט אָן גַּעֲקוּקָט אַיִזְבָּן הַיְמָל אַרְיִין.

אָבעָר דער ריח פון סאקי האט אַיִם גַּעַשְׁלָאָן אַיִז אָון ער האט נִיט גַּעַקְעַט בְּלִיבָּן גְּלִיכְנִילִיטִיק. האט ער אַנְדָּגָעָה אַיִז טְרָאָכָטָן.

— אַיְתָּלָאָכָע סְכָנָה ווּרְעַטְקָלָעָנָר, ווֹעֵן מַעַן ווֹיָס פָּוּן אַיר פְּרִיעָר. אַט ווֹעֵן אַיך, לְמַשְׁלֵך, ווֹאָלָט נִיט גַּעַוְאָסָט אַז פָּוּן סְאָקִי קָעֵן מַעַן שִׁיכָּר ווּרְעָגָן, ווֹאָלָט אַיך מִיר צְוָנָעָנָגָעָן צום לאָגֶל, ווֹאָלָט זיך אַנְגָּעוֹיְפָט אָזָן אַנְטְּשָׁלָאָפָּן גַּעַוְאָרָן, אָז ער, דער כִּוְטָרָעָר מַעַנְטָש, שְׁטִיּוֹת גַּעַוְוִים עַרְגָּעִין בָּאַהֲלָטָן אַיִז אַ ווַיְנָקֵל. ווֹאָלָט ער בָּאָלָד אַרְוִיסְגַּעַרְאָכָן, גַּעַכְאָפָט אַ שְׁטוּרִיקָל, אַרְוְמְגַעְבּוֹנָדָן מִיך — אָזָן פָּאַרְטִיק. צִי חַאַכְ אַיך נִיט גַּעַזְעָן, ווַיְיַי מִהָּאָט אַזְוִי אַרְוָם גַּעַפְּאָקָט מִינְגָעָה?

— צו מײַן גָּלֵיך ווֹוִים אַיך אֲבָעֶר, אָז דָּם אַיז אַשְׁאָרְפָּע
מְשֻׁקָּה. קִיּוֹן סְדָר טְרִינְקָעָן טָאָר מַעַן נִיטָּעָדְרָפָן.
— נִישְׁקָּשָׁה, מַעֲנְטְּשָׁל ! מַעֲגְּסָט וַיֵּך שְׂטִינוֹן דָּאָרְטָן אַין
וּוַיְנָקָל. וּוּסְטָט וַיֵּך נִיטָּעָדְרָטָן ! אַיך בֵּין קְלִינְגָּר פָּוּן דִּיר.
דָּעָר אַרְאָנְגָּ-אוֹטָאנְג הָאָט וּוּיְתָעָר גַּעַטְרָאָכְט :
— מַדְאָרָף אִים, דָּעָם כִּיטְרָעָן מַעֲנְטְּשָׁל, בָּאוּוִין אַ
קוֹנִץ. — אָט וּוְעַל אַיך טָאָקָע אַזְּוֹפָט אַזְּוֹן פָּוּן דָּעָר גַּעַשְׁמָאָקָעָר
מְשֻׁקָּה אָוֹן עָר וּוּעָט מִיר גָּאָרְנִיט קָעְנָעָן טָאָן.
אוּפְּגָּעָהָוִיבָּן וַיֵּך פָּוּן אָרְטָן, צּוֹגָעָנָגָעָן צּוֹם לְאָגָל אָוֹן
אַרְיִינְגָּעָרוֹקָט דָּעָם שְׁפִּיעַן מַאָרְדָּעָלָע :
אַלְעָק מִיטָּן צּוֹנָג — אַמְּחִיה ! עַמְּצָגִיאִיט אִיבָּעָרָן
גָּאנְצָן גָּוָּפָן.
דָּעָר אַרְאָנְגָּ-אוֹטָאנְג הָאָט שְׁוִין גַּעַוְאָלָט אַשְׁטָאָרָקָן זָוָּפָן
טָאָן. אֲבָעֶר עָר הָאָט וַיֵּך אַפְּגָּעָהָאָלָטָן. מַדְאָרָף נִיטָּנָאָכָן
גָּעַבָּן דָּעָם חַשְׁקָן.
אוּוּקָגְעָזָט וַיֵּך אָוֹן גַּעַוְאָרָט .
אֲבָעֶר וּוּאוֹ אַיז דָּעָר מַעֲנְטָש ? שְׁוִין-זְשָׁע הָאָט עָר וַיֵּך
דָּא עַרְגָּעָץ וּוּאוֹ בָּאָחָאָלָטָן ?
— נָאָר וּוָאָס דָּאָרָף אַיך קְלָעָרָן וּוּעָגָן אִים ? אַבְּיַסְעָלָע
קְרָעָפְטִיקָן וַיֵּך מַעַג אַיך גַּעַוְוִים. דָּאָס וּוּעָט מִיר גָּאָרְנִיט שָׁאָרָן.
צּוֹגָעָנָגָעָן נָאָכָמָלָל צּוֹם לְאָגָל אָוֹן גַּעַטְאָן אַשְׁטָאָרָקָן
זָוָּפָן. עָר הָאָט וַיֵּך בָּאָלָעָקָט אָוֹן גַּעַפְלָטָט אָלָע טָעַמְ'עָן. אַין
קָאָפָהָאָט אַגְּנָגָהָוִיבָן שְׁוּוֹנְדָלָעָן.
דָּעָם אַרְאָנְגָּ-אוֹטָאנְג אַיז פְּלוֹצִים אַיְינְגָּעָפָלָן : מַדְאָרָף
דָּעָם יְעָגָעָר אַפְּנָאָרָן. מָאָכָן אַוְם צּוֹם נָאָר.

ער איז צונגעאנגען צום לאָגֶל, געטאוֹן אַ שטאָרְכוֹן זופּ
סָאָקִי, אַפְּגָעָרוֹקְט וֵירַ אָן אַ זַּוִּיט אָוּן אַוִּיסְגָּעַצְיוֹגַן וֵירַ אַיְפָּן
זָאָמָּה.

— אַט אָזֶוּ וּוּעֶל אַיךְ לִינְגַּן אַוִּיסְגָּעַצְיוֹגַן, פָּנְקָט וֵירַ אַ
שִּׁיכָּר. וּוּעֶט דָּעֶר יַעֲגָעָר קְוּמָעָן. וּוּעֶט וּוּלְעַן מִירַ כָּפְּפָן. אַט
דָּאַ וּוּלְאַיךְ זַּיְדַּטָּן אַ כָּאָפּ, אַ שְׁפָרָונְג אָוּן נִיטָּאָ קְיֻין שְׁפָרָן.
איַ, וּוּעֶט עֶרֶם בְּלִיּוֹבָן מִיטַּ אַ נָּאָז!

לייגט עֶרֶם, דָּעֶר קְלוֹגָעָר, פָּאַרְזָוִיכְטִיקָּעָר אַרְאָנָג-אַוְתָּאָנָג, דיַ
אוּינְגַּן חָאָלָב צְוָנָעָמָכְט, אָוּן פְּרִיעָט וֵירַ אַוִּיפָּט דָּעֶר זָוַן.
אוּוּעָק אַ צְוָוִיְּדָרְיוּ-מִינְטוּט — קְיֻנָּעָר נִיטָּאָ. אַפְּנִים דָּעֶר
יעֲגָעָר קָעָן שְׂוִין דיַ שְׁטִיקָפָן אַרְאָנָג-אַוְתָּאָנָג, עֶרֶם אַרְיָלְט וֵירַ
נִיטַּמָּה.

— פָּאַרְזָוָאָס קְוּמָט עֶרֶם נִיטַּ ? וֵוַיְיָ לְאָנָגָן וּוּלְאַיךְ דָּאַ
וּוּאַרְטָן ? עֶס וּוּרְטָמָךְ מִיאָוָס גְּלָאָט לִינְגַּן אָוּן וּוּאַרְעָמָעָן
וֵירַ אַוִּיפָּט דָּעֶר זָוַן.

דָּעֶר אַרְאָנָג-אַוְתָּאָנָג טָוָט וֵירַ אַ שְׁטָעָל אַוִּיפָּט אַלְעָ פִּירַ,
קוּקָט וֵירַ אַרְוָם אָוּן שְׁפִירָט אַוִּיפָּט אַלְעָ זְוִיטָן — נִיטָּאָ קְיֻין
לְעַבְּדִיקָעָר נְפָשָׁה.

— שָׁ ! נִיטָּאָ וּוּאָסָמָּה מַוְרָאָ צָוַחְבָּן ! מַמְעָגָ נִאָךְ אַ זָּוֶפּ
טָאָן.

אָזֶוּ הָאָט דָּעֶר אַרְאָנָג-אַוְתָּאָנָג וֵירַ אַפְּגָעָשְׁפִילְט מִוְּטָן
אוּמְגָעוּעָנָעָם שָׁוָּנָא אַ פָּאָר שְׁעהָ, בַּיּוֹ וּוּאָנָעָן בַּיּוֹ אִים אָיַן
גַּעֲבָלְיבָן, אָזְוַיְיָ דָּעֶר גַּאנְצָעָר בָּאַהֲלָלְטָעָנָעָר שָׁוָּנָא אָזְוַיְיָ זַיְן אַיִּי
גַּעֲנָעָ פָּאַנְטָאָזְוַיְיָ.

און שפילנדיק זיך האט ער דערוויל בימלאכווין,
 טראָפנסויז אוייסגעופט די גאנצע סאקי, ער לאָגָל איז
 אומגעפֿאַלן אַ לִידְקָעָר.
 ער אָראָנָג-אָוּטָאָגָן האט זיך שוין געקיילט אוֹיפֶז ווינע
 פֵיר הענט, פונקט ווי אַ קָונְצָן-מָאָכָעָר, ווֹאָס ברעכט זיך אָן
 דרייט זיך אַיַן גָּאָס פָּאָר עֲפָעָם עַסְן. נָאָר ער האט עם נִיט
 געפֿילט, ער אַיַן שווין גָּעוּוֹן שיכור — האט זיך אַיַם געדאָכָט
 אָז ער גִּיט גְּלִיאָך, נָאָר די פָּאָלִיעָם פָּוּן יִם מָאָנָצָן פָּאָר אַיַם
 אַ משׂוֹנָה' דִּיקָן טָאָנָץ אָן די צְוּוִינָן פָּוּן די בִּימָעָר דְּרוּיָעָן
 זיך, ווי ווילדָע בְּאַשְׁעַפְעַנִּישָׁן.
 — מְדָאָרָף זיך אַבְּיַסְעָלָע צּוּלִיָּגָן, — האט ער גַּעַנְּ
 טְרָאָכָט, — נִיט שְׁלָאָפָן, חָלִילָת, נָאָר אַזְוִי זיך לִגְנָן אָן קוֹקוֹ
 אַיַן ער ווּלְטָ אָרִיָּן.
 פָּוּן לאָגָל האט ער זיך געמאָכָט אַ גָּוֹט, ווַיְיך קִישְׁעָלָע
 אָן האט זיך צּוֹגַעַשְׁפָּאָרָט. זִינְעָ געדאָנְקָעָן זִינְעָן באָז
 פָּאָרְטוּמָלָט גָּעוּוֹטָרָן — ער אַיַן אַיְינְגַעַשְׁלָאָפָן.
 אָז ער אָראָנָג-אָוּטָאָגָן האט שווין שטָאָרָק געכְּרָאָפָעָט,
 אַיַן גַּעַקְוּמָן דָּעָר יְעֻגָּר, אַונְטָעָרָן אַרְיִים האט ער געטָרָאָגָן
 אַ וְעַקְלָ מִיט אַ בִּינְטָל שְׁטוּרִיק.
 אוֹיפֶז די שְׁפִיְץ פִּינְגָּר האט ער זיך צּוֹגַעַרְקָט צּוּם שְׁלָאָפָן-
 דִּיקָן שיכור, פְּלִינְק פָּאָרוֹאָרָפָן אוֹיפֶז זִינְעָ פֵיר הענט די
 פָּעַטְלִיעָם אָן צּוֹגַעַצְיוֹן שטָאָרָקָר.
 ער שיכור האט דָּעַרְפִּילָט אַ וְוַיְיךְ, האט ער זיך אַ
 כָּאָפֶג גַּעַטָּאָג, אַבְּעָר שווין צּוֹ שְׁפָעָט. אַנְטָלוֹיָפָן האט ער נִיט
 גַּעַקְעָנָט.

דער יונגער האט אים באָלד אַריינְגַעַוָּאָרֶפֶן אִין זַעַקְלַן,
 אִון פָּאוֹרוֹאָרֶפֶן אַוְיפָּן פְּלוֹיִצְעַן.
 דעם אַראָנְגַּ-אוֹטָאנְגַּ האָט לְכַתְּחִילָה שְׂטָאָרָק פָּאָרְדְּרָאָסָן,
 וּזְאָם עָרְ לִיגְט דָּא אִין נָאָךְ נִיטְ פִּינְסְטָעְרְנוּישַׁ, אַ גַּעֲפָעַנְטָעַטָּעָה,
 נָאָר אָזְוֵי וּזְ עָרְ אִין נָאָךְ נִיטְ גַּעֲוַעַן אַינְגָעַנְצַן אַיסְגָּעַנְבַּ-
 טָעָרָט אִון אִין זַעַקְלַן אִין גַּעַוּעַן וּוַיְיךְ צָוְ לִיגְן — אִין עָרְ
 וּוַיְידָעַר אַיְנְגַעַשְׁלָאָפֶן.
 אַוְיפָּגַעַוָּעַקְטַּ האָט עָרְ זַיְךְ שְׂוִין אִין אַ גַּרְוִיסָּעַר שְׂטִיְיגַּ
 בְּיָמִים יְעַנְגַּעַר אִין הוּא.
 עָרְ האָט גַּעַשְׁאַלְטַן — נִיטְ זַיְךְ אַלְיַין פָּאָר דָּעָר שְׁכָרוֹת,
 נָאָר דֻּעָם מַעַנְטִישָׁן פָּאָר זַיְן פָּאָלְשְׁקִוִּיתַן.
 אַירְדִּישׁ : רַאְקָאָוָסְקִי—קַאְפְּלָאָן.

ווען איזן הייל!

ווען איזן הייל ! ווען איזן הייל !
שיך אונגע, שיך אונגע ליכט אַסְט,
ליכט אויה בערג אונגע ליכט איזן גרייבער,
ליכט איזן שטוב, ווי אופן דאך.

ווען איזן הייל ! שיך דיין ליכט אונגע
פֿאָר דעם פֿיינָל אַויפֿן צוּווִיג ;
פֿאָר דעם לְעַמְעַלְע איזן שטעלָכָל,
פֿאָר דעם הַינְדָעָלָע איזן שטִינְג.

שיך דיין ליכט פֿאָר אלָז, וואָס אַטְעַמְט
איזן דער שטָאָט אונגע אַויפֿן פֿעַלְד !
פֿאָר די מענטשׂן אונגע פֿאָר די גֶּראָז —
פֿאָר דער גאנצעָר, גַּרוֹיסָעָר וועַלְט !

יזחַק קָצְעַנְעַלְסָזָן.

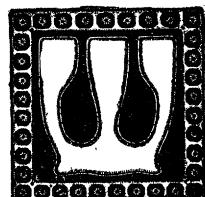

শ্মোাল মিলনুৰ

মো অল মিলনুৰ আই দুৱ নামেুন ফো অ
মান ওৱেন ওৱেমেন আই ওইল আই দুৱ
চিলেন.

ুৱ আই গুৱুৱ ওইুৰ রীছ, আন হাত
গুৱোয়ীন্ত আইন আ গুৰোম, গুৰাম শতী
নুৱন হৈব, ওয়াম ফো শতোত, লুৱন জীৱ
মীল বীম ব্ৰুগ টীক. ঢাৰত ওয়ীনুৱ গুশ্মাতেনু নাচ আ চুৱ
অন্দুৱ নিৰুৱিকু আন আইনগুপালুন্ত হীয়োলাক. দি আইনোৱী
নুৱ ফো দি কলিনু হীয়োলাক ওয়ীনুৱ গুৱুৱ পিশুৱ, আন আ তীল
ফো জী হাবন আই গুআৰ্বুত আইন মীল. অবুৱ শ্মোাল হাত
জৰ মোৰ জী কোইনমাল নিম গ'হৰ'ত, ওইল উৱ আই গুৱুৱ আ
শতালচুৱ আন হাত ফীণ্ট গুহাত মুন্দুশন. বাওন্দুৱৰ হাত
ুৱ ফীণ্ট গুহাত জীৱ শকন, দুম পিশুৱ অৰোহম, ওৎম আই
গুৱুৱ ওইুৰ আ গুটুৱ আন দি পিশুৱ আন আলু অন্দুৱ
মুন্দুশন, ওৎম হাবন আম গুকুন্ত, হাবন আম দুকা লীব গু
হাত.

আইনমাল, আইন আ হীসন জুমুৰ টাঙ, আই শ্মোাল গুকোমেু
ফো শতোত. ওইন উৱ আই ধৰেনগুপান্নু ফাৰ্বিয দি কলিনু
হীয়োলাক ফো জীনু শকনিম, হাত উৱ গুৱুৱ ওই আলু তীরো জীনুৱ
ফাৰশলাসন, ওইল দি পিশুৱ জীনু অৱোম পিশন. জী হাবন
মিতনুনোমেু জীুৱুৱ ওইুৱুৱ আন কিন্দুৱ আন জীনুৱ আওুক

ווײַיט פון ברעג. בלוייז אײַין קלײַין אִינְגָל, דער זונ פון אַברָהָם,
וּאַס אַיְז גַּעֲקוּמָעָן פָּן שׁוֹלָע, אַיְז גַּעֲזָעָסָן בֵּים בְּרָעָג טִיךְ
אוֹן זִיךְ אַוְיסְגַּעַטָּאָן צָום בָּאָדָן. אוֹן דָּאָס וּאַסְמָעָר אַוְיפֶּס יַעֲנָעָם
אַרט אַיְז גַּעֲזָעָן טִיף אוֹן שְׁטוּרָעָמְדִיךְ, אָז אַפְּילָו גַּרוּסָע
מַעֲנְטָשָׂן, גַּוטָּע שְׁוּיְמָעָר, פְּלָעָגָן מַרְאָה הַאָבָן זִיךְ דַּארָט צָו
בָּאָדָן.

— דָּאָס אִינְגָל וּכְטָ אַוְיפֶּס זִיךְ דַּעַם טַוִּיט — הַאָט שְׁמוֹאֵל
אַטְראָכָט גַּעַטָּאָן, — עָר וּוּעָט דָּאָר אַרְנוֹנְטַעַרְזִינְקָעָן וּוּי אַ
שְׁטִינָן.

אַבעָר זַיְן שְׁטָאָלִין אוֹן שְׁלַעַכְטָסְקִוִּיט הַאָבָן אִים נָוָט דָּעָר-
לְאֹזֶט פָּאנְגָּאנְדָּעָרְצָוּעָן זִיךְ מִיטָּן אִינְגָל אוֹן אִים וּאַרְעָנָעָן
נִיטָּצָו בָּאָדָן זִיךְ אַיְז אַזְּאָט גַּעֲפָעָרְלָאָךְ אַרט. עָר אַיְז אַזְּוּעָק
אַהֲרִים אוֹן פָּאָרְשָׁלָאָסָן דַּעַם טַוִּיט הַנְּטָעָר זִיךְ.
עָר אַלְעָ מָאֵל טָאָן, אַרְעָמָע לְיִוִּיט זָלְלָן נִיטָּקָומָעָן צָו אִים בָּעָטָן
אַשְׁטִיקָל בְּרוּיט, אַדְעָר אַנְדָּבָה. וּוּעָן עָר אַיְז אַרְיָין אַיְז חָווִין,
הַאָט עָר גַּעַנְמָעָן דִּי בִּיכְעָר, וּוּאָו עַס זַיְגָעָן גַּעַזְעָן פָּאָרָ-
שְׁרִיבָן אַלְעָרְלִיִּי חַשְׁבָּנוֹת אוֹן זִיךְ אַזְּוּעָקָגַעָּזָט מִיט זִיךְ לְעָבָן
פָּעָנְסְטָעָר, וּאַס הַאָט אַרְיוֹסְגַּעַקְוָקָט צָום טִיךְ.

אַיְז אַוְיִילָע אַרְוָם הַאָט שְׁמוֹאֵל אַוְיפָּגְנָהָוִיבָן וּוּינָע אַוְינָן
פָּוּנָן דִּי בִּיכְעָר אוֹן אַרְיוֹסְגַּעַקְוָקָט צָום טִיךְ, וּאַס אַיְז גַּעַלְעָגָן
אַקְעָנָן זַיְן פָּעָנְסְטָעָר. אוֹן אִים הַאָט זִיךְ גַּעַדְאָכָט, אָז עָר
זַעַט עַפְעָם עַנְלָאָכָם צָו אַקְאָפָ פָּוּנָן קִינְד וּוּגְנְדִיךְ זִיךְ צַוִּישָׁן
דִּי כּוֹזָלִיעָם.

— דָּאָס אַיְז אַוְוָדָאי דָּאָס וּוַיְלָדָע אִינְגָל, אַברָהָם דַּעַם

פישערם זון ! — האט שמואל אַ טראכט געטאגן און האט גע-
וואָלט אַרוֹיסנִיגִין רופֵן מענטשֶן צוּ רاطעווען דאס קינד. ער
האט אַבעָר באָלְד חרטה געקראנָן : „עד איז שווין זיכער אַ
דעַרטַרְנוֹקָעָנָה, — האט ער בַּיִזְקָעָנָה דערטראָכָט, — אַונְ אַוְיבָּ
ער איז עס נאָך ניט, ווועט ער זיכער דערטרוֹנְקָעָנָה ווערַן אַיִידָ
דער עס ווועלְן זיך צוֹזָמָעָנְקָלִיבָן מענטשֶן אַים אַרוֹיסְצָזָ
שְׁלַעְפָּן פָּן ווָסְמָעָר“. האט ער אַרְוָנְטַעֲרָגְעַצְיָגָן דעם פָּאָרָ
הַאנְגָּן פָּן פָּעַנְסְּטָעָר אַונְ ווַיְוַטָּעָר אַרְיִינְגְּנָעָקוּקָט אַין זַיְנָעָ
בִּיכָּעָר.

וּוְ ער איז גַּעַוּן פָּאָרְטִיפָּט אַין דַּי חַשְׁבָּזָהּ, האט זיך
אַים גַּעַדְאָכָט, אָזֶה ער הַעֲרָטָעָפָעָם אַ טוּמָל אַין גָּאָם.

— דאס האט מען אַים אַרוֹיסְגַּעַנוּמָעָן פָּן ווָסְמָעָר, —
האט שמואל אַ טְרָאָכָט גַּעַטָּאָג, — אַבעָר אַלְעָזְהיַעָר זַיְנָעָ
דאָך פָּאָרְשָׁלָאָסָן ! זַיְנָעָ נאָך ווּוְעָלְן אַרְיִינְבָּרְעָנְגָּעָן דאס
איְנָגָל צוּ מִיר אַין הוּוּ אַונְ מִיר שְׁטָעָרָן מִין רָוּ.

אונְ דער טוּמָל אַין גָּאָס ווּוְרָטָאָלְעָז גַּרְעָסָעָר אַון גַּרְעָסָעָר.
אַט קְלָאָפָט מען שַׁוִּין אַין טַוְיעָר. אַים דְּאָכָט זיך אָזֶה מַאְיוֹ
אַרְיִינְגְּשְׁפָרְוָנְגָּעָן אַיבָּעָרָן טַוְיעָר. מען האט אַזְיך אַנְגָּעָ
חוּבָּן קְלָאָפָן אַין דַּי טִירָן פָּן הוּוּ. אַבעָר ער זַיְצָט אַין דער
היַיך אַון לְאָכָט זיך אַוְים פָּן זַיְיָ : „מיַנְיָעָ טִירָן זַיְנָעָ
שְׁטָאָרָק, זַיְנָעָן בִּישְׁטָיָן דַּי פִּישְׁעָר !“. צוּ זַיְנָעָ אַוְיעָרָן
דערטראָגָן זיך אַזְיך אַוְיסְגָּשְׁרִיָּעָן : „שְׁנַעַלָּעָר, רַעֲטָוּעָט !
שְׁטָרִיךְ דַּעֲרַלְאָנָגָט ! זַעַק גִּיטָּ אַחָעָר !“

פלְזָצִים האט ער דערהַעֲרָט אַ קְלָאָפָעָרִיָּי פָּן דָּאָך.

— ווֹאָס אַיְז דָּס ? הַאֲכָנ זַי גַּעֲוָאָגָט זַיְך אַרְיוֹנֶצְׂצָרוֹיִיסֶן
איַן מֵיַין הוּאָז אַרְיוֹן דָּוְבָּן דָּאָך ?
דָּס קַלְאָפָּעָרִי אָז דָּעָר טָוָמֶל וַיַּיְנְעַן גַּעֲוָאָרָן אַלְצָן
שְׁטָאָרְקָעָר אָז שְׁטָאָרְקָעָר. פְּלוֹצִים הַאָט עָר דָּעָרְפִּילְטָן
שְׁטִיקְנְדִּיקָע הַיִּז, דַּי סְטָמְלִיעַ פְּלוֹצָט אָז אַפְּיָעָר גַּיְת אַז
איַן צִימָעָר אַרְיוֹן.

דָּעָר אַומְגָלְיָקָלְאָכָבָעָר שְׁלָעַכְטָעָר הַאָט גַּעֲהָאָט אַטְעוֹתָה.
דָּס אַינְגָל אַיְז נִיט דָּעָרְדוֹנְקָעָן גַּעֲוָאָרָן. דָּס אַיְז בְּלוֹיָא
קַלְאָע גַּעֲשָׂוֹאָמָעָן אַוְיָפָן וָאָסָעָר. אָכָבָעָר גַּרְאָד דָּאָז אַיְז גַּעַז
וָאָרָן אַפְּיָעָר בַּי אִים אַיְז קִיד אָז שְׁטָאָט אַזְיָץ דָּס הוּא
אַרְוָמְגָעָנוֹמָעָן. דַּי פִּישְׁעָר הַאֲכָנ זַיְך דָּאָז אַומְגָעָקָעָרְטָן פָּוָן זַיְעָר
פִּישְׁנָן אָז זַיְנְעַן שְׁנָעַל גַּעַלְאָפָן רָאָטְעָוָעָן דָּס הוּא. אָכָבָעָר
דָּס הוּא אַיְז גַּעֲוָעָן פָּאָרְשָׁלָאָסָן. מִיט שְׁוּעָרָרְרָר מִיט הַאָט זַיְך
דָּעָם פִּישְׁעָר אַבְּרָהָם אַיְינְגָעָנְבָן אַרְיוֹפְּצָקָלְעָטָעָרְן אַוְיָפָן דָּאָז
צַו לְעִשְׁן דָּס פִּיעָר. אָז וָעָן עָר אַיְז פָּאָרְבִּיְגָעָנְגָעָן דָּס
פָּעָנְסָטָעָרְרָן אַוְיָבָעָרְשָׁטָן גַּאָרָן, הַאָט עָר גַּעֲוָעָן, וַיְיָ שְׁמוֹאֵל
פָּאָלָט אַגְּעָעָשָׁטָעָר אַיְן דָּעָם צִימָעָר פָּוָל מִיט רְוִיָּז. הַאָט
עָר פָּאָרְלָאָז אַיְן דָּעָם פָּלָאָמְעָנְדִּיקָן דָּאָז, הַאָט דָּוְרָכָנְגָעָרְאָסָן דָּס
פָּעָנְסָטָעָר, אָז אַיְינְשָׁטָעָלְנְדִּיקָז זַיְן לְעָבָן, הַאָט עָר אַרְוִיסָּגָעָז
שְׁלָעָפָט זַיְן אַומְגָלְיָקָלְאָכָן שְׁבָן פָּוָן פִּיעָר.

.ב.

וָעָן שְׁמוֹאֵל הַאָט זַיְך אַוְיָפָגָעָכָפָטְרָן זַיְן שְׁוּעָרָן שְׁלָאָתָן,
הַאָט עָר זַיְך אַרְוָמְגָעָקָוָקָט אָז נִיט דָּעָרְקָעָנְטָן דָּס אַרְטָן אַוְיָז
וּוְעָלָכָן עָר לְיָגָט. אַלְצָן אַיְז אִים פְּרָעָם. בְּלוֹיָז דַּי שְׁכָנִים, וּוֹאָס

דריינן זיך אַרום אַים, דערקענט ער. און מעד פון אלעמען
טוט פֿאָר אַים אַברָהָם דער פֿישער. ער פֿאָרְרוּכָט זַיִן גַּעלְעַ
גַּעַר, פֿאָרְבִּינְדֶט זַיִנְעַן וּוֹאוֹנדָן אַונְן גִּיט אַים די מעדיין.
בִּימְלָאָכְזּוּיּוֹז אַיז ער גַּעֲקוּמָעַן צַו זַיִן בְּאַזְוֹאָסְטוּזִין, אַונְן
גַּעַוּאָסְטוּן וּוְאַם מֵיט אַים טּוֹט זַיִן: זַיִן הַוּזָן פֿאָרְבִּינְט,
ער לִיגְט בַּיִּ אַברָהָם פֿיַּשְׁעַר אַין הַוּזָן אַונְן זַיִן פֿאָמְלִיעַ
הַאָבָן די גּוֹטָע פֿיַּשְׁעַר גַּעֲנוּמָעַן צַו זַיִן, אַונְן סְאַיז שְׁוִין צַוְּיִי
וּוְאַכְּן זַיְנְט דָּאַם שְׁרָעַקְלָאַכְּבָע אָוְמְגַלִּיק הַאָט זַיִן גַּעַטְרָאָפְּן.
ער לִיגְט אַין הַוּזָן בַּיִּ אַברָהָם עַן דָּעַם פֿיַּשְׁעַר, וּוּעַמְעַם אַינְגָּל
הַאָט זַיִן גַּעַטְרָנְקָעָן פֿאָר זַיִנְעַן אַוְיָגָן אַונְן ער, שְׁמוֹאָל, הַאָט
נִיט גַּעַוּאָלָט אַיבָּעָרְרִיכְן זַיִנְעַן חַשְׁבּוֹנוֹת אַונְן אַים רַאֲטָעוּוֹן.
אַונְן וּוּי אַיבָּעָרָאַשְׂט ער אַיז פֿלוֹצִים גַּעַוּאָרָן, וּוּעַן ער
הַאָט גַּעַוּעַן דָּאַם וּוְיָלְדָע אַינְגָּל אַרְיִינְלוּפְּנִידִיק אַין הַוּזָן אַ
לְעַבְדִּיקָן, אַ פְּרִילְאָכָן, אַונְן זַיִן פֿאָטָעָר שְׁרִיטִית אַוְיָף אַים
ער זַאְל זַיִן רְוָאִיק, וּוּיְל דָעַר קְרָאנְקָעָר קָעָן נִיט פֿאָרְטָרָאָגָן
דָעַם טּוֹמֶל.

— וּוְאַם אַיז דָאַם? — קְלָעַרט ער אַ פֿאָרְוּאָנוֹנְדָעַרטָעָר,
— אַיז דִּי גַּאנְצָע זַאְךְ נָאָר אַ חְלוֹם?

אַבָּעָר, נִיְין דָאַם אַיז נִיט גַּעַוּעַן קִיּוֹן חְלוֹם. ער גַּעַד
דָעַנקָט גַּאנְצָע גּוֹט, אַלְעַז גַּעַדְעַנקָט ער. עַרְשָׁת שְׁפַעְטָעָר הַאָט
ער זַיִן דָעַרְוּאָסְטוּ פָוּן זַיִן טְעוֹתָה, אַיז נִיט דָעַם אַינְגָּלָס קָאָפְּ
הַאָט ער דָאַן גַּעַוּעַן צְוִישָׁן די כּוֹאָלִיעָם, נָאָר אַ שְׁטִיק הַאָלִיעָם,
וּוְאַם אַיז גַּעַשְׁוּאָסְטוּן אַוְיָפְּן וּוּאָסְטָר. אַבָּעָר זַיִן גַּעַוּוּסָן הַאָט
אַים זַיִיר גַּעַפְלָקָגָט אַונְן יְעַדְעַ גּוֹטָע זַאְךְ, וּוְאַם אַברָהָם הַאָט

פאר אים געטאן, אוּ פאר אים געוווען ווי זאלץ אוּפֿ ווינע
וואונדן. אַ פָּאָר מְאֻלָּה הַאֲטָּה עַד זֶה פְּלוֹצִים אַיִּפְגָּעָה
וַיֵּן גַּעַלְעָגָר אָזְנָן גַּעַוּאָלָט פָּאָרְלָאָזְנָן דָּאָסּ חַוִּין, אַכְּבָּעָר אַבְּרָהָם
הַאֲטָּה אִים נִיטְּ אַרְאָפְגָּעָלָזָט פָּוּן בְּעַט, בַּיּוֹן עַד וּוּעַט אִין גַּאנְצָן
גַּעַוּנְטָן וּוּעָרָן.

אַזְוִי אִיז שְׁמוֹאֵל אַפְגָּעָלָעָגָן צְוַויִּים חֲדִישִׁים בֵּין אַבְּרָהָם עַזְנָן
אִין חַוִּין אָזְנָן אַזְוּעָן גַּעַצְוֹאָנוֹנְגָעָן צַו עַמְּן דַּי שְׁפִיּוֹן וּוּאָסּ
אַבְּרָהָם אָזְנָן זַיִן גַּוְטָע פְּרוּי הַאֲבָן אִים דָּעַרְלָאָגָט. אָזְנָן דָּאָסּ
קָלִיּוֹנָעָן אַיְנָגָל, וּוּאָסּ הַאֲטָּה זֶיךְ גַּעַטְרָנְקָעָן פָּאָר וַיְיָנָעָן אַוְיָגָן,
הַאֲטָּה אִים אַלְעָטָג גַּעַבְרָאָכָט וּוּאָסּעָר פָּוּן טַיְיךְ צַו וּוּאָשָׁן
זַיְיָנָעָן וּוּאָוְנָדָן. שְׁמוֹאֵל הַאֲטָּה גַּעַבְּיָסּוֹן זַיְיָנָעָן לִיפְנֵן פָּוּן וּוּיִתְּקָקָח
אָזְנָן שָׁאנְדָע. אַפְטָמָאָל אִיז אִים אַיִּינְגָּעָפָאָלָן, אָזְזָז וּוּיָסָן,
וּוּאָסּ מִיטְ אִים הַאֲטָּה גַּעַטְרָאָפָּן פָּאָר דַּעַר שְׁרָפָה: אָזְזָז עַד הַאֲטָּה
נִיטְ גַּעַוְאָלָט אַרְוִיסְגָּיָן פָּוּן חַוִּין צַו רַאְטָעָוּן זַיְיָעָר קִינְד
פָּוּן וּוּאָסּעָר; אָזְזָז עַד הַאֲטָּה נִיטְ גַּעַוְאָלָט עַפְעָנָעָן דַּי טִיר פָּוּן
זַיִן חַוִּין פָּאָר זַיְיָעָר דַּעַרְטָוּנְקָעָן אַיְנָגָל. אַלְצָז וּוּיָסָן זַיְיָ
זַיְיָ זַיְיָנָעָן אַזְוִי גּוֹטָעָן צַו אִים, כְּדִי גַּרְעָסָעָר צַו מַאֲכָן זַיִן שָׁאנְדָע
אָזְנָן שְׁטָאָרָקָעָר מַאֲכָן זַיִן פָּאָרְדָּרָם. יְאָ, דָאָס וּוּילְזָן זַיְיָ זַיְיָ
אָזְנָן מִיר אַזְוִי נּוּקָם זַיִן, — הַאֲטָּה עַד בַּיּוֹן זֶיךְ בָּאַשְׁלָאָטָן, — וּוּאָסּ
רִים אִיז דַּעַן מַעְגְּלָאָךְ, אָזְזָז וּאָל גַּאֲרָנִית הַאֲבָן גַּעַרְעָדָט
פָּוּן הַיּוֹן דַּי גַּאנְצָעָן צִוְיטָן אָזְנְגָעָזָגָט מַיִין סָוד?

.ג.

בִּיסְלָאָכְוּיָּיָן, בִּיסְלָאָכְוּיָּיָן אִיז שְׁמוֹאֵל גַּעַוּנְטָן גַּעַוּוֹאָרָן.
דַּעַר דַּקְמָטָר הַאֲטָּה אִים דַּעַרְלְוִיבָט אַרְוִיסְצָוְגָּיָן, אָזְנָן וּוּעָן עַד

איו צום ערישטן מאל ארכוים אין גאמ, האט ער דערזען זיין גרויסן חורבן: פון זיין גרוים, שיין הוית, מיט וועלכו ער האט אלעלמאָל שטאלצירט, איו קיין זכר ניט געלביבו, און ס'איו קיין סימן ניטאָ פון זיין טיער מעבל און די גוטע גען וועבעטן לילאכער, אלץ איו פאַרואָנדלט געווֹאָרֶן אין אש! דעם גאנצִן טאג איו שמואָל געוועסן אויפּ זייןע בערג אש און ביטער געוווינט. און ווי גערירט איז ער געווואָרֶן, ווען זיין שכן אברהָם איו צו אַים צונגענָגְנָגְנוּ פֿאָרָנָאָכְט, און אַים אַיבְּעָרְגְּעָנְגְּבָן אַ הֵיפְּשָׁע סְמָע גַּלְתָּ, וְאַם ער האט פֿאָר אַים צְנוּיָפְּנָגְנָמָעָן צוֹוִישָׁן די אַרְמָע פֿישְׁעָר אָן צוֹוִישָׁן זייןע באַקָּאנְטָע אָן שְׂטָאָט, ער וְאַל קָעְנָעָן צְרוּיק אַוְיסְבּוּעָן זיין אַפְּגָעָבָרָעָנט הוּוּז.

— מען קען זיך קיינטמאָל נויט אויסחוּטן פון אָן אַומְגָלִיק,
— האט אַים אַברָהָם גַּעֲטָרִיסְט מִיט אַפְּגָעָנָר לִבְשָׁאָפְּט,
היינט האט דיַך אָן אַומְגָלִיק גַּעֲטָרָאָפְּן, וְעַר ווֹיָם צַי ווּעַט
זיך מַאְרָגָן מִיט מִיר אַזְעָלְכָעָם נִיט טְרָעָפְּן? היינט דַּאָרָפְּן
mir דַּוְר הַעֲלָפְּן, אָן מַאְרָגָן, אָזְmir וְעַלְזַן זיך אָן דעם
נייטיקָן, וְעַסְטָו אָנוֹגָה הַעֲלָפְּן. פִּיל זייןען די אַומְגָלִיקָן
וְאַם לוּעָרָן אוּפְּפָן מַעֲנְטָשָׁן. mir אלע זייןען דַּאָרָפְּרָעָה.
יעדער פון אָנוֹגָה הַאֲלָט שְׂטָעְנְדִּיק מַלְחָמָה מִיט די כּוּוֹצָלִיעָם
פּוֹן יִם, אָן וְעַר נָאָר איוֹ צַוְּיָה אַוְיסְגָּעָעָצָט צַו אָן אַומְגָלִיק,
וואָי אַ פֿישְׁעָר?

— איך ווֹיָם, צַו וְאַם דִּינָע וְעַרְטָעָר זייןען גַּעַצְיָלִט,
הַאֲט ער אַומְגָלִיק לְאָכָעָר גַּעַנְטְּפָעָרט, — יָא, איך האָב

ניט געוואלט רاطעווען דיין זונ. און אויב איך וועל איך
מאָרגן זען, ווי איר אלע טרינקט זיך אין טיך, וועל איך
איך אויך ניט רاطעווען; פֿאַסְקּוֹדְנוֹיאַקְעָם! איך וויל ניט
אייערע נדבות! — און ער האט דאם געלט אַ וואָרכּ געטָאוּ
זוינע רעטער אין פֿנִים אַריַין, און אוֹוּקּ פֿוֹן יונעַם אַרט.
און בּוֹן חַיִינַט ווֹיַם מַעַן ניט, ווֹאוּ ער אוֹזְהַיְנֶגְעָקוּמוּן.
יהודה שטיינברג.

אין דער וווײיט

עם ווילט זיך מיר לאזען
די שטאט און דעם מאָרכַ
און אַטְעַמְעַן פֿרִיעַר,
און אַטְעַמְעַן שְׂטָאַרְקַ!
און לאזען די הייזער
מייט טויערַן אַרְומַ
און גִּינֶן, ווֹאו סְאיַזְ אָפַן
און פֿרִיעַי אָומְעַטְוּם!

און גִּינֶן, ווֹאו סְאיַזְ אָפַן
און לִיכְטִיק אָונֵ רִין,
און לאזען די הייזער
פֿוֹן צִינְגַּל אָונֵ שְׂטִין!
און לאזען די מְוַיעַרַן,
וּאָס זִינְגַּעַן מִיר עַנְגַּן,
און גִּינֶן אַיְזַן דָּעַר ווּוַיְיט
אין דָּעַר בְּרִיאַתְ, אָונֵ דָּעַר לְעַנְגַּן!

א. רִיזַעַן.

דאָם ווַיִּסְעֵץ צִגְעַלָּע

.א.

עהן חאָט קיין מול ניט געהאט צו
זינע ציגעלאָך.
זוי פלענן בי אים פֿאַרְפֿאַלְן וווען,
אלע אויף אײַן שטיינגר: אײַן אַ שיַּיַּה
נעם פרימֶאָרְגַּן פֿלְעָגָן זוי זיך אַפְּרִיכְסָן
פֿונַּן שְׁטְּרִיכָּל, אַזּוּקְלְזִוְּפָּן אַין דִּי בְּרָגָן
און דָּאָרט אַין דָּעָר הַיְּיך פֿלְעָגָט זוי דָּעָר וּאַלְפָּט אַוְיפְּרָעָטָן.
קײַן שׂוֹם זַאֲךְ חַאָט זוי ניט גַּעֲקָאָנְט אַפְּהָאָלְטָן: ניט דִּי לִיבָּע
פֿוֹנְמָן בְּאַלְאָכְבָּסָן, ניט דִּי מַוְּרָאָ פֿאָרָן וּאַלְפָּט.
דאָם זַיְנָעָן, וּוַיְזַט אָוָס, גַּעֲוָעָן צִינָן, גְּרִיאַת אַוְיַּת צָלָאן.
אַכְּבִּי הַאָכְּבָּן פְּרִישָׁע לוֹפְט אָון זַיְן פְּרִיאַ.
סְעַגְעָן הַאָט ניט אַנְגְּהָוִיכָּן צוּ פֿאַרְשְׁטִיָּן, וּוֹסָם אַיְן מִיט
זַיְנָעָן אָון עָר הַאָט זיך שְׁטְּאָרְקָן גַּעֲנוּמָעָן צוּמָה הַאָרְצָן.
— אַ סּוֹפָּה — הַאָט עָר גַּעֲזָאָגָט, — דִּי צִינָן אַיְן לְאַגְּנָן
וּוַיְלִיק בַּיְמָה. מַעַר קוֹיָף אַיך ניט קײַן אַיְן צִיג אַפְּיָלוּ.
עָר הַאָט אַבְּעָר ניט אַוְיסְגַּעַהָאָלְטָן, אָון בְּאַטְשָׁע עַם זַיְנָעָן
שְׁוִין אַוְמְגַעְקָוּמָעָן בַּיְ אָוָס זַעַקְמָן צִינָן אַוְיַּף אַיְן אָון דָּעָם זַעַלְבָּן
אוֹפָּן, חַאָט עָר דָּאָךְ גַּעֲקוּפָּט אַ זַּיְבָּעָטָע. נַאֲרָ דָּאָם מַאְלָה הַאָט
עָר אַוְיסְגַּעַקְלִיכָּן נַאֲר אַ יְוָגָג צִגְעַלָּע, בְּדִי זַיְ זַאֲלָ זַיך בְּעַמְּדָר
צִגְעַוְוִיְנָעָן צוּ אָוָס.

— דאנקען גאט ! — האט זיך געטראכט דער אָרְעַמֶּעֶר
סעגען, — אַט אַיז כָּאַטֵּש אִינְגָּע, ווֹאָס אַיר ווּעַט נִיט זִין
אָומְעַטִּיק בַּיְּמִיר.

סעגען האט אַכְּבָּעָר אַטְּטוּת גַּעֲהָאַט. אַוְיךְ דָּאָס צִיגְּעַלְעַ
הָאַט זַיךְ פָּאַרְבָּעַנְקָט.
איינְמַאל האט דָּאָס צִיגְּעַלְעַ זַיךְ פָּאַרְקָוּט אַוְיךְ דַּי בָּעָרְגָּ
און אַטְּרָאַכְּט גַּעֲנָבָן :

— ווֹי גּוֹט דָּאָרְפָּ זַיךְ דָּאָרְט אַין דָּעַר הַיְּךְ ! סְ'אַרְאָ
פָּאַרְגָּעַנְגָּן דָּאָרְפָּ זַיךְ אָרוּמְצּוּשְׁפִּרְגָּעַן דָּאָרְט אַין גְּרָאָז אַן
אַט דָּעַם מִיאָוָסָן שְׁטְרִיכָּל, ווֹאָס רִיבְכָּט אַן דָּעַם חַאְלָז אַון
נָאָקָן ! דָּאָס פָּאַסְטָן נָאָר פָּאָר אַן אַיְזָל, אַדְעָר פָּאָר אַן עַקְסָל
זַיךְ פִּיטְעָרָן אַוְיךְ אַן אָפְּגַּעַצְּצָמָטָן פְּלָאָצָּ. צִינְגָּן דָּאָרְפָּן הָאָבָן אַ
פָּרְיִי פְּעָלָד.

פָּוֹן דָּעַמְּאָלָט אַן אַיז אַיר נִמְאָס גַּעֲוָאָרָן דָּאָס גְּרָאָז פּוֹנָם
אָפְּגַּעַצְּצָמָטָן שְׁטִיקָּ פְּעָלָד. עַם האט זַיךְ אָנְגַּעַכְאָפְּט אַט בְּעַנְקָעָ
נִישׁ. זַיךְ אַיז גַּעֲוָאָרָן מַאֲגָּעָר, האט אָוִיפְּגַּעַחְעָרָט גַּעַבְּן מַילָּךְ.
עַם אַיז גַּעֲוָעָן אַטְּרָהָמָנוֹת צֹו זָעָן, ווֹי זַיךְ אַט אַגְּנָנְצָן טָאגָן
גַּעַזְוָפְּט דָּאָס שְׁטְרִיכָּל, אָוִיסְגַּעַדְרִיָּט דָּעַם קָאָפָּ צֹו דַּי בָּעָרְגָּ
צְעַשְׁפִּירִיָּט דַּי נָאָלָעָכָּר אַונְ טְרוּיְעִירִיק גַּעַמְעַקְעַט.

סְעַגְעַן האט זַיךְ גַּעַכְאָפְּט, אֹז עַפְעַם אַיז אַיר, דָּעַר צִיגְּ
זִיְּנָעָר, נָאָר עַד האט נִיט גַּעַוְוָאָסָט ווֹאָס ... אַיְינְמַאל אַיְנָ-
דָּעַרְפָּרִי, אֹז עַד האט זַיךְ אָוִיסְגַּעַמְלָקָן, האט זַיךְ דַּי צִיגְּ אָוִיסְ-
גַּעַקְעַרְעַוּעַט צֹו אִים אַונְ אַט זָאגְ גַּעַטְאָן אַוְיךְ אַיר לְשָׁוֹן :
— הַעֲרָתָן נָאָר, בָּאַלְאַבָּאָם, סְ'מִיר אָומְעַטִּיק בָּאַיְיךְ,
לְאֹזֶט מַיְךְ אַפְּ אַין דַּי בָּעָרְגָּ.

— אָךְ, גַּאטַ מִינְגָּעֶר, זֵי אֹוְיךְ! — הַאטַ סֻעְגָּעֶן דָּעֶרֶת-שְׁרָאָקָן אַוִּיסְנְגְּשֶׁרְיָעָן אָוּן פָּזַן גְּרוּוּסַ שְׁרוּקַ הַאטַ עַד אַיְבָּעָרַ-גַּעֲקָעָרָטַ דָּאָסַ מַעֲלָקְשָׁעָפֶל אָוּן הַאטַ זֵיְךְ אַוּוּקְגַּעְזָעָצְטַ אַיְפָּן-גְּרָאָוּ לְעָבָן זֵיְן צִיגְגָּלָעַ.

— בְּלָאנְקָעָטָעַ, וּוֹאָסַ חַיְסָטַ, דָו וּוַילְסָטַ מִיךְ אַוּוּקָעַ-וּוְאָרְפָּן?

— יֵאַ, הַעַר סֻעְגָּעֶן.

— וּוֹאָסַ, סְפָעָלָטַ דִּיר דָעַן גְּרָאָוּ?

— בְּלָאנְקָעָטָעַ הַאטַ גַּעֲנְטְּפָעָרָטַ:

— אַ, נִיןַ, הַעַר סֻעְגָּעֶן.

— אָפְּשָׂר אַיְזַן דָּאָסַ שְׁטְרִיכָלַ צָוַ קָוְרִיךְ? וּוַילְסָטַ, וּוּלְ-אַיךְ צּוּבִינְדָן אַ לְעָנְגָעָרָם.

— נִימַּט נִיְמִיקַ, בָּאַלְאָבָּאָם.

— וּוֹאָסַ-זְשִׁיעַ דָעַן דָאָרְפָּסָטַ, וּוֹאָסַ-זְשִׁיעַ וּוַילְסָטַוּ?

— אַיךְ וּוַיְלַטְוּ נִימַּטַן אַיְן דִּי בָּעָרָגַ, הַעַר סֻעְגָּעֶן.

— צִי וּוַיְסָטַוּ דָעַן נִימַּטַן, אָוְמְגַלְקָלָאָכָעַ, אַזְ אַיְן דִּי בָּעָרָגַ אַיְזַן דָעַר וּוְאַלְפָעַ? וּוֹאָסַ וּוַעֲסָטוּ מְאָגַן, אַזְ עַר וּוּעַטְ אַנְקָומָעַן?

— אַיךְ וּוּלְ אִים גְּעָבָן אַשְׁטוּוּסַ מִיטַּדַּי הַעֲרָנָעָרַ, הַעַר סֻעְגָּעֶן.

— דָעַר וּוְאַלְפָעַ לְאָכְטַ זֵי אֹוְים פָּזַן דִּיְיָנָעַ הַעֲרָנָעָרַ. עַר הַאטַ שְׁוִין גְּעָנוֹגַ צִינְגַן מִיר אַוִּיפְגְּנְעָפְרָעָטַן, אָוּן מִיטַּ אַבְּיָםַ גְּרָעָסְעָרָעַ הַעֲרָנָעָרַ, וּוֹי דִּיְיָנָעַ. גַּעֲדָעָנְקָסָטַ דִּי אַרְעָמַע אַלְטִיַּ-טְשָׁקָעַ רָעָנָאָדַ, וּוֹאָסַ אַיְזַן דָעַר גְּעוּוֹנַ פָּאָרָאַצִּיאָרָן? סְפָאָרָאַ-גְּרוּוּסַ צִגְגָעַ אַיְזַן גְּעוּוֹנַ, אָוּן אַמְּנַיְנַ שְׁטָאָרָקָעַ אָוּן בִּיזָעַ,

זוי א באָק! א גאנצע נאכט האַט זי זיך גערanganלט מיטן
וואָלף, און איינדעָרְפּרִי האַט זי פֿאָרט דער וואָלף אוֹפּ
געפּרְעַסּן.

— אָומְגְּנִילְאָכָּעָ רֻעְנָאָה, נַעֲבָּאָד! ... אָבעָר דָּאָם מַאָכָּט
נִיט אָוִים, הָעָר סְעָגָעָן, לְאָזֶט מֵיךְ אָוּעָקְנִיָּין אֵין דֵי בָּרְגָּן.

— גָּאַט מִיְּנָעָר! — האַט סְעָגָעָן גְּעוֹאָגָט — וּוָסֶם אִיז
גְּעוּוֹאָרָן מִיט מִיְּנָעָרָן? אַט וּוּעָט דָּעָר וּוּאָלָף נָאָך אִיןְנָאָך
פֿאָרְצְּקָן. אָבעָר, נִין! אִיךְ וּוּלְדִיךְ רָאָטְעָוָעָן, כָּאָטָשׁ דָו
וּוּלְסָטָט נִיט. אָונָן כְּדֵי דָו וּוּאָלְסָט זִיךְ נִיט אָפְּרִיסְן פֿוֹן שְׁטְרִיכָל,
וּוּלְדִיךְ אִיךְ דִיךְ אָוִיפּ שְׁטְעַנְדִּיק פֿאָרְשְׁפָּאָרָן אֵין שְׁטְעַלְכָל.

אוֹן סְעָגָעָן האַט אָוּעָקְגָּעָטָרָאָגָן דֵי צִיג אֵין פֿינְסְטָעָרָן
שְׁטְעַלְכָל אוֹן האַט פֿאָרְשְׁלָאָסָן דֵי טִיר אָוִיפּ אָז צְוּיְיַעְנְדִּיקָן
שְׁלָאָם. צָום אָומְגְּנִילְקָן האַט עָר פֿאָרְגָּעָעָן, אוֹ דָאָרט אִיז פֿאָרָאָן
אָפְּעַנְסְּטָעָרָל, אוֹן וּוּי נָאָר עָר האַט זִיךְ אָפְּגָעָקְעָרְעָוָעָט, האַט
די צִיג זִיךְ אָרוּסְגָּעָכָאָפְּטָט פֿוֹן דָאָרט.

ב.

אוֹ דָאָם צִיגְעָלָע אֵין גַּעַמּוּן אֵין דֵי בָּרְגָּן אָרִין, אֵין
דָאָרט גְּעוּוֹאָרָן אָגְרִיסְעָ פֿרִיזָד. די אַלְטָע סָאָסָנָעָסָהָאָבָן נָאָך
קְיִינְמָאָל נִיט גְּעוּוֹן אֶזֶּאָ שְ׀יִינְקִיָּת. מַעַן האַט זִיךְ אָוּפְּגָעָנוּמוּן
וּוּי אָקְלִיְינָעָ פֿרִינְצָעָסָן. די קָאָשְׁטָאָנָעָן-כִּימָעָרָהָאָבָן זִיךְ
אָנְגָעָבוּיָן בֵּין צָו דָעָר עָרָד, כְּדֵי צָו גָּלְעָטָן די צִיג מִיט די
שְׁפִיצָן פֿוֹן זְיִירָעָ צְוּוֹיָגָן. די גָּאָלְדָעָנָעָ גְּרוּזְעָלָאָךְ האָבָן
פֿאָר אַיר גַּעַמְאָכָט אָוּטָרָעָ, בָּעָת זִיךְ אָזְנוּגָנָגָעָן. דָעָר
גָּאנְצָעָר בָּרְגָּן האַט זִיךְ אָוּפְּגָעָנוּמוּן יוֹסְטּוּבְּ-דִיךְ.

איך שטעלט זיך פאר, ווי אונזער ציג איז געועען גלייך-
לאך ! ניטא מער קיין שטיריקל, ניטא מער קיין פלאקל...
ניטא מער, ווּאָס זָאַל זֶה נִיט לְאֹז שְׁפָרִינְגְּגָן, רֵיְסָן דַי בְּלָעְטָר
לאך, ווי איך גלוסת זיך. און וויפל גראז דא איז פארצן !
העכבר איבער די הערנער ! און ווּאָס פָּאָר אַ גְּרָאָז ! גַּעַד-
شمאלקע, דינינקע, מיט שפיצן, טויזנטערליי מינימ... אַבְּסָל
בעסער גראז, ווי דאָרט אויפֿן אַפְּגַעַצְמָטָן פְּלָאָז ! און וויפל
בלומען ! גרויסע, בלוייע גלאָקעלאָך, פּוֹרְפּוֹרְנָעָן פִּינְגְּעָרְהָוָן
מיט לאָנגָע בעכערלָאָך — אַ גְּאַנְצָעָר וּוְאַלְדָּם מִיט וּוְילְדָּע
בלומען, ווּאָס פָּוּן זַיְעָר שְׁטָאָרְקָן זַאֲפָט פָּאָרְדוּרִיט זיך דָעַר
קאָפֶן.

בלאַנקעטע האָט פָּאָר קַיְינְשָׂום זָאָךְ נִיט מָוָרָא גַּעַהָאָט.

ג.

מייטאָמל האָט אַ בלְאָז גַּעַטָּן אַ קָּאַלְט וּוּינְטָל. דָעַר
בָּאָרְג אַיז גַּעַוָּאָרָן פִּיאָלְעָט. די נַאֲכָט אַיז צַוְּעַפְּאָלָן.
— שְׁוִין ! — האָט די קְלוֹגָע צִיג גַּעַזְגָּט אָן אַיז
געַבְּלִיכְן שְׁטִוִין שְׁטָאָרְקָן פָּאָרוֹוָאנְדָעָרט.
— הוּ ! הוּ !
זיך האָט זיך דערמָאָנט אָז דָעַם וּוּאָלְפָ. אַ גְּאַנְצָעָן טָאָג
אַיז עָר אִיר, דָעַם נַאֲרִישָׁן צִיגְעָלָע, אָפִילּוּ אוּפִין זַיְנָעָן נִיט
אָרוּפָ... וּוּיְיִתְ-זְוּוּיִת אַין טָאָל האָט זיך אַין דָעַר וּלְבָעָר רָגָע
גַּעַלְאָזָט הָעָרָן אַ שָּׁאָלָן פָּוּן אַ הָאָרָן. דָאָס האָט סְעַגְעָן זַיְנָעָן
גַּעַרְוָפָן.
— הוּ ! הוּ ! — האָט גַּעַבְּרוּמָט דָעַר וּוּאָלְפָ.

— קער זיך אום! קער זיך אום! — האט געשריען
דעך הארון.

בלאנקעטע אויז שווין געוווען גרייט זיך אומקערן, נאך
זיך האט זיך דערמאנט און דעם פלאקל, שטריך און אַרומגעַ
צאמטן פעלד און זיך האט געפילט, אויז זיך ווועט שוין מערכַ
דארט ניט קאנגען לעבן און ס'אייז בעסער שוין בליבין דא...
דעך הארון אויז אנטישויגן געוואָרן.

די ציג האט דערהערט הינטער זיך א גערוייש פון די
בלעטלאָך. זיך האט זיך אומגעדרײַט און דערזען און דער
פינסטערניש צוויי קורצע און אַנגעשפֿיצטַע אַויעָרַן מיט
צווויי ברענענדיקע אויגן...
דאַס אויז געוווען דער וואָלַף.

ער אויז געוזען אויפַּה די הינטערשטַע פִּים א געווואָלטִיך
גרוייסער, ווי א פֿאָרגנְיֻוּעַרטער, האט געקוֹקט אויפַּה דער קלִיַּה
ニינְקָעַר ווּוּסָעַר צִיג אָונֵן האט זיך בְּאַלְעַקְתַּפְּן פֿוֹן פֿאָרגְגָעַנִּיגַן.
דער וואָלַף האט געוואָסֶט, אוּר ווועט זיך אַוְיפֿרְעַטַּן אָונֵן
דעריבער האט ער זיך בְּיוֹן צְעַלְאַכְטַּמְּן:
— האָ, האָ! סְעַגְעַנְסַמְּ קְלִיַּן צִינְגַּלְעַלְעַ! — אָונֵן האט אָ
פֿיר גַּעֲטָאָן מִיט זַיִן גְּרָאָכְבָּר, רְוִוְוְתָעַר צָוַג אַיְבָּעַר די רְוִוְוְתָעַר
יאַסְלָעַם.

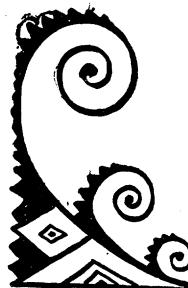
בלאנקעטע האט פֿאָרְשְׁטָאָגָעָן, אוּזְיַ אַיְזַ פֿאָרְפָּאָלַן. זיך
האט זיך דערמאנט די גַּעֲשִׁיכְטַּע מִיט דער אַלְטָעַר רְעַנְאָה,
וּוּזְיַ זיך האט זיך גְּעַרְאָנְגָּלַט אָגְאַנְצַע נַאֲכַט מִיטַּן וּוּאָלַף, בְּיוֹן
זְיַ אַיְזַ גְּאַנְצַע פֿרִי פֿאָרְצְׁקַט גַּעֲוָאָרַן.

דער מורה דייקער וואלף האט זיך דערגענטערט און די
קליענע הערגערלאך האבן אַנְגָּעָהוּבָּן אַרְוָמְתָּאָנְצָן.
— אַ, וווען איך זאל נאר דערציין ביז עס ווועט אַנְהָיִבָּן
טָאָגָן . . .

איינס נאכָן צנדערן האבן די שטערן זיך אַנְגָּעָהוּבָּן
אויסלעשן. בלאנקעטעה האט מיט אַטָּפְלָטָעָר קראפט גע
קלאפט מיט די הערגער, אלץ טיפער האבן זיך אַיְינְגָּעָבָּיסָן
דעם וואלפָם צִיּוֹן . . .
אויפָן האָרִיזָאָנְטָה האט זיך באָווּזָן אַבלְיכָעָר לְיבָטָה
פאָם. פָּוּן אַפָּארְטָה האט זיך גַּעֲלָאָזָטָה הָרָן אַהיְיוּרִיךְ קְרִיּוּזָן
פָּוּן אַהָן .

— אַ סּוֹפֶּה ! — האט גַּעֲזָאָגָטָה די אַרְעָמָעָ צִיגָּה, ווָאָסָה האט
נאָר גַּעֲוָוָאָרָטָה אויפָן טָאגָן כְּדֵי צו שְׂמָאָרְבָּן, אָוּן זַי אַיְזָן
פָּאָל גַּעֲטָאָן אַוְיָפָּה דָּעָרָעָדָה, אָוּן אַיר ווּוַיְסָעָר פּוֹטָעָר אַיְזָן
גַּעֲוָעָן אַיְינְגָּאָנְצָן אַיְן בְּלוּטָן . . .

א. דָּאָדָע.

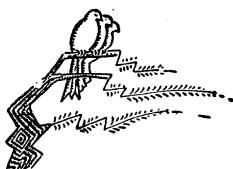
נאך זונפֿאָרְגָּאנְג

אוֹותַ עֲפָעַם וּזְאַרְטַּן בָּאָרְגַּ אָוֹן טָאָל,
דָּעַר וּיְאָלֵד הָעֶרֶת אוֹיפַּ צָו בְּרוּמָעָן;
אַלְאַ נִידְעָרְקָעַר נִינְגַּן יוֹד
צָו דָּעַר עָרְדַּ דִּי בְּלוּמָעָן.

דָּעַר טִיְּדַ אָזְוַי וּוֹי אַ שְׁפִינְגַּ נְלָאָט,
עַס דִּירְטַ זִיךְ נִימַּ דָּאָס וּאַסְעָרַ;
עַס וּוּעֶרֶת דָּעַר אָוּנְטַ שְׁטִילְעַר אַלְאַ,
אוּמְעַטְיְקָעַר, בְּלָאָסְעָר...

אוֹן אַוְיְבַּן וּוֹי אַ סְטָאָדָע שָׁאָפַּ
די קְוֻפְעַרְזּוּאַלְקָנָס לִינְגַּן;
אַ פְּוִינְגַּ עַרְגְּנַעַץ גִּימַּ אַ זְוָנָגַּן.
אוֹן וּוּעֶרֶת בָּאָלֵד אַנְטְּשָׁוְיְגַּן.

נְחוּם יִ

צוווי חברים

א

א ס ק ע און יאסעלע זיינען געוען
צוווי שכנים און תלמידים אין אין
שולע. יאסעלע איז געוען געקלידט
שענעך פאר אלע קינדר ער אין שטאט,
ויל זיינע עלטערין זיינען געוען די
רייכסטע. יאסקע איז געוען דער

בעסטער תלמיד אין שולע.

או יאסעלע פלעגט גאנץ פרי א羅יסנין אנטגעטן אין
נייעם טולופל, שטיווועלאך — אויפֿ צו שפיגלען זיך אין זיי —
א גוטן לעדערנעם ראנצַ-טאַשׁ, מיט א פרילאָך הָאָרֶץ און
מונגעער געזיכט — פְּלַעֲגֵת אִים יאסקע נאָכְקוֹן דורךן פָּעֵנַס
טערל, פְּלַעֲגֵט וואָרְפֵּן אָן אוֹיג אוֹיפֿ זיינע אלטע, צעריסענע
קלײַדער, אויסגעדרויטע שטיווועלאָך, אומעטיקע פָּאַטְעָר און
מוּטָעָר און פְּלַעֲגֵת זיינָר מְקָנָה זַיְן דַּעַם אוֹיסְגַּפְּצָתָן חַבָּר.

אָזַי אָזַי גַּעֲוָעָן אָוִיפֿ דַּעַר גַּם, בֵּין צָום חָדָר.

אין חדַר אַבָּעָר אָזַי שָׂוָן יאסקע גַּעֲוָעָן דַּעַר מִיחָחָם.
און יאסעלע פְּלַעֲגֵט זָעָם, וֵי דַעַר לְעָרָעָר הָאָט אָזַי לִיב
יאָסְקָעָן. די בעסטער צִיכְנָמָן כָּאָפְטָעָר אִים; אוֹיפֿ ווָסָם מַעַן
פְּרַעֲגֵט אִים, הָאָט עָרְגַּרְיוֹת אָזַי תְּשׁוֹבָה אוֹיפֿ דַּעַר צָוָנָג. אָזַי
עַם פְּלַעֲגֵת אִים אַגְּנָעָמָן אָ פָּאָרְדוֹרָם: פָּאָרוֹאָסָם? אָזַי

קְבַצֵּן ? אָזֶה אֲפְגַעַרִיסְעַנְעָר ? ! שְׁעַנְעָר וּוְאַלְטַ דָּאַךְ פָּאַסְןַן,
אַיךְ זָאַל הָאָבָן דַי גּוֹטָע צִיכְנָס ! מַיְיךְ זָאַל דַעַר לְעַרְעַר גַּלְעַטַן
אַיְבָּעָרָן בְּעַקְלַן !

אַיְין טָאגַ אַיְזָן יָקְסָעַלְעַ אַרְוִיְמְגַעַנְגַּנְגָעַן פְּרִיעָר אָזֶן הָאָט,
זִיךְ אֲוּוּקְגַעַשְׁטַעַלְט וּוְאַרְטַן אַוִּיפָן חָבָר. וּוי עַר הָאָט אִים
נָאַר דַעְרוֹעָן פָּוּן וּוּיְיטָן, הָאָט עַר אִים אַנְגַעַהְוִיבָן רָוּפָן :

— אֲפַגְעַרִיסְעַנְעָר !

— קְעַלְבָּל ! — הָאָט אִים יְעַנְעָר אֲפַגְעַצְאַלְט.

— בָּאַרְוּוּסְמָעָר !

— קְעַצְעַנְעָר מָוח !

אַ וּוְאַרְטַ פָּאַר אַ וּוְאַרְטַ — דַי קִינְדָעַר הָאָבָן זִיךְ דַעַר-
גַעַנְטַעַרְט מִיטַדַי פּוֹיכְטָן אַיְן דַעַר לוֹפְט.

— אַ נָו, פְּרוֹאוֹו, הַיְיב אָז !

— אַ נָו, פְּרוֹאוֹו, רִיר מַיךְ אָז !

כִּי בַיַּדְן הָאָט גַעַרְעַנְט אַ פְּיִיעָר אַיְין דַי אַיְגַעַלְאָה,
נָאַר יְעַדְעַרְעַר הָאָט גַעַוְאַלְט אַי שְׁלָאָגָן דַעַם חָבָר, אַי בְּלִיבָן
אַ גַעַרְעַכְתָעָר. דַעְרַפְאַר הָאָט יְעַדְעַר פָּוּן זִיךְ גַעַוְאַלְט זִיְין —
נִישְׁטַ דַעַר אַנְהִיבָּר.

— נָו, אַט הָאָב אַיךְ דִיךְ אַנְגַעַרְיוֹת.

— אַזְנַט הָאָב אַיךְ דִיךְ אַ צּוֹפְ גַעַטְאַן.

אַזְנַט צֹו וּוִיסְן, וּוְעָר ס'הָאָט בָּאָמוֹת אַנְגַעַהְוִיבָן, הָאָבָן
זִיךְ בַּיַּדְעַ חֲבָרִים גַעַפְוָנָעַן שְׁוִין אַיְן מִיטַן גַעַשְׁלָעָג. בַּיַּדְעַ
הָאָבָעַן זִיךְ אַרְוִמְגַעַכְאָפְט, וּוי אַמְתָע' גּוֹטָע פְּרִיְינְט, אַזְנַט
זִיךְ גַעַוְאַרְפָּן פָּוּן דַי פִּים. קִיְיקְלַעַנְדִיגְ זִיךְ אַוִיפָּ דַעַר עַרְד

האָכָּן זַיְדַּן נַאֲךָ גַּעֲרִיכָּן אָוֹן גַּעֲבִיכָּן אָוֹן הַאָכָּן נִישְׁתָּחַט בָּאָזֶן
מעַרְקָט, וּוֹי פָּוֹן וּוֹיִיטָנָם לְוַיְפָּט אָז אַ פִּיְּעַטָּאָן מֵיטַּ דְּרוּיַּ
פָּעָרָה. אַטְ-אַטְ פָּאָרָט עַר אַוְיַּף זַיְדַּן אַרְוִיַּף.
— שְׂטִיַּ! אֹויַ! — הַאָכָּן צַוְּקוּעָר אַיְן אַיְן קְוִיל
גַּעֲשִׁרְגָּן.

נַאֲךָ דַּי קִינְדָּעָר הַאָכָּן קִיְּן גַּעֲשְׁרִיְּעָן נִישְׁתָּחַט גַּעֲהָרָט,
אוֹיְסָעָר זַיְעָרָע אַיְגָעָנָע, אָוֹן פָּעָרָד פָּאָרָשְׁטִיְּעָן נִישְׁתָּחַט קִיְּן
אִידְיִישׁ.

אָז מְהַאָט זַיְדַּן אַוְיְגַעְהַוִּיכָּן פָּוֹן דָּעַר עַרְד אַיְן חַלְשָׁות,
הַאָט זַיְדַּן אַרְוִיְּסָגְעָנוֹיִזְן, אָז בּוֹיַּ אַיְינָעָם אַיְזַּ אַ צַּעֲבָרָאַכְעָנָעָן
פּוֹם, בּוֹיַּמְן צְוַיְּוִיתָן אַ צַּעֲבָרָאַכְעָנָעָן הַאָנָט. מְהַאָט זַיְדַּן בּוֹיַּ בּוֹיַּן
אוֹוּקָגְעָפִירָט אַיְן שְׁפִיטָאָל אָוֹן אוֹוּקָגְעָלְיִינָט אַיְן שְׁכָנוֹתָ
דִּיקָע בּוּטָלָאָךְ — אַיְינָעָם קָעָגָן צְוַיְּוִיתָן.

.ב.

אָז יַאֲסִקָּעַ הַאָט זַיְדַּן אַוְיְגַעְכָּאָפָּט, הַאָט עַר זַיְדַּן אַרְוּמַּ
גַּעֲקָוְקָט פָּאָרְוּוֹאַונְדָּעָרָט : וּוֹעַר זַיְנָעָן עַם דַּי הַוְיכָע וּוֹעַנְטָ ?
וּוֹיַּ קְוּמָעָן אַחֲעָר יַעֲנָע גְּרוּיָסָע פָּעַנְסָטָעָר ? וּוֹעַר זַיְנָעָן דַּי
מוֹיְדָלָאָךְ אַיְן וּוֹיְסָעַ פָּאָרְטָוּכָעָר, וּוֹאָסָ שְׁוּעָבָן דַּא אַרְוּמָ פָּוֹן
בּוּטָל צַוְּ בּוּטָל אָוֹן לְאָזָן אַוְמָעָטָם אַזְּ שְׁמַיְכָעָלָ ? ... וּוֹאָ
אַיְזַע ? אַ חְלוֹם אַיְזַדָּם ? אָוֹן אַפְשָׁר אַיְזַע אַוְיַף יַעֲנָעָר
וּוֹעַלְטָ, אַיְן גַּיְעָדָן ?
עַר פְּרוּבָוּרָט אַ רְוַרְטָאָן מֵיטַּ דָּעַר הַאָנָט, אָוֹן... אֹויַ, אַ
וּוֹיְתִיק !
אוֹסְגָּעָדְרִיָּת דָּעַם קָאָפָ אַוְיַף אַ זַּיִיט, הַאָט עַר דָּעַרְעוֹן

דעם חבר א בלייכן און האט זיך דערמאנט אן אלץ, וואם
ס'איו פֿאָרגעַקּוּמָעַן. ער האט זיך אַנְגַּעַשְׁטוּסָן, אָז דָא אִין
אַשְׁפִּיטָלָך.

עם האט זיך אים פֿאָרְרוֹאָלֶט אַוְּפָהִיכְּבָן אַפּוֹסְט אַקְעָנָן
יענעַם, נָאָר — אֵי! וּוֹאָז אִיז דִּי הָאָנָט? אָז, אַכְּרַעַכְּנִיש
דָּאָס אִין!

ער האט זיך צְעוֹדִינְט. ער וויל פרענן, וּוֹאָז זַיִן פֿאָ
טִיעָר, זַיִן מַוְתָּעָר, דִּי שְׂוּעָסְטְּרָלָאָך? נָאָר ער האט זיך דָעָרָ
מַאנָט, אָז דָא, אַין שְׁפִּיטָלָך, לְאֹזֶט מַעַן קִינְגָּעָם נִישְׁתָּאָרְיָן
צַו דִּי קְרָאָנְקָע. אַפְּרָעְמָדָעָר אִיז ער דָא. אַלְעָן אָזָן אַלְעָן זַיִנְעָן
אַים דָא פֿרָעָם. אַחֲזָן דָעָם אָט, וּוֹאָס לִיגְט אַקְעָנָן אַים.
ער האט זיך נָאָר מַעַר צְעוֹדִינְט. אָוֹף זַיִן גַּעֲוִיָּן האט
זיך גַּעֲהָרָט אַכְּלִיפָּעָן פָּזָן דָעָם צְעוֹדִינְט בעטָל. אַפְּנִים, יְעָ—
גַּעַר האט זיך אַוְּיָיך דָעְרָפְּלָט דָא פֿרָעָם.

בָּאָלָד אִיז אַוְּסְגָּעוֹוָאָקָמָן לְעַבָּן זַיִן אַיְנָעָן פָּזָן דִּי וּוּיְיָסָע
מַיְידָלָאָך, וּוֹאָס שְׂוֻעָבָן דָא אָרוּם, אַין האט אַיְנָגְעָטִילָת:
דָעָם — אַשְׁמִיכָל, יְעַנְעָם — אַגְּלָעָט אַיְבָּרָעָן בְּעַקָּעָל. רְוָאִיך
— זָאָגָט זַי — קִינְדָּעָרָלָאָך, לִיגְט רְוָאִיך! מַעַן דָּאָרָף נִישְׁתָּ
וּוּיְיָעָן. אִין עַטְלִיכָּע טָעָג אַרְוָם וּוּרְטָט אַיר דָאָך גַּעֲזָונָט!

אִין אַנְפָאָנָג פְּלָעָגָט יְאָסָקָע נִימָט קָאנָעָן לִיְדָן אָוֹף זיך
די האנט פָּזָן יְעַנְעָם וּוּיְסָן מַיְידָל. ער האט גַּעֲרָעָנָקָט נָאָר דָעָר
מוֹטָעָטָרָם האנט, נָאָר אַשְׁמִיכָל פָּזָן זַיִנָּעָ שְׂוּעָסְטְּרָלָאָך. נָאָר
שְׁפָעָטָרָר, אִיז דָאָס וּוּיְיָסָע מַיְידָל האט אָז אַים פֿאָרְגוּסָן, האט
עַם אַים גַּעֲרָעָנָקָט אַין גְּלִיקָלָאָך אִיז ער גַּעֲוָעָן, אָז אַים אִיז

צונגפאלן מער א שמיכל, ווי אנדערע קראנקע. ער האט
אנגעהויבן בענקען נאך די וויסע מיידלאך.
— די וויסע מיידלאך האבן אונז ביידע גלייך ליב, —
טראכט ער זיך, — ווען זוי קומען צו מיר, פארגעסן זוי אויך
ニישט דעם חבר.

.ג.

עם איז געוווען פרײיטאג. דער וועכטער איז אריינגע-
קומען און האט בײַן אָנגעטָן נײַע קלײַדער, וואָס איז
בָּאַשְׁטָאַנְעָן פָּוֹן אַהֲּמָד — אָוֹן שְׂוִין. דָּאַם עַרְשְׁתָּעָמָל
הָאַט זֶיך יָאַסְקָעַ דָּעַרְזָעַן אֵין קלײַדער גְּלִיַּיך מִיט יָאַסְלָעַן.
אוֹן דָּאַם ווֹיסָע מִידָּל קָוָמָט אָפָט צַוְּיִיך צַוְּיִיך, אָוֹן לוֹיבָט
זַיְיך בַּיַּדְן פָּאָרָן דָּקְטָאָר :
— טִיעָרָע קִינְדָּעָרָאָר ! זַיְיך פָּאָלָגָן אָזְוִי ! חַכְמִים זַיְיך
נָעַן דָּאַם !
דָּאַם עַרְשְׁתָּעָמָל הָעָרָט יָאַסְעָלָעַן, ווי מָעַן לוֹיבָט אַיִם
גְּלִיַּיך מִיט יָאַסְקָעַן.
אֵין דער זעלבער פָּאַלְאַטָּע אֵין גַּעַלְעָנָן אַ קְרָאַנְקָעָר אֵין
שְׁטָאַרְקָעָר, שְׁטָאַרְקָעָר הִיאָז. בַּיְיַ אַיִם אוּפָּן בְּרָעַטָּל אֵין
גַּעַוְועַן גַּעַשְׁרִיבָּן : פָּעַרְצִיך מִיט אַכְטָמָל. דָּעַר קְרָאַנְקָעָר
הָאַט גַּעַרְעָדָט פָּוֹן פְּיוּעָר, גַּעַרְגָּט זֶיך מִיט דָּעַר גַּאנְצָעָר
וּוּלָט. דָּאַם ווֹיסָע מִידָּל אֵין גַּעַשְׁטָאַנְעָן זַיְיעָר אַ פָּאָרָן
זַאְרָגָטָע אָוֹן האט אַיִם גַּעַלְיִיגָּט אַ פָּעַנְקָעָר אֵינוֹ צָוָם קָאָפָּן.
אוֹן דָּעַר קְרָאַנְקָעָר קָרִיגָּט זֶיך מִיט דָּעַר גַּאנְצָעָר וּוּלָט,
מִיט עַפְעָם אַיִינָעָם, וואָס קִינְגָּעָר זַעַט אַיִם נִישְׁטָה... פְּלוֹצְלוֹגָן

הייבט ער אויפַּה די האנט אין דער לופט... קליפה! — שרײַיט ער — אָוועַק פֿון מִיר! עם הערט זיך אַ קְנָאַט אַיבָּעַר דער פָּאַלְאַטְעַ... אַ גַּעֲשֵׁרַיִּי... דָּאַם ווֹיִסְעַן מִידָּל פָּאַלְטַ אַוְּפַּה דער ערֶד בָּאָגָּאָסָן אַין בְּלוֹטַן. דער קְרָאַנְקָעַר הָאַט אַיר פֿון הַיּוֹן אַזְּזַעַטַּשׁ גַּעֲגַּעַבַּן.

דאָם ווֹיִסְעַן מִידָּל אַיז אָרוּים פֿון דער פָּאַלְאַטְעַ. קְרָאַנְקָעַר האָבָּן זיך אַוְּפַּגְעַרְעַמְטַן. יַאֲסַקַּעַ מִיט יַאֲסַעַלְעַן קְרִיצַן מִיט די צַיְינַעַר. וּוּעַן זַיִּן זַאֲלַן קָאנַעַן, וּזַאֲלַטַּן זַיִּן דָּעַם קְרָאַנְקָעַר צַעַן בִּיסְן, צַעְרִיטַן פָּאַר כְּעַם.

זַיִּן האָבָּן זיך בַּיְדַע אַוְּשׁ צַעְוַיְינַטַּן פֿון צַאָרָן.

אַ מְכָה ווּעַט ער זַי שְׂוִין זַעַן לְעַבְּן זיך! — טְרִיאִיסְט זיך יַאֲסַעַלְעַן, אָוָן זַאֲגַטַּעַם צַו זיך חַוִּיךְ אַוְּפַּן קוֹל. נִישְׁתַּחַט קְרָאַנְקָעַר אַיז ער אַלְיַיִן זיך צַו לְיִגְּנַן דָּעַם פְּעַנְצַעַר! — אַיז זיך אַוְּיךְ יַאֲסַקַּעַ נּוֹקָם.

נַאֲרַ בַּפָּלְדַן נַאֲכַדְעַם הָאַט זיך ווּידַעַר גַּעֲוַיְזַן דָּאַם ווֹיִסְעַן מִידָּל, שְׂוִין אַפְּגַעַוְאַשְׁן פֿוֹנָם בְּלוֹטַן, מִיט אַ גַּעֲשֵׁוֹאַלְעַנְעַר בָּאָקָן. זַי הָאַט זיך ווּידַעַר אַוְּוּעַקְגַּעַשְׁטַעַלְטַן בְּיִם קְרָאַנְקָעַר, פָּאַרְזִיכְטִיךְ פָּאַרְיוֹכְטִיךְ דָּעַם פְּעַנְכָּעַר אַוְּיַפְּן קָאָפָּ, גַּעַמְאַסְטַן די הַיּוֹן, אָוָן אָז זַי הָאַט אַפְּעַרְגַּעַקְרָאַגְּן דָּעַם טְעַרְמָאַמְעַטְעַר, הָאַט זַי זיך פָּאַרְקוֹקְטַן אַוְּפַּה אַיִּם. צַוְּיִי טְרָעַן האָבָּן זיך אַוְּרִוְּיִסְגְּעַקְיִיקְלַטְן פֿון אַירַע אַוְּיִגְּן.

יַאֲסַעַלְעַן מִיט יַאֲסַקַּעַן האָבָּן זיך בְּרוֹגְזִיעַרְהִוִּיט אַיבָּעַר-גַּעֲקַוְקַטְן.

— דאס וויסע מײַידל איז אַ מלָּאָה, — האָט זיך בֵּי אַיִּד
נעם אַרוֹיסְגֶּערִיטֶן פֿון מוּיל.

— זי האָט אָנוֹן אלָע אָזּוּ לִיב! — זאגט דער צוֹוִיטָער.
אַ גָּאנְצָע נָאכְטָמָע האָט זיך יָאַסְעַלְעַן גַּעַּחַלְמָתָן
וּוַיִּסְעַד מְלָאָכִים מִיט גַּעַּשְׁוֹאַלְעָנָע בָּאָקוֹן אָונָ פֿערְלָ פֿאַלְן זַיִּד
פֿון די אוּיגַן.

איַן דערפְּרִי האָט עָר זיך אַוְיפְּגַעְכָּאָפְּט, אַרוֹמְגַעְקָוְקָט
אוֹן דָּעַרְזָעַן, וּוּ בֵּין חֲבָר איַן דִּיק אַרְאַפְּגַעְפָּאָלָן. יָעַנְעַר
מָאַטָּעַרְט זַיִּך זַי אַוְיפְּצָהְוִיכְבָּן, נָאָר דָּעַר פֿום איַן אָזּוּ
בָּאַנְדָּאַזְוִישָׁרְטָמָע, אָוּר קָאָן זַיִּקְיָין רִיר נִישְׁתָּתָן.
יאַסְעַלְעַן האָט אַוְיסְגַּעְשְׁטוּרָעַקְטָמָע דָּעַם פֿום אוֹן אַוְיפְּגַעְהִיבָּן
מִיט אָזּוּ דִּיק. יָעַנְעַר האָט מִיט בְּלִיצְנְדִיקָע אַיְגַּלָּאָט
אוֹפְּפָאַזְגָּעַקְטָמָע.

שְׁפַעְטָעַר מִיט אַ שְׁעה האָט זַיִּך יָאַסְעַלְעַן גַּעַּוְאַלְט אַ
טְּרוֹנוֹנָק. לְעַבְנָן אָזּוּ גַּעַּשְׁטָאַנְגָּעַן אַ פְּלָעַשְׁלָל קָעְפִּיר, נָאָר עָר
הָאָט מִיט דָּעַר קְרָאַנְקָעַר הָאָנְטָנָה נִישְׁתָּת גַּעַּקְאַנְטָנָה
דָּעַרְצָן. עָר האָט נָאָר גַּעַּקְוָקָט אַהֲן מִיט דָּוְרְשְׁטִיקָע אַוְיָגָן
אוֹן בָּאַלְעַקְטָמָע דִּי פָּאַרְטְּרִיְקָנָטָמָע לִיפְעַלְאָךְ.

יאַסְקָעַה האָט זַיִּך אַגְּנַעַשְׁטוּסָן. עָר האָט אַוְיסְגַּעְשְׁטוּרָעַקְטָמָע
די הָאָנְטָנָה אוֹן דָּעַרְלָאַנְגָּט דָּעַם חֲבָר דָּאָס פְּלָעַשְׁלָל קָעְפִּיר.
יָעַנְעַר האָט אָזּוּ אַפְּגַעְצָאַלְטָמָע מִיט אַפְּרִינְטָאַלְכָּן שְׁמוֹיְכָּל.
יאַסְקָעַה! — הַיְּבָכָת יָאַסְעַלְעַן גַּלְיוּיד אָן, — וּוַיִּסְטָמַךְ
אַיִּך טְּרָאָכָת? אָז אַיִּך וּוּעָל אַוְיסְוָאָקָסָן, וּוּעָל אַיִּך דָּאָך
מִסְתָּמָא זַיִּן אַ רִיכְכָּר! נָוּ, וּוּעָל אַיִּך אַוְיסְכּוּיָן אַזְּאָת
שְׁפִיטָאָל.

— און איך, יאסעלע, וווײםט וואָם? איך וועל אויס-
וואָקסן אַ דאָקטָאָר! טאָקע אַין דיַין שְׁפִיטָאָ!
— יאָ, יאָ! און מײַנע מײַט דיַינָע שׂוועסטערלָאָך וועלן
מיר מאָכָן פָּאָר ווַיְסָע מִידָּלָאָך. יאָ, יאסְקָע?
— יאָ, יאָ! אָזֶוי ווֹי אַט אָנוּזָעָר פָּוֹן דָּאנָעָן!
אונ בִּידָּע חֲבָרִים הָאָכָן פָּאָרְפִּירְט אַ שְׁטִילָן לִיבָּלָאָכָן
פלְוִידָּעָר, ווֹי צְוּוֵי פִּינְגָּעָלָאָך אַוְיפָּא אַיְין צְוּוֵיָגָל אַונְהָאָכָן זִיד
געַנְומָעָן ווֹאָרטָן, בִּיזְוִי וועלָן גְּרוּיִס ווּרְעָן.

יהודָה שְׁטִינְגְּבָעָרָג.

ה אַרְבָּסֶת

ס'אייז דער הארבסט געכּוּמָעָן,
סְזֹועַלְקָן בְּוּם אוֹן בְּלוּם,
גַּעֲלָע בְּלַעְטָעָר וְעַאַיךְ
וְאַלְגָּעָרָן זִיךְ אַרְוּם.

ס'קוּמוּט אַ וַיְינַט אַ קָּאַלְטָעָר,
פִּיְיפְּט אַ לִידְלַ צָוּן,
אוֹן דֵי אַרְיָמָע בְּלַעְטָעָר
הַאָבָן נִיטְ קִיּוּן רָוּ.

הייבָן זִיךְ אוֹן טָאנְצָן
טוֹוּטָעָרְהִיָּט, אוֹן מָאַכְטָן,
אוֹן דָעָר וַיְינַט דָעָר בְּיוּעָר,
פִּיְיפְּט אוֹן שְׁפִילָט אוֹן לָאַכְטָן.

אברהם רייזען.

פארלארן דעם באלאבאמ

.א.

אָנָּגָן אַזְמָעָנִיק זִיךְיָעַד
וּוֹיְלָע, הָאָטֶט דָּאַס פָּעָרְד גַּעֲפִירְט דָּעַם
וּוֹאָגָן מִיטֶּעֶל. נָאָכָן וּוֹאָגָן זַיְינְגָּעָן
נַאֲכְנָעָגָן גַּעַנְגָּעָן אַמְּאָן פָּוָן אַיְאָרֶרֶת
צִיךְיָק אָוָן אַאֲינְגָּלְפָּוָן אַיְאָרֶרֶת צְוּעָלָף.
דָּעַר מָאָן אַיְזָה דָּאַס גַּעַוּעָן דָּעַר
אַיְינְגְּטִימְעָר, דָּעַר בָּאַלְעָבָּאָס פָּוָן דָּעַם וּוֹאָגָן מִיטֶּעֶל, אָוָן
דָּאַס אַיְנְגָּל — סֻעַּמֵּי הָאָט עַר גַּעַהְיָסן — אַיְזָה גַּעַוּעָן אַגְּעָט
דוֹנְגְּנוּנְעָר הַעַלְפָּעָר, אָוָן צָוּ דָּעַרְזָעַלְבָּעָר צִוְּיָת
אַז אַרְוִיפְּטָרְעָגָעָר פָּוָן דִּי עַפְּלָ צָו דִּי קְנוּנִים.
דָּאַס אַיְזָה גַּעַוּעָן דָּעַר אַנְהָיוֹבָּפָּוָן וּוֹוַנְטָעָר אָוָן דָּעַר סְוָף
פָּוָן דָּעַם טָאג. דָּאַס וּוֹעֲטָעָר אַיְזָה אַוְסְגָּעָפָּאָלָן אַשְׁלָעָכְתָּם, אַ
עַרְחָדִיקָּם: עַמְּה הָאָט גַּעַבְּלָאָזָן אַקָּאָלְטָעָר, שְׁנוּיְדָנְדִּיקָּעָר
וּוֹוַנְטָמָן, אָוָן עַמְּה הָאָט נִוְתָּאָוְיָגְעָהָעָרָט צָו שְׁפָרִיצָן אַקָּאָלְטָ
עַנְגָּדָל, וּוֹאָס הָאָט נִוְתָּאָוְיָגְעָהָעָרָט צָו דָּוָרָק מִיטֶּפְּיָכְטָי.
קְיָוִת אָוָן מִיטֶּקְעָלָט.
אַלְיָכְט זָוְמָעְדִּיק דָּוְשָׁעָקָעָטָל אָוָן אַפָּאָר לִיְוָכְטָע
קוּרְצָע „קְנִיהִיּוֹלָאָךְ“, הָאָבָּן שְׁלָעָכְתָּם בָּאַשִּׁיכְתָּם דָּאַס אַרְיָמָע
אַיְנְגָּל פָּוָן גַּרְוִוְאָמָעָן וּוֹעֲטָעָר. פָּוָן דִּי הַיּוֹלָאָךְ הָאָט זִיךְיָ
אַיְזָה טִילְעָלְעָטָר אַרְוִיסְגָּעָזָעָן דָּאַס הַוְּלָעָלְעָלָבָּיְבָּ, אָוָן פָּוָן וִיְ-

נע צעריסענע שיך האבן אַרוּסְגָּעַשְׁטָקֶט דִּי פִּינְגֶּר. דָּאָם
איינגל האט זיך גַּעֲיוֹאַזְשָׁעַט אָוּן גַּעֲטְרִיסְלָט פֿוֹן קָעַלְט — אָוּן
אָפְּשָׁר אַויֵּךְ פֿוֹן חָוְנְגֶּר. זַיְוָן קְלִיּוֹן אַוְיְסְגָּעַדְאָרֶט פְּנִים אַויֵּךְ
גַּעֲוָעַן בְּלָאָם אָוּן בְּלוּי, אַנְגָּשְׁוֹאָלָן פֿוֹן פִּיכְטָקִיְּתָן אָוּן אַויֵּךְ
בְּעַרְגְּעַפְּרָאָרֶן פֿוֹן קָעַלְט.

— „פִּיוּוּ סְעַנְתָּם אַויֵּךְ הָאָל לְאָט !“ — האט עַפְּעַמְּ מִיטְּ

אַ בְּאַנוּמְעַנְעַם קוֹל אַוְיְסְגָּעַרְיָעַן דָּעַר בְּאַלְאַבָּאָם.

— „עַי, אַפְּלוֹ !“ — האט נַאֲכְנַעַשְׁרִיעַן סֻעְמִי מִיטְּ אַ הַיִּידְ
זְעִירִיקָעָר, קִינְדְּעַרְשָׁעָר, הַאֲצְרִירִיןְנְדִיקָעָר שְׁטִימָע.
קְיִינְגֶּרְהָאָט אַבְּעָרְקִיּוֹן עַפְּלָנִיט גַּעֲבָעַטְן אָוּן דָּאָם פְּעַרְדְּ
הָאָט גַּעֲבָעַן אַ טְרָאָט וּוּיְיטָעָר.

— וּוּלְן מִיר בְּאַלְדְּ פָּאָרֶן אֲהַיִּים ? — האט סֻעְמִי גַּעַ-
פְּרָעָגָט זַיְוָן בְּאַלְאַבָּאָם, אָוּן עַמְּהָאָט אִים גַּעֲקָלָאָפְּט אַ צָּאן
אַן אַ צָּאן.

דָּעַר בְּאַלְאַבָּאָם הָאָט אַיְן אָט דָּעַם שְׁלַעַכְתָּן טָאגְ אַויֵּךְ
שְׁלַעַכְתָּעְ גַּעֲשָׁעַפְּטָן גַּעֲמָאָכָט, אָוּן עַר הָאָט נִיט גַּעֲרָעָכָנְטָן
פָּאָר נִיְּטִיקְ צָו עַנְטָפָעָרְן אַוְיֵךְ זַיְוָן אַיְנְגָלָסְ פְּרָאָגָע.

— „פִּיוּוּ סְעַנְתָּם אַויֵּךְ הָאָל לְאָט !“

— „עַי, אַפְּלוֹ !“

עַמְּ זַיְנְעַן פָּאָרִיבָעָר נַאֲךְ אַיְנְיִיקָעָ מִינְוָטָן.
— וּוּלְן מִיר בְּאַלְדְּ פָּאָרֶן אֲהַיִּים ? — האט סֻעְמִי וּוּיִּידְ
טָעָר גַּעֲפָרָעָגָט, אָוּן זַיְוָן קִינְדְּעַרְשָׁהָאָרְצָהָאָט גַּעֲקָלָעָמָט פָּאָר
וּוּיִּטְיקְ.
דָּעַר בְּאַלְאַבָּאָם הָאָט אַ לְאַנְגְּזָאָמָעָן, בְּיַיְזָן, שָׁאָרְפָּן בְּלִיק

געגעבן אויפן קינד, און אויפ זיין פנים האט זיך אויסגעציגיגט
א זוילדע הנאה. עס האט זיך געדאכט, איז דער מאן זויל זיין
זוילדע אומצופרידנקייט פון זיינע היינטיקע שלעכטע געַי
שעפטן אויסגיטן אויפ זיין געונגגעגעם אינגל.

— וווען איך וואלט וויסן, — האט דער באלאכטס געַי
ענטפערט, — איז דו ביסט אוז פויל אינגל, וואלט איך דיך
אפיל אומזיסטט ניט געונמען.

— איך פויל זיך ניט, — האט סעמי גענטפערט,
מיר איז קאלט. און זיין קול האט געצייטערט פון טרערן.
— קאלט? — האט אים איבערגרעריסן דער באלאכטס,
— וואס ארטט עם מיך? א קווואדער וועסטו דאך וועלן געמען.
— „פייוו סענטטס איי האל לאט!“...

— „עַי, אָפְלוֹ!“ — האט אויסגעשריען א שטיטס פול
מייט טרערן.
און דאס פערד איז זיך לאנגנוואס געאנגען און געאנגען.
סעמי האט דערפילט, איז ער פאלט פון די פים און ער האט
זיך אנגעהחלטן און וואגן.

ב.

— נעם גי אריין אהער, — האט דער באלאכטס אן-
געצייגט סעמעין אויפ א געוויים הויז, — אבער קלאָפ איז אין
טיר: וווען דו וועסט פארקויונג, קומ גלייך אראָפ נעמון
נאָך איז עמער מoit עפֶל; וווען ניט, גי איבערן דאָך אין
דעם צוויותן הויז. געשוינד!

אוֹן סָעִמִּי אַיְוֹ אֲזֹוּק אַיְן דָּעַם אַנְגָּעֵצִיגֶּטֶן הוּא. דָּאַם אַיְזַּן גַּעֲוֹעַן אַ פָּלָעַט-הַווֹּז. דָּעַר קָאַרְדָּאָר אַיְזַּן גַּעֲוֹעַן בָּאַדְעָקָט מִיטַּקָּאָרְפָּעַט אַזְּן מִיטַּדָּאָמְפַּט גַּעֲוֹוָאָרְעָמְטַט. סָעִמִּי הַאַטַּן גַּעֲנוּמוּעַן קָלָאָפָּן פָּוֹן טִיר צָו טִיר. קִיְּנִינְעַר הַאַטַּן אֲבָעַר קִיְּוֹן עַפְּלַ נִיטַּגַּעַן דָּאָרְפָּט. בַּיְּ דִּי שְׁכָנִים אַיְן דִּי צִימָעָרַן הַאַטַּן שְׁוֹיָן פִּיעָר גַּעַן בָּרְעָנְטַט. פָּוֹן אַיְנִיקָּעַ דִּירּוֹת הַאַבָּן זַיְד גַּעֲהָרָעַט פְּרִילְאָכָּעַ בָּרְעָנְטַט. קִינְדָּעָרְשַׁע פְּלָאָפְּלָעָרְיוֹי אַוְן גַּעֲלָעְכְּטָעַר אַוְן פָּוֹן אַיְנִיקָּעַ הַאַבָּן זַיְד גַּעֲטָרָאָגָן טָעַנְעַר פָּוֹן פִּיאָנְעַסְמַע.

אין אַ צוּוִיתָן פְּלָאָצֵן זַעַט סֻמֵּי, וֹוִי דַּי קִינְדָּעָר זַיְצָן זַיְד
אוֹן עַסְן. דַּעַר הַוְּנוּגֶרְיקָעָר סֻמֵּי דַּעֲרָפְּלִיטָט דַּעַם גַּעֲרוֹד פָּוֹן
די עַסְנוֹזָאָרג, אוֹן זַיְין פָּאָרְקָלְעָמָט הָאָרֶץ פָּאָנְגָט אָז נַאֲך
שַׁמְּתָאָרָקָעָר וּוֹיִי צַוְּתָּאָן. נַאֲך אָז אַ פְּלָאָצֵן עַפְּנָט זַיְדָהָטִיק
די טַוְר אָז אַ פְּרָוִילָאָך, שַׁיְין גַּעֲלִיְידָט מִיְּדָעַלְעַן וּוֹיִזְטָן זַיְד.
— עַנְיִי אַהֲרָצָן קוּם, — דַּעֲרָהָרָט זַיְד הַינְּטָעָר אִים אַ
קוֹל פָּוֹן אַ פְּרוֹיְעָנְצִימָעָר, — לְוִיפְּטָנִית אַרְוּם אַיְבָּעָרָן הַאָל,
וּוּעָמָט זַיְד נַאֲך פָּאָרְקִילָן.
בַּפָּלְד צִיְינָט זַיְד דַּי פְּרוֹי אָז נַעֲמָט צַו צְרוּיק דָאָס מַיִי
דָעַלְעַן.

אוזו גויט סעמי ביזן העכטן שטאָק, אונ קייז עפֿל האט

ער ניט פאַרקייפט. סעמי נעטט גיינ אויף די טראָפֶלאָך, וואָס
פֿרִין צום דאָך, נאָר ער האָט דערפִּילְט, ווי דער רעגן שמייסט
און דער בלעך פֿון דאָך אָונ ער בליבט אַ ווילע שטיין. אַין
קָאָרידָאָר אַיז וואָרים אָונ טְרוֹקָן. סְעִמָּין, דעם מִידָּן, אַיבָּעָדָן
געפְּרָאָרָעָנָעָם אִינְגָּל, פְּאָרוֹוִילְט זיך אָפְּרוּעָן.

— פֿון ווֹאנְגָּן ווּעַט דער באָלָאָבָּאָס ווּוְסָן? — טְראָאָכְט
דאָס קִינְד, — ער ווּט מִינְגָּן אָז אַיך האָט זיך עַטְוָאָס לעֲנֵן
גַּעַר פְּאָרוֹזָאָמָט. סְעִמָּי זַעַצְת זיך אָוּוּק, ווי אָז אָונְטָעָרְגָּע
הַאָקְטָעָר אָונ שְׁפָאָרְט זיך אָז אָז דעם עַמְּרָע מִיט די עַפְּל.

סעמי האָט זיך פְּאָרוֹטָאָכְט ווּעַגְּן די קִינְדָּעָר, וואָס האָבָּן
געגָּעָסָן, גַּעַטְוָוָנָקָעָן אָז גַּעַשְׁפִּילְט... ער נעטט זיך פְּאָרָּ
שְׁמַעְלָן, אָז ער אַיז אַיך אַיְינָעָר פֿון זַי אָז ער עַסְטָט,
אָז ער טְרִינְקָט, אָז ער שְׁפִּילְט... אַין קָאָרידָאָר אַיז טְרוֹקָן
און וואָרָעָם, אַ דְּרָעָמָל האָט גַּעַנוֹמָעָן שְׁמִידָּן סְעִמָּים צֻעוּוּיקָ
טָע, צְעַפְּרָאָרָעָנָע גַּלְיְדָעָר... ער האָט עַפְּעָם אַיז ווי דער-
שְׁרָאָקָן אַ כָּאָפְּ גַּעַטָּן זיך, אַבָּעָר באָלָד אַיז ער ווּיְטָעָר אַנְטָה
שְׁלָאָפְּן גַּעַוְאָדָן.

דער באָלָאָבָּאָס האָט לְאָנְגָּג אַוְיף זַיְן אִינְגָּל נִיט גַּעַוְאָרְט;
ער האָט זיך גַּעַחָאָט זַיְן טְרוֹקָעָנָע רַעַכְעָנוֹג: דער טָאָג
הַאָט זיך שְׁוִין גַּעַעְנְדִיקָט; דעם אִינְגָּל דָאָרְפָּעָר שְׁוִין סָאִי
וּוִיסָּאִי שִׁיקָּן אֲהַיִם; אַ קוֹאָדָעָר אַיז ער דאָך אַים שְׁוָלְדִיקָט.
און דער עַמְּרָע צְוֹאָמָעָן מִיט די עַפְּל אַיז דָאָס נִיט ווּעָרָט.
און ער האָט זיך גַּעַנוֹמָעָן ווּיְטָעָר פְּאָרָן; ער אַיז דָאָס
שְׁוִין גַּעַפְּאָרָן אֲהַיִם.

ווער וויאם, ווי לאנג סעמי וואלט געשלאָפַן, ווען אַשכְנָה פון דעם הויז וואלט ניט געאנֶגֶן אַ קוק געבן, אויב דער ווינט האָט ניט צעשיםין די וועש, וואָס אַיז געהאנֶגֶן אויפָן דאָר.

סעמי האָט דערפִילְט, ווי עמיצער האָט אַים געגעבן אַ טופּ מיטן פום... ער האָט זיך אַ כָּאָפּ געגען ניט טויט ניט לעבעדייק. מיט שרעק האָט ער אַ קוק געגעבן אַרום זיך. לעבן אַים אַיז געשטאָגֶן אַ גְּרוֹיסָע, דִּיקָע, גְּזֻזָּנָטָע פְּרוּוִי. — אַווּעָק פון דאָגֶן, דו לְוִיפָּעָר! — האָט די פְּרוּוִי זיך.

צעשירין, — דאָ אַיז קִין פְּלָאָצּ ניט צומ שלאָפַן. „אָפְלוּ!“ — האָט סעמי אַ שטאמָל געגעבן, האָסְטִיק אַויפְּגָעוּהוּבָן זיך אָוָן ער האָט געכָאָפּ לְוִיפָּעָר די טראָפּ. ווען סעמי אַיז אַרוּס פון האָל אַיז שווין גְּזוּעָן פִּינְסְטָעָר. — „עֵי, אָפְלוּ!“ — האָט ער אַוְיְמָגְנִישָׁרִין אָוָן גְּנוּמָעָן מיט די אוּגָן זוכָן מיט די עַפְלָה, דער וואָגָן אַיז אַבָּעָר מעָר ניט גְּזוּעָן.

אַ פָּאָרְלוּוּרְעָנָעָר, אַ דָּעַרְשָׁרָאָקְעָנָעָר האָט דָּאָס אַיְנָגָל גַּעַנְמָעָן אַרְזָמְלִיְּפָן. ער אַיז אַוְעַקְגָּעָלָאָפּ אַיז עַוְעָנָיָו, פון דָאָרטָן אַיז גָּאָס, פון דער גָּאָס ווַיְוַתְּרָאָר אַיז עַוְעָנָיָו... דער וואָגָן מיט די עַפְלָה אַיז פָּאָרְלוּרְן געאנֶגֶן.

אַיז אַיז מִינְוּט האָט סעמי זיך פָּאָרְגָּעַשְׁטָעַלְט זִוְּן הַיִּם, ווֹאו מַעַן נִיְוִיקָט זיך אַיז דעם קוֹוָאָדָעָר; זִוְּן טָאָטָן, ווֹאס ווֹעַט אַים שלָאָגָן, ווען ער ווֹעַט קָוּמָעָן אַזְוִי, אַן אַ פָּעָנִי פָּאָרָ-

דינסט ; ער איז געבליבן שטיין, ווי א צעטומעלטער ;
ער האט ניט געווואסט, וואווחין צו לוייפן. אחים האט ער
יעדנפאלס געשראקון זיך צו קומען...
און דער רענן האט גענומען שמייסן שטארקער און
שטארקער ...

ז. ליבין.

אויפַּה די פֿעלְדָּעֶר

אויפַּה די פֿעלְדָּעֶר ווֹיִינְעָן ווַיְינְטָן —
גִּיְּנִישְׁטָם, קִינְד, אַיְן פֿעלְדָּעֶר;
אויפַּה די פֿעלְדָּעֶר שְׁלִיכְתָּמָת דָּעֶר אֲוּמָעָט
אַיְן בָּאַקְלָאנְגָּטָם די ווּלְטָט.

אויפַּה די פֿעלְדָּעֶר גִּיְּמַט אָוּם אַיְינְגָּעָר
מִימְטָא גְּרוּיְעָן זָאָחָ ;
אוֹן אֵא צְוּוּיְטָעָר — הָוִיְיט אַיְן בִּינְגָּר —
מִימְטָא טְעַמְּפָעָר הָאָהָ.

אויפַּה די פֿעלְדָּעֶר שְׁטִיעָן בִּימְלָאָר,
צִיטְעָרָן פָּאָר שְׁרָעָקָ ;
אוֹן אֵא פִּינְגְּעָלָעָ אֲוֹמָה יְמָלָאָר
קְלָאנְגָּט אַיְן פְּלִיטָ אָוּעָקָ.

אויפַּה די פֿעלְדָּעֶר הָעָרָט זִיךְרָוִיְעָרָן
אוֹן דָו ווַיְיסְטָ נִימְטָ וּוּעָר...
גִּיְּנִישְׁטָם, קִינְד, דָו ווַעֲסָט בָּאַדוּעָרָן
אוֹן זִיךְרָ פִּילְן שְׂוּעָר...

א. רִיזְעָן.

דער בלינדער

אין די וויגן ווינגען קינדער,
ווינן מאמעס צו :
— לויילינקע, ליו לין.
מייט א טארבע גיטט א בלינדער,
שלעפט זיך צו ווין הו.

קלאפעט דער בלינדער אין א טויער,
אייז דער טויער צו ;
זיפצט דער בלינדער אין זיין טרויער :
נאט, פארנעם כאטש דו !

און בייס טויער ליגט דער בלינדער,
דעקט די נאכט אים צו.
ווינגען אייז די וויגן קינדער,
ווינן מאמעס צו :
לוילינקע, ליו לין !

מאני לייב.

אלבערטס פסק

ב ע ר ט איז נין יאר אלט. ער איז
קליען-געוויקסיך, דער און בלאַם. איז
סמקול איז פאר אים קיין ארט ניט
אויסגעקומען, איז ער פאָרבלֵיבּן איז
הণו.

אלכערטס טאטע איז אַנגאָפ-לאָך
מאכער, אבער ער ווועט שוין זיין מלאָכה אַינְגַּאנְצָן פֿאָרגְּנָעָסֶן,
וואֹארִים, שוין זײַער, זײַער לאָנג, אוֹ ער גִּיאַט אַרוּם לִיְדִיק.
טָאג אַין טָאג גִּיאַט ער אַרוּם זָוֵן אַרְבָּעָט, ער שלעָפֶט
זַיךְ אַרוּם פֿוֹן פֿרִימָאָרגְּנָן בֵּין נָאָכָת, אַבער — נִיט פֿאָר אַיְיךְ
געַדָּאָכָת, — קִיְּין אַרְבָּעָט זַעַט וַיךְ נָוֵט. ער אַין שוֹוָאָרְץ

וואו א קויל, אים איז שווין דאס לעבען ניט ניאח.
אלכערטס מאמע איז א פאָרדיינערין: זי וואַשט וועש,
זוי קריינט עפֿעם הייזלאָך אַרוּסָצְפָּאַרטִּיךָן, אַכְּבָּר, — וואָס
אַאל אַיך אַ סְּךְ רַעֲדָן? — עַם קְלַעַת נִיט אַוְיפְּט טְרוֹקָן בְּרוֹוִיט.
אלכערט הַאָט נַאֲך אַ קְלִין שׁוּעַסְטָעָרֶל, עַמְּעַלְעַן. זי
אייז נַאֲך קְיִין יָאָר נִיט אַלְט, אָוּן ווּעָן אַיר ווּילְט זִיךְעַן,
אַקְדָּעָר ווּעָן אַיר אייז קַאֲלָט, מַאֲכַט זַי קְלוֹת אַונְטָעָרָן הַימָּל.
אלכערט הַאָט זַוְיעֵר לֵיב זַיְין קְלִין שׁוּעַסְטָעָרֶל אָוּן ווּעָן עַר
הַאָט נַאֲך אַ פְּרִיעָר מִינּוּט, שְׁפִּילְט עַר זִיךְעַט אַיר, קְוִישְׁט
זַי אָוּן ווּאַרְעָמֶט מִיטָּן מוֹילָאָרָעָ קְלִינְגָּעָ העַנְטָלָאָה, וואָס
זַיְינוּגָּעָ שְׁטָעַנְדִּיק בְּלוּי אָוּן קַאֲלָט.

פֿאַרְנָאָכֶט פֿעַדְלָט אַלְבָעַרְט מִיטּ צִוְּיָוְנָגָעָן, אָוֹן אִינְדָּעֶר-
פֿרִי קִרְיגֶט עָרְ פֿאָר דָּעֵר פֿאַמְּיָילְיעּ קוּיְלוּן אָוֹן חָאַלְזָן. יַעֲדָן
פֿרִימָאָרְגָּן, זַיְנָט עַמְּחָט וַיְךָ גַּעַשְׁתְּיָעלְטָן דָּעֵר קַאַלְטָעָר וַיְנָ-
טָעָר, גַּיְיָט אַלְבָעַרְט אַרְוִוִּים מִיטּ אַקְעַרְבָּעָלָעּ אַיְן דִּי הָעָנָט.
עָרְ גַּיְיָט אַרְוִוִּים אַיְבָּעָר דִּי נַאֲסָן, הָאַלְטָט דִּי אַוְיָגָן צַו דָּרְעָדָ-
אָוֹן וּוֹעֵן עָרְ גַּעַפְּגַּט אַקְוֵילָן, אַדְעָר אַשְׁטִיקָל הָאַלְזָן, קַליַּיבָּט
עָרְ עַמְּ אַוְיָף. אָפְּט, פֿרִירְט דִּי קַלְיָינָעּ עַמְּעָלָעּ, וּוֹאַרְטָנְדִּיקָ-
אוֹיפּ אַלְבָעַרְטָם קַעְרְבָּעָלָעּ.

וּוֹעֵן אַלְבָעַרְט טְרָעָפְּט אָן אָוֹן גַּטְמָ אַוְיָף אַ וּוֹאָגָן קוּיְלוּן,
וּוֹאָסָם מַעְן הָאַלְטָט אַיְן אַרְאָפְּשִׁיטָן, הָאַלְטָט עָרְ עַמְּ פֿאָר זַיְן מַזְלָן.
עָרְ וּוֹאָרְט אַיְבָּעָר בַּיּוֹ מַעְן עַנְדִּיקָט דָּאָס אַרְאָפְּשִׁיטָן, דָּעָרָ-
נַאֲךְ גַּיְיָט עָרְ צַו מִיטּ וַיְין קַעְרְבָּעָלָעּ, אָוֹן דָּאַסְמָרוֹבּ קַליַּיבָּט
עָרְ דָּא אַוְיָף עַמְּלָאָכָעּ קוּיְלוּן מַוְתָּמָאָה.

אַלְבָעַרְט קוּמָט אַהֲיָם אַ צַּעֲכָרָאַכְעָנָעָר אַוְיָף בְּרַעְקָלָאָה,
אַבָּעָר דִּי מַאְמָעָ קַוְשָׁט אִים אָן אָוֹן הַיִּצְחָט אַיְין אַיְן שְׁטוּבָ.
דַּעַמְּאָלָט וּצְצָת וַיְךָ אַלְבָעַרְט אַזְוִיקָמִיט דָּעֵר קַלְיָינָעּ עַמְּעָ-
לָעּ בַּיִּים אַוְיָוָעָן, אָוֹן עָרְ אַיְזָנוֹ גַּלְקָלָאָה.
דִּי לְעַצְתָּעּ נְסִיעָה הָטָט אַבָּעָר אַלְבָעַרְטָן זַיְעָר אָוֹן זַיְעָר
נִיטּ אַפְּגָנְגָלָלָטָן.

דָּאָס אַיְזָנוֹ גַּעַוְוָעָן אַ קַאַלְטָעָר, קַאַלְטָעָר וּוֹינְטָעָר-טָאָגָן. דִּי
זַוְן הָטָט אַפְּיָלוּ גַּעַשְׁיָינָט, אַבָּעָר דָּעֵר פֿרָאָסָט הָטָט וַיְךָ פָּוּן
אַיְרָ אַוְיָסְגָּעָלָאָכָט — עָרְ הָטָט גַּעַקְיָינִיגָּט. עָרְ הָטָט גַּעַבְיָיסָן
אָוֹן גַּעַבְיָיסָן אַוְיָף טָוּוּת.

דִּי מַאְמָעָ וּוֹאָלָט אַפְּשָׁר אַלְבָעַרְטָן אָיְן אַזְּזָט פֿרָאָסָט גַּאָרָ-

נִיטּ אַרְוִיְסְגָּעָלָאָזָטּ קַלְיָיבָן קוּיְלוּן, אַבָּעָר דִּי קַלְיָינָעּ עַמְּעָלָעּ

איו עפעם געוווארן קראאנק. זי האט געשלוקערצט און געצייד ערט ווי א בלאט. האט די אריימע מאמע אונגעטען איר גוטן זונעלע אין א בארג מיט שמאטעם און איים אויסגע ריכט מיט זיין קערבעלע.

אלבערט איו אריימ און דרויסן. די ביטערע קעלט האט זיך דורך געליבן דורך די שמאטעם, און האט אים צערטלאך אַרומגענומען, איזו, אָז עם האבן אים גענומען ציטערן אלע אברים. אָבער אים האט דערפֿאָר אויך גענומען גליקן: ער האט עטלאכע מײַל נאָכָאנָנד בעגננט וועגן, וואָס האבן אַראָפְּגַעַשְׁאָטָן קוילן און יעדעם מײַל האט ער אויסגעמאכט נוּט שלעכט.

עם האט אים גענומען שטעכוּ אין די פינגער פון די הענט און פון די פים און ער האט זיך שוין געלאָזט לויפֿן אהים, טראָגָנְדִיק מיט זיך אָשֵׁין בִּימְלָה קוילן. אָך, ווי קאָלט ס'אייז אים געוווען! ער האט געפֿילט, אָז ער ווערט פֿאָרְפֿוּרְוָן. אָבער אָט אַיז פֿאָר זוֹנָע אוּיגָן נאָך אָז ווֹאנָן; די קוילן האט מען שוין באָלֶד אַראָפְּגַעַשְׁאָטָן און ער דאָרָפּ לאָנג נוּט ווֹאָרטָן.

אלבערט האט זיך אַפְּגַעַשְׁטָעלְט. ער האט גענומען קלאָפּן אָפּום אָז פּום.

און אָט זוֹינָען די קוילן שוין אַראָפְּגַעַשְׁאָטָן. אלבערט גוּיט צוּ מיטּן קערבעלע און געט אַוְיפֿאָלְיִיבָּן די שטיקְלָאָך אַיבָּעָרְגָּעָלְאָזְטָע קוילן. פֿלוֹצְלוֹנָג קְרִינְגְט ער אָשְׁטָאָרָקָן שטוּוּס מיט אָפּום...

דאָס דערשראָקענע אַינְגָּל שְׂפֻרְנְגָּט אוּוף פֿאָרְצִיטָעָט.

לעבן אים שטוייט א גרויסער, פארשוווארטצער קוילנמאן און
שרויט.

אלבערט האט געוואַלט נעמען לוייפן, אַבער דער קוילנד-
מאן באפט אים אָן, רוייסט אַרוּס דָּאס קערבעעלע פֿוֹן זִין
האנט, שיט אַרוּס די גאנצע קוילן, פֶּאַרְשְׁלִיידערט דָּאס קער-
בעלע אויף אָהֶלבער גָּסְס ווַיִּיט.

בײַם קינד פֶּאַרְקְּלָעֵמֶט דָּאס האָרְץ פֿאָר ווַיִּיטיק. די אויגן
ווערָן מײַט טְרָעָן פֶּאַרְלָאָפָּן. ער הייבט אויף דָּאס קערבעעלע,
גיַט זִיךְ פֿוֹן ווַיִּיטן אָ קְרוּס אַוְיְפָן צְעִירִיכְטָן קוילנמאן, אָוּז
ווַיִּגְּעַנְדְּיָק שלעפְּט ער זִיךְ אָוּעָק אֲהִים.
אוּ, ווּעַט דָּאָרְטָן די קלינגעַ עַמְּלָעַ היינט פְּרִוּן! ...
ז. לִיבִּין.

זידעשי פראסט

אין א זאטע שפאנצערל,
אין א זאדרעם קאפטער,
גייט ארום א טענצערל,
מייט די פיסלאך קלאפט ער.

קלאפט ער אוים מייט די פיסעלאך
ניגעלאך פון פרידן.
פירט ער ווינטער, פירט ער קעלט —
פירט ער אוים זיין זידן.

און דער ווייסער זידע פראסט
בלאות און זיין טרומײיטער.
הינקענדיך אויה בזידע פים,
הייפערט ער און גייט ער.

גייט ער איבער זאלד און פעלד,
איבער גראָז און גרעוער.
שפֿרייזט דאס אײַנִיקְל מיט אַם —
רויטלט אלע נזער.

אלע באציגט זיך מיט א גלאֹז —
גלאָנצִיך אויסגעבעטן —
גייט צו שטעהָן מיט א פום,
מייט א פום צו טרעטן.

גייען מענטשעלאך אין גאט,
וואנדלען אומ און האנדלען;
קוייפן אונ פארקוייפן זיך
ראזישינקעס מיט מאנדלען.

או מען האנדלט איילט מעו זיך:
האט עם פיינט דער זידע,
שטעלט ער אונטער זיינע פים
הינקענדייקע בידע.

פאלן מענטשעלאך אויף גלייטש,
קוילען זיך איבער —
לאכט דעריבער אלטער פראסט,
פרײט ער זיך דעריבער.

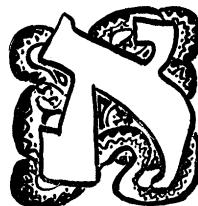
גייען זי טאג איין, טאג אוים,
אייניקל מיט זידע,
בידע ווארעם אַנגעפֿעלצט
און גערויטלט בידע.

משה בראָרערזאָן.

רייזעלע

ז די אכטיאַריךע רייזעלע שטייט אויַף
אינדעָרְפּרִי, רֵיבְּבֶּט זַי אֹוִס די פָּאָרָה
שְׁלָאָפְּעַנְעַ אַיְינְגְּלָאָךְ, קָוְקָט וַיְךְ אָסָם
אַיְן אַלְעַ פִּיר וּוַיְנְקָעַלְאָךְ פָּוּן דָּעַם קְלִיְּיָ
נָעַם שְׁטִיבְּעַלְעַ אַוְן זַוְכְּטַ עַפְּעַם.
זַי זַוְכְּטַ דִּי מַאֲמָעַ. נַאֲרַ דִּי מַאֲמָעַ
אַיְן שְׁוִין לְאַנְגַּ אַוּוּקְגַּעַנְגַּעַנְגַּעַן אַיְן מַאֲרָקַ מִיטַּן קְוִישׁ עַפְּלַ
אוֹן רֵיזְעַלְעַ זַוְכְּטַ אָפְּ :

— אַזְוִי גִּיךְ אַיְן זַי שְׁוִין אַוּוּקְגַּעַנְגַּעַנְגַּעַן !
פּוֹיֵל טּוֹטַ זַי אָזְ דָּסָם אַלְטָעַ, צָרְרִים עַנְעַ קְלִיְּדָעַלְעַ, וּוַאֲשָׁטַ
זַיְךְ אַוְן גַּעֲפִינְטַ עַפְּעַם אַ שְׁמָאַטַּעַ, עַנְלָאָךְ צַוְּ אַ הַאֲנָטוֹךְ אַוְן
וּוַיְשַׁטְּ זַיְךְ אָפְּ .

דָּעַרְמָאַנְטַ זַי זַיְךְ, אָזְ דִּי מַאֲמָעַ הַאֲטַ אַ גַּאנְצָעַ נַאֲכַטַּ גַּעַ
הַוְסָטַ, גַּעֲפִאַכְטַ מִיטַּ דָּעַרְ נְשָׁמָה. זַי הַאֲטַ אַיְרַ דָּעַרְלָאַנְגַּט
קָאַלְטַ וּוְאַסְעַרְ מִיטַּ אַ שְׁטִיקַלְ צּוּקָעַרְ, נַאֲרַ עַם הַאֲטַ נִיטַּ גַּעַ
הַאֲלָפַןְ. דִּי מַאֲמָעַ הַאֲטַ אַרְיָפְטַ אַיְרַ עַפְּעַם אַזְוִי מַאֲדָנָעַ גַּעַ
קוּקָטַ. „רֵיזְעַלְעַ“, — הַאֲטַ זַי גַּעֲזָגַטַּ, — „דוֹ הַאֲטַ אַוְיָפְטַ
מִירַ רְחַמְנוֹת ?“ זַי הַאֲטַ נִיטַּ גַּעֲנְטַפְּעַרְטַ . זַי הַאֲטַ זַיְךְ נַאֲרַ
פָּאַנְגָּנְדָעַרְגָּנוֹוַיְינְטַ אַוְן אַיְן אַוּוּקְגַּעַלְאָפְּן אַיְן אַ וּוַיְנְקָעַלְעַ
שְׁטָאַרְקָעַרְ אוֹיסְוֹוַיְינְעַן זַיְךְ. מַעַד גַּעֲדַעַנְקַטַּ זַי נִיטַּ.
זַי נַאֲרַ, אָזְ אַיְרַ הַאֲטַ זַיְךְ אַ גַּאנְצָעַ נַאֲכַטַּ גַּעַ'חְלוֹמַטַּ.

— זַי אַיְן שְׁוִין גַּעֲזָגַטַּ, — טְרִוִּיסְטַ זַיְךְ רֵיזְעַלְעַ,
אַזְוִי וּוְאַלְטַ זַי דָּאָךְ אַיְן מַאֲרָקַ נִיטַּ גַּעֲנְגַּעַן.

ז' גויט צו צום טיש און געפינט דארט גרייט פאָר אַיר
אנבייסן — אַ שטייקל ברויט און אַ ביסל מילך אַין אַ צָעַ
בראָבן גלאָן.

או ז' עסט אָפּ דאס אַנְבִּיסֶן, ווערט אַיר אָומְעַטְּיק.
ז' בעט גָּאט, עס זאל פֿינְסְטֶערְלָאָךְ וועָרָן, אַין די מאָמע
זאל שוין קומען.

זומער קעָן ז' זיך נישט אַיְנְחָאַלְטָן אַין לוֹיפְּט אַין מאָרכָ
זעָן, וואָס מאָכָט דארט דִּי מאָמע, אַין כָּאָטֵש דִּי מאָמע האַלְטָ
זיך שטענדיך אַין קְלָאָגָן, או ז' האָט גָּאָרְנִישָׁט גַּעֲלִיוֹיט,
פלענְגָט דָאָךְ רִיְזְעַלְעָךְ קְלִיבָן נְחַת שְׂטִיעַנְדִּיק נְאַעַנְטָ לְעָבָן
דעָר מאָמען. אַיר נְחַת פְּלַעַגְט זיך דִּיְוְטָלָאָךְ אַוְיסְדָּרִיקָן, וועָן
אַ קְוָנָה פְּלַעַגְט אָונְטְּעָרְקָומָן צָום קָאַשְּׁיק עַפְּעַל אַין גַּעַבָּן
עַפְּעַם צָו לְיוֹזָן. ז' פְּלַעַגְט פֿרְיְלָאָךְ אַוְיסְרוֹפָן :

— מאָמעַלְעָךְ, דו לְיוֹזָט !

נְאָר דִּי מאָמע פְּלַעַגְט דָאָס רֻוב טְרוּיְעִירִיךְ עַנְטְּפָעָרָן :
— אָז אַךְ אַין ווֹיְמִין טְאָכְטָעָר, צָו דָעַר לְיוֹזָנָג !
וַיְוַנְּטָעָר אַכְבָּעָר פְּלַעַגְט רִיְזְעַלְעָךְ דָעַם פָּאַרְגְּנָנִיגָּן אַוְידָ נִיטָּ
הָאָבָּן. קְיֻ� שִׁיךְ האָט זִי קְיַיְנְמָאָל נִיט גַּעַהָטָן, אַין לוֹיפְּן אַין
מאָרכָק אַ בָּאַרְוּוּסָעָ אַיז קְאַלְטָן. דִּי מאָמע זָאנָט, מעָן קָעָן זיך
פָּאַרְקִילָן אַין חְלִילָה שְׂטָאָרָבָן. אַין שְׂטָאָרָבָן האָט זִי גַּעַוּוֹאָסְטָן,
אַיז וַיְוַעַר אַ בִּיטְעָרָע זָאָךְ. וועָן אַיר טָאָטָע אַיז גַּעַשְׁטָאָרָבָן,
גַּעַדְעַנְקָט זִי נִיט, נְאָר זִי ווֹיְמָן, אָז עַר לִיגְט דָאָרט וַיְוַיְתָ הַיְנָ-
טָעָר דָעַר שְׂטָאָט אַוְיְפָן בִּיתְ-עוֹלָם אַין אַ טִּיף גַּרְוָב אַין קָעָן
פָּזָן דָאָרט קְיַיְנְמָאָל נִישְׁט אָרוּם, אַפְּלוּ זְוַמְּעָר אַוְיךְ נִיט...
קְיַיְנְמָאָל נִיט, דָעַרְבָּעָר הַוִּיט זִי זְוִיכָּר, אַין זִי וַיְצָט וַיְוַנְּטָעָר אַ

גאנצן טאג און שטوب, און וווארט ביז וואנגען עם ווערט פינס-
טער, וווען די מאמע דארכ קומען.

— שוין פינסטער — גויט זו צו אלע ווילע צום פענס-
טער, — באלאד, באלאד קומט זי.

נאר עם קומט איר אויס נאך פיל צו ווארטן. און דעם
קלינעם שטיבעלע מיט די פאפרענען קליניע שיבאלאָז
ווערט פינסטער, בשעת אויפן גאס איז נאך גוט ליכטיק, און
עם ציט זיך ריויעלען אוזו לאנגען די צייט.

— עם איז דאך שוין פינסטער, פארוואם קומט זי ניט?
— זיפצט זי מיט אומגעולד.

און איז אין קלינעם שטיבעלע ווערט שוין די פינס-
טערניש געדיכט און ריויעלע קען שוין ניט זען, וואס אָרום
איר געפינט זיך, דאמאָלָם דערהערט זי אָקלאָפ אין טיר,
איר קליען הערצעהלע שפרינגען שיר נישט אָרוּוּם פאר שמחה,
און זי צעזונגעט זיך :

— די מאמע גויט, די מאמע גויט!
עם קומט צו גיון די מאמע, אָפַרְפַּרְאָרְעָנָע, שטעלט
אוועק דעם קאַשִּׁיק לעבען טיר, און רופט אוים :

— וואו ביסטה, ריוועלע?

— אָט בין איך, מאמע, דאָ לעבען בעט,—צינד אָן פיעיר!
די מוטער ריבכט אָן אָשוועבעלע, און צינדט אָן דאם
לענפעלע. אָשוואָכער שיין באַלייכט דאם שטיבעלע. נאָר
פאר ריויעלען איז גענוג — זי דארכ נאָר דערזען די מאמע;
און זי זעט זי פֿאָרֶן רוייכֿין פֿיעַר גאנץ גוט, און זי ווערט
פרילאָז. אָברָהָם ריויען.

אֵין פָּעֵל

איך בין היינט אין פעלד גענאנגען
און קיינעם נישט געטראָפַן,
נאָר פֿלוֹצְלוֹנְג אִיז אַ שְׁלִיטְעַלְעַ
מייט אִימְפַעַט אַנְגָּלְאָפַן.

אין שליטין אִיז גְּעוּזֶם וּוּעָר,
גַּעֲלָכְטַה הַוִּיד אָוּן גְּעוּזְנוּן;
די גַּלְעַלְלָאָךְ הַאָבָן מִיטְגַּעַלְלָאָכְט
און וּוִיְיטְזְוִיְיט אַפְּנַעַלְלָוְנְגָן.

צְעַשְׁרָאָקְן פָּוּן דָּעָר האַסְטִיקִיְיט
בַּיְד אִיךְ נָאָר לְאָנְגָּנְגָּעָן.
גַּעֲקוּקְט אֵין וּוִיְיטַן פָּעֵל אַרְיִין,
גַּעֲקוּקְט אָוּן נִשְׁטַחְתָּאָנְגָּעָן.

אָךְ, אָפְשָׁר אִיז דָּאָס גְּלִיק אָזְוִי
מייט האַסְטַּפְּאָרְבִּינְגְּפֿלוֹגְן?
בָּאוּזְוִוְן זַר אָוּן גְּלִיק מייט שניִי
פָּאַרְשָׁאָטוֹן מִינְעָ אָוִינְגְּ?

. ז. סְעַגְּנָאַלְאָוּוּיְטַשׁ.

דער פרעמאָדר

קַאַלְט אֹוּן פִּינְסְטַעֵר אַיּוֹ דַּי נַאֲכַט,
טַיְר אֹוּן טַוְיעֵר צָוְגַע מַאֲכַט ;
פָּעְנְסְטַעֵר בְּלִינְדָּע, אֹוּן אַ שִׁיזָּוּ
שְׂטָאָרוֹן אַיּוֹ דַּעַר נַאֲכַט אַרְדִּין.
קַאַלְט אֹוּן פִּינְסְטַעֵר, קַאַלְט אֹוּן שְׁפַעַט,
שְׁלָאָפְט זַיְךְ יַעֲדַעַר אַיּוֹ זַיְן בְּעַט.
שְׁלָאָפְט, שְׁלָאָפְט נַאֲרַנְט דַּעַר וּוַיְנַט,
אוּן דַּי בִּילְנְדיַקָּע הַיְנַט.
אוּן דַּעַר פְּרֻעְמָדָעֵר שְׁלָאָפְט נַאֲךְ נַיְט, —
אוּן מַיְט וּוְאַקְלַעְנְדִיקָּע טְרִיט,
אוּן אַיּוֹ שְׁמַאְטָעָם שְׁטִיק אַוְיָה שְׁטִיק,
אוּן פָּאַרְגָּנָאַרְטָלָט מַיְט אַשְׁטְרִיק,
מַיְט אַטְאָרְבָּע אַוְיָה דַּי הַעֲנָט,
שַׁאֲרַט עַר הַאֲרַט זַיְךְ בַּיּוֹ דַּי וּוּעָנַט.

זַעַט עַר וּוַיְיַט אַ פָּאַלְאָצְשְׁטִיּוֹן,
לְאֹוּט עַר זַיְךְ צָוֵם פָּאַלְאָצְשְׁגִּיּוֹן.
בֵּין עַם קְרִיְט דַּעַר עַרְשְׁטַעַר הָאָנוֹ,
קַלְאָפְט עַר אַיּוֹ דַּעַם פָּאַלְאָצְשְׁגִּיּוֹן :
סְטוּק, סְטוּק, סְטוּק ! — וּוּעָר קַלְאָפְט אַיּוֹ טַיְר ?
— גּוֹטָעַ מְעַנְטִישָׁן, עַפְנַט מְוִיר !
אַיךְ בֵּין עַלְנְד אַוְיָה דַּעַר וּוּעָלַט,

מֵיד פָוּן הַוְנֶגֶר אָנוּ פָוּן קָעָלֶט...
סְטוֹק, סְטוֹק... — פְּרָעָמְדָעֶר, נִי אַזְוָעָךְ,
אֲוֹנוֹזֶר קָלִיְינָעָם קִינְדָנִיט וּוּעָק!
וְאַתְ אָנוּ וּוְאַרְים אָנוּ לִוְרְלִין,
שְׁלָאָפֶט וּזְרַד אֲוֹנוֹזֶר קִינְדָאַין רָו...
בִּיגְגַט דָעֶר פְּרָעָמְדָעֶר אַיְין דָעַם קָאָפֶט,
כְּעָרֶת זִיךְ פָוּן דָעַם פָּאַלְאָזִיךְ אָפֶט.

זַעַט עַר וּוְיִיט אַשְׁטִיבָל שְׁטִיְין,
לְאַזְעַט עַר זִיךְ צָוָם שְׁטִיבָל נִיְין.
בֵּין עַם קְרִיְיט דָעֶר עַרְשְׁטָעֶר הָאָן,
קָלָאָפֶט עַר אַיְין דָעַם שְׁטִיבָל אָנוּ:
סְטוֹק, סְטוֹק, סְטוֹק — וּוּעָר קָלָאָפֶט אַיר טַר?
— גַּונְטָעַ מְעַנְטָשָׁן, עַפְנָטַמְרַיְר!
אַיךְ בֵּין עַלְנָד אַוְיָף דָעֶר וּוּעָלֶט,
מֵיד פָוּן הַוְנֶגֶר אָנוּ פָוּן קָעָלֶט...
אָנוּ דָעֶר פְּרָעָמְדָעֶר וּוְאַרְטָנִיט פִּילְיָן,
עַמְיָץ שְׁאַרְטָן וּזְרַד אַיְין דָעֶר שְׁטִילָן,
בֵּין דָעֶר טִיר אָנוּ בֵּין דָעַם שְׁלָאָם,
קוּמָט אַרְוִים דָעֶר בָּאַלְאָבָאָם:
— פְּרָעָמְדָעֶר, פְּרָעָמְדָעֶר, קוּם אַרְיָין,
וּוְעַסְטָמִיְין גַּונְטָעַר אַוְרָח זִיְין.
אָנוּ דָעֶר פְּרָעָמְדָעֶר בִּיגְגַט זִיךְ אַיְין,
קְרִיכְתָמִת אַיְין שְׁטִיבָל קוּם אַרְיָין.
קוּמָט אַרְיָין אָנוּ אַטְעַמְטָמָט שְׁוּעָר.

קוקט אהין אוֹן קוּקְט אַהֲעָר,
 אוֹן עַר וְאַגְּנַט אַרְוִיסְעַט גְּלִיְיךְ :
 — נָנוֹ, אָ פִּינְסְּטְּעֶרְנִישׁ בֵּי אַיְיךְ !
 עַנְטְּפָעַרְט אִים דַעַר בָּאַלְאָבָּאָם :
 — קְיֻפָּן נַאֲפָט נִיטָּא פָּאָר וּוָאָם.
 — וּוּזְוּזְוָאָוּ, אוֹן אַיְזָן בֵּי אַיְיךְ דָא קָאַלְטָן,
 מַמְשׁ וּוּ אַיְן מִיטָּן וּוּאַלְדָן.
 עַנְטְּפָעַרְט אִים דַעַר בָּאַלְאָבָּאָם :
 — קְיֻפָּן הָאַלְזָן, נִיטָּא פָּאָר וּוָאָם.
 — הַיִּסְטָן עַמְּ, סְאַיְזָן נִיטָּפְרִילְאָרְדָן,
 אוֹן קִיְּזָן בְּרוּיָת אַיְזָן אַיְיךְ נִישְׁתָּא ?
 עַנְטְּפָעַרְט אִים דַעַר בָּאַלְאָבָּאָם :
 — קְיֻפָּן בְּרוּיָת, נִיטָּא פָּאָרְוָאָם.
 אַד אוֹן וּוּיְיָ צָוּ מִינָּעָן וִינְדָן,
 אוֹ מִינְן הַוְּנָגְעָרִיק קִינְדָן
 הָאָטָן גַּעֲוָוִינָטָן פָּאַרְשָׁמָאַכְטָעָרְהָיִיט :
 „טָאַטָּע, גִּיב אָ שְׂטִיכָל בְּרוּיָת !
 אוֹן אָוּ כְּחֹות לִיגְטָן עַמְּ שְׂטִיכָן,
 אַיְצְטָעָר אַוְיְפָן הַאֲרָטָן דִּיל...“

קְרָאַצְטָן דַעַר פָּרָעַמְדָעָר זִיךְרָעַם קָאָפָן,
 לְאָזָט זִיךְרָאַיְפָן דִּיל אַרְאָפָן,
 שְׁפָרְיִיט וַיְיָן אַלְטָעָט מַאֲרָבָעָן אָוִים,
 אוֹן עַר וְאַגְּנַט אַזְּזִים אַרְוִים :
 — אָז סְאַיְזָן פִּינְסְּטְּעֶרְנִישׁ דָא אוֹן קָאַלְטָן,

ממש ווי און מיטן וואלד,
 אוֹ קִין בְּרוּיט אָוַיֵּךְ נִיטָא,
 לִיגֶ אַיךְ מִיךְ זִיךְ אַטְּ-אַזְּ-אַ...
 אָוַיְ זַיְ נַאֲר עַד זַגְמַט אָוַיְ,
 טַוְט דַעַר עַרְשַׁטְעַר הָאָן אַ קְרִיְ.
 וַיְ עַס כְּרִיְיט אָזְוֵי דַעַר הָאָן,
 צַינְדַט דַעַר לְאַמְפָ אַלְיַין זִיךְ אָן,
 אָוַן דַעַר אַוְיְוָן, גַוְט אָוַן פִּין,
 הַיְיצַט מִתְהַלְּצֵץ אַלְיַין זִיךְ אָוַן,
 אָוַן עַס וּוּרְטַ אַלְיַין דַעַר טִישַׁ,
 פּוֹל מִיטְ טַעַלְעַר פְּלִישַׁ אָוַן פִּישַׁ,
 אָוַן מִיטְ חַלּוֹת אָוַן מִיטְ בְּרוּיט,
 וַיְ אַוְיֵף זַוְמַטְבָּ צַגְעַנְגַּרְיִים.

אָוַן דַעַר פְּרֻעַמְדַעַר — אַט גַעְוּעַן,
 אַט גַעְוּעַן אָוַן אַט גַעְוּעַן —
 פְּלִוְצְלַוְנָג טַוְט אַ וָגַן, אָוַן לְאַכְטַ :
 — בְּאַלְאַבָּאַם, אַ גַוְטַע נַאַכְטַ !
 אָוַן עַר פְּלִיטַ, וַיְ עַר אָוַן גַרְזִים,
 דַוְרֵךְ אַ שְׁפָאַלְטַ פּוֹן טִיר אַרְזִים.
 — אַ, אַ, נְסִים, אַדְעַר וּוּאַם ?
 טַרְאַכְטַ בַּי זִיךְ דַעַר בְּאַלְאַבָּאַם.
 נַאֲר עַר זַעַט : דַעַר אַוְיְוָן בְּרַעַנְטַ,
 אָוַן דַעַר לְאַמְפָ בְּאַלְיִיכְטַ דִי וּוּעַנְטַ,
 אָוַן דַעַר טִישַׁ אַ פּוֹלְעַר שְׁטִיְיטַ,

מייט מאכלים צונגערייט.

טראכט דער באלאכאמ ניט פיל,
הייבט ער אויפֿ דאס קינד פון דיל,
וואשן זיך זיך, עסן פרום,
ועצנו זיך ביימ טיש ארום,
עסן זיך און לוייבן גאט
פאר זיין חסיד און גענאר.

און אין דרויסן פיעפט דער ווינט,
און אין פאלאייז ווינט דאס קינד.
לייפט מען איבער פאלאייז אום,
און מען זוכט אַ לאָמֶפּ אַרְומּ.
זוכט מען דאָרט און זוכט מען דאָ,
און קיין לאָמֶפּ אַיז אַלְץ נישטָאָ.
און אַלְץ שטארקער ווינט דאס קינד,
און אין דרויסן פיעפט דער ווינט,
און עס בילן בייז די הינט.
נאָר דעם פרעמדן אָרט עס ניט,
און מיט וואָקלענדיקע טרייט,
מייט דער טאָרבּע אויפֿ די הענט,
שאָרט ער האָרט זיך בייז די ווונט.
שאָרט ער זיך אַזְוִיעַךְ —
און דער נאָכְטָאָ, אַזְוִיטָן ווּגָן.

מאני ליב.

ווען דער פאפא סטראיקט.

ס איז א ווינטער-נאקט.
 דרויסן איז א ברענענדיקער פראסט
 און א שנידנדיקער, קאלטער ווינט.
 דרויסן איז סביר, — און איז צימער?
 איז צימער איז נו יארק.
 און עס איז קאלט, ווי אויף דרויסן,
 וויל איז צימער וואוינט אן ארבטער, א אידישער הויזן-
 מאכער; און פון יעדן ווינקעלע קוקט ארים די ביטערע,
 שטיקנדיקע נויט, וויל דער הויזן-מאכער איז איז סטראיק.
 דער סטראיקער איז ניטא אינדרהיחס: ער איז אויף
 א מיטינג. די פרוי זיינע זיצט ביום אויזן און נויט עפעם
 מיטן נאדל — דאס פאריכט זי אום וועש פאר שכנים, העל-
 פנדיק דערמיט דעם מאן איז זיין סטראיק.
 דאס פיער איז אויזן גויט אום. אפנום, איז דעם סטראיק-
 קערם פרוי האט שוין דערשפיטט די קעלט; אט האט זי גע-
 עפנט א דקל און אריגגעקוט איז אויזן. האט זי א
 שוערין, טיפן זיפז געגעבן, געווארפן א טרייריקן בליך
 אויף דעם לערן קויל-שעל איז איז וויטער געליבן
 פארטראקט און שוער פארזאגט.

אונ עס איז שטיל איז צימער. בלוייז דער ווינט קלאפט
 איז די פארפרוירענע שייבן, און אמאל איז א ווילע ריסט
 ער זיך אריין איז קוימען פון קאמין און ווינט איז הארצ-

רייסנדייק, אוזו טרויעריך, עפעם ווי ער וואלט אויך געהאט
א ביטער הארץ פון א הייז-מאכער, א סטראיקער...
— מאמע, — האט זיך דערהערט א קינדייש שטימעלע
פון שלאפעצימער; אונ דיא מאמע ווארטט די ארבעט אונ
לויפט אהיין. דארט שלאפעט איר צירעלע, איר אינציגיך דרייך
יאריך קינד.

צירעלע איז געווען באחאלטן אין א גאנצן ים מיט
שמאטעס; האט זיך דאס אלץ אראפגעווארטן אונ וויל ארויס-
גיט פון בעט.

— וואויהין, מײַן קינד? — פרענט דיא מוטער אונ
פרואומט צורייך אינדעקען דאס מיידעלע.

— מאמע, נעם מיך צום אויזו, מיר איז קאלט, —
בעט זיך צירעלע.

— עם איז דארטן אויך קאלט, צירעלע.

— שיט אריין קוילן, — גיט דאס קינד אן עצה.

— ניטא, מײַן נחת, קוין קוילן, — זופצת דעם סטראיך-
קערם פרוי.

— פאראן.

— ניטא, מײַן לעבען, אט וועל איך דיר ווייזן דאס שעפל
אונ דיא מוטער גיט איז קויד, נעמט דאס לערע קוילן-
שעפל אונ ווייזט עם צירעלען.

צירעלע קווקט אריין איז שעפל, אונ גיט דערבייך א טיפן,
קינדיישן זיפז.

— ניטא מער קוין קוילן, — זאנט צירעלען, אונ איר
קינדייש פנימל ווערט אוזו ערנטט טרויעריך.

- ניטא מער, — באשטעטיקט די מוטער.
 — גייל ברענגן, — ראת דאס קינד.
 — ניטא קיין געלט, מיין האָרֶץ.
 — ניטא קיין פענים? — פרענט דאס קינד איבער.
 — יע, מיין נשמה, ניטא קיין פענים.
 — דער טאטע ברעננט ניט?
 — יע, צירענינו, דער טאטע ברעננט ניט.
 — פאַרוֹאַס?
 — וויל עס אייז אַסְטְּרֵיךְ, מיין טאָכְטָעָר.
 צירעלע קוּקְט אָוִיפְט דער מוטער אָזְוִי בענקנדיך, אָזְוִי
 טרויעריך, הָגָם דאס לְעַצְמָעָן, ווֹאָס די מוטער האָט אַיר גַּעַת
 זאגט פָּגָרְשָׁטוּיט זַי נִיט.
 — שלאָף, צירענינו.
 — איך וויל עסן, מאָמָע.
 — גלייך, מיין קינד.
 און די מאָמע נוּיט אַין קִיה, שניידט אַפְט שטיקל ברוּיט,
 זוכט עפָעָם אַין אלמעער, געפִינְט גָּאָרְנִיט, אַון גַּעֲבַנְדִּיך ווַיַּיַּה
 טער אַ שְׂטִילְזָן, טוּפְן זַיְפָּאַז, קָעָרְט זַי זַיְך אָומֵץ צְוִירִיך אַין
 שלאָפְצִימָעָר צַו אַיר הַונְגַּעַרְיך קִינְד.
 — נָא, מיין קִינְד.
 — ווֹאָס אייז דאס?
 — ברוייטעלע.
 — איך וויל נִיט, מאָמָע.
 — פֿאַרוֹאַס, צירענינו?
 — באַשְׁמָוֹר מִיט פּוֹטָעָר

- ניטא, מיין נחת, מארגן וועל איך באשטיין ; דער-
נוילע עם איזוי.
- איך וויל ניט.
- גיב פוטער, — ווועדרהאלט דאס קינד איר ערשותע
פֿאַדערונג.
- קינד מײַנס, וואָס וואָלט איך דיר ניט וועלן געבען,
אוּס וואָלט געוווען, נאָרעלע מײַנס ? — רעדט די מוטיער
איין איר קינד.
- צירעלע וויל אַבער ניט גִּלוּבָן, און וווײַזְט אַוִּיפְּן אַלמְעָר.
די מוטיער ברעננט די לערע פֿוֹטֶעֶר-כְּלי צום בעט. צירע-
לע קוקט אוּיפְּ אַיר מײַט בענקנידיקע בליקון, און לאָזֶט אַרוּם
אַ שְׁטִילְגַּן, האָרְצְרִיְּסְנְדִּיקָן זַיפְּץ.
- ניטא מעָר קיַין פֿוֹטֶעֶר, מַאֲמָע ? — זאגט דאס קינד
טרוּיעֵרִיך אַון פֿירְט פֿאַנְגְּנְדָּעָר די הענטעלָאָר.
- ניטא מעָר, מיין לעַבָּן, — ענטפֿערְט די מַאֲמָע מַיַּת
אַ קְוֵיל פֿוֹן טְרָעָרָן.
- ניטא קיַין פֿעַנִּים, — דערקלערְט די יונגע צִירְעָלָע.
- יעָ, מיין טְאַכְּטָעָר, ניטא קיַין פֿעַנִּים.
- דער פֿאָפָּא ברעננט ניט ?
- נִיְּין, מיין נשמה, ער ברעננט ניט.
- פֿאַרְדוֹאָסָם, מַאֲמָע ?
- איך זאג דָּאָך דִּיר, מיין אוּיג אַיְּזָן קָאָפּ, ער סְטוּרִיכְטָן
אַ ווֹיְלָע שְׂוֹוִינְגְּט דאס קינד, דערנָאָך גִּיט עַם פֿלוֹצְלָוָג
אַ פֿרָעָג :
- וואָס אַיְּזָן דאס, מַאֲמָע ?

— וואם, מײַן קינד?
— פֿאָרוֹאָס דער פֿאָפָּא בְּרָעָנֶגֶט נִיט קִין פָּעָנִים?
— ער סְטְּרִיּוֹקְט, מײַן קינד.
— וועָד אַיז דָּס? — פְּרָעָנֶט צִירָעָלָע וּוּוּיטָעָר.
— קִיןְעָר נִיט, מײַן קינד, דָּס אַיז אַ סְטְּרִיּוֹק.
— וואָס אַיז דָּס, מַאֲמָע?
— אַ סְטְּרִיּוֹק, מײַן נְשָׁמָה.
— אַ בּוֹגִימָעָן?
— נִין, מײַן קינד, קעַנְסַט עַס נִיט פְּאָרְשְׁטִיּוֹן... וּוּסְטַּ
עלטער וּוּרָג, וּוּסְטוּ פְּאָרְשְׁטִיּוֹן.
דער ווַיְגַּט שְׁטָאָרְקָט זִיךְ, אָזְן הַיְבָט אָזְן אַזְוֵי וּמִיט
אַכְזָרִיוֹת צוֹ קְלָאָפָּן אִין דִּי שְׂוִיכָן. עַס צִיטָעָרֶט דָּס גַּאנְצָע
הַוִּז. צִירָעָלָע דְּרִיקָט זִיךְ צוֹ צוֹ דער מַאֲמָעָן אָזְן צִיטָעָרֶט
פָּאָר שְׁרָעָק.

— אַיז דָּס דער סְטְּרִיּוֹק, מַאֲמָע?
— נָאָרִיש קִיןְד, דָּס אַיז דָּס דער ווַיְגַּט.
צִירָעָלָע הַעֲרָט זִיךְ אַיזְן, טּוֹלִיעָט זִיךְ צוֹ דער מַאֲמָעָן
אָזְן נֻעַמְתָּ אָזְן חַשְׁקָעָסְן דָּס שְׁטִיקָל טּוֹרְקָעָנָע בְּרוּיטִים...
פָּוּן דער מַאֲמָעָם אַוִינְן קְאָפָּעָן אַרְוָנְטָעָר טּוֹרָעָן אַוִינְן
קִיןְדָּס קְעָפָעָלָע, אָזְן פָּוּן קִיןְדָּס אַוִינְן קְאָפָּעָן אַרְוָנְטָעָר טּוֹרָעָן
אָזְן פְּאָרְנָעָצְן דָּס טּוֹרְקָעָנָע שְׁטִיקָל בְּרוּיטִים...
.

ג. לִיבָּן.

מיין אינגעלא

איך האב א קלײַינעム אינגעלא,
א זונעלע — נאָר פִּין!
ווען איך דערזע אַים, דאָכט זיך מיר
די גאנצע וועלט אוֹזְמִין.

נאָר וועלטן, וועלטן וע איך אַים,
מיין שיינעט, ווען ער וואָכט;
איך טרעָפַ אַים תָּמִיד שְׁלָאָפְנִידַיָּק,
איך וע אַים נאָר בִּינָאָכֶט.

די ארבעט טרייבט מיך פְּרִי אָרוּוּם,
אוֹן לְאֹוֹט מֵיד שְׁפָעַט צְוִירִיק;
אַ, פְּרֻעָמֶד אוֹזְמִין מֵיד מיַן לְיִיבַּר,
אַ, פְּרֻעָמֶד מיַן קִינְדָּם אַ בְּלִיכַּ!

איך קומ צעקלע מעטה רהיט אַהֲרִים,
איַן פִּינְסְטְּעָרְנִישׁ גַּעֲהִילַּט;
מיין בלְיִיכַע פְּרוֹי דַּעֲצִיְילַט מֵיד באָלַד,
וֹוי פִּין דָּאָס קִינְדָּם זיך שְׁפִילַט.

ווען זים עס רעדט, ווי קלונג עס פרענט :
„אַ, מאָמָא, גוטע מאָ,
ווען קומט און ברענט אַ פָּעַנִּי מֵיד
מיין גוטער, גוטער פָּא ? ”

איך שטיי בי זיין געלענרט
אונ זע אונ הער און — שא !
אַ טרוים באָווענט די לִיפָּעַלָּאָר :
„אַ, ווֹאוֹ אַיז, ווֹאוֹ אַיז פָּא ? ”

איך קויש די בלוייע אײַגעלאָר.
זוי עפֿנען זיך : „אַ, קינד ! ”
זוי ווען מיך, זוי זען מיך
אונ שליסן זיך געשווינט.

„דָּא שטײַיט דיין פָּאָפָּא, טײַעַרְעַר,
אַ פָּעַנְעַלְעַ דִּיר נָא ! ”
אַ טרוים באָווענט די לִיפָּעַלָּאָר :
„אַ, ווֹאוֹ אַיז, ווֹאוֹ אַיז פָּא ? ”

איך בלײַיב צעוויטיקט און צעקלעמאַט,
פארבייטערט און איך קלעַר :
ווען דו וואָכְסְט אַוְיף אַמְּאָל, מיין קינד,
געפֿינְסְטוּ מיך נִיט מעָר.

מְאַרְיִים רְאֹוּנְפְּעָלָד.

צוווי פראסט

.א.

פָּאַ צְּיָרֵן זִיךְ אִיבָּעָרֶן פָּעֵלֶד צָוָוי
פָּרָעָסֶט, צָוָויִי לִיְבָלָאָכָעַ בְּרִידָעָר,
קְלָאָפָן אַ פּוֹם אָן אַ פּוֹם, רַיְבִּיכְן אַ הָאָנָט
אָן אַ הָאָנָט.

רוֹפָט זִיךְ אַפְּ אַיְינַן פְּרָאָסֶט צָוָם
אַנְדָּעָרֶן :

— בְּרִידָעָר פְּרָאָסֶט, רַוְיטָעָר-נָאָז, לְאַמִּיר זִיךְ אַכְּיָסֶל
פְּרִיאַלָּךְ מָאָכָן, גּוֹט דּוֹרְכְּפִּירְוִין דֵּי מְעַנְטָשָׁן !
עַנְטָפָעָרֶת דָּעֵר צָוָויִיטָעֶר :

— בְּרִידָעָר פְּרָאָסֶט, בְּלוּיוּרָ-נָאָז, אַוִּיב מִיר וּוֹילֵן דֵּי
מְעַנְטָשָׁן דּוֹרְכְּפִּירְוִין, דָּאָרְפָּן מִיר פְּרִיאַר פּוֹן פָּעֵלֶד אֲרוּוִים. דָּא
זַיְנָעָן אַלְעָ שְׁטָעָנָן פְּאַרְוּוֹיִט, אַלְעָ וּוֹעָנָן פְּאַרְשָׁנִיִּט, מַעַן קָעָן
נִיט דּוֹרְכְּגַיִין, נִיט דּוֹרְכְּפָאָרָן. לְאַמִּיר בְּעַסְעָר אַ לְוִיפְּ טָאָן אַנְן
גַּעֲדִיכְטָן וּוֹאָלָד אַרְיִין. דָּאָרְטָן אַיְן אַפְּיָלוֹ נִיט אַזְוִיְּ פְּרִיאַיְּ,
אַכְּבָר מִיר וּוֹעָלֵן גְּבוּוּיִם עַמִּיצָן אַנְטָרָעָפְּן אַוִּיפְּן וּוֹעָג אַזְנָבָן
מַעַר פְּאַרְגָּעָנִינָן זִיךְ דָּא.

גַּעֲרָעָדֶט אַזְנָבָן גַּעֲטָאָן.

אוֹן סְ'הָאָבָן זִיךְ אַוּוּקָגְנָעָלָאָזָט בְּיַיְדָעָ פְּרָעָסֶט, בְּיַיְדָעָ
ליְבָלָאָכָעַ בְּרִידָעָר, אַיְן גַּעֲדִיכְטָן וּוֹאָלָד אַרְיִין. זִיךְ לְוִיפְּן, כָּאָפָן
אַוִּיפְּן וּוֹעָג אַ שְׁטִיףְּ, אַ שְׁפָרָונָג פּוֹן אַיְינַן פּוֹם אַוִּיפְּן צָוָויִיטָן.
טוֹעָן אַ שְׁנָעָל אִיבָּעָר דֵּי סְאָפָנָעָם אַזְנָבָן יַאֲדָלָעָם.

דער אלטער יאדלאָוואָלְד קנאָקט, דער מאָסנע-וואָאָלְד
סקרייפֿעט.

לוֹוֶן זַיִדּוֹרֵך אַבְּעָרָן וַיְוִיסְּן שְׁנִי — שְׁפְּרִיְּתַּ וַיִּדְּ אֲוִוֵּף
אַיִם אַן אַיְזָקָאָרָע אָוִים; קוֹקֶט עַרְגְּעַן פָּוּן אַונְטָעָרָן שְׁנִי אַ
גְּרוֹזְעַלְעָ אַרוֹיִם — נִיבְּן זַיִדּ בְּלָאוּ צַוִּי, אוֹ סְ'וּעָרָט בָּאָלְד
מִיטּ פָּאַטְשָׁעָרְקָעָם בָּאָצְוִינָן.

פָּלוֹצְלָוָגּ דָּעָרָהעָרָן זַיִדּ פָּוּן אַיִין זַיִט — אַ גְּלָאָק, פָּוּן אַנְדָּ
דָּעָרָן — אַ גְּלָעָקְעָלָעּ; מִיטְּן גְּלָאָק פָּאָרָט אַ פְּרִיאַן, מִיטְּן גְּלָעָ
קָעָלָעּ — אַ פְּוּיָעּ.

הָאָבָּן דִּי פְּרָעָסְטּ גַּעַנְמָעָן זַיִדּ אַן עַצְּהַ הָאַלְטָן אַוְן זַיִדּ
מִישְׁבּ זַיִן, וּוּרְ וּוּמָעָן זַאְלְ פְּרִיאַן. דָּעָרּ פְּרָאָסְטּ, בְּלוֹיעָרְ-
נָאָז, וּזְאָם אַיִזְ גַּעַוְעַן דָּעָרּ אַינְגְּנָעָרָעּ, זַגְּנָט : „אַיִדּ רַעֲכָעָן, אַז
אַיִדּ וּוּלְ זַיִדּ בְּעַסְעָרּ אַ יָּאָגּ טָאָן נָאָכָן פְּוּיָעָה, אַיִדּ וּוּלְ אַיִם
גַּיְכָעָר דָּוְרְכָנְעָמָעָן; זַיִן פָּעָלָצְלָאָז אַן אַלְטָעָרּ, אַ פָּאָרְלָאָזּ
טָעָטָעָרּ; דָּאָסּ הִיטָּל — דָּוּרָךּ אַוְן דָּוּרָךּ אַיִן לְעָכָרּ; דִּי לְאָפְּ-
צָעָם אֲוִיפּ דִּי פִּים — אַלְטָעָ אַוְן צְעָרִיםְעָנָעּ. דָּוּ בְּרוֹדְעָרְלָן,
בִּיסְטּ דָּאָךּ שְׁטָאָרָקָעָרּ פָּוּן מִיר, לְוִוְּפּ דָּו נָאָכָן פְּרִיאַן. זַעַטּ
סְ'אָרָאָטּ טִיעָרָן בְּעַרְזְ-פְּעַלְעָזּ עַרְטְּרָאָגָטּ? זַיִן הוֹטּ אַיִזּ אַ
פִּיקְסָעָנָעּ, דִּי שְׁטִיוּוֹל — פָּוּן וּוּלְפָנְפָעָלּ. נִיטּ פָּאָרּ מִינְיָעּ
כוֹחוֹת אַיִם בִּיְצָקוּמָעָן!

דָּעָרּ פְּרָאָסְטּ רְוִיטָעָרְ-נָאָז עַנְטָפָעָרָטּ גָּאָרְנוּטּ. עַר
שְׁמִיכְלָטּ נָאָרּ אַיִן בְּעוּדָל אָרְיוֹן.

— אַיִדּ, בְּרוֹדְעָרָלָן, דָּו בִּיסְטּ נָאָךּ יוֹנָגּ! — זַגְּנָטּ עַר —
נָאָרּ זַאְלְ זַיִן, וּוּ דָו וּוּלְסָטּ : לְוִוְּפּ דָּו נָאָכָן פְּוּיָעּ, אַוְן אַיִדּ
וּוּלְ זַיִדּ אַ יָּאָגּ טָאָן נָאָכָן פְּרִיאַן. פָּאָרְנוּאָסּ וּוּלְזָן מִיר זַיִדּ

וoidער טרעפּן, וועלן מיר שווין דערניעין, וועמען איז די אָר-
בעט שועערער צונגאנגען. דערויל זיי געזונט.
— זיי געזונט, ברודער!

.ב.

א פִּיפּ, אַ קְנָצָק, אָוֹן בַּיִדְעַ לְוִיפּן אָוּעָק.
אוֹ דֵי זָוֵן אַיְזָה פָּאָרְגָּאָנְגָּעָן, הַאָבָּן זַיְיךְ וַיַּדְעַ צַוְּאָמָעָנִי
געַטְרָאָפּן אַיְזָה פְּרִיְיעָן פָּעָלָד אָוֹן גַּעֲנוּמָעָן נַאֲכְפָּרָעָגָן אַיְינָעָר
בַּיִם אַנְדָּעָרָן:

— נָוּ, וּזְאָם הַעֲרַת זַיְיךְ, דַּו הַאָסְטָמָה מִסְתְּמָא גַּעֲהָאָט גַּעֲנוֹג
מַאֲטָעָרְנִישׁ מִיטָּן פְּרִיזּ, — זָאָגָט דַּעַר אַיְנָגָעָרָר, — אָוֹן
אַרְיוֹסְגַּעַקְוּמָעָן אַיְזָה גַּעֲוָוִים דַּעֲרָפּוֹן גַּאֲרָנִישָׂת. אָוֹן סְאַיְזָה קַיְיָן
וְאוֹנְדָּעָר נִיטּ, אַ שְׁוּעָר שְׁטִיקָל אַרְבָּעָט אִים דַּוְרְכָּצָנוּמָעָן...

דַּעַר עַלְמָעָרָר שְׁמִיכְלָט זַיְיךְ רַוְאִיךְ.

— אָךְ, בְּרוֹדָעָר פְּרָאָסְט, בְּלוֹיְעָר-נָאָזָן, דַּו בִּיסְטָמָה נָאָךְ יוֹנָגָן,
אוֹן, זָאָלָסְט מִיר מַוחָל יוֹיָן, נָאָךְ נָאָר אַ גְּרוֹיְסָעָר נָאָר; אַיְיךְ
הַאָבָּא אִים אַזְוִי מַכְבָּד גַּעֲוָעָן, אוֹ עָר וּוּעָט זַיְיךְ גַּיְינָן נִיטּ
דַּעְרוֹוָאָרִימָעָן.

— וּזְאָם הַיִּסְטָמָה? אָוֹן זַיְן פּוֹטָעָה, אָוֹן דַּאַם הַיְּטָלָן, אָוֹן
די שְׁטִיוּוֹל?

— דַּאַם הַאָטָמָה נִיטּ גַּעֲהָאָלְפּן. אַיְיךְ בֵּין פָּאָרְקָרָאָכָן צַוְּאָים
אַיְן הַיְּטָלָן, אַיְן פּוֹטָעָה, אַיְן די שְׁטִיוּוֹל אָוֹן חַאָב אִים גַּעֲנוּמָעָן
סְמָאָלִיעָן! ... עַד דְּרוֹיִיט זַיְיךְ, קַאָרְטַשְׁשָׁעָט זַיְיךְ תּוֹלְעִינְדִּיק זַיְיךְ
אַיְן פּוֹטָעָר אָוֹן טְרָאָכָט זַיְיךְ: „אַיְכְּלָאָקָאָרְשָׁת מִיטּ קַיְיָן גַּלְיָיד
נִיטּ אַ רְיִיר טָאָן, אָפְשָׁר וּוּעָט מַיְיךְ דַּעַר פְּרָאָסְט נִיטּ בִּיּוֹקְוּמָעָן.“

אַבָּעֶר ס'חִיבְכֶּת זִיךְ גַּדְרָנִית אָז ! אַט דָּסֶם הַאֲכֵב אַיךְ טַקְעַ
גַּעֲמִינַת . אַיךְ הַאֲכֵב זִיךְ צֹ אִים אַזְוֵי אַ נָּעַם גַּעֲטָן , אָז עַר
אַיז אַיְן שְׁטַאַט קְוִים אַ לְעַכְבָּדִיקָעַ אַרְוִים פָּוּן שְׁלִיטָן ... נָו ,
אָזָן דָו , וּוְאָסֶם הַאֲסָטוּ עַפְעָם אַוְיְפָגְעַטָּאָז מִיטַּדְיָוּן פּוּיְעָרֶל ?

— אָךְ , בְּרוּנְדָרְ פְּרָאָסֶט , רְוִיטְעָרְ-נָאָז ! דָו הַאֲסָטַ מִיר גּוֹט
אַפְגָעַטָּאָז , וּוְאָסֶם דָו הַאֲסָטַ מִיר נִיטַ גַּעֲגָבָן צֹ פָאַרְשָׁטְיַין , מִיטַ
וּוְעַמְעַן אַיךְ וּוּלְ הַאֲבָן צֹ טָאָז . אַיךְ הַאֲכֵב גַּעֲמִינַת , אַיךְ וּוּלְ
אִים , דָעַם פּוּיְעָרֶל , פָאַרְפָּרִירָן אָזָן צָוֵם סֻוּףַ הַאֲסָט זִיךְ אַוְיְסָגָעַ
לָאָזָן , אָז עַר הַאֲסָט מִיר גָּאָר אַנְגָעַכְרָאָקָן דִּי בִּינְעָר .

— וּוְיַ אַזְוֵי קְוָמַט דָסֶם ?

— אַט אַזְוֵי ! עַר אַיְזַ גַּעֲפָאָרָן , וּוְיַ דָו הַאֲסָטַ מִסְתָהָמָא באָ-
מְעַרְקָטַ , נָאָךְ הַאָלִין ; אַוְיְפַן וּוּגַגְ הַאֲכֵב אַיךְ אִים אַנְגָעַהוּבָן
דוּרְכְצָנוּנָעָמָעָן . אַבָּעֶר עַר שְׁרָעָקָט זִיךְ נִיטַ אָפַ ; פָאַרְקָעָרֶט , עַר
זְוִילָטַ זִיךְ נָאָךְ : „אָ . דָו פְּרָאָסֶט , אַזְוִינָעָר אָזָן אַזְוִינָעָר ! ” ...
— דָסֶם הַאֲסָט מִיךְ גָּאָר פָאַרְדָּאָסֶן , אָזָן אַיךְ הַאֲכֵב אִים
גַּעֲנָמָעָן נָאָךְ מִיר קְנִיְפַן אָזָן שְׁטָעָכָן . אַבָּעֶר נִיטַ לְאָנְגַגְ הַאֲסָט
גַּעֲדוּיְעָרֶט מִיְזַן פָאַרְגָּעָנִיגָן . עַר אַיְזַ גַּעֲקוּמָעָן אַוְיַפַן אָזָן אָרֶט ,
אַיז אַרְוִיסָגְעָקָרָאָקָן פָוּן שְׁלִיטָן אָזָן הַאֲסָט זִיךְ גַּעֲנָמָעָן פָאָר
דָעַר הַאֲקַ . אַיךְ טְרָאָכֶט זִיךְ בְּשַׁעַת מְעַשָּׂה : „אַיְצָט אַיז דִּי
רְעַכְתָּעַ צִיְיט אִים דְוּרְכְצָוְפִירָן ! ” בֵּין אַיךְ פָאַרְקָרָאָקָן צֹ אִים
אָוְנְטָעָרָן פָעַלְצָל אָזָן אַנְגָעַהוּבָן אִים צֹ בִּיְתָן ; אַבָּעֶר עַר ,
ס'זָאָל אִים דָסֶם אַרְוֹן אַהֲרֹן ! עַר פָאַכְעָט מִיטַ דָעַר הַאֲקַ אַזְוֵי ,
אָז שְׁפָעַנְדָלָאָךְ פְלִיעָן אַיְן אַלְעַ זְוִיטָן . אַ שְׁוּוֹוִים הַאֲסָט פָוּן אִים
אַרְוִיסָגְעָקָרָאָקָן . אַיךְ פִּיל , עַס אַיז שְׁלָעָכֶט , אַיךְ וּוּלְ בַּיְ אִים
אָוְנְטָעָרָן פָעַלְצָל נִישְׁטָ אַוְיְסָהָלָטָן ; צָוֵם סֻוּףַ הַאֲסָט פָוּן אִים

אוש גענומען שלאנן א פארע. איך האב געזען, וואם ניכער זיך אפזוטראגן. איך שטוי אונ קלער, וואם זאל איך דא טאן? אונ דער פוייער ארבעט און ארבעט, ס'אייז אים גאנר הײַס גען ווֹאָרֶן. איך טו א קוק — ער וואָרְפַּט גאנַר מיטאַמָּאל אַראָפּ פֿוֹן זיך דָּאָם פֿעלְצֵל. דָּאָהָב איך זיך זיך דערפְּרִיט: „וואָרט, וואָרט! — טראָכּת איך זיך — איך וועל דִּיר שׂוֹן ווֹוָר איך בִּין!“ דָּאָם פֿעלְצֵל אַיז אַינְגָּאנְצָן נָאָם; נָו, בין איך אַיז אַים אַרְיִינְגָּעְקָרָאָכּן, פֿאָרְקְּלִיבּן זיך אַיז אלְעָזְזִינְעָ שְׁפָעְלְטְּעָ לְאָך אַזְּנָן האָב אַים אַזְּוֹי דּוֹרְכְּגָּעְפְּרָאָרָן, אָז ער אַיז גַּעַוָּוָרָן ממש, ווֹי אַקָּרָב. נָו פֿרְוּבּ אַקְּאָרְשְׁטַּט זיך אַיצְטָעַר אַנטָּאָן!

דער פֿויִיעָר האָט גַּעַנְגְּדִיקְּט זִוְּן אַרְבָּעַט אַזְּנָן גַּעַנְמָעָן גַּיְין צַו זִוְּן פֿעלְצֵל. מִיְּן הָאָרֶץ צַאָפְּלָט זיך פֿאָר שְׁמָחָה: אַיצְטַּט וועל איך דָּאָם אַכְּיִילְקְּלִיבּן נָחָת!

דער פֿויִיעָר דּוֹרְזָעַט דָּאָם פֿעלְצֵל, הִיכְבַּתְּ ער דָּאָם מִיד אַז צַו זִידְלָעָן! „זִידְלָזְיך, זִידְלָזְיך — קָלְעָר אַיך, — אַבְּעָר פְּטוּר ווּעָרָן פֿוֹן מִיר ווּעָסְטוּ פֿאָרְטַּט נִיט!

אַבְּעָר ער האָט זיך אַוִּיסְגָּעְקְּלִיבּן אַ לְאַנְגָּעָן סְעַנְקָעְוָוָאָטָן שְׁטַעְקָוּן אַזְּנָן האָט דָּאָם אַנְגָּעהֲבוּן קְלָאָפּן דָּאָם פֿעלְצֵל! ער קְלָאָפּט דָּאָם פֿעלְצֵל אַזְּנָן הָעָרָט נִיט אַוְּפַּט מִיד צַו זִידְלָעָן. איך ווֹיל שִׂוְּן ווּאָם נִיכְעָר אַנְטְּלוּפּוֹן, האָב אַיך מִיד אַבְּעָר אַזְּוֹי פֿאָרְפְּלָאַנטָּעָרָט אַיְינָם ווֹאָל פֿוֹנָם פֿעלְצֵל, אָז אַיך קָעָן פֿוֹן דָּאָרְטָנוֹ נִיט אַרוּסְקְּרִיבּוֹן! אַזְּנָן ער האָקְטַּט כְּסֶדֶר. קוּים מִיטָּן לְעָבָן בִּין איך אַרוּסִים פֿוֹן זִינְעָר הָעָנָט. איך האָב גַּעַמְיִינְטַּס ס'אייז שִׂוְּן אַסְפַּט צַו מִינְעָר יָאָרָן. מִינְעָר בִּינְעָר טּוֹעַן מִיר נְאָך אַיצְטָעַר ווֹי...“

די נויט

אייז ברוקלען אין א שטיבל,
און ווענט און אן א דאך,
האט זיך געוואוינט אן אַריימאן
מייט קינדעראָך אַסְך.

און דארט בי זי אין שטיבל
אייז ניט געוווען קייז ברויט,
ויל דארט, אין שטיבל, האט מיט זי
געוואוינט די ביזע, גרויע נויט.

דעָר אַריימאן פֶּלעַנְט אַיְפְּשַׁטְּיִין
אוֹ שְׁלָאָפּוֹן פֶּלעַנְט די וועַלְט,
און גייז צופום בייז אין נוֹיִיָּאָרָק
פאָרְדִּינְעָן עַפְעָם גַּעַלְט.

און אָז די זוֹן פֶּלעַנְט אַיְפְּגַּנְיִין
און בייז די זוֹן פָּאָרְגִּיַּת —
די קִינְדָּעָר פֶּלעַנְט וַיְיִנְעַן שְׂטָאָרָק :
— אוֹי, מַאֲמָע, מַאֲמָע, בְּרוּיט !

די מַאֲמָע פֶּלעַנְט דָּאָם וְעַן
און וַיְיִנְעַן שְׂטִילְעַרְהִיִּת
און טְרִיאִיסְטָן אַירָע קִינְדָּעָרָאָך :
— וְוָאָס דָּאָרְפָּט אַיר, קִינְדָּעָר, בְּרוּיט ?

אַיְר ווַיִּסְט דָּאָה, אֹז דָּעַר טָאַטָּע
איָן אֵין נַיְיַאָרָק אָוּוּק.
עָר ווּעָט אַיְד בְּרַעֲנָגָעָו פָּוּן נַיְיַאָרָק
צַוְויִי גְּרוֹיסָע, פָּוּלָע זַעַם,—

צַוְויִי פָּוּלָע זַעַם מִיט חַלּוֹת,
מִיט עַפְל אָזֶן מִיט נִים,
מִיט קִיבָּלָאָד אָזֶן שָׁאָקָאָלָאָד
אוֹן טָאָרט, וּוְיָהָנִיק זַיְם.

די קִינְדָּרָעָר פָּלָעָנָן הָעָרָן,
זַיְיָהָבָן זַיְד גַּעֲפָרִיָּט,
אוֹן פָּלָעָנָן שַׁוְּיָן דָּעַם גַּאנְצָן טָאָג
נִיט בְּעַטְנוּ מַעַר קִיְּן בְּרוּוּיט.

אוֹן שְׁטִילִינְקָע אָזֶן גַּוְטָע,
גַּעֲוָאָרָט בֵּיז שְׁפָעָט בְּיַינְאָכְט
אוֹן זַעַן צַיְדָעָר טָאַטָּע הָאָט
צַוְויִי זַעַם אַחִים גַּעֲבָרָאָכְט !

דָּעַר אַרְיָמָאן פָּלָעָגָט קוּמָעָן
בְּיַינְאָכְט, פָּאַרְזָאָרָגָט אוֹן מָיד,
אוֹן זַעַן צַוְיָדָעָר לְאָאָר :
— הַיְינָט הָאָב אַיך גַּאֲרָנִישָׂט נִיט.

די קינדרער נעמען ווינגען :
— אוין, ברײַט, אַ שטיקעלַ ברײַט !
דעָר טאָטַע שוֹווִיגַט, דיּ מאָמַע וַיְפַצֵּט
אוֹן וַיְוַנְּטַשֵּׁט אֹוּפַ זַיְד דַעַם טוֹיט.

די גַּרוּעַ נַיְתַּ בְּיִם אֲוּוֹז —
יַי זַיְצַט זַיְד אֹוּפַ אַיר שְׂטִיעַן,
אוֹן זַעַט אַלְעַ, אוֹן פַּרְיִיט זַיְד אַלְעַ,
אוֹן שַׁאֲרַפֶּט זַיְד אַלְעַ דיּ צִין.

נאָר אַיְינְמַאלַ האָט גַּעַטְרָאָפַן,
גַּעַשְׁלָאָפַן אַיְזַד וַיְעַלְתַּ ;
דעָר אַרְיִמְאָן נַיְתַּ אַיְן נַיְוִיְאָרָק
פַּאֲרְדִּינְעַן עַפְעָם גַּעַלְתַּ.

אָט עַרְשַׁט אַיְזַד עַר פָּוּן שְׂטִיבָּל
צְוֹפִים אַזְוִי אַוּעַלְ, —
אוֹן פְּלִיצְלָזְונָגַ קַוְמָטַעַר בַּאַלְדַּ צְוֹרִיךְ
אוֹן טְרָאָגַט צְוֹוִי פּוֹלָעַ זַעַךְ

צְוֹוִי פּוֹלָעַ זַעַךְ מִוְתַּ חַלוֹתַ,
מִוְתַּ עַפְלַ אַוְן מִוְתַּ נִיסַּ,
מִוְתַּ קִיכְעַלְאָד אַוְן שַׁאֲקַאְלָאָד
אוֹן טְאָרָט וּיְהָאנִיךְ זַיְם.

און נעמט די קינדער וועקן, —
 ער וועקט זי און ער לאכט :
 — שטייט אויפ, איר ליבע קינדערלאך,
 זעט וואם איך האב געבראכט !

נו, האט מען דאס אין שטיבל
 אביסל זיך געפּרייט ! —
 נאָר ניט געפּרייט האט זיך מיט זי
 די בייעע, גרויעע נויט.

פּוֹן שְׁרַעַךְ אֵין זִי גַּעֲוָאָרֶן
 אַ קְּלִינָעַ, קְּלִינָעַ גְּרִילַ,
 אָן אֵין פָּאָרְכָּרָאָכוֹ אָונְטָעָר דִּילַ
 אָן האט צְעֻוִינָמַט זיך שְׁטִילַ.

מאני ליב.

אַיָּמָא

א

ע ש ע ז איז דאס און ברוקלן.

עם איז געוווען נאכט. אין א זוארי
מען ליכטיקן צימער זייןנען געזעסן די
קינדרער. וויל, א אינגעעלע פון א יאר
אכט, האט געבויות א הייזעלע פון אל-
טע קארטן. הועלען, א מײַדעלע פון א
יאר פינפ, האט זיך געשפלט מיט איר ליאקלע — א שיינע
קוקלע מוט בלאנדע, אכט מל שוין שמויציק האר, און מיט
גרוייסע, בלוייע אויגן. גערופן האט מען זי : פריננצעס. זי, די
פריננצעס, איז געוווען אינגעוווקלט אין א שיינער קאַלדרע,
געמאכט פון שיינען קאַלירטן זיך. הועלען האט איר גאנץ
ערנסט געראָטן צו גוינ שלאָפֿן, זוארים ס'אייז שוין געוווען
אכט א זיגער. דער עלטערעד ברודער, דיוווי, איז געזעסן
און האט געליענט א בוך. די מאמע האט עפֿעס גענוייט.

פלוצלונג האט עמייצער א קלאָפֿ געגעבן מיט דער דרווי
סנדיקער טיר, און אלע האבן דערהערט, ווי עני, א מײַדעלע
פון א יאר זיבן, שרייט מיט גרים שמחה ! „מאמע זע, זואם
איך האב געבראָכט ! זע, מאמע, טיעערע !“

אלע קינדרער האבן זיך אויפגעכאנט פון זיינער פֿלעצער

און אין שטוב איז אַריינגעלֶאָפֶן עני מיט פֿאָרְפֿאָלְאָמְטָע בעק-
לאָך. איזן די הענט האָט זי געהאלטן אַ קלײַז שׂוֹאָרֵץ הײַ-
טעלָע, מיט גָּלָאָטָע האָר, ווי סָאָמָעָט, און מיט אַ פֿאָר שִׁינְגָּע,
קלונָע אוֹיגָנָן. ווֹילִי האָט גַּעֲגַּבָּן אַ שְׁפָרוֹנָג אָן האָט אַיבָּעָד-
געַקְעָרָט ווַיַּן קָאָרְטָן-הָיוֹן. הָעַלְעָן האָט שְׁוִין פֿאָרְגָּעָסָן אַיר
גַּעַלְיבָּטָע פֿרִינְצָעָסָע אָן האָט גַּעַטְאָנְצָט לְעַבָּן הַיְנְטָעָלָע מִיט
פֿרִיד.

די מאָמע האָט אַבָּעָר גַּעַמְאָכָט אַ בְּיוֹן פְּנִים אָן גַּעַהְיִיסָּן
בָּאַלְד דָּאָס הַיְנְטָל אַוּוּקְטָרָאָגָן צָוִירִיק. עַס אַיז דָּא גַּעַגְּנוֹג צָוָּ-
רָאָמָעָן אָן צָוָּאָרְבָּעָטָן, אָן אַ היְנְטָל אַין שְׁטָוב.

עַנִּי האָט אַנְגַּעַהְוִיכָּן בְּעַטָּן, הָעַלְעָן האָט זִיךְ צְעוּוִינִינְט,
וֹוֹילִי האָט צְוַגְּעָזָגָט אַלְיָוָן אַכְּטוֹנָג גַּעֲבָן אוֹיפָּן נִיעָם פֿרִידָן,
און די גַּוְטָע מַעְמָע האָט עַנְדָּלָאָךְ נִיט גַּעַקְאָנָט אַנְטָזָאָגָן —
דָּאָס הַיְנְטָל אַיז גַּעַבְּלִיבָּן אַין שְׁטָוב.

שְׁפָעַטָּעָר ווי אַלְעָמָל, ווַיַּעֲנָעָן אַין דָּעָר נִאָכָט די קִינְדָּעָר
גַּעַנְגַּעַן שְׁלָאָפָּן. מַעַן האָט דָּעָם גַּאֲסָט גַּעַקְעָמָט, גַּעַוּוֹאָשָׁן,
גַּעֲגַּבָּן מַיְלָךְ, גַּעֲגַּבָּן צּוּקָּרָע, גַּעַשְׁפִּילָט זִיךְ מִיט אַיִם, גַּעַ-
טָרָאָגָן אַיִם אוֹיפְּפִי די הענט, גַּעַקְוָאָלָן פָּוָן זַיְנָע
חַכְמָות, אָן גַּעַקְרִיגָּט זִיךְ אַיבָּעָר אַיִם.

עַנְדָּלָאָךְ האָט מַעַן אַיִם אַנְגַּעַהְוִיכָּן צּוּקְלִיבָּן אַ נִּאָמָעָן.
הָעַלְעָן האָט פֿאָרְגָּעָלִיגָּט: „פֿרִינְצָע“. דָּעָר קְלִיְנָעָר מִיּוֹחָם
אַיז גַּעַלְעָגָן אוֹיפְּפִי דָּעָר וַיַּדְעַנְעָר קָאָלְדָּרָע, לְעַבָּן דָּעָר פֿרִינְצָע-
סָע. וֹוֹילִי האָט גַּעַזְאָגָט: „קוֹרָאָפָּאָטָקָי!“ דָּעָר גַּאֲסָט האָט
זִיךְ נִיט גַּעַרְירָת פָּוָן אָרטָן. עַנִּי האָט אַ גַּעַשְׁרִי גַּעַטָּאָן:

„אייטמא!“ דא האט זיך דער שטיפער אַ כאָפּ געטָן פֿון
ארט, געגעבן אַ שלעפּ מיט זייןע קלײַנע ציינְדלאָך דעם
זויידנעס צודעך אָונָה האט אָנגעהויבּן מַאֲכָן קוֹנֶן. חעלעַן
האָט זיך געהאָלטַן בֵּין די זוּיטַן לאָכְנְדִּיק. ווילַי האָט געטוּ
פעַט מיט די פִּים פֿאָרַ פְּרִיְּה, אָונָה עַנִּי האָט געפְּאַטְשַׁת:
„בראָוּאַ!“ אָונָה אלַע האָבּן געשרהַן: „אייטמא! אייטמא!
אייטמא!

דער זוּיגער שלְאָגַט נַיְּן. אייטמא שלְאָפּט ווֹי אַ פרִינְצַ
אוּיפּ דער זויידנעַר קַאלְדְּרַע. די פְּרִינְצְעַסְעַ קַוְקַט אוּיפּ אִים
מיט אַירַע צוּווִי קַאלְטַע, גַּלְעוֹזְרַנְעַ אָוִיגַּן. אָונָה די קַינְדַּעַר
וְאנָן שְׂטִילַ: „אַ גוֹטַע נַאֲכַט, אייטמא, אַ גוֹטַע נַאֲכַט!“

ב

עמַ אַיז אַזְוֹעַק דְּרִי ווֹאָכַן.

אייטמא לְעַבְתַּ אַין נַחַת אָונָה אַין פְּרִיְּדַן. עַמַּ אַיז אִים
וּוְאִים אָונָה גוֹטַע. עַר עַסְטַ פֿון דֻּעַם בעַסְטַן אָונָה טַרְינְקַט פֿון
דֻּעַם שְׁעַנְסְטַן. עַר אַיז גַּעַוְאָרַן פַּעַט אָונָה קַיְלָאָכְדִּיק. עַר
הַאָט נִישְׁתַּ קִיְּין זָאָרג אָונָה אַיז גַּוְטַע בְּרוֹדְעַר מִיט אלַע
קַינְדַּעַר, עַר אַיז זַיְעַר לִיבְלִינְגַּ.

נַאֲרַ די מַאֲמַעַ אַיז מִיט אייטמאַן נִישְׁתַּ צּוּפְרִיְּדַן. עַר
פְּלָאָנְטְּעַרְטַ זִיךְ אַיר אָוְנְטְּעַר די פִּים, כַּאָפּט זִיךְ אַן מִיט די
צִיְּין אָונָה שלְעַפְטַ זִיךְ נַאֲהַ, ווּעַן עַם לְגַט נַאֲרַנִּישְׁתַּ אַין זַיְעַן
מִיט אִים צַו שְׂטִיפַן. עַר שלְעַפְטַ דַּאֲסַ טִישְׁטוֹךְ אַרְאָפּ פֿון
טִישְׁ אָונָה בְּרַעַכְתַּ גַּלְעוֹזְרַ אָונָה שְׁאָלַן.

איינטאל, בירינאכט, זאנט די מאמע צום עלטטען זון :
„דייוויל, נעם די קאָר און פֿאָרפֿיר אַיאָמָן אֶזְוִי ווּוִיט, אָז עֲרֵך
זָאָל נִימְתַּקְעַנְנוּ קְוֹמָעַן צְוִירִיק.

עֲנֵי בְּעֵט, ווּוְילְיָי טָעֵנְעֵט, הַעֲלָעָן ווּוִינְט — עַם הַעֲלָפְט
נִישְׁטָמְתָן קְיִין זָאָךְ : דִּיְוּוִי טָוָת אָן זְיִין אַוְיבָּרָאָק, ווַיְקַלְתָּ אִין
אַיאָמָן אִין אַשְׂוּאָרָצָן טִיכְל אָן גִּוִּיט... אַיאָמָן פִּילְטָן קְיִין
זָאָךְ נִישְׁטָמְתָן, פֿרְיַילְאָךְ אָן זָאָרְגָּלָאָג, שְׁפִילְטָן עֲרֵך זְיִיךְ מִוְתְּ זְיִין
אַלְטָן בְּאַקְאָנְטָן דִּיְוּוִי.

די קִינְדָּעָר זְעָעָן, אָז דִּי מאמע האַלְטָט זְיִיךְ בַּיְ אַיר ווּאָרָט,
אוֹן אָז דִּי שְׁטוֹנְדָעָ פָּונְ צְעַשְׁיַדְן זְיִיךְ אִין גְּעֻקְמָעַן, זִיצְנְ זְיִי
שְׁטִילָן אוֹן טְרוּיְעִירִיק אָזָן בְּאַטְרָאָכְטָן ווַיְעַר גַּעֲלִיבְטָן אַיאָמָן
צּוֹם לְעַצְטָן מָאָל. וּוּעָן, אֲכָבָר, דִּיְוּוִי גִּוִּיט אַרְוִים, אוֹן דִּי טִידָר
גִּיט אַ קְלָאָפְטָן נָאָךְ אִים, צְעוּוִינְטָן זְיִיךְ עֲנֵי אַוְיפָן קְוָל, ווּוְילִי
מָאָכָט אַ בִּינוֹ פְּנִים, אוֹן הַעֲלָעָן דְּרִיקְטָן זְיִיךְ דִּי פְּרִינְצְעָמָעָן,
אוֹן פָּונְ אַיר אָוִיגְ פְּאָלָט אַרְאָפְטָן אַ גְּרוּסָעָן, קְלָאָרָעָ טְרָעָר.

ב

„אִיסְטָעָרָן פְּאָרְקוּוּי“ חָאָט זְיִיךְ גַּעֲרָוְפָן דִּי גָּסָם אָוִיפָ
וּוְלְכָבָר דִּיְוּוִי הָאָט אַרְוִיְגָעְוּוֹאָרָפָן אַיאָמָן אָזָן אִין אָנְטָ-
לָאָפָן. עַם אִין אַ בְּרִיאָט גָּסָם מִיטָּן גְּרוּסָעָ בִּימָעָר פָּונְ בִּידָעָ
זִוִּיטָן אָזָן אִין מִיטָּן שְׁטִוִיטָן אָוִיפָט אַ הוֹיכָן פְּוֹנְדָאָמְעָנָט אַ מָאָ-
נוּמָעָנָט פָּונְ גַּעֲנָעָרָאָל סְלָאָקָוָם, — אַ בָּאָגָּוְלָדְעָטָעָר גַּעֲנָעָרָאָל
אָוִיפָט אַ בָּאָגָּוְלָט פְּעָרָד.
עַם אִין גַּעֲוָעָן אַ פְּינְסְטָעָרָעָ קְאָלְטָעָ נָאָכָט. אַ שְׁטָאָר-

קער ווינט האט געללאזן, און שועערע, שווארצע וואלקנס
האָבן באַדעת דֵי הימלען. אִיאמאָז איז געליבן אלוי... אַ
דעַרְשַׁרְאַקְעַנְעָר, אַ דּוּרְפְּרַאַרְעַנְעָר אַיז ער געלאָפָן אַין אַלְעָ
וויטן. ר'האט אַנגָעַשְׁמַעַקְט דִּיוֹזִים טְרִיטִיט, אַון האט זיך גַּעַ-
לאָזֶן לויפָן. וווען ער האט זיך אַבעָר אַיבְּעַרְצִיגְט, אַז אַלְעָ
ווינען האַפְּעַנְוָנְגָעָן ווינען אַומְזִיסְטָע, האט ער אַנגָעַהְוִיבָן
ווינען ווי אַ קלְיָין קִינְד. נאָכְדָעַם האט ער באַשְׁלָאָסָן זיך
זוכן נִיעַ פְּרִיְינָה, אַון ווועָר עַם פְּלַעַגְטָ פָּאַרְבִּינוּין, פְּלַעַגְטָ
ער נָאַכְלָוִיפָן, ווינען אַון בעטַן. אַבעָר ער האט עַטְלָאָכָע
מָאָל גַּעֲקָרָאנְגָן אַ ברִיךְ מִיטַּן פּוּם.

לאָגָג האט אִיאמאָז אַומְגָעוֹן אַנדְעַרְט אַין דַעַר פִּינְסְטָעָר.
עַנְדְּלָאָך, אַ פָּאַרְפְּרוּירַעַנְעָר, אַ הוֹנְגָּרְיקָעָר, אַ דּוּרְשַׁרְאַקְעָ-
נְעָר אַיז ער צוֹגְעַקְרָאָסָן צוֹ דֵי טְרַעַפָּ, אַוְיפָּ ווּעַלְכָעָ עַם אַיז
געַשְׁטָאָנָעָן דַעַר באַגְּוֹלָדְעַטָּעָר גַעַנְעַרְאָל מִיטַּן פֻּרְדָּה, האט
אַנְיַידְעַרְגְּעַלְיָוִיגְט זַיְן קַעְפָּל אַוְיפָּן חָאָרטָן שְׁטִינוּן אַון האט צוֹ-
גַעַמְאָכָט ווינען אוֹיגָן. זַיְן ווֹגָג קַעְפְּעַרְלָהָט יְדָעָ ווַיְלָעָ
געַגְעַבָּן אַ צִּימָטָר אַון ווינען אוֹיגָן ווינען גַעַוּעַן פּוֹל מִיטַּן
טְרָעָרָן.

שְׁפָעַט בִּיְוָאָכָט אַיז אַ שִּׂיכְרוּ'ירָ ער טְרַעַמָּפָט גַעַנְגָעָן מִיטַּן
אַיסְטָעָרָן פָּאַרְקָוָיִי צוֹ פָּרָאַסְפְּעַקְטָ פָּאַרְקָ, ווֹאוּ ער האט גַעַ-
הָאָטָט צוֹ גַעַפְּגַעַן פָּאַר זיך אַ לִיְּדִיקָעָ באַנְקָ צוֹם שְׁלָאָפָן.
ווינען קַלְיְידָעָר ווינען גַעַוּעַן אַלְטָ אַון צְעִירָסָן, זַיְן שְׁטִוּוֹל
אוֹיסְגַעְטָרָאָטָן, אַון ער האט גַעַצְיְטָרָטָ פָּאַר קַעַלְטָ.
לְעַבָּן גַעַנְעַרְאָלָס מַאֲמָמוֹעָנָט האט ער זיך אַפְּגַעַשְׁטָעַלְטָ,

האט זיך אַנְגָּעָבָיוֹן אָוֹן באַמְּעָרֶקֶת דָּעַם עַלְנִידֵן אַיָּאמָא. ער
האט זיך אַרְאָפָּגָעָלָאָוֹט צו אַוְם, האט אַים צוֹגָעָדְרִיקֶט צו זיך,
און אַיז גַּעֲבָלִיבָן שְׁטִיָּין אוֹיפָךְ די טְרֻעָּפֶן דָּעַם מאָנוּמָעָנָט.
די בְּיִמְעָר הַאֲבָן גַּעֲרוֹיְשָׁט. דָּעַר שְׂטָאָרְקָעָר ווַיְנַטְּ הַאַט
דוּרְכְּגַעֲרִיסָן די ווֹאָלְקָנָס, אָוֹן די לְכָנָה הַאַט בָּאַלְוִיכְטָן די בַּיִּ
דָּעַ היַיְמָלָאָוֹעַ, אַרְוִיסְגָּעָוֹז אַרְפָּעָנָע טְרֻעָּמָפָמָ, ווֹאָס זַיְנָעָן גַּעַּ
שְׁלָאָפָן אָוּנְטָעָר דָּעַם בָּאָגָוְלָעָטָן מְאָנוּמָעָנָט מִיט אַ שְׁוּעָרָן,
אוֹמְרוֹאִיךְן שְׁלָאָפָּה...

י. גַּאֲרָדוֹן.

הצחים

יונגע, פרישע פרימיארגנדייק ווּן האט
 זיך דורךערימן דורך דעם פאר-
 שטוויבן קעלער-פאנסטער אוּן האט
 זיך פריליאלץ צעלאכט גלייך דושימין
 אוּן פנים אריין. זיין טונקל-ברוינע
 הויט האט א גלאנץ געטמאן אונטער
 דראָר לאַכעדייקער ווּן אוּן זיינע אוּגִן האָבן זיך פריער, ווי בְּיוּ
 אַכְּבָּיִ, פֿאַרְזֶשְׁמוּרָעַט אוּן דערנָאָך זיך ברײַיט אוּיפֿגֶעֲעַפְּנַט.
 הוֹאַתְּנוּ ווּן בְּהֵדָ�וְרֵיְהֵי-אַיזְוָן אַזְוָּזְוָיְהֵי

לאפַן אֵין קָאָפַן.
 עם איזו אים גְּלִיְיךְ גְּעוּוֹאָרֶן פְּרִילְיאָךְ. עֲרַ הַאָט זִיךְ דָּעַרְ
 בְּמַאנְט אֵין דִּי גּוֹטוּעַ צִיכְבָּנֶם, וּוָסֶם עֲרַ הַאָט גַּעֲקָרָגָן בְּיִם
 לְעַצְמָתָן עַקוּצָמָעַן, אָוָן זַיְינְ לְעַרְעָרָן הַאָט פָּאָר אַלְעַ שִׁילְעָר אִים
 גַּעֲלוֹיְבָט פָּאָר זַיְינְ פְּלִיּוֹסִיקְיָיט אָוָן גּוֹטָעָר אַוְיפְּרָוָונְג.
 — דָו בִּיסְט אַוְאַילְעָר יְוָנָג, דּוֹשְׁמָיו! — הַאָט צָו אִים
 גְּעוּזָגָט דָעַר פְּרִינְצִיפָּאל אַלְיָוָן נַעֲכָתָן אָוָן הַאָט אִים פְּרִינְטָה.
 לְאָדָר אַסְלָאָפַן גְּעוּטָא אַוְיכְבָּרוֹ פְּלִיּוֹאָצָע.

דושימין האט זיך געווילט אראפֿשְׁפִּירְנָגָן פון בעט,
זיך איבערקּוֹלְיעַן, זיך א באָרָע טאנ מיט עמיינֶן. די פרײַיד
האָט אים געהויבּן פון ארט. הויינֶט איזו דער לעצטער טאג
איין פָּאַבְּלִיקְ-סְּקוֹל ! פון היינֶט און הייכְט ער שוין אָן צו ווערָן
אָן גְּרוּזִיסְעָר ! נאָר איזו קָעָלָעָר איזו גָּעוּזָן שְׂטִיל, האָט ער אָ
טרָאָכָט גַּעֲטָמָן, סְּעַמוֹן נָאָך זַיְן פְּרִי, אָנוֹ דֵי מָאָמָע וַיְנָעַמוֹ

נאר שלאָפַן אָודָאי אֵין צוּוִיתָן צִימָעָר. הָאָט עֶר זַיְד צָרוּיַּק
אוֹיסְגַּעַצְיוֹגַן אוֹיפַּךְ זַיְן מַאנְגַּרְן צְעִירִסְעָנָעָם מַאֲטָרָאָץ. עַם אֵין
גַּעֲוָעָן אָזּוּ זַיְם צַו לִיגַּן מִיט פַּאֲרָמָאַכְּטָע אַוִּינָן אָוּן נִיט דַּאָּרְפַּן
זַיְד אַיְילַן, אָוּן נִיט מַוְּרָא הַאָבָּן צַו פַּאֲרָשְׁפָּעְטִיקָּן אֵין קְלָאָס!

אָוּן וּוּי גּוֹט עַם אֵין צַו זַיְן אַ גְּרוּיְסָעָר.
עֶר וּוּעַט קַעַנְעָן טַאָן, וּוּאָס עֶר וּוּיל, גַּיְן וּוּאָהָיַן אִים
גַּלוּסְט זַיְד. עֶר וּוּעַט גַּעֲפִינְעָן אַרְבָּעָט, וּוּעַט אַרְוִיסְחָלְפָּן
דָּעַר מַאֲמָעָן....

— אָוּי, אִיךְ דַּאָּרְפַּן אַפְּקָעָרְן דַּי שְׂטִינָן! — הָאָט עֶר זַיְד
פַּלוֹצְלָוְנָג אַ כָּפֵפְ גַּעַטָּאָן, — אָפְּשָׁר אֵין שְׂוִין נָאָר שְׁפָעָט אֵין
דַּי מַאֲמָע טָוָת עַם שְׂוִין?

— מַאֲמָע, מַאֲמָע! — הָאָט עֶר אַ רְוָפְ גַּעַטָּאָן. קִיְּנָעָר
הָאָט נִיט גַּעֲעַנְטָפָעָרט. וּוּיוֹזָט אָוּסָם, אָזְ דַּי מַאֲמָע אַרְבָּעָט
שְׂוִין אַרוּסָה הוּא.

דוּשִׁימַי הָאָט זַיְד אֵין אַיְלָעָנִישׁ גַּעַנוּמָעָן אַנְטָאָן. עֶר
הָאָט נִיט גַּעַוְאַלְט דַּעֲרָלָאָזָן, אָזְ זַיְן שְׁוֹוָאָכָע מַאֲמָע וְאָל
דַּאָּרְפַּן טַאָן נָאָר זַיְן אַרְבָּעָט אֵין. יְעַדְן פְּרִימָאָרְגָּן, אִידְעָר
עֶר פְּלָעָגָט אַוּוּקָגִיָּן אֵין סְקוֹל, פְּלָעָגָט עֶר אַפְּקָעָרְן פָּאָר דָּעַר
מַאֲמָעָן דַּי שְׂטִינָן אָוּן דַּעַם טְרָאָטוֹאָר. פַּאֲרוֹזָס זְאָל עֶר הַאָבָּן
גַּרְאָד הַיְוִינָט פַּאֲרָשְׁפָּעְטִיקָּט, וּוּעַן עֶר אֵין פְּרִי?

— שְׁעַמְעָן מַעֲגַסְטו זַיְד, דַּו גְּרוּסָעָר נָאָר! — הָאָט עֶר
אוֹיפַּךְ זַיְד אַלְיוֹן גַּעֲבִיוּעָרט, זְוִיכְנִיךְ דַּי זָכָן. אַכְּבָּר, וּוּי אַוְיַּפְּ
צַו לְהַכְּבִּים, אֵין אֵין זַאְק גַּעֲוָעָן אַונְטָעָרְן בְּעַט, דָּעַר צְוּוִיִּ
טָעַר — אַונְטָעָרְן טִישׁ, דַּי שִׁיךְ הַאָבָּן אַינְגָאנְצָן גַּעֲפָעָלָט, אָוּן
דוּשִׁימַי הָאָט זַיְד אַרְוִמְגַעְיָאָגָט פָּוּן אֵין וּוּנְקָל אֵין צוּוִיתָן

און ניט געקבנט, ווי געווינגעטלאָה, אַפּוֹכוֹן זַיִן צְעֻזִּוִּיט אָוָן
צְעִשְׁפְּרִיט אַנְטוּכֵץ.

— אויב איך וועל נאכטמאָל אין אוננט אַוועְקְלִיגַן
מיינע זאָכָן אויף אין אַרטָּט, זאָל איך...

ער האָט ניט געוואָסֶט, וואָס פֿאָר אַשְׁלַעַכְתָּע זאָךְ עָר
זאָל זַיִךְ ווִינְטְּשָׁן, אויב ער ווּעַט זַיִן ווּאַרט ניט האָלָן. ער
איָן גַּעֲוָעָן זַיְעָר אַין כְּעָם אויף זַיִךְ.

— וואָס אַיְלְסָטוֹ זַיִךְ צַוִּי, דּוֹשִׁימִי? דָּרְפָּסֶט דָּאָךְ
היינט ניט גַּיִן אַין סְקוֹל, — האָט ער דּוּרְהָעָרְטָן דּוּרְמָן
טָעָרְסָם קוֹל.

— אָ, מַאְמָעָ! אַיךְ דָּרְפָּאָךְ אַבְּעָר אַפְּקָעָרְן דִּי שְׂטִיכָן.

— נִישְׁקָשָׁה, אַיךְ האָבָּעָס שְׁוִין אַלְיוֹן גַּעֲטָאָן.

— צַו ווָאָס הַאָסָטוֹ עָס גַּעֲדָרְפָּט טָאָן? — האָט ער
גַּעֲפָרְעָגָט, — דוּ ווַיִּסְטָמֵט דָּאָךְ, אָז אַיךְ מוֹ דָּאָס יַעֲדָן טָאָגָן
וְאָסָטָקָרְגָּן אַרְבָּעָט?

— היינט אַיְזָנָא דָּאָךְ דִּיְוָן לְעַצְמָעָר טָאָג אַין סְקוֹל, דּוֹשִׁימִי.
וּוְיל אַיךְ דוּ זְאָלְסָטָה האָבָּנָן יוֹסְטָ-טוֹב.

— מַאְמָעָנוּ, דוּ בִּיסְטָמָט, ווי גַּאֲלָד! — האָט פְּרִילְאָךְ
אוַיְסְגָּעָשְׁרָגָן דָּאָס אַינְגָּל אָוָן מִיט אַיִּין שְׁפָרְנָג אַיְזָנָא
גַּעֲוָעָן צְרוּיק אַין בעָט.

זַיִן מַאְמָעָ, אָז עַלְמָעָרָע אוַיְסְגָּעָדָרְטָע פְּרָוִי, האָט זַיִךְ
מיד צְגַעְזַעַצְתָּ אַוִּיפְתָּ זַיִן-בעָטָל. דּוֹשִׁימִי האָט בַּעֲמָרְקָט
איָר מִידְקִיָּת אָוָן דָּאָס הַאָרֶץ האָט אַים פָּאַרְקָוּוּעַטְשָׁטָם,
קוּקְנְדִּיק אַוִּיפְתָּ אוּר.

— מַאְמָעָ, ווַיִּסְטָמֵט, אַט אַיְן גַּיְכָן, גַּאֲרָגְדָּקָע, וועל

איך אועענגין ארכבעטן. איך וועל זיך אויסלערגען עפערעט **א**
גוטע מלאכיה און איך וועל פארדיינען א סך געלט. לאך ניט,
מאמע, — האט ער גיעזאגט, באמערנדייק איך שמייכל, —
דו וועסט זען, איך וועל פארדיינען א סך געלט און כיועל
קוייפן א קלינען הייזקע, און דו וועסט דארטן זאיגן און
זיין די באלאכאנטער, און מיר וועלן דארטן האבן א גארטן,
און בלומען און נאך זאכן, און דו וועסט ניט דארטן איזאָרגן!
איך וועל דיך ניט לאזן. איך וועל אלצדיניג אליען באזאָרגן.
— הלוואי זאל עם אמת זיין, מײַן זוּן, — האט זי געַ
ענטפערט מיט א זיפע, — מיר, שוואָרטצע, קענען זיעער
ווויניק גוטס דערוֹאָרטן פון לעבן, די וויסע האבן צלאָז
פארכאנט פֿאָר זִיך.

— אבער פֿאָרוֹאָס איז דאס אָזֶן, מאמע? מיט ווֹאָס
בין איך ערנער פון די וויסע קינדרער? איך בין אָזֶן גומַן,
ווי זיין; איזן סקוֹל לערין איך זיך ניט ערנער פון זיין, און איך
בין אָזֶן קלונג זיין, און שטארק זיין. ווֹאָס בין איך שולַׁ
דיך, איזן בין געבעוֹרְן געוֹאוֹרְן מיט א שווֹאָרטצער הויט
און זיין מיט א וויסער? מאמע, דו וועסט זען, עם וועט שווֹין
זיין גומַן. און דו מזות היינט גיינ מיט מיר איזן סקוֹל צוֹם
קאנצערט! אלע מאמעס זיינען איזנגעלאָדַן, האט די לערעוֹן
גיעזאגט.

— נײַן, קינד, איך וועל ניט גיַן. די וויסע חברה
וועלן נאך חוץ מאָכָן פון מיר.
— זאלן זיין נאך ווֹאָגַן! — האט זיך דושימי אַנְגַּעַד
צונדַן פון בעם. — איך וועל זיין שוֹין ווֹיַין.

— נו, גוט, מירן שוין זען. אבער שטיי שוין אויפט,
עם אוין שוין שפערט.

די אלטע איז אוועק אין קיד צ'נגוריטן אַ גלאָז קאּווע,
און דושימוי האט זיך לאָנגזאָם אַנגגעטען. ער האט טרויעריך
באטראכט זייןע פֿאֶרְלָאַטְמֵעַתְהַן חוויזן און אויסגעקְרִימְטָע שִׁיך,
און עם האט זיך אַים געדאָכט, אַז די יומְ-טוּבְדִּיקְיִיט פֿון טאג
אייז געווארן עפָּעָם טוֹנְקָעַלְעָר פֿון אַזְוּלְכָעַ מלְבוּשִׁים. אַבעָּר
ער האט גָּרְנִיט גַּזְוָאנְט. ווֹאָם זָאָל מַעֲן טאג, אַז די מַאמְעָן
קעַן נִיט קוּיפָּן קוּין נִיעָ? ער האט זיך גַּעַטְרִירִיסְט, אַז אַ
בלְזָוע האט ער דערפָּאָר אַ נִיעָ, אַונְן די שִׁיך ווּעַט ער אַפְּפּוֹצְן,
אונְן די הוּוֹזְן ווּעַט סִי ווּי סִיְינְעָר נִיט באַמעָרָקָן. —
עם ווּעַט שְׂוִין זְיַין גּוֹט, — האט ער גַּעַטְרִאָכְט, ווּי זְיַין
שְׂטִינְגֶּר אַיז גַּעַוּעַן.

— מפָמָעַ — איז ער צו צו דער מוטער איז קיך, —
וזואו איז מיין נייע בלזוע?

— אַתְּ דָאַרְתָּן אַוִיפֵּן שְׁטוֹל הָעֲנָגָט זֶה, זַעַם נִיטָּ ?
עַד הַאַט אַוִיפְנָעַהוּבִּין דַי בְּלוֹזָע אָנוֹ אַיוֹ גַּעֲבְלִיכְנָן שְׂטִיעָן
אַפָּרְחִידּוֹשׁ/טָעָר.

— מאמען, ווועמען וויסער אונציג הענגט דאס דאס?
דאם האסטו אויסגעווואשן פאָר עמיצין?

— דָּם אֵין נִטְקִין גַּעֲוֹאשָׁעָנָה, דָּם אֵין אַנְיָעָר, —

האָט זַי גַעֲנְטְפָעֶרט.

— אֲבָעַר פֶּאָר וְעַמְעָן אִיז דָּסֶם? אָוֹן דַּי זָוִיסָעַ לֵידַ.

— אֲבָעַר פֶּגֶד וְעַמְעָן אֵיזֶה דָּם? אָוֹן דַּי זָוִיסָעַ לִי!

= אָבָרֶךְ פַּגֵּר וּמְעֻמָּנוֹ אִיז דָּסֶם? אָוֹן דַּי זְוִיִּסְעַ לְיוֹן

— אֲבָעַר פֶּגֶד וְעַמְעָן אִיז דָּסֶם? אָונֵן דַּי זֹוִיסָעַ לִי!

— דאמ איז אלען פאר דיר, — האט זי געזאגט, קוקנדיך
אויפ אים מיט א גליילאכון שמייכל.
— פאר מיר? דו האסט געקוייפט פאר מיר? ווואר
האסטו גענומען געלט?
— וואם ארטט דיך? איך האב אפגעשפארט. איך האב
ニיט געוואָלט, או דו זאלסט אוייזען היינט אַרְיִמְעָר פּוֹן אַנְיָ
דערע קינדר.

טרענון האבן זיך געשטעטלט דושימין אין די אויגן פאר
פריד. ער איז צונגעלאָלן צו דער מאָמען האט אַיר אַ Kosch
געטאנ אין דער צעקניטשטער שוואָאַרצעער באָק, האט זי
אַרְוָמְגַעְנוּמָעָן אָוָן גענומען טאנצַן מיט אַיר אַיבָּרָן קִיד.
— לאָו שווין אָפּ, משונגענער, לאָו שווין, — האט זי זיך
געווערט אַ גליילאָכָּבָּע אָוָן צופְּרִידְעָנָע.
— מאָמענייה, דו ווועט זען, אַיר וועל דיר שווין אַפְּדָאנְ
קען. דו ווועט זען, עס ווועט שווין זיין גוט! — האט ער
אויסגעשריען אַ פרִידִיקָּעָר.

ער האט געשוינד אַפְּגַעְוּוָאַרְפָּן פּוֹן זיך די אַלְטָע
זאָכָן, האט זיך אַיבָּרָגְעָטָן אין די נײַע אָוָן צונגעלאָפּן
צום שפֿיגָל זיך באָקָוּקָן. אַ פְּרָאַנְט! אָוָן ער האט זיך גָּאָרָ
ニיט וואם צו שעמען פָּאָר קִינְעָם.

ער האט אַפְּגַעְגַּעְסָן אַיְלָנְדִּיך אָוָן אַירָוִים אין גָּאָם.
אִים האט זיך געוואָלט, אוֹ אַלְעָ וַיְנֵעָ חֲבָרִים פּוֹן סְקוֹל וְאַלְעָ
אִים זען אָן אַוְיסְגַּעְפּוֹצָן; אַבָּעָר גָּרָאָה, וְוַיְאַוְּפָט צוֹ לְחַכְּעִים,
אַיְוָוִיְנִינְעָר נָאָך נִיט גַּעֲוָעָן אַיְן גָּאָם. ער האט זיך דָּוְרָכְנָעָ

דרייט א פאר מאל פארן הויז און איז אוועקגעגענגענען אין פאַראָך.

עם איז נאָך געוווען פרֵי, איז וויניק ווער געוווען אין פאַראָך. וואֹו ניט וואֹו איז געועסן אָ פרֵי מיט אָ קינדער-זועַג געלֶל. דאס גראָז אָרוּם די בײַמער איז געוווען אָזוי קיל און שמעקענדיך, און דושימין האָט אָ צִי געטָאנַז זיך אויסצּוּזַען אָונטער אָ בוּם. אָבעָר דער נײַיעָר אַנְצּוֹג האָט אִים גַּעַשׂ טטרט. אָ שאָד שמוֹזִיךְ מַאֲכָן אָזָז ווַיְיָסֵן שִׁיְנָעָם אַנְצּוֹג. ער האָט נאָך קִינְמָאָל אָזָז ניט געהָט. ער האָט זיך אָרוּמִי געדְרִיאַט אָ ווַיְיָלָע, בֵּין די ווֹן האָט אַנְגַּעַהֲבוּבָן צַו בְּרִיעָן צַו שטָּאָרָק, האָט ער אויסגעַשְׁפְּרִיאַט אָ צִיּוֹנוֹג און האָט זיך אויסגעַצְוָיגָן אויפָּן גראָז אָונטער אָ בוּם. דורך דער גְּרִינְעָר געַז פֿוּן בלעטער האָט ער געקוּטָט צֻום בְּלוּעָן הִימָּל, צַו די ווַיְיָסֵן ווָאַלְקְנָדְלָאָך, וואָס זַיְנָעָן זיך פָּאָמָעָלָאָך גַּעַשׂ וָאוּמָעָן, אָון דושימִי האָט געטראָכְט, אָזָז עַס ווָאַלְטָט גַּט גַּעַוּעָן, ער קָעָן אָזָז אַהֲיבָטָן זיך צֻום הִימָּל, זיך אַרְוִיפְּכָאָפָּן אויפָּן אָזָז דָּרְכּוֹיכְטִיךְ ווָאַלְקָנְדָל אָון אָזָז קָשׂוּוֹמָעָן מיט אִים ערְגָּעָן ווַיְיָטָט, אָין דָּעַם ווָאַונְדָּעָלָאָכְנָן לְאָנָּד, וואֹו יַעַנְעָן גַּטְעָן צִוְּבָעָרִינָּס ווָאוּנָּעָן, ווָעָנָּן ווָעָלְכָּעָ ער האָט גַּעַלְיָעָנט אָין די מעַשְׁה/לְאָך.

לאָנג איז ער געלעָנָּן אָ פָּאָר/חַלּוּמָּטָעָר בֵּין די ווֹן איז צְוַעַקְמָעָן אָזָז צַו זַיְנָן באַחֲלַטְעַנְיִישָׂ אָון עַס אָז גַּעַוְאָרָן היָם.

מעַן דָּרְכָּפָּג אָרְצָוְגִּין צֻום טִיךְ, אָפְּשָׂר ווּעַט מִיד עַמִּי צָעָר אַרְוִיפְּנָעָמָעָן אֹוְתָאָ אָ שִׁיפָּל.

ער האט זיך אויפגעבעאטט פון פלאז און אייז פריליאך
אוועקנעלאָפַן צום טיין. די הענט אין די קעשענען, אייז ער
זיך געגאנגען אָרוּם אָוּן אָרְסֶעֶר, צופיינדיק. ער האט
געוואָרט, אָז אָ באָקָאנְטָעָר אִינְגָּל זָל אָונְטָעָרְקוּמָן מִין
אָ שִׁיפָּל, ווועט ער זיך אוּיך אָרִינְגָּאָפַן.

— העי, ניגער, ווֹאָס האָסְטָו זיך אָזוּי אוֹיסְגָּעְפּוֹצְטָמָן
הֵיָּנְטָ ? — האט ער דערהערט אָרוֹף הֵינְטָעָר זיך.

ער האט זיך אוֹמְגָּעְקָוְקָט. אוּוף אָבָּאָנָּק, נִיט ווֹוִיט פָּוָן
וּאָסְעָר, זַיְנָעָן גַּעֲזָעָן פִּינְפִּינְאָה, אַכְּבָּסָל עַלְתָּעָר פָּוָן
אָים, אָוּן האָבָּן שְׁפָאָטִישׁ גַּעֲקָוְקָט אוּוף אָים.

— ווֹאָו האָסְטָו גַּעֲנוּמָן אָזָא נִיעָם אַנְצָוָג ? האָסְטָו
אָים אוֹוּקָגָעָן גַּנְבָּעָט ? — האט אָרִינְגָּעָוָאָרְפָּן אָ צְוּוּיְתָעָר
פָּוָן דָּעָר חַבְּרָה.

— העי, ניגער, נָא דִיר אָשְׁטְוִיקָל זַיְפָּאָן ווּאָש אָפְּ דִין
שְׁמוֹצִיקָע צָרָה ! — האט אָדרְיָטָעָר צַוְּגָעָבָן.

אין דושימין האט דָּאָס בְּלֹט אָקָאָר גַּעֲטָאָן. אַכְּבָּעָר ער
הֵאָט זיך אִינְגָּהָאָלָּן.

— האָלָּסְט סְמִוְיל, אַיר יְוָנְגָּאָטְשָׁעָס ! ווּער טְשֻׁעְפָּעָט
אייך ? — האט ער רְוָאִיך גַּעֲעַנְטָפָּרְט.

— העי, ניגער, ווּער אייז דִין טְאָטָע גַּעֲוָעָן, אָשְׁוּוֹאָר-
צָעָר קוֹדְלָאָטָעָר הָוָנָט, מְסֻתְּמָא, אָזוּי וְוי דָו ? — האט אִינְגָּעָר
אָפְּרָעָג גַּעֲטָאָן אָוּן די אִיבְּעָרִיקָע אִינְגָּלָאָר האָבָּן זיך פְּרָעָר
צְעַלְאָכְטָמָן.

— אַיר זַיְטָ אַלְיוֹן הֵיָּט. מִין טְאָטָע אִיז גַּעֲוָעָן אָ

נוטער, ערלאכער מאן! — האט מיט כעם א געשרוי געטאן
דושימי און האט זיך א לאו געטאן צו זיך.

זיין כעם האט פארשאפט א בייעז הנאה די אינגלאך.

— בא, בא, בא, און ערלאכער מאן! מיר וווײַסן אייך,
שווארצע מאלפעם. איר זויט אַלע גנבים. זאג דעם אמתה:
ווער האט אַט דעם אַנצוג אָוועקגעַגְגעַט, דו צי דיין
מאמע?

אלע פינפ אינגלאך ווינען איצט געשטאנען אויפֿ די
פֿים, אויפֿגעַרגַטַע, זוכנדיק אַן אויסרייד אַנצוחיבּן אַגעַ
שלעה.

— מײַן מאמע איז אַ גַּנְבַּטַע? דו געמיינע בריאת, ווֹי
וואָגַסְטוּ דַּאס צו זאנָן?

דושימי איז צוגעלאָפֶן און האט אַנגעכָאַפֶט דעם אַנְגַּל,
וואָס האט באַליידיקט זוין מאָמען, בִּים קָלְגַעַר.

— דער ניגער וויל זיך שלָאנָן, דער ניגער וויל זיך
שלָאנָן, — האבען זיך אלע פינפ צעלאָכְטַ.

— אַיני, מִינִי, מִינִי, מאָן,

קעטש ע ניגער בֵּי די טָאוֹ,

איָפַח הי חַלְלָעַרְמַן, לעט הַיְם גָּאוֹ,

אַיני מִינִי, מִינִי מאָן, —

האט פְּלוֹצְלוֹנָג אַיסְגַּוְונְגָעָן אַיְנָעָרָפָן דער באַנדָע, אַנְדָּע
כָּפְנָדִיק דַּוְשִׁימָן בִּים פָּום.

דושימי האט אַים אַ שְׁלִיְידָעָר געטאן פָּון זיך, האט זיך

אַרוֹיסְגַּעַדְרִיְיט פָּון זַיְעָר מִיט אַן האט אַיסְגַּעַשְׁרִיגָן:

— וווער פון אייך וויל זיך שלאָןן — קומ אַרוּים ! אַד
בֵּין גְּרִיּוֹת זֶיך צֹוּ שְׁלָאָןן מִיט יַעֲדָן פָּוּן אַיִיך !
זַיְינָע אַוִינָן הַאָבָן גַּעֲרָעָנֶט פָּוּן כֻּם אָוּן בַּאַלְיְידִיקּוֹנוּג.
ער האָט זֶיך אַוִיסְגַּעֲכְּבוֹגָן, אָוּן זַיְינָע קְלִינָע שְׂטָאָרָקָע הענט
מִיט דַּי פַּאֲרָקּוּעַטְשְׁטָע פּוִיסְטָן האָט עֶר אַוִיסְגַּעַשְׁפְּרִיאִיט פָּאַ
רוּים, גְּרִיּוֹת צֹוּ וּוּעָרָן זֶיך קָעָנָן זַיְינָע שְׁוֹנוֹאִים.
די פִּינְפָּאַגְּ אַינְגְּלָאָךְ הַאָבָן זֶיך אַיְבָּרָגְּעָוָת, אַיְבָּרָגְּעָוָת
וּוּאָנְקָעָן אָוּן זֶיך צָעַלְאָכְטָה.

— ווּי גַּעֲפָלָט אַיִיךְ דָּעָר נִיגָּרָה, עֶר וּוּלְזֶיךְ דָּאָד
שְׁלָאָןן !

זַיְיָ הַאָבָעָן זֶיך אַ נָּעָם גַּעֲטָאָן פָּאָר דַּי הַעֲנָט אָוּן אַיִן
אַ רְגָּעָה הַאָבָן וּוּיְעָרָעָה הענט אַיִן אַ רְיָנָג זֶיך פַּאֲרָשָׁלָאָסָן אַרוּם
דוֹשְׁמִין.

— נָנוּ, נִיגָּרָה, שְׁלָאָג זֶיך ! — הַאָבָן זַיְיָ שְׁפָאָטִישׁ גַּעֲנוּרָה
מַעַן טָאָנָצָן אַרוּם אִים, צְוָפְּנָדִיק אִים בַּיִּי דַי הָאָרָה, בַּיִּים נָאָזָן,
בַּיִּים אָנְצָזָה.

דוֹשְׁמִי הַאָט דָּעָרָזָעָן מִיט וּוּמָעָן עֶר האָט צֹוּ טָאָן. מִיט
אַ בְּלִינְדָן כֻּם האָט עֶר גַּעֲנוּמָעָן קְלָאָפָן מִיט דַי פּוִיסְטָן אַרוּם
זֶיך, מַעֲרִסְטָנְטִילְיָה נִיט טְרָעָפְּנָדִיק קִיְּנָעָם, וּוּיְיל עֶר האָט זֶיך
נִיט גַּעֲצִילָטָה. וּוּיְבִיוּעָה חִוּת זַיְינָע זַיְינָע שְׁוֹנוֹאִים גַּעֲשָׁתָאָנָעָן
אַרוּם אִים אָוּן גַּעֲרִיסָן אָוּן גַּעֲשָׁלָאָן אִים, נִיט אַרוּסְמָלָאָזְנָדִיק
אִים פָּוּן רְיָנָג.

— חִבְרָה, לְאַמְּיר דָּעָם נִיגָּרָה אַרְיִינוֹאָרָפָן אַיִן וּוּאָסָעָר !
— האָט פְּלוֹצְלָוָגְּ אַוִיסְגַּעֲשְׁרָגָן אַיְינָעָרָפָן פָּוּן דַי אַינְגְּלָאָךְ.

— אין וואסער, אין וואסער! — האבן אונטערגעכאנט
די איבעריקע.

פינפ פאר הענט האבן א נעם געתאן דושימין, וואס
האט ווילד און פארכזוייפלט געקעמאפט, נאדר זוי זייןיען געַ
ווען שטארקער פון אים.

— נישקשת, ניגערל, וועסט זיך אפכאנז, וועסטו ווערטו
וויהם! — האט אינגערד געשריגן.

זוי האבן אים דערשלעפט צום ברעה און מיטן גאנצן
כווח אריינגעשלילידערט אין וואסער.

— הורא! — האבן זוי אלע איסגעפלאצט אין א ווילדן
געשיין.

— וואס האט איד געתאן?

די פינפ אינגלאך האבן זיך דערשראכן אומגעקוקט. פאר
זוי איז געשטאנען א אינגל פון זייר עטלטער. ער איז געוווען
הויך און שיין, זיין געוויכט איז געוווען בלאמ פאר אויפראָ
גונגע און די גרויסע בלוייע אויגן האבן געבליצט פאר בעם.
די אינגלאך האבן פארשעט זיך איבערגעקוקט.

— חינט! — האט דער נײַגעקומענער א שפי געתאן
אויף זוי און איז צונגעלאָפּן צום ברעה צו רاطטעווען דושימין.
דאָס וואסער איז געוווען ניט טיף. דושימי איז אַריינגע-
שואומען און איז מיט דער היילַפּ פון דעם נײַגעקומענעם
אַרייסגעקראָבן פון וואסער. ער איז געשטאנען מיט אָז
אַראָפּגעלאָזֶן קאָפּ, ניט אויפהייבנדיק די אויגן צו קיינעם.
דאָס וואסער איז אַין שטראָטען גערוונען פון זייןיע האָז. פון
דעם נויעם אַנצוג, פון די נויע לְיוֹוּעַנטְעַנְעַ שִׁיחַ.

די אינגלאך זייןען ווי מײַז צעלאָפּן זיך. נאָר דער נײַ
 געַקְומָעָנָעָר אִיז גָּבְּלִיכְּן.
 — נעם זיך ניט צום האָרֶצֶן, דושימַי, — האָט עַר גַּעַ-
 זָאגַט, — עַם ווועט זיך אוֹיסְטְּרִיךְעֲנָעָן, אָוֹן דַּו האָסְטַּזְּ זַיך
 בְּרָאָו גַּעַשְׁלָאָגָן, אַיְינָעָרְ קָעָגָן פִּינְפִּינְ, האָסְטַּזְּ זַיך נַיט ווָאָסְטַּזְּ צַוְּ
 שְׁעַמְּעָן.
 דושימַי האָט גָּאָרְנִיט גַּעַנְטְּפָעָרְטַּ. זַיְינְ האָרֶץ אִיז גַּעַ-
 ווּעַן פָּאָרְבִּיטְעָרְטַּ אָוֹן צַעְבָּרָאָכְּן אָוֹן סְ'הָאָט זַיך אִים גַּעַוּוֹאָלְטַּ
 ווּיְינְעָן. אָבָּעָרְ עַר האָט שְׂטָאָלְעַן אַיְינְגְּעָהָאָלְטַּן די טְרָעָרְן.
 — דושימַי, דַּו קָעְנָסְטַּ מַיך דַּאְךְ. אַיך ווּאוֹן דָּאָסְטַּזְּ צָוְיִידַ-
 טַּע הוּאֵז פָּוֹן דִּיר, הָעָרִי רָאָזְנְבָּעָרְג, גַּעַדְעָנְקָסְטַּ ? לְאָמִיר זַיְינְ
 פְּרִיאַנְטַּ, דושימַי, ווַילְסְטַּ ? גַּיב מַיר דִּין האָנָט, — האָט
 הָעָרִי ווּאָרִים גַּעַזְגַּטְּ, אַרְיִינְקוּקְנְדִּיקְ דושימַיְן אִין פְּנִים.
 דושימַי האָט פָּוֹן אָוֹנְטָעָרְן שְׂטָעָרְן אַ קּוֹק גַּעַטְאָן אִין
 הָעָרִים בְּלוּעַ גַּוְטַּע אָוְגָן, אָוֹן הַיִּסְעָרְ טְרָעָרְן האָבָּן זַיך, קָעָגָן
 זַיְינְ ווַילְן, אַ גַּאֲסַמְּ גַּעַטְאָן פָּזְן זַיְינְ אָוְגָן.
 מאָרִים זָאָרוֹדִין.

אין זאָלָאנִישׂן גַּארְטָן

נאכט און רענן. אלע חיוט
שלאָפָן שווין און שטיינ.

נָאָר דָּעָר פְּלִינְקָעָר אַוִיכְנָהָאָרָן
שְׁפְּרִינְגְּמֶט פָּוֹן צְוּוִיָּגָן צְוּוִיָּגָן.

ליידיך אלע בענק און בִּידְלָאָךְ,
אלע וועגן — נָאָס ;
קּוּמָעָן וּכְבָן אַבָּאָהָאָלְטִינְגָּן,
היימְלָאוּ פָּוֹן נָאָס.

זְעַצְתָּ וַיֵּד אַיִּנְעָר אַוִּיפָּה אַבְּעַנְקָלְ,

אָוּן פָּוֹן פְּנִים — גִּיסְטָן ;
זְיִינְעַ הָעֲנָט — זְיִי הָאָבָן נָאָר וּוָאָס
וַיֵּד גַּעַשְׁאָרְט אָזְן מִיסְטָן.

קְוֹקוֹן עַרְגָּעָץ, וַיְיִדְוֹדְ גַּרְאָטָן,
זְיִינְעַ אַוִּינְגָּן טְוִיטָן,

אָוּן פָּוֹן בּוֹזִים אַוִּיפָּה דִּי גַּרְאָעָן
פָּאָלָט אַשְׁטִיקָל בְּרוּיטָן.

נאכט און טְרוּוּעָר. פָּוֹן דִּי בִּימָעָר
שִׁיט אַרְעָנְזְשְׁטוּבָן,
אָוּן פָּוֹן שְׁלָאָפָּה מִיטָּן גּוּאָלָדָן פְּלוֹצְלָוָנָן
גִּיט אַשְׁפְּרוֹנָן דָּעָר לִיבָּן.

ת. לייזויק.

דעָר פֿאַרְכֿשׁוֹפֿטֿעֶר שְׁפִינְגֶּל

(א)

אָר לְאַנְגַּלְאָנְגַּ, אֵין פֿאַרְכֿיִיטֿיקָע יָאָרָן,
הָאָט אֵין אַיְאָפָּנִישָׂן דָּרָף עַטְשִׁיגָּאָ
גַּעוּוֹאוֹרִינְט אַיְוָגָג פֿאַרְ-פֿאַלְקָ. דָּעָר מָאָן
הָאָט גַּעהֲיִיסָּן מָאַטְסּוּסָּאָן אָוָן דָּאָם
וּוִיבָּ — דּוֹאָ-סָּאָן, דַּי יְוָנָגָעָ לִיְיָתָהָאָבָּן
זִיךְ זְוִיעָרָ לִיב גַּעהֲחָאָט אָוָן גַּעַפְּרִיט אַ

רוֹאֵיךְ שְׁטִילְ לְעַבְּן.

איַינְמָאָל הָאָט דָּעָר מָאָן מָאַטְסּוּסָּאָן גַּעַדְאָרְפָּט פֿאָרָן אֵין
דָּעָר שְׁטָאָט מָאַטְסּוּיִאָמָּא צְוִילָב גַּעַשְׁעָפָט. פֿאָרָן פֿאָרָן הָאָט
זַיְינָ גַּעַלְיכְּט וּוִיבָּ, דַּי שְׁיַיְנָעָ דּוֹאָ-סָּאָן, אִים גַּעַבְּעָטָן, עָר וְאָל
אַיר בְּרַעְנָגָעָן עַפְּעָם אַמְתָּה פָּוָן וּוּגָן.
מָאַטְסּוּסָּאָן הָאָט אַיר צְוָגָעָגָט.
זִיךְ הָאָבָּן זִיךְ הָאָרְצִיךְ גַּעַזְעָגָט, אָוָן עָר אִיז אַוּעָגָעָ
פֿאָרָן.

אֵין מָאַטְסּוּיִאָמָּא הָאָט מָאַטְסּוּסָּאָן זְוִיעָר גָּוָט פֿאַרְדִּינְטָן.
אֵין אַ קְוַרְצָעָר צִיְּמָת אַרְוָם אִיז עָר גַּעַקְוָמָעָן צְוָרִיק אַהֲיִים
אָוָן מִיטְגָּעַבְּרָאָכָט אָסְקָ נְגָלָד אָוָן שְׁיַיְנָעָ גַּוְטָע זָכָן.
— אָוָן דָּאָם אִיז פֿאָרָן דִּיר ! — הָאָט דָּעָר מָאָן גַּעַזְעָגָט
אָוָן דָּעַרְלָאָגָט דָּעַם וּוִיבָּ אַ שְׁפִינְגֶּל.

פֿון קִיּוֹן שְׁפִיגָּל. מַעֲנְטְשָׁן, דָּעֵרְהוּפֶט יוֹנְגָּע מִיּוֹדְלָאָה, פְּלָעָן וִיך אַמְּאָל אַפְּשְׁפִיגְלָעָן אַיּוֹ קְלָאָרָה, רַיְינָעָם טִוְּרַ-זּוֹאָסָעָה, אַדְעָר אַיּוֹ אַגְּלָאָנְצִיקָּעָר קוֹפְּעַנְגָּעָר כְּלִי, אַבְּעָר דָּסָם פְּנִים אַיּוֹ קִיּוֹנָ-מַאְלָן נִיט גְּעוּעָן גְּעוּוֹאָרָן רִיכְטִיק, וּוּ עַם אַיּוֹ אַיּוֹ דָּעָר אַמְּתָהָן.

(ב)

וּוְעַן דַּי שְׁיַינָּע דָּזָאִסָּאָן הַאָט דֻּעָם קִיּוֹלָאַכְדִּיקָּן, בְּלִישָׁ-טְשַׁעַנְדִּיקָּן שְׁפִיגָּל גְּעַנוּמָעָן, הַאָט זַי אַיּוֹ וַיּוֹן גַּעַשְׁלִיפְעָנָעָם גְּלָאָזָן אַשְׁיַינָּע לִיכְטִיקָּע צְרוֹה דָּעַרְוָעָן. דָּסָם אַיּוֹ גְּעוּעָן אַיר אַיְינָן פְּנִים, אַבְּעָר זַי הַאָט עַם נִיט גְּעוּוֹאָסָט.
— וּוְאָסָם אַיּוֹ עַם אַזְוִינָם? וּוּעָר שְׁמִיכְלָט עַם אַרְוִוָּסָם צַו
מִיר אַזְוִי אַיְידָל אָוָן צָאָרָט? — הַאָט זַי דֻּעָם מָאן גַּעַפְרָעָגָט
פָּאָרְדְּ/חִידְוָשְׁ/ט.

מַאְטָסָוְ-סָאָן הַאָט זַי פָּאָנָאָנְדָעָרְגָּעָלְאָכָּט.
— לִיבָּעָ דָּזָאִסָּאָן, דָּסָם אַיּוֹ דָּאָךְ אַשְׁפִּיגָּל. אַיּוֹ אַיִּם שְׁפִיגְלָט זַיְךְ אַפְּ אָנוּעָר אַיְינָן פְּנִים. דַו זְעָסָט זַיְךְ אַלְיָין, דַיְין
אַיְינָן לִיבָּלָאָךְ הָאָרְצִיךְ שְׁמִיכְעָלָעָ. ס' אַיּוֹ שְׁוּ�עָר צַו בָּאַשְׁרִיבָּן דַי שְׁמָחָה פֿון דָּזָאִסָּאָן. זַי

הַאָט גַּעַטְאָנָצָט אָוָן גַּעַשְׁפְּרָוָנָגָעָן אָוָן נִיט אַרְוִוָּסָגְּלָאָזָן דָּסָם שְׁפִיגְגָּעָלָעָ פֿון הָאָנָט: גַּעַקְוָקָט אָוָן גַּעַשְׁמִיכְלָט אַיּוֹ אַיִּם אַרְיוֹן אָוָן גַּעַקְלִיבָּן נְחָת, וּוּסְמַבְּלִישְׁתָּשָׁעָן אַיר צְרוֹיקָדִי אַרְיוֹן אָוָן
עַם שְׁמִיכְלָעָן אַיר צְרוֹיקָדִי לִיְפָן אָוָן עַם שְׁיַינָּט צְרוֹיקָדִסְמָעָן אַיר צְרוֹיקָדִסְמָעָן
גַּאנְצָעָ לִיכְטִיקָּעָ פְּנִים.

— אָךְ, סָאָרָאָךְ קְלוֹגָעָ מַעֲנְטְשָׁן דַי וּוּעָלָט פָּאָרְמָאָגָט! —
הַאָט זַי אַוְיְסְגָּעָשְׁרִיעָן, — וּוּ זַיְךְ קַעַנְעָן עַם דָּאָרְטָן אַיּוֹ דַי

שטעט אַפְמָאַל אַ פָּנִים פָּוֹן אַ מעַנְטִישָׁן, וּוְאַם זַיִ הַאֲבָן אֵין
קִיְינְמָאַל נִיתְ אַנְגָּעָזָעָן! ...

(ב)

פָּוֹן יַעֲנֶעֶר צִיּוֹת אָז אַיז מַאֲטָסְ-סָאַנְסָהָן הָיוֹ גַּעֲזָעָן גַּעַץ.
דָּאַלְטָן אַיְן אַ שְׂטִיבָּל מִיטַּ אַ לְוַסְטִיק שְׁפָרְוִינְגְּדִיךְ פִּיגְגָּלָע.
גַּאנְצָע טָעַג פְּלָעָגָט דַּי שִׁינְעַן דַּזָּאַסָּאַן הַאֲלָלָטָן דָּאַם שְׁפִינְגָּלָע
אָז אַיְינְקָוּקָן זַיְךְ אַיְן אַיר שִׁינְגָּעָם לְיכְטִיקָּן פָּאַרְטָרָעָט. דָּעָרְבָּי
פְּלָעָגָט זַי אַונְטָעָרְטָאַנְצָע אָז אַונְטָעָרְשָׁפְרִינְגָּעָן, אָז אַז אַיר
שְׁמָחָה אַיז גַּאֲרָקִין גַּרְעָנְצָיְךְ נִיתְ גַּעֲזָעָן.

נִאָר אַלְצָי הַאֲטָט זַיְינְ צִיּוֹת.

דַּזָּאַסָּאַן הַאֲטָט גַּעֲבָוִירָן אַ מִיְּדָעָלָעָ, וּוּמְמָעָן דַּי עַלְטָעָרָן
הַאֲבָן אַ נְאַמְּנוּן גַּעֲגָבָן אַיְסָאַן. צְוָגָעָקוּמָעָן אַ מעַנְטִישָׁן, אַיז
צְוָגָעָקוּמָעָן פָּאַר דַּזָּאַסָּאַן אַ פְּרִישָׁע דָּאַגָּה אָז פְּרִישָׁע אַרְכָּבָעָט
אַיְן שְׁטוּב. דָּעַם טִיעָרָן אַוְצָר, דָּעַם שְׁפִינְגָּל, הַאֲטָט זַי בָּאַהֲלָלָטָן
אוּפָּן דַּעַק פָּוֹן אַ קּוּפָּרְטָן, אָז אַיְבָּרְגָּעָבָן זַיְךְ מִיטְ לִיבָּ
אָז לְעָבָן, זַי דָּעָרְצִיעָן אַיר טָאַכְטָעָר.

די טָאַכְטָעָר אַיז גַּעֲזָאַקָּסָן אָז אַוִּיסְגָּעוּוֹאַקָּסָן אַ שִׁיןְזָן
מִיְּדָל. עַם הַאֲטָט זַיְךְ אַוִּיסְגָּעוּדָאַכָּט, אַז דַּי גַּאנְצָע פְּרִילְאָכָּבָר
קִוְיָת אָז אַז לְעַבְעִידִיקִוִּיט אַיז אַרְיָבָעָר פָּוֹן דָּעַר מְאַמְּנוּן זַי דָּעַר
טָאַכְטָעָר. וּוְאַם בְּלִיְכָעָר עַם זִינְעָן גַּעֲוָאָרָן דַּי בָּאָקָן פָּוֹן
דַּזָּאַסָּאַן, אַלְצָי רְוִוְתָר זִינְעָן גַּעֲוָאָרָן אַיְסָאַן בְּעַקְלָאָר. זַיְךְ
זִינְעָן אַבָּעָר אַזְוִי גַּעֲרָאַטָּן גַּעֲזָעָן אַיְינְעָן אַיז דַּי אַנְדָּעָרָע, אַז
וּוּן אַיְסָאַן אַיז אַלְטָן גַּעֲוָאָרָן פְּעָרָצָן יַאֲר, הַאֲצָע דָּעַר קָאַטָּעָר
זַיְךְ בְּיַדְן אַרְיִימָגָנָעָנוּמָעָן אָז גַּעֲזָגָט :

— איך האב איצט צוויי איסאנס — א יונגע און אין
עלטערע.

(ד)

אזו זייןען ארייבער טאג, חדשין און יארן. פארבי די
ציטן פון פריד און אנגעקומען צייטן פון זאָרג.
דוֹאַ-סָּאָן איז שטאָרְקַ קְרָאָנְקַ גְּעוּזָאָרְן, פון טאג צו טאג
אייז זי שׂוֹאָכְכָּרְ גְּעוּזָאָרְן, אִירָעְ כְּחוֹתְ וַיְיַיְנָעְ אַוְיסְגָּאָגָגָעָן,
און אַלְעָה האָבָן גְּעוּזָאָסְטַם, אָז זַי שטאָרְבָּטַ אַזְוָעָק.
— צַיְ וַיְיַעַל אֵיךְ דִּיךְ שְׁוִין מַעַרְ קִינְמָאָל נִימְ זָעָן, טִיעָרָע
מַאֲמָעָ ? — הָאָט אַיְסָאָן גְּעוּזָיִינְטַ מִיט בִּיטָעָרָע טְרָעָרָן בַּיִ
אַירְ קְרָאָנְקָעְרַ מַוְתָּעָרַ צּוֹקָאָפָּנָם.

— מִין קִינְהַ, — הָאָט דּוֹאַ-סָּאָן גְּעֻנְטְּפָעָרְטַ, — וּוּסְטַ
מִיךְ זָעָן, וּוּסְטַ מִיךְ אִיבִּיקְ זָעָן, וּוּסְטַ דַּו וּוּסְטַ נָאָר וּוּסְטַ.
אֵיךְ וּוּלְ שְׁטָעָנְדִּיקְ זָיְן מִיטְ דִּירַ, נָאָרַ דַּו וּוּסְטַ מִיךְ זָעָן
אַזְעָלְכָּעַ וּוּי אִיצְטַ, אָז אַלְטִיטְשָׁקָעַ, אַ קְרָאָנְקָעַ ; דַּו וּוּסְטַ
מִיךְ זָעָן אַזְעָלְכָּעַ, וּוּי דַו הָאָסְטַ מִיךְ גְּעוּזַן אַמָּאָלַ, וּוּסְטַ דַּו
בִּיסְטַ נָאָר גְּעוּזַן אַ קְלִינוּטְשָׁקָעַ ! דַו גְּדָעָנְקָסְטַ, וּוּסְטַ דַּו
בִּיסְטַ נָאָר גְּעוּזַן נָאָר אַ קִינְהַ, בֵּין אֵיךְ גְּעוּזַן פְּרִילְאָךְ, יְוָנָגְ
אוֹן שִׁיןַן, וּוּי דַו אִיצְטַ, אִיצְטַ בֵּין אֵיךְ אַלְטַ אָוֹן דַעַר גְּלָאָנְ
פָּנַן מִין פְּנִים אַוּיָּאָרָאָפַ, וּוּסְטַ אֵיךְ וּוּלְ שְׁטָאָרְבָּן, עַפְן אַוְיָפַ
דָעַס קוּפָעָרְטַ, וּוּסְטַ אַוְיָפַן דַעַק גְּעַפְיָנְעַז אַ שְׁפִיגְעַלְעַ. אֵין
יְעַנְעַם שְׁפִיגְעַלְעַ אַיזְ פְּאָרָאָן מִין פְּאָרְטְּרָעָטַ, עַד אַיזְ גַּעַמְאָכְטַ
גְּעוּזָאָרְן, וּוּסְטַ אֵיךְ בֵּין נָאָר גְּעוּזַן נָאָר יְוָנָג אָוֹן שִׁיןַן. וּוּסְטַ דַּו

וועט זיך פארבענעם נאך מיר, זאלסטו נעמען דאס שפי-
געלע און איינקוקן זיך איז מאין בילה.
דוואַיסָּאן האַט דאס געאנט און איז געשטארבן.

(ה)

לאנג האַט אַיסָּאן געוויינט און געטראויערט. זיך האַט
ニיט געקענט טרייסטן זיך נאך איר געשטארבענער מוטער.
נאך נאכדעם האַט זיך דערמאָנט איר מוטערס ווערטער
וועגן דעם פֿאַרטֿרֿעֿט.
זיך האַט אויפגעפענט דעם קופערט און אַרוֹיסְגֶּצְיוֹגָן
דעם טיערָן גָּלְאָנְצִיקָן אָוֶץָר, ווֹאָס אַיז געלען אַיְינְגְּעַפְּאָקָט
אַין אַ שִׁין רַעֲמָעָלָע.
וואָז זיך האַט דעם פֿאַרטֿרֿעֿט דערזען, האַט זיך אַוש אָוָס-
געשרין פֿוֹן גְּרוּוּם פֿרְיִיד.
אוֹף איר האַט געקומט מיט פֿרְיִילְאָכָע און גְּלִיקְלְאָכָע
אוֹיגָן איר מוטער; נוֹיט דֵי קְרָאנְקָע אַלְטָע מוטער, נאָר דֵי
יְוָנָגָע, לְוָסְטִיקָע, ווּעְמָעָן אַיסָּאן האַט געדענְקָט פֿוֹן דֵי יְוָנָגָע
קִינְדְּעַרְשָׁע יָאָרָן, שְׂוִין לאָנְגְּלָאָנְגָן...
איַסָּאן האַט זיך נוֹיט געקענט אַפְּרִיאִין פֿוֹן שְׁפִיגָל. זיך
האַט געקוּשָׁט דער מוטערס פֿנִים, אַיְינְגְּעַנְעָמָן זיך אַיז אָס
מיַט דֵי אוֹיגָן אַיז געטאָנְצָט אַיז געשפְּרוֹנוֹגָן פֿוֹן שְׁמָחָה.
און פֿוֹן דָּאָמָּאַלְסָט אַן האַט אַיסָּאן אַנְגְּוָהָוִיכָן פֿאַרְ-
ברענְגָּען גָּאנְצָע טָעָג מִוְּטָן פֿאַרְ'כְּשָׁוְפְּטָן שְׁפִיגָל. זיך האַט
זיך נוֹיט געקענט זאת אַנְקָוקָן אוֹף איר לִיבָּר טִיעְרָעָר
מוּטָעָר. זיך פְּלָעָגָט שְׁטָעְנְדִּיקָן רִידְזָן מִיט אִיר. דֵי מוּטָעָר

פלעגט איר גארניט ענטפערן, אבער זי, אייסэн, פלעגט באַז
מערך נאָכֵן שמייכֵל אָוּן גלאָנְצִי פֿון אַרוּעַ אַוְינָן, אָז דַּי מַוְתָּעֶר
פארשטייט אַיר.
אָזוֹי זַיְנָעַן אַדְרוּבְּגַעֲגַעֲגַעֲן יָהָרָן.

(1)

איינמאָל האָט זיך אַין דַּאֲרָף אַפְּגַעַשְׁטָעַלְט אַ גַּיְסְטָלָאַ
בעָר : דַּעַר חַכְםַ פֿון דַּעַר גַּרְיוֹסְעַר גַּעַטְינַ קָאַטְנוֹ.
דַּעַר גַּיְסְטָלָאַכְבָּעָר האָט דַּעַרְזָעָן, וּוי אייסָן קוּקְט אַין
שְׁפִינְגַּל אָוּן לְאַכְטַ צַו אַים אָוּן רַעַדְטַ מִיטַ אַים.
— וּוּאַם טַוְסְטוֹ ? — פְּרַעְגַּט עָר זַי.
— אַיך רַיְיד מִיט מִיְין טַיְיעַרְעַר מַוְתָּעֶר ! — עַנְטְּפָעַרְט
אייסָן, — אַיך קוּק אַוְיפַּ אַיר פְּנִים אָוּן פְּרַיְיַ זַי זַעַנְדִּיק,
וּוי זַי אַיז גַּלְיְקָלָאַךְ אָוּן פְּרַיְילָאַךְ.
— אָוּן וּוּאוּ אַיז דִּין מַוְתָּעֶר ? — האָט דַּעַר גַּיְסְטָלָאַ
בעָר וּוּידַעַר גַּעַפְּרַעְגַּט.
— מִיְין מַוְתָּעֶר אַיז גַּעַשְׁטָאַרְבָּן ! — האָט אייסָן גַּעַי
זַאנְט, — נַאֲרַ זַי האָט מִיר אַין רַעַמְלַ אַיר פְּנִים גַּעַלְאָזָן, כְּדִי
אַיך זַאל זַי קִיְינְמָאַל נִיט פְּאַרְגְּעַן.
— דו קִינְד, נַאֲרִישׁ קִינְד ! צַי אַיז דַּאֲסַ דִּין מַאֲמָעַם
פְּנִים ? דַּאֲסַ אַיז דַּאֲסַ אַשְׁפִּינְגַּל. אַין אַים שְׁפִינְגַּל זַי אַפְּ
פְּוֹנְקַט וּוי אַיז קַלְאָרְן טַיְיד-וּוָאַסְעָר, דִּין אַיְגַּן פְּנִים !
אייסָן האָט אַגְּנַעַשְׁטָעַלְט אַוְיעָרָן אָוּן אַוְינָן. זַי האָט
נִיט גַּעַוּאַלְט גַּלְיְיבָן.
דַּעַר הַיְלִיקָעַר האָט וּוּיְטָעַר גַּעַרְעַדְט :

— ניב מיר נאָר אַחֲרָה, לֵיב קינד, דעם שפיגל.
אייסאן האָט דערלאָנגט דעם הייליקן דעם שפיגל. אידע
הענט האָטן דערבי געצייטערט.
דער גויסטלאָכער האָט אַנגעשטעלט דעם שפיגל אַנט
קענען זיין אַיינֶן פְּנִים.
— שטעל זיך הינטער מיר אָונָ קוק זיך אַיִן.
אייסאן האָט זיך געשטעלט.
— ווֹאָס זעטען דָּאָרט?
— אַיך זע דיך, הייליקער, אָונָ הינטער דיך מײַן מוֹז
טער... מײַן אַיינֶן פְּנִים!
אייסאן האָט עַמְּ אַרוֹיסְגָּעַרְעַדְתָּ אָונָ גַּעַפְּאַלְן אַין חַלְשָׁוֹת.

(2)

ווען מ'האָט אויפגעמנטערט די קלײַנָּע אייסאן, האָט
וי אַנְגַּעַהוּבָּן קְלָאָגָן אָונָ יָאָמָּרָן:
— מאָמָּע, טײַיעָרָע מָאָמָּע! אִיצְט עַרְשְׁתָּה אַב אַיך דִיך
אַ צוֹוִיתָ מָאָל פָּאָרְלָאָרָן, שׂוֹין אָוּפָ אַיְבָּיךְ פָּאָרְלָאָרָן.
עַם זַיְנָעַן גַּעֲקוּמָעַן אִירָעָ פרַיְנַדְיַנָּעַן אָונָ זַיְנַטְרַיְּסָט,
אַכְּבָּר וַיְהִיאָ האָט קַיְוָן טַרְיוֹסָט נִימָּט אַנְגַּעַנוּמָעַן. אִיר פָּאָטָעָר האָט
זַיְנַטְרַיְּסָט בָּאַרוֹאַיְקָן, אַכְּבָּר זַיְהִיאָט זַיְנַט בָּאַרוֹאַיְקָט.
*

אָונָ די גַּעַטְיָן קָאָגָן האָט צַוְּגַּעַקְטָּט צָלִין, ווֹאָס דָא אַיִן
גַּעַשְׁעָן, אָונָ זַיְהִיאָט דַעַם הייליקן פָּאָרְשָׁאָלְטָן, פָּאָרוֹוָאָס עַד
האָט בַּיְיָ דַעַר קלײַנָּעָר אייסאן אִיר טַרְיוֹסָט צַוְּגַּעַנוּמָעַן.
ראָאָקָאָוָסְקָי—קָאָפְּלָאָגָן.

דער צויבערמאן

קומט דער גוטער צויבערמאן
אויף א גילדערנעム געשפאן ;
האט ער אויגן מילך און שוואָרץ
און א דימענטענעム האָרץ .
שטעלט ער זיך איז מיטן מאָרֶך,
הייבט ער אָן צו רופֿן שטֿאָרֶך :
— כ'חאָב מַתְהָנוֹת אַלעֲרֵיךְ,
קומט און קלײַבֿט זיך אָוִים פֿוּן זַיִ.

ווערט א טומל און געלְאָט,
זעלטן מאָכט זיך אָזָא טראָף ;
איילט זיך יעדער צו דעם גָּלִיכְ,
בלײַבֿט א קונֶר נִיט אָזָּדְעָר ווּגְ.
זאנט דער צויבערמאן און לאָכְט :
— כ'חאָב פֿוּן אַלְצְדִּינְגְּ מִיטְנָעַרְאָכְט ;
זאנט מַיר יעדער זיין באָגָעָה,
איין באָגָעָר נָאָר אָזָּנְטָמָעָר .
האט אוֹר צִיּוֹת אַפְּערְטָל שָׁעה
און דערנָאָך בֵּין אוֹיך נִטְאָ.

— איז באגעער נאָר און ניט מעָר,
 אויסצּוּקְלִיבָּן זַיְעֵר שְׁוּעָר.
 קלעָר אַהֲרֹן אָוָן קלעָר אַהֲרֹן,
 פָּלְגָּן אַגְּנָגָן מִיךְ אָוָן גַּעֲפִין,
 וּוְאָסָם אַיְזָן בַּעֲסָעָר : דָּאָסָם צַוְּעָנִין —
 שְׂרִיעָנוּ אַלְעָוּ וּוְדִי גַּעֲנָג.

פָּוּן דִּי אַלְעָוּ מַעֲנְטִישָׁן פִּילָּ
 וּוְיִם נִיט אַיְנָעָר, וּוְאָסָם עָר וּוְיָלָ.
 זַיְינָעָן אַלְעָוּ אַיְן אַ קְלָעָם.
 פְּרַעַנְתָּ מַעַן יְעָנָעָם, פְּרַעַנְתָּ מַעַן דָּעָם.
 — וּוְאָסָם נַעַמְתָּ עָר ? אָוָן וּוְאָסָם נַעַמְסָטוּ ?
 אָוָן אַיְזָן מִיטָּן : טְרוּ-טְרוּ-טְרוּ !
 בְּלָאוּטָן אַ זְוַלְבָּעָנָעָר טְרָאָמְפִּיטָּ
 אָוָן פְּאַרְשָׁוּוֹאָנְדָן שְׁטִילְעָרְהִיטָּ
 אַיְזָן דָּעָר גַּוְטָעָר צְוִיבָעָרְמָאָן
 מִיטָּן דָּעָם נַילְדָעָרְנָעָם גַּעֲשָׁפָאָן.

יהוָש.

דער רענן

ע ר זון פון הימל, דער קיסר לי-אָ-אָ
אייז געשטאנגען בויים בענטשטייר פון זיין
פאָרצעלְיאַענעַם פֿאַלְאַז.

ער אייז געווען זיינֶר יונג, דעררי
בער אייז ער אויך געווען גוט. ער אייז
שטענדיק געווען אַרומגעַרִינְגְּלַט מיט
פראָכט איז נְלָאָגָן. דאָך הָאָט ער קִינְמָאָל נִיט אַוְיפְּגַעַה עֲרֵת
צּוֹ קְלָעָרָן וּוּנְגָן דֵּי אַרְיָמָע אָזָן אַוְמָגְלִיקְלָאָכָע פָּוֹן זַיִן לאָנָּד.
איינְמָאָל אַז אָך רָעָגָן גַּעֲפָלָן. טִיכָּן חָאָבָן זַיִךְ גַּעֲפָסָן.
דער הִימָּל הָאָט גַּעֲוַיִּינְט, אָזָן קוּקְנְדִּיק אַוְיפְּ אַים חָאָבָן זַיִד
פָּוֹן דֵּי בִּימָעָר אָזָן בְּלוּמָעָן אוּיךְ טְרָעָרָן גַּעֲגָסָן.
אָזָן אַוְמָעָט אַז אַנְגַּעַפָּאָלָן אַוְיפְּן קִיסְּר, אָזָן ער הָאָט אָך
גַּעֲשָׂרָיִן גַּעֲטָאָן :

— שְׁלַעַכְתָּ אַזְוֹ יְעֻנָּע, וּוּלְכָעַ הָאָבָן קִיּוֹן חֹות נִיט אַז
אַזְוֹ רָעָגָן דֵּעָם קָאָפְּ זַיִךְ צּוֹ בְּאַדְעָקָן !
אָזָן נִיט קְלָעָרְנִידִיק, הָאָט ער זַיִךְ גַּעֲוַנְדָּט צּוֹ זַיִן
קָאַמְּעָרָהָעָר :

— אוּיךְ וּוּאָלָט זַיִינֶר גַּעֲוַאָלָט וּוּסְמָן, וּוּפִילְ אַזְוּלְכָעַ אַוְמָאָר
גְּלִיקְלָאָכָע עַמְּ גַּעֲפִינְגָּעַן זַיִךְ אַזְוֹן מִין הוּיְפְּטַשְׁתָּאָט פְּעָקִין.
דוֹזְנְגָן-כִּידְזְוָנָגָן הָאָט אָ נִיגְגָּשָׂא גַּעֲטָאָן מִיטָּזָן קָאָפְּ, אָךְ פֿאַל
גַּעֲטָאָן אַוְיפְּ דֵּי קְנוּי אָזָן גַּעֲנְטַפְּעָרָט :

— לְכַטְּיקָעַ זַיִן ! צִי אַזְוֹ דָא עַפְעָם אַיְמָמָעָן-לְאָכָעָם פְּאָרָן

הערשער פון די הערשערס? נאך ביזן זון-אונטערגאנגע וועט
דיין וואונטש דערפיטלט ווערטן!

דער קיסר האט געדייך א שמייכל געטאנז, און דזונגע-
כידזונג האט זיך ווי א פיל פון בוינן א לאו געטאנז צום
ערשטען מיניסטער סאן-טישיסאנז און מיט אומרו געזנט:
— אונזער הערשער, דעם טאטן פון מארגנשטערן, בא-
אומראויאן די אלע, וועלכע גיינן ארום אן א החט אין אונזער
פעקין, און ער וואלאט נאך היינט געוואלאט וויסן, ווי גראים
עם אייז די צאל זיעערע.
— עם געפינגען זיך דא בי אונז גענונג אזעלכע טויגע-
ニישטן! — האט גענטפערט סאן-טישיסאנז. — פונדעט-
זענן...

און ער האט גלייך געהיין רופען צו זיך דעם רاط פון
שטאט, פאייביזויא.

— שלעכטן ניעסן זייןגען פון הויף אונגעקומווען!
האט ער געזנט, ווען פאייביזויא האט אינגעבענן זיין
קאפאטס סימן פון אויפמערכזאמקיט. — דער הערשער פון
אונזערע לעכט האט באמערכט אומאָרדנונגען.
— זיך? — האט מיט גראים שרעק אויסגעשריען פאי-
כיזויא — צי עקייסטרט דען דא ניט א שיינער באשאטנטער
גארטן, וואט פאָרטעט פעקין פון דעם קיטרט פאלאץ?
— איך ווים ניט ווי איזוי עם האט געטראָפַן, — האט
גענטפערט סאן-טישיסאנז, — נאך זיין מאיעסטעט באאומ-
ראויאן די אלע טויגענישטן, וועלכע גיינן ארום אין א רענן

און הוֹטָן. ער וויל נאָך הײַינט וויסֶן די צָאָל פֿוֹן זַי אַין פֿעְקִין.
גַּיב גַּליַּיך אַ פֿאָרָאַרְדוֹנָנָג!

— מעָן זָאָל צַו מֵיר גַּליַּיך בְּרַעֲנָגָנָעַ דַּעַם אַלְטָן כְּלָב
כּוֹאַרְדוֹזָנוֹנָגָנָעַ! — האָט אַין אַ מִנְיָה אַרְוֹם פֿאָרָאַרְדוֹנָט פֿאַיְ-
כּוֹיוֹאַ.

און ווֹעֵן דַּעַר אַנְפִּירָעָר פֿוֹן דַּעַר שְׂטָאָטְ-פֿאָלִיצִי אַיְוּ צַו
אַים גַּעֲקוּמָעָן, אַ בְּלָאַסְעָר פֿוֹן שְׁרָעָק, אַיְוּ דַּעַר מַאנְדָּאָרִין אַנְ-
גַּעֲפָאָלָן אוֹיפִּיכְאַיְמָיט דַּי פֿאָרָשִׁידָנוֹסְטָעַ קְלָלוֹת.

— דוֹ פֿוֹסְטָעָר קָאָפּ, דוֹ טְוִיגְעָנִישָׁט, דוֹ פֿאָרָעָטָעָר! דוֹ
וּוַילְסָטָט, אָזְזַעַן זָאָל אַוְנוּ אַלְעָמָעָן, מִיטָּדִיר צְוֹזָמָעָן, אַנְטָאָזָן
אַ שְׁטָרִיק אוֹיפִּן הַאָלָזָן!

— דַּעֲרַקְלָעָר מֵיר דַּי סִיבָּה פֿוֹן דִּין צָאָרָן, — האָט זַיְד
גַּעֲבעָטָן כּוֹאַרְדוֹזָנוֹנָג, ווֹאָסָטָהּ האָט זַיְד גַּעֲוָאַלְגָּעָרָט אַונְטָעָר דַּי
פֿים פֿוֹן מַאנְדָּאָרִין, — אַיְיךְ ווֹילְ פֿאָרָשְׁטִיּוֹן דִּינְגָּעָטָרִיּוֹתָן
וּוְעָטָעָר, אַנְדָּעָרָשׁ וּוְעָטָדָרָשׁ פֿוֹן דִּין חַכְמָה זַיְן פֿוֹן
מֵיר פֿאָרָבָּאָרָגָן אוֹיפִּיכְאַיְבִּיךְ!

— אַלְטָעָר כְּלָב אַיְנָעָר! דוֹ האָסָט בְּאַדְאָרָפְּטָה חַוִּירִים
פֿאַשְׁעָן, אַיְדָעָר זַיְן אָזְזַעַן אוֹיפִּזְעָר פֿוֹן דַּעַר גַּרְעָסְטָעָר שְׂטָאָט
אַיְן דַּעַר וּוְעַלְתָּ! דַּעַר הַעֲרָשָׁעָר פֿוֹן כִּינָּעָה האָט בְּאַמְעָרָקָט, אָזְזַעַן
בַּיְיָ דִיר אַיְן שְׂטָאָט אַיְזָה אָזְזַעַן אַומְאַרְדוֹנָנָגָנָעַ: אַיְבָעָר דַי גַּאֲסָן
שְׁלַעַפָּן זַיְד צָרוּם אַיְסָוָאָרָפָן, ווֹאָסָטָהּ האָבָן אַפְּילָוּ קִיְּן הַוְּתָל
נִוְטָהּ אַנְצָוָמָאָן אַיְן אַ רְעָגָן-צִוְּיָהָט, אַלְסָטָט מֵיר בִּזְזָה בִּינְאָכָט
גַּעֲבָן צַו ווֹיסֶן וּוֹיפִּיל אַזְעַלְכָּעָ גַּעֲפָנָגָנָעַ זַיְד אַיְן פֿעְקִין.

— אַלְעָזָן וּוְעָטָדָרָשׁ אַיְן דַּעַר גַּרְעָסְטָעָר אַרְדוֹעָ-

ונגנג — האט גענטפערט כוואר-דזונג, בשעת ער האט זיך
נאכאמאל אַנְגָּעָקָלָאָפֶט מִיטָּן קָאָפֶט אָן דָּעֵר פָּאָדָלָאנְגָּע.

און אייניקע סעקדנדן אַרְוֹם אַיז ער שוין אַרְוָמְגָּעָלָאָפֶט
אייבער דער שטאט, געטראָטָן מִיטָּן דִּי פִּים דִּי פָּאָלִיצִי, ווֹאָס
האָט זיך גְּלִיאִיך גַּעֲהָאָט צָנוֹנוֹפְּגָּעָקְּלִיבָּן אוּפָּן גַּעֲוָאָצָּלָט פָּוּן
זַיְעָרָהָר, דָּעֵם גַּאנְגָּה.

— אַיר אוּסְּפָּוָאוּרָפֶן! אַ הַלְּפָטָט פָּוּן אַיְיךְ ווּעַל אַיךְ
אוּפְּהַעֲנָגָעָן אָוּן דִּי צְוֹוִיטָעָה הַלְּפָטָט ווּעַל אַיךְ אוּסְּבָּרָאָטָן
אוּפְּחַיְמָעָ קְוִילָּן! אַזְוִי נִיטָּ אַיר אַכְּטָוָנָג אַוִּיפָּ דָּעֵר שְׁטָאָט!
אַיְן אַ רְעַנְ-צִיְמָת גַּיְיטָמָעָן בֵּין אַיְיךְ אַרְוֹם אָן הוֹטָן אַיְן דִּי
גַּאֲסָן! אַיְן פָּאָרְלוֹוִיפָּ פָּוּן אַ שָּׁעָה וְאַל מָעָן אַוִּיסְּכָאָפֶן אַלְעָ דִּי,
וּוֹאָס הַאָבָּן קִיְּין הוֹטָן נִיט!

די פָּאָלִיצִי האָט זיך גְּלִיאִיך גַּעֲנָמָעָן אוּסְּצָוְפִּירָן דָּעֵם
שְׁטוּרָעָנָגָעָן אַנְזָאָתָה. אַ גַּאנְצָע שָׁעָה האָט גַּעֲדוּיָּעָט דָּאָס גַּעֲיָגָן
אייבער פָּעָקָיָן.

— האָט אַיְם! כָּאָפֶט אַיְם! — האָט גַּעֲשָׂרִיעָן דִּי פָּאָ-
לִיצִי, נַאֲכִיאָגָנְדִּיק זיך נַאֲדָ דִּי, וּוֹאָס הַאָבָּן קִיְּין הוֹטָן נִיט
גַּעֲהָאָט.

זַיְהַ אָבָּן זַיְיַ אַרְוִוְסָגְּעָלָעָפֶט פָּוּן הַיְנְטָעָר אַלְעָ פָּלְעָצָעָר,
פָּוּן הַיְנְטָעָר אַלְעָ טְוִיעָרָן פָּוּן אַלְעָ הַיְזָעָר — מִיטָּן אַיְין ווּאָרטָט,
מָעָן האָט אַרְוִוְסָגְּעָלָעָפֶט פָּוּן אַלְעָ עַרְטָעָר, וּוֹאָזָנָר דִּי
חוּיְלָקְעָפִיקָעָה אָבָּן זַיְיַ בָּאַהְאָלָטָן.

און איַן אַ שָּׁעָה אַרְוֹם, אָוּן אַיְין מִינָּוּט, זַיְנָעָן אַלְעָ הַוִּילָּ-
קָעָפִיקָעָה גַּעֲשְׁטָאָנָעָן אַיְן תְּפִיסָּה-הַווּוּת.
— וּוֹפִיל זַיְנָעָן זַיְיַ? — האָט גַּעֲפָרָעָט כוואר-דזונג.

— צוואנץיק טויזנט אכט הונדערט אײַן-אָוּן-זִיבֿעַצִּיךְ,
— האָבן די פָּאַלְּצִיאָנְטָן גַּעֲנַטְפֶּעֶרטָן, בּוֹקְנְדִּיךְ זֵיךְ בַּיּוֹ דָּעַר
ערוד.

— די תלינים! — האָט פָּאַרְּאַרְדֶּנְטָן כּוֹאַרְּ-דוֹזָנָגָן.
אין אָחַלְבָּעָר שָׁעָה אַרְומָן זַיְנְעַן שָׁוֵין 20,871 קִיטִּיעַר
גַּעֲלַעַן אָן קַעַפְּ אַוְיףְּ דָּעַם תְּפִיסָּה-הַוּפָּת.
די 20,871 קַעַפְּ זַיְנְעַן גַּעֲוָאָרָן אַרְוִוְפְּגַעַשְׁטָעַקְטָן אַוְיכָּט
פִּיקְעַסְמָן אָן אַרְוִמְגַעְטָרָאָן אַיְבָּעָר דָּעַר שְׂטָאָטָן, אַלְעַ זַאַלְן וּוַיסְמָן
אָן מָוָרָא האָבן. כּוֹאַרְּ-דוֹזָנָגָן אַיְוָן בָּאַלְדָּ אַוּוּקָן מִיטָּן אַבְּרִיכְטָן
צָו פָּאַיְ-כִּיְ-זָוָּךְ, פָּאַיְ-כִּיְ-זָוָּךְ אַיְוָן אַזְוָּעַקְנְגַעַנְגַעַנְעַן צָו סָאַן-טְשִׁיָּה-
סָאַןָּוָן, אָן סָאַן-טְשִׁיָּסָאָנוּ האָט וּוּעָגָן דָּעַם גַּעַמְאַלְדָּן צָו דָוָונָגָן
כִּידָזָנָגָן.

עם האָט אַנְגַּעַחוּבוּן נַאֲכַט צָו וּוּעָרָן. דָּעַר רַעַנְן האָט
אַוְיכָּטְגַעַה עַרְטָט. אָ לַיְיכָט וּוַינְטָלְהָאָט אָ בְּלָאָזְן גַּעַטָּאָן אַוְיףְּ די
בִּימָעָר. בְּרוּלְיָאַנְטָעַנְעַן טְרָאָפָּנָסְמָן האָבן אַרְאַפְּגַעַטְרִיפְטָן פָּוָן
די בִּימָעָר אָן גַּעַפְּאָלָן אַוְיףְּ די שְׁמַעְקְנְדִּיקָּעָן בְּלוּמָעָן.
אין גַּאנְצָן גַּאֲרָטָן האָט גַּעַהְעָרְשָׁתָן דָּעַר בְּעַסְטָעָרְרָה. לִיְ-אָט אַיְוָן גַּעַשְׁטָאַנְעַן בְּיָמִים פָּעַנְסְטָעָרְרָה פָּוָן זַיְנְעַן פָּאַרְצְעַלְיָעַנְעַם
פָּאַלְאַץ אָן זֵיךְ גַּעַקְוּוּקְטָן מִיטָּן דָּעַם שְׁוַיְנָעָם בְּילָה. נַאֲרָן זַיְעַנְדִּיךְ יַוְנָג אָן גּוֹטָן, האָט עָר אַיְן דָּעַם אַוְיגְּנְבָּלִיךְ
אוּיךְ נִיטָּפָּאָרְגָּעָסְמָן זַיְנְעַן אַוְמְגַלְּקְלָאָכָּעָן.
— דוּ האָסְטָן זֵיךְ דָּאָר גַּעַוְאָלָט דָּעַרְוּוֹסָן, — האָט עָר
זֵיךְ גַּעַוְעַנְדָּטָן צָו דָוָונְגִ-כִּידָזָנָגָן, — זַיְפִּילְעַמְעַנְטְּשָׁן בַּיְ אָנוֹ
אַיְן פָּעַקְיָון האָבן קִיְיָן חִיטְלָעָן נִוְתָּן, כְּדֵי זֵיךְ צָו פָּאַרְדָּעָקוּן פָּוָן
רַעַנְן?

— דער ווילן פון גרויסן הערשער פון דער וועלט איז
דערפילט געוויאָרן! — האט גענטפערט מיט א נידעריקן
ニイギ ドゾンゲ-ヒーディング。

— זאג דעם אמת! וויפיל האסטו אַנְגַּעַצְיִילַט אָזֶעֲלַכְעַ?
— איז גאנץ כינע איז ניטאָ קיין איז מענטש, ווֹאָס זאָס
ניט האבן קיין הוֹט אַנְצּוֹמָן איז אַ רַעֲגַן-צִיּוֹת. אַיך שׂוּעָר
דיַר, אָז אַיך זאג דעם רײַנְגָּעָם אַמְּתָה!
און דゾונְג-היְדֵוֹנְג האט אוּפְּגַּעַהוּבָּן דיַהָּאנְט אָז אַיִּינְ
געבעיגן דעם קאָפֶ אַלְסִימָן פון אַ היְלָקָעָר שְׁבוּעָה.
דאָס פְּנִים פון גוֹטָן קִיסְרָה האט זיך באַלְוִיכָּטָן מיט אַ
גְּלִיקְלָאָכָּן אָז פֿרִיאַלָּאָכָּן שְׁמִיכָּל.
— אַ גְּלִיקְלָאָכָּע שְׁמַטָּאָט! אַ גְּלִיקְלָאָך לְאָנד! — האט
ער אַ גַּעַשְׁרִי גַּעַטָּן, — אָז ווֹי גְּלִיקְלָאָך בֵּין אֵיך, ווֹאָס
אוֹנְטָעָר מִין הַעֲרָשָׁאָפֶט פִּילָּן זיך אַלְעַ גְּלִיקְלָאָך!
און אַלְעַ אֵין הוֹיף זוֹינְגָּעָן גַּעַוּעַן גְּלִיקְלָאָך, זעַנְדִּיק דָאָס
גְּלִיקְלָאָכָּע פְּנִים פון זַיְעָר הַעֲרָשָׁע.
סָאָן-טְשִׁיסָּאָנוֹ, פָּאיְ-כִּיּוֹוָאָ אָז כּוֹאָר-דְּזֵוֹנְג האָבָן באָז
קוּמוּן אַרְדָּנָס פון גַּאֲלָדָעָנָעָם דְּרָאָכָּם פָּאָר זַיְעָר טְרִיוּקִיִּיָּה
און זַאָרָג פָּאָר זַיְעָר פָּאָלָק.

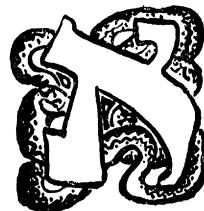
דאם פלאטערל און דער ווארים

געזעסן איז א פלאטערל
אין גארטן אויף א קוויט ;
ערשת מיט אמאָל — פון ווייטן קרייבט
א ווארים שטיילערדהייט .
— דו ווארים, ווארים, ווערימל,
וואם קרייכסטען דאָ אהער ?
דו ציסט זיך און דו מאטערסט זיך,
דייר איז דאָר נבעאָך שווער ! ...
— איך קרייך אהער — מיר ווילט זיך וען
וועי פרעכטיהיך איך וועל זיין,
ווען איך וועל איז א פארביקער,
אַרומפְּלִיעָן איז שין .
— דו רעדסט דאָר, ווארים, מאָנדנע רייד,
מעו קעו דיך ניט פאָרטניין !
דו ביסט דאָר איז מייאסער —
אוֹן אַיך בֵּין אוֹוי שֵׁין . . .
— איז וואם ? דו ביסט דאָר אַיך גַּעֲוָעָן
א ווארים פונקט ווי אַיך . . .

אַוּוּקְנַעְפְּלוּוֹן אַיז פָּאָרְשָׁעֶמֶת
דָּאָס פָּלָאַטְעֶרֶל אַוִיפְּ גִּיד . . .

גַּחֲם

דער לייב און דער העלפאנט

יְהוָה דָעַם זָאַלְאֲגִישֵן גָּרְטָן, אֹוֶיפָאַת וְוַיְיטָן
פְּלָאַזִּין, וְוַאַס אַיְוָה אַרְוָמְגַעְצִוִּיםְטָמִיט
אַיְזָעְרָנָעָ שְׂטָאַנְגָּנָעָ, אַיְוָה אַרְוָמְגַעְגָּנָאַנִּי-
גָּעָן, שְׂוּעָרָ רִירְנְדִיקָ וַיְיָן אַוְמְגַעְהַיְירָן
קָעְרְפָעָרָ, דָעַרְ גְּרוּסְעָרָ העַלְפָאַנְטָן.
פָּאַר דִּי שְׂטָאַנְגָּנָעָ אַרְוָם אַוְן אַרְוָם אַיְוָה גַעַשְׁטָאַנְגָּנָעָ אַת
גְּרוּסְעָרָ עַולְםָ, אַלְטָ אַוְן יְוָנָגָ, מְעַנְעָרָ, פְּרוּיָעָן אַוְן קִינְדָעָרָ.
אַלְעָ הָאָבָן זַיְגַעְטָפָט צָו זָעָן, וְוִי דָעַר גַעַפָּאַנְגַעַנְעָרָ רִיזָעָן
מַאְכָטָ קָוְנְצָן.

„טוֹ דִיךְ אַ בָּקָ!“ הָאָבָן זַיְגַעְטָפָט צָו אַיְם גַעַשְׁרִינוֹן.
אַוְן דָעַרְ גְּרוּסְעָרָ העַלְפָאַנְטָן הָאָט אַרְוָמְגַעְוָאַרְפָּן מִיט
זַיְיָן לְאַנְגָעָרָ נָאָגָ, גַעַשְׁאַקְלָטָ דָעַם שְׂוּעָרָן קָאָפָ, גַעַדְרִיְתָ מִיט
דִי אַוְיָגָן, גַעַקְלָאַפְטָ מִיט דִי אַיְיָעָן. אַוְן גַעַמְאָכָט זַיְיָנָעָ קָאָמָט,
פְּלִימְעָנָטָן מִיט זַיְיָן רִיזְוָפָום. דִי מְעַנְטִישָן הָאָבָן גַעַלְאָכָט,
גַעַפְרִיְתָ וְיךָ אַוְן דְעַרְלָאַנְגָט אִים שְׁטִיקָלָאָךְ צַוקָעָרָ אַוְן שְׁטִיקָ-
לָאָךְ בְּרוּיטָ. אַוְן דָעַרְ העַלְפָאַנְטָן פְּלָעָגָט אַרְיוּנוֹוָאַרְפָּן דִי
אוִסְגַעַבְעַטְעָנָעָ שְׂטִיקָלָאָךְ זַיְיָן וְוַיְיטָן הָאָלָוָ אַרְיָין אַוְן
בְּעַטְן נָאָגָ, בְּוּקְנְדִיקָ זַיְגַעְטָפָט אַוְן בְּרֻעְכְנְדִיקָ זַיְגָ.
נִיטָ וְוַיְיטָ פָוָן דָעַם גְּרוּסְעָן פְּלָאַזִּין, אֹוֶיפָאַת וְוַעֲלָכָן דָעַרְ העַלְ-
פָּאַנְטָן הָאָט לְוֻסְטִיקָ גַעַמְאָכָט דִי מְעַנְטִישָן, אַיְוָה אַרְוָמְגַעְלָאַפָּן

העדער לוייב אין זיין אייזערגנער שטוויג. און דער לוייב איז שטארק צעטראָגן געוועזן: ער האט דערקאנט אין דעם העלפאנט זיין בעסטו גוטו פרינגד.

זיו זיינען בידע אויסגעוּאקסון אין איזן וואלד און גע
דוועזן צווערטט גרויסע שונאים. אבער או זיו האבן אײינגעָ
דאַעם אַנדערן נישט געקאנט בייקומען, וויל זיו זיינען בידע
געווועז גלייך שטארק און קלונג, האבן זיו געמאכט שלום און
זויינען געווארן, ווי אַנדערע צווי. מען האט זיו שטענדייך
בָּאָר צוואָמְעָן געזען. אײינגעָ אָן דעם אַנדערן האט קִין
שריט ניט געמאכט, אָפִילו פָּוֹן דָּאנָעָן אָהָר. אָן דער וואָלְד
הָאָט גַּזְזָגֶט, אָז דֵי בַּיּוּד מִיט זְוִיָּר בּוֹחַ אָן מִיט זְוִיָּר
שְׁכָל וּוֹעֵל בָּאַהֲרָן דֵי וּוּלְט.

אונן איזינטמאָל זוינען זוי בײַידע געפֿאנגען געוויאָרָן. דער
מענטש האָט זוי צעשיידט אונן פֿאָרפֿירט אַין באֶזונדערע לְעֵנָה-
דרער. אַין אַ סִּכְ‍אָן מְעַצְ‍מָשָׁעָרָעָן אַיז שׂוֹן דער לִיב אַיכְבָּר-
גּוּוּוּן פֿאָר דער צִיּוֹן, אַרְמוֹגָעָפָּאָרָן צְוֹאָזָמָעָן מִוְתְּ הַעֲלָפָּאָנדָן,
אַכְבָּר זַיְן פֿרְיִינְד האָט עֶר נִישְׁתְּ גַעַטְרָאָפָּן. אַון אַיצְטָן, אַז
עֶר האָט אִים דָעָרוּעָן, אַיז אִים דער פֿרְיִיד אַוְיסְגָּעוּשָׁרָיו גַע-
בְּלִיבָּן שְׁתִּיְיָן אַין הַאַלְזָן.

“אייז עם מעגלאה, איז דאס אייז מיין פרויינד?!” — האט
עד געטראכט, — “אט-א דער קונגצנמאכער, דער בעטלער,
דער פאייז?!”

ער האט זיך אויפגעחויבן אויף ביידע פאדרערשטע פים,
אנגגעשפארט זיך איז די שטאנגען און אויסגעברילט זיין
פרויינדס נאמעהן, און געוואלט האט ער, איז ער זאל א טעות

האָכָן, אָז דָּסֶם זָאַל זְיַין אָז אַנְדָּעֶרֶר הַעֲלֵפָאנֶנד, נִיטַּזְיַין
פְּרִיְינֶד.

אֲבָעָר דָּעֶר הַעֲלֵפָאנֶנד הָאָט אַקּוֹק גַּעֲטָאָן אַהֲוִין, פּוֹן וּוֹאַץ
נָעַן זְיַין נָאַמְעָן הָאָט זִיךְ גַּעֲלָאָזֶת הַעֲרָן, אָזָן אַפְּגַּנְבָּרִילְט מִוּט
שְׁמוֹחָה: „דוֹ? !“ — עָרַ הָאָט אַוִּיךְ דָּעַרְקָאנֶט זְיַין אַלְטָן
פְּרִיְינֶד.

„בִּיסְטוּ עַם טַאַקָּעַ, מִין פְּרִיְינֶד דָּעֶר הַעֲלֵפָאנֶנד? !“ —
הָאָט דָּעֶר לִיבְגַּעַזְגַּט מִיט אַטְרוּיְעִירִיק קָוֵל — „וּוַיְיַ מִיר,
וּוְאַס אַיךְ זַעַד דִּיךְ אַזְוִי! !“

„יאָ! — הָאָט אַפְּגַּנְוּיְופְּצָט דָּעֶר הַעֲלֵפָאנֶנד אָז אַרְאָפְּגָעָעָ-
לָאָוֹט דָּעַם קָאָפֶ. — „וּוַיְיַ אָנוֹן, וּוְאַס מִיר זַעַן זִיךְ אַזְוִי! !“
„דוֹ זָאַלְסָט אַזְוִי טִיף פָּאַלְן! !“

דָּעֶר הַעֲלֵפָאנֶנד הָאָט אַנְגַּעַשְׁתָּעַלְט אַוְיָעָרְן אָז אַוְיָגָן.
„וּוְאַס מִינְגָּסָטוּ דָּעַרְמִיט? ?“ הָאָט עָרַ גַּעֲפָרָעָגָט.
„וּוְאַס זָאַל אַיךְ דָּעַרְמִיט מִיְּוִינָן? ?“ דָּו, דָּעֶר גַּרְוִיסָעָר
הַעֲלֵפָאנֶנד, מִין חָבֵר — אַקְוַנְצָנְמָאָכָעָר, אַפְּאַיְצָע, אַבְּעַטְ-
לָעָר, אַט מַעְלָעָר-לְעָקָעָר? ?“

„אָךְ, אַזְוִי מִינְגָּסָטוּ עַם? ?“ — עָרַ הָאָט זִיךְ אַבְּיָסֶל בָּאָ-
לִיְּדִיקָט אָזָן אַיוֹ גַּלְיַיךְ גַּעֲוָאָרָן שְׁטַעַכְעָדִיק. „יאָ, מִיר הָאָט
מָעַן עַפְעָם דָּעַרְצִיְּלָט וּוֹעֲגָן דִּיר, אָז דָו בִּיסְטוּ גַּעֲוָוָעָן אַין אַ
צִירָק, גַּעֲשָׁפְּרוֹנָגָעָן דָּוֹרְךְ רַיְפָן, גַּעֲטָאָנָצָט אַוִּיפְּ פָּעָרָד, גַּעַ-
בָּרָאָכָן זִיךְ... מִיט אַיְין וּוֹאָרטָט — אַפְּאַיְצָע, אַקְוַנְצָנְמָאָכָעָר...“
„דוֹ לִיְגָסָט! !“ — הָאָט דָּעֶר לִיבְגַּעַזְגַּט אַוִּיסְגָּבָרִילְט, — „אַיךְ
בֵּין קִוְינְמָאָל נִישְׁתְּגַעַוּן דָּסֶם, וּוְאַס דָו זָאַגָּסָט. אַיךְ בֵּין גַּעַ-
שְׁפָרָוָגָעָן דָּוֹרְךְ רַיְפָן, גַּעֲטָאָנָצָט אַוִּיפְּ פָּעָרָד, אֲבָעָר מִיט

בייטשן האט מען מיך געטראיבן און מיט רעוואַלּווערָן. איך האב מיך אבער נישט דערנידעריקט, נישט געבעטלט קיין ברויט און צוקער און נישט לומטיק. געמאכט דעם ווֹלֶם פֿוֹן גוטן ווילן. איך האב מיך אויפגעפֿירט, ווי אַ לִיבּ, און צו-לעְצַט האב איך אַפְגַעֲטְרִיםְלַטּ פֿוֹן זיך די מָרוֹאָ פֿאָרָן רעוואַלּווער. דאן האט מען מיך פֿאָרְזַעַצְטּ אַחֲרָ אַין שְׂמִינִיג. די אַיּוּעַרְנָעַ שְׂמַאַנְגָּעַן זַיְנָעַן צו שְׂטַאַרְקּ פֿאָרָ מִיר, אַבְעָרָ די, ווֹאָסּ חַאלְטָן מֵיךְ גַעְפַּאַנְגָּעַן, צִיטְעָרָן פֿאָרָ מִיר. אַ גַעְפַּאַנְגָּעַן
געַר קַעַנְגַּ בֵין אַיךְ, אַבְעָרָ דַאָךְ אַ קַעַנְגַּ!

„נאָ!“ — האט דער העלפְאַנד גַעְזָאנְטּ, — „איך דעַנְקּ אַנְדְעַרְשּׁ. אַיך זַגְגּ מִיר: בִּיסְטוּ גַעְפַּאַנְגָּעַן, זַיְצְטוּ הַינְטָעַר אַיּוּעַרְנָעַ שְׂמַאַנְגָּעַן, ווֹאַרְטְסְטוּ אוֹיפּ נְדָבָות, טָאַמְרִיזְשַׁע נִישְׁטָן, בְּרוֹדְעַרְקּ, קַיְיָן קַרְאָזְשּׁ.“

„מיָסָעָר שְׂקָלָאָפּ!“ — האט אַוְסְמַעְבָּרְלַטּ דַעַר לִיבּ, —
„דַיְיָעַן קַיְיָן זַיְנָעַן פֿאָרָ דִיר, ווי אַנְגַעַמְאַסְטָן!“
אונַ מיט אַן עַקְלַהְאַט זיך דַעַר לִיבּ אַפְגַעֲקַרְתּ פֿוֹן זַיְן אַמְאַלְיָקָן פְּרִיְינָה, האט זיך אַוְסְמַעְצְזִיגָן אוֹיפּ דַעַר עַד אַן אַרוֹפְגַעְלִילִיגָטּ זַיְנָעַ גַרְוִיסְעַ לְאַפְעָם אוֹיפּ זַיְן קַעְנִיגְלָאָכוּן.
דוֹד פִּינְסְקִי.

אַשְׁטִיבֵל

צווישן בערג און צווישן טאלן,
נאענט פון אַ בלויין ים,
שטייט אָו איינזאָם שטייבֵל —
און אָרוּם פון האָלֶץ אַ צָּאָם.

מאכט זיך אָבער, ווער פֿאָרְבְּלָאנְזְשָׁעַט,
פֿוֹרְט אַ סְטְּעוֹשְׁקָעַ אַים אָהִין;
בלויין בלְיַמְּעַלְאָךְ בַּיְ דִּי זְיַיטָן
און אָרוּם אַיזְ מְוֻנְכָּל גְּרִין.

האָט דָּאָס שְׂטִיבֵל קְלִיְינָעַ פֿעַנְסְטָעַר,
און אָן אַלְטָעַ נְרוּעַ טִירָן;
שְׂטְּעַלְטַז זיך אָפְ בַּיְ אִיר דָעַר מִידָעַר
און ער טוֹט אַ קְלָאָפְ אַין אִיר:

— עֲפַנְתָּ אַוִּיפָּ אַ מִידָּן מְעַנְטְּשָׁן,
רוֹפְטָ ער מִיטָּן וַיְוַיְן מִידָּן קָלָן,
עֲפַנְתָּ אַוִּיפָּ אַ מִידָּן מְעַנְטְּשָׁן,
חוֹרִיט אַיבָּעַר בָּאָרג אָן טָלָן.

עֲפַנְתָּ זיך דִּי טִיר פֿאָנְאָדָעָר,
וַיְוַיְזָט זיך בָּאָלְדָא אַ בלְאָנְדָעָר קָאָפְ,
שְׂמִיכְלַט פֿרִינְטְּלָאָךְ אַים אַנְטְּקָעָן,
נְעַמְתָּ פִּון אַים דָעַם פָּאָק אַרְאָפְ.

בלאנדע לאָכוֹן, רוּטַע באָכוֹן,
און די אָוינַן — נָאַט, וַיְיִלְאֵוּ!
לוּיפַט גַּעֲשׂוֹוינַד אַין שְׁטָאַל דַּעֲרַנְעַבָּן,
ברענְגַּט פָּאָר אִם אַ בִּינְטָל שְׁטוּרַיַּן.

אלָע וּוּנְטַמַּיט פָּעַל באַצְיוֹנַן,
דוּרְכָן פַּעֲנְסְטָעַר רְוִישַׁת דָּעַם יַם.
אין אַ וּוַיְנָקֵל אוּפֶן אוּזָוּן
פְּלָאַקְעָרַט אוּפֶן אַ רְוִיטָעַר פְּלָאַם.

שְׁטָעַלְתָּם דָּאָם מִידָּל צָו אַ טָּעַפְלַן,
מַאֲכַט אַ סְעוֹדָה פָּאָר אִים גְּרִיטַן;
אַין אַ וּוַיְנָקֵל לְעַבָּן אוּזָוּן,
לְגַטְטַמַּת דִּי קָאָז צְנוּיְפָגָעַדְיִיטַן.

קוּמַת צָו אַלְעַז זִיךְרַן צָו דַּעַר מִידָּעַר,
וּוְעַרְתָּם אִים אוּפֶן הָאָרֶצָן גּוֹטַן,
שְׁלִיסְטָמַת עַר זַיְנָעַ מִידָּעַ אָוִינַן,
דְּרִימְלַט אַיְן אָוָתָא מִינְוֹתַן.

בֵּין דָּאָם בלאנדע, גַּטְטַע מִידָּל
צִיטַט וַיְיַיְן אַרְבָּל בֵּין אַ ברְעַנְגַּן.
זַעַצְטַט עַר זִיךְרַן צָוָם טִישַׁ גַּעֲגַרְיִיטַן,
בעַנְטַשְׁטַט דָּאָם שְׁטִיבָל אוּפֶן וּוּנְגַן.

. ג. וּוַיְיַנְפָעַר.

אן אומזיסטער חשבּ

.א.

יד ע זיינען נאך געוווען קינדרער. זי, ראָ
זעלע, צען יאָר, און ער, מאָרים, צוועלפּ
יאָר אלט. בײַידע האָבן געוואוינט אויף
אייסט בראָדוויי, אַ הויז לעבען אַ הויז. זי
מייט אַירע עלטערן האָבן פֿאָרנוּמעָן צוּויִ
שטאָק מייט אַ סְךָ פֿעַנְסְטָעָר, לייכט אָון
לוּפְטָן; ער מייט זיינע עלטערן האָבן פֿאָרנוּמעָן אַ פֿינְסְטָעָר
פייכטן קעלעֶר מייט אַ סְךָ רוֹיךְ. אַיר פֿאָטָעָר אַיז געוווען אַ
רייכָעָר אַרוּפְגָּעָרְבָּעָטָעָר "ריַעַל עַסְטִיטָנִיק"; זיַין פֿאָטָעָר
— אַיז אַ שׁוּסְטָעָר, אַ לאָטוּטָנִיק.
וי האָט אַוְסְגָּעָזָעָן ווי אַ פרְיַישָׁע בְּלָום, גַּעֲוָעָן פּוֹל, רְוָנדָ
און ווֹוִים, מייט אַ פְּרִילָאָךְ פְּנִימְלָאָךְ; ער אַיז געוווען דָּאָר,
מייט אַ שְׁפִיצִיקָן נוֹפָ אָון מייט אַ פְּנִימְלָאָךְ בְּלִינְ, לאָנגָ אָון
אוֹסְגָּעָזָיִינְ.

זוי האָבן בַּיַּדְעָ לִיב גַּעַהַאָט מְזֻוִּיק. זי האָט גַּעַשְׁפִּילָט,
אויף דער פְּיַאנָא אָון ער האָט גַּעַזְגָּעָן. האָט זי גַּעַשְׁפִּילָט,
אייז ער גַּעַשְׁטָאָנָעָן אָונְטָאָר די פֿעַנְסְטָעָר פּוֹן אַירע עלטערְנָם
הַוּוֹ אָון זיךְ צוֹגְעַהָעָרטָט מייט אַ קלְאָפְנְדִּיק הַעֲרָצְעָלָע. האָט
ער גַּעַזְגָּעָן, אַיז זי גַּעַשְׁטָאָנָעָן לעבען קָעָלָעָר, האָט זיךְ
צוֹגְעַהָעָרטָט צוֹ זיַין האָרְצִיקָן קוֹל, אָון אַיר פְּרִילָאָךְ פְּנִימְלָאָךְ
הַאָט נאָךְ פְּרִילָאָכְעָר גַּעַשְׁמִיכְלָט.

און אײַינמאָל, או זײַן זים קול האָט זיך געגאָסן פון דעם
טונקעלֶן שווארצֶן קעלֶער, אויז זי געשטאנגען אַין דראָיסֶן מיט
און אָפֿעלְסִין אַין האָט אָון זיך צוֹגָעהָערְטַּם. מיט אײַינמאָל
הָאָט זיך דָּאָס זַיְנְגָעָן אַיבָּעָרְגָּעָרְסִין אָון פָּוּן קָעָלֶער אַיז אָרוֹס
דָּאָס קָלְיִינָעָז יַיְנְגָעָרְל. זי האָט זיך אַזְוָרְפַּטְּגָּעָטָאָן צו אַים
און אַים אַרְיוֹנְגָּעָשְׁפָּאָרטַּט דעם אָפֿעלְסִין אַין די העָנְטַּמְּטַּט.
מְאָרְסִים אַיז צַעֲטוּמָלֶט גַּעַוּאָרְן.

— פָּאָרוֹוָאָס נִימְטָוּ דָּאָס מֵיר? — האָט עָר גַּעַפְּרָעָגְטַּמְּט.
— וּוֹיְלַּדוּ זַיְנְגָסְטַּגְּסַּט.
— אָון דָו שְׁפִילְסְטַּא אַוְיךְ גָוָט אַוְיףְּ דָעַר פִּיאָנָא.
יענעָם אַוְונָטְטַּא האָט מְאָרְסִים גַּעַזְגָּעָן אַזְוִי גָוָט, וּוֹי נָאָך
קִיְּינְמָאָל נִיטְטָרְעָר, וּוֹיְלַּעַר האָט גַּעַוְאָסְטַּט, אוּ רָאוּלָעָז
שְׁטִיטִיתְטַּא דָאָרְטַּן לְעָבָן קָעָלֶער אָון העָרְטַּמְּט.
און פָּוּן דָעַר צִיְּתַּט אָן זַיְנְגָעָן די קִינְדָעָר גְּרוֹיסְעָ פְּרִיְּנְדַּט
גַּעַוְאָרְן.

.ב.

אַיְּינְמָאָל האָט רָאוּלָעָז גַּעַרְוָפְּן מְאָרְסִין צו זיך אַין
שְׁטוּב. זיך וּוּעָט שְׁפִילְזַּן, האָט זי גַּעַזְגָּעָן, אַוְיףְּ דָעַר פִּיאָנָא
און עָר וּוּעָט זַיְנְגָעָן.
— אַיךְ האָכְבָּמָוָאָר, מעָן וּוּעָט מֵירְפָּוּן דִּין שְׁטוּב
אַרוֹיסְטְּרִיוֹבָן, — זַאֲגָטְטַּא מְאָרְסִים.
— נִיטְטָמָת, — מְאָכְטַּזְטַּז מִיטְטַּזְטַּז, — זַיְיַי וּוּעָלָן
דיַךְ נִיטְטָמְטְרִיוֹבָן! אָון אַין שְׁטוּב אַיז אַיצְטַּט אַוְיךְ
קִיְּינְעָר נִיטְטַּז.

אייז ער אווועק מיט איר.

זוי האט אים אלע אירע פריעונגטען געוויזונג, וויאם מען
האט איר דאס פאריקע יאָר צו איר געבורטסטעג געגעבען.
און בלומען האט זוי יונגעם טאג אויך געהאט פיל, זוויידער פיל
פון אירע חבר'טעם, — האט זוי אים דערצ'ילט, — און

דעם קומענדיקן פינפטען יאנואָר אייז וויאָדר איר געבורטס-
טאג, ווועט זוי נייע פריעונגטען קרייגן....

נאַכְדִּיעַם האט זוי צו דער פיאָנָא געועצט און אַנְגָּעַ
חויבן שפֿילַן און ער האט געונגגען.

ארוייס פון דאָרטן אייז מאָרים מיט אַ נייעם געדאנק.
צו איר געבורטסטעג ווועט ער איר שענקען בלומען. ביז
דעמאָלט איז מער פון אַ מאָנאָט. ער קרייגט פון זיין טאָטן
יעדֵן טאג אַ פָּעַנִּי, ווועט ער קלייבן.

ווען עם אייז געקומען דער פֿינְפֿטֶעֶר יאנואָר, האט
מאָרים געהאט אַנְגָּעַלְבִּין גאנצע פֿינְפֿטֶעֶר און דרייסיק סענט.
פארנָאָקט, ווען ער אייז געקומען פון שול, אייז ער אווועק
געלאָפָּן אויף גרענד סטריט און האט דאָרטט פֿאָר דעם גאנצע
געלט געקייפָּט אַ בוקעט רוייטע בלומען, האט זוי פֿאָרוֹזִיכְטִיךְ
באָהָאָלְטִין אויף דער ברוּסְט אָונְטָעַר דעם פֿאָרְשְׁפִּילְיעַטְן רעלְלַ
און אייז אווועק אַהֲיִים.

בָּאָלְד איז אַרְיוֹנָגְעַקְוּמָעַן רָאָוְעַלְעַ און האט אים אַ רָּוָף
געטָאָן.

— וויאָם ?

— קּוּם, ווועסְטוּ עַפְעַם זָעַן.

— ווועיד איז דאָרטן איז דער היָם ?

— קיינער ניט... פאפא און מאמע זייןנע איזועק
איינקייפן פאר די געסט. קומ, ווּאַס האָסְטּוֹ מַרְאָה?

.ג.

פירט רזועלע אים אריין אין צימער און זוייזט אים
אלע פריעונטן און בלומען, ווּאַס זֵי האָט גַּעֲרָאָגָן.
אויפֿן בעטל און אויף א שטול ליגן קעסטעלאָך און
קאָסְטּוֹנָס מִיט פָּאָרְשִׁידְעָנָע שְׂפִילְצִיּוֹג, מִיט הַיטֻּלָּאָך, מִיט
מאָנטְעָלָאָך, מִיט קְלִיְּדָעָלָאָך, און בלומען אָסָה, זַיְעַר אָסָך
שענערע פֿוֹן זַיְינָע, רְוִיטָע אָסָה זַיְוִיסָע.
— וּאָרָט, — מאָכָט זֵי, — אַיך האָב דֵיר נַאֲך נִיט אַלְץ
געוויזן! אין זָל זַיְינָע דָא נַאֲך פריעונטן, וּאָרָט דָא,
אַיך וּעַל זַיְיַאָהָעָר בְּרַעֲגָנוּן.
און זֵי אַיז אַרוֹסְגַּעַלְאָפָן.

מָאָרִים האָט אַטאָפּ גַּעֲטָאָן די בלומען בי אַים אויפֿן
ברוסט און האָט אַטראָכָט גַּעֲטָאָן, אָז זַיְיַאָה וּוּלְעַן אַיר אָודָאָי
נִיט גַּעֲפָלָן וּוּרָן, וּוּעָן זֵי האָט אַזְוִי פִיל שְׁעַנְעָרָע; דָאָך
אַיז בֵּי אַים גַּעֲבָלִיבָן, אָז וּוּעָן זֵי וּוּטָצְרוּק אַרְיִינְקוּמָעָן,
זָל עָר אַיר זַיְינָע בלומען גַּעֲבָן...
פֿוֹן קָאָרִידָאָר האָבָן זַיך דָערְהָעָרט שְׁטִימָעָן. מָאָרִים
הָאָט זַיך אַומְגַעְקוּקָט צַעֲשָׂרָאָקָן.
אין צִימָעָה, וּוּאָרָע אַיז גַּעֲשְׁתָאָנָעָן, זַיְינָע פְּלוֹצָלָונָג
אַרְיִינְגַעְקוּמָעָן רַזְעָלָעָס פָּאָפָּא אָזָן מאָמָע, זַיְיַאָה גַּעֲבָלִיבָן
שְׁטִיַּין פָּאָרְוּאָונְדָעָרט אָז אַגְעָקָקָט מָאָרִיסָן.
— וְעַ נַאֲך, וּוּאַס טּוֹטָט דָא עַפְעַם דָעַם שְׁוֹסְטָעָרָם אַינְגָּל

אליאן און צימער ? צי האט ער עפעם ניט צונגעלאטכנט ?
— האט אויסגעשריען רָאָזְעַלְעָם פָּאָטְעָר .
— ווֹאָס טוֹסְטוֹ דָּא, אִינְגֶּנְעָלָע ? — האט רָאָזְעַלְעָם מָאָמָע
אויך געפרעגט .

— גָּרְנִישֶׁט, — האט מארים אַרְוִיסְגָּמוּרְמָלְט, אֵ
צְעַשְׁרָאָקָעָנָעָר, נִיט וּוַיְמַנְדִּיק וּוֹאָס צָו עַנְטְּפָעָרָן .
— זָעַ נָאָר, חָנָה, וּוֹאָס הָאָלָט ער עַפְעָם דָּאָרָט אָונְטָעָרָן
רָעָקָל ? — האט זַיְךְ רָאָזְעַלְעָם טָאָטָע צָו אִים אֵ וּוְאָרָפְּ גַעֲטָאָן .

מָאָרִיסְקָעָה האט זַיְךְ אֵ בָּאָפְּ גַעֲטָאָן בֵּי דִי בְּלוּמָעָן
אָונְטָעָרָן רָעָקָל אָוֹן זַיְךְ אֵ לָאָזְגָּעָט צָו דָעָר טִיר . אָבָעָר
יעַנְעָרָה האט אִים אַנְגָּעָכָאָפְּט, אֵ שְׁלָעָפְּ גַעֲטָאָן צָו זַיְךְ אָוֹן אֵ
רִים גַעֲטָאָן מִיט אָזְגָּד רְצִיחָה, אֵזְדִּי קְנַעַפְלָאָזְגָּד זַיְגָּעָן אָוִיפְּ
אָלָעְ זַיְגָּטְן אַרְוִנְטָעָגְעָפְלָאָזְגָּד אָוִיפְּן דִיל .

— וּוְיִ אָיוֹ מִיר ! אָזָא קָלִיאָן אַיְנָגָל אָוֹן אָיוֹ שְׂוִין אֵ
גָּנְבָּה ! — האט רָאָזְעַלְעָם מָאָמָע מִיט דִי הָעַנְטָ גַעֲרָאָכָן .
— אַיְךְ הָאָב עַם גַעֲקוֹיפְּט, — האט מָאָרִיסְקָעָה גַעֲכְלִיפְעָט,
— אַיְךְ הָאָב עַם גַעֲקוֹיפְּט .

— וּוֹאָס נָאָךְ האָסְטוֹ גַעֲגְבָּעָט, אַיְנָגָל ? — אָיוֹ צָו
אִים רָאָזְעַלְעָם מָאָמָע מִיט אֵ וּוְיִיךְ קֹול צּוֹנְגָּעָנְגָּעָן, — גַיְבָּה
בְּעַסְעָרָה אָלִיאָן אָזְוָעָק !

— גָּרְנִישֶׁט, גָּרְנִישֶׁט, אַיְךְ בֵּין נִיט קִיְּזָן גָּנְבָּה, — האט
ער גַעֲכְלִיפְעָט .

— וּוְיִ אַקְאָרְשָׁט דִיְנָעָ קַעְשָׁעָנָעָם, חַבְרָה-מָאָן ! — האט
רָאָזְעַלְעָם טָאָטָע גַעֲנוּמָעָן אִים אַרְוּמוֹכָן .

דא איז אריינגעקומען רָאֹועַלָּע. זֶה אַיִו גַּעֲבְּלִיכְן שְׁתִּיִּין
מייט צְעַשְׁרָאָקָעָנָע אַוְיָגָן.

— אַיך בֵּין נִיט קִיּוֹן גְּנָבָ! — הַאֲט וַיֵּך אַפָּרְשְׁתִּיקְטָעָר
גְּעוּווֹין בֵּי מַאֲרִיסְקָעָן אַרוֹיְסְגָּעָרִיסָן, — פְּרָעָגָט אַפְּלָיוֹ
רָאֹועַלָּעָן.

— רָאֹועַלָּע, וּוּעָר הַאֲט אַיִם אַרְיִינְגָּעָלָאָזָט צֹ דִיר אַיִן
צִימָעָר? — הַאֲט וַיֵּך אַקְעָר גַּעֲטָאָן צֹ אַיר דָעַר פָּאָטָעָר:
— עָר הַאֲט דִּיך בָּאָגְנָבָעָט. פָּוּן אַונְטָעָרָן רָעָקָל הַאֲב אַיך
בֵּי אַיִם אַגְּנָנְצָן פָּאָק בְּלוּמָעָן אַרוֹיְסְגָּעָלָעָפָט.

— עָר הַאֲט גְּעַגְּבָעָט? — הַאֲט רָאֹועַלָּע אַרוֹיְסְגָּעָנָע
שְׁעַפְּטָשָׁעָט מִיט שְׁרָעָק, — עָר?

אוֹן זֶה הַאֲט מַאֲרִיסְקָעָן אַזְוִי אָמָעָטִיק אַגְּנָעָקָוּט, אוֹן
אַיִן אַירָע אַוְיָגָן הַאֲבָן טָרָעָן גַּעֲבְּלִישְׁתָּשָׁעָט.

— נִיט אַמְתָה! — הַאֲט מַאֲרִיסְקָעָן מִיט גְּעוּווֹין זַיְד אַכְּפָּה
גַּעֲטָאָן, — אַיך הַאֲב עַמְּגַעְיָיפָט, אַיך בֵּין נִיט קִיּוֹן גְּנָבָ!
— בְּלוּמָעָן הַאֲסָטוֹ גַּעֲקָוּפָט? וּוֹאָס וּקְגָסָטו אַוִיפָט דָעַם קָאָט
פִּיטָּאָלִיסָט? — הַאֲט רָאֹועַס טָאָטָע בֵּינוֹ גַּעֲלָאָכָט. אוֹן עָר הַאֲט
אוֹיְסְגָּעָפָטָשָׁט מַאֲרִיסָן אוֹן אַיִם אַרוֹיְסְגָּעָרִיבָן פָּוּן שְׁטוּבָ.
מַאֲרִים אַיז מִיט אַפָּרְשְׁתִּיקְטָן גְּעוּווֹין אַרוֹיָס פָּוּן
רָאֹועַלָּעָם הוּוֹן, אַיז אַרְיָין אַיִן פָּאָרְרוּכָעָרָטָן קָעָלָעָר אוֹן אַיז
פָּאָרְשָׁוֹאָנוֹנדָן הַיְנָטָעָר דָעַר שְׁוֹאָרְצָעָר טִיר.

.5. קָאָבְרִין.

חנה'לע

שטייען ביים טיכל פאר'חלומט
ביימער באנאסן מיט שיין.
חנה'לע זיצט לעבן טיכל,
קוקט אינט וואסער אריין.

ערגעז צעווינט זיך א פוינט
חנה'לע חלומט און טראכט;
נאר אירע איינגעלאך פינקלען,
שיינען ווי שטערן ביינאכט.

חנה'לע ווים, אונ דער פוינט
זינט דאס זיין לידל פאר איר —
זיצט זיך א שטילע ביים טיכל,
ניט זיך פון ארט ניט א ריך.

לאנג שוין דער פוינט אנטשוויגן,
חנה'לע הערט זיך נאר איין...
דרימלט דאס וואסער און טיכל,
דרימלען די ביימער און שיין.

נחים י.

דעד טרוימער

ז. דעם מדבר איז אמאָל געַקְומָעָן אַ
מאָן אַיִן אַ גְּרוֹיסֶעֶר שְׂתָאָט אַריַין. עַד
איַז גְּעוּנָעַ אַ טְרוּיְמָעַר, אַוְן עַד הַאֲטָ
גָּאָרְנִינְתַּן גַּעַהָאָט אַוִּיסֶעֶר זַיִן מַאנְטָל
אוֹן אַ שְׁטַעַקְנוּ.

און ווי ער איז געגנונגען איבער
די גאנן, האט ער געקוקט מיט פארו אונדערונג אויפ די
טערמפלען, טורעמס און פאלצן, וויל די שטאט איז געועז
יעלטן שיין, און ער האט יעדעם מאל אפגעשטעלט פארביי-
גייר, און גערעדט צו זיין, און זיין אויסגעפרענט וועגן דער
שטאט. נאר זיין האבן נישט פארשטיינען זיין שפראָך, און
ער האט ניט פארשטיינען זיין ער שפראָך.
אָרוּם מִיטָּאָגְ-צַיִיט אָיז ער שְׁטִינוֹן גַּעֲלִיבָן פָּאָר אַ גְּרוּסִין
גָּאַסְטְּ-הַוִּין, עַם אָיז גַּעַוּן גַּעֲבּוּת פָּוּן גַּעַלְן מִירְמַעְלְשְׁטִינוֹן,
אָון מַעֲנְטְּשֵׁן זַיְנָעָן פְּרִי אָן אָמְגַעַשְׁטָעֶרט אַרְיִינְגַּעַנְגָּעָן
אָון אַרְוִיסְגַּעַנְגָּעָן.

— דאס מוז זיין א טעטעל, — האט ער געזאגט צו זיך
אליען, און אייז אויך ארײַנְגָּאַנְגָּעַן.
וועי איבעראַשֶּׁט איז ער אַכְּבָּעֵד געווֹאָרֶן, ווען ער האט
דרערוּעַן אַינְעֲוִינְיַּיק אַ וּוּאַנְדְּרַבְּאָרֶן, גְּרוּוּסָן זָאָל, אַונְ
מענטשָׁן — מענְגָּר אַונְ פְּרוּעַן — זִיכְּרָן אַרְוֹם טִישְׁלָאָךְ, עַמְּנָן
אונְ טְּרִינְקָעַן אַונְ הָעָרָן זַיךְ צַוְּ דָעַר מְזֻוַּיק.

— נייג, — האט דער טרוימער געוזאגט, — זיי טוען
ניט תפילה. דאס מוו זיין א סעודת, וואס דער פרינץ האט
זיכער געמאכט פאָרָן פֿאָלָק, פֿיְיעַרְנְדִּיק אָ גְּרוֹיסֶע גַּע-
שענעיש.

אין דער רגע אייז צו אים צוֹגַעַנְגַּנְגַּע אָ מאָן אָן האט
אִים גַּעֲלָדָן, עַר זָאֵל זִיךְׂרָה. —
— דאס אייז זיכער אָ שְׁקָלָאָפּ פֿוֹנְמַ פֿרְינְץ, — האט דער
טרוימער געטראכט.

און מען האט פֿאָר אִים סְעַרְוּוִירְט פֿלְיוּש אָן ווַיְין אָן
זִיסְע שְׁפִּיְוִין.

ווען ער האט זִיךְׂרָאַנְגַּעַטְקַט, האט דער טרוימער זִיךְׂרָאַנְגַּעַטְקַט אָוּוֹקְגַּיְין.
ביי דער טיר האט אִים אַפְּגַּעַשְׁטַעַלְט אָ מאָן. ער אייז
געוווען הוּיךְ אָן גַּעַוְוַעַן אַנְגַּעַטְקַט אָן אַפְּרַאַדְנָעַם מְוַנְּדִיר.
— דאס אייז זיכער דער פרינץ אלְיַוְן, — האט דער
טרוימער געטראכט ביי זִיךְׂרָאַנְגַּעַטְקַט אָן ער האט זִיךְׂרָאַנְגַּעַטְקַט פֿאָר
אִים אָן אִים גַּעַדְאַנְקַט.

נאָכְדָּעַם האט דער מאָן צו אִים גַּעַזְגַּט אָן דער שְׁפְּרָאַך
פֿוֹן יְעַנְעַר שְׁמַטָּאַט :

— הער, אוּר האט ניט באַצְּאַלְטַ פֿאָרָן מְאַלְצִיּוּט.
און דער טרוימער האט ניט פֿאַרְשְׁטַאַנְגַּע, אָן ער האט
אִים נַאֲכָמָאֵל האַרְצִיךְ גַּעַדְאַנְקַט. דָּאָן האט דער הוַיְכָר
מאָן זִיךְׂרָאַנְגַּעַטְקַט צָוֵם טרוימער, אָן ער האט גַּעַזְגַּע,
אוֹ דאס אייז אָ פֿרְעַמְדָּעָר, אַיְינְגַּעַטְקַט אָן אַרְיְמָעַן מְאַנְטָל.
און ער האט פֿאַרְשְׁטַאַנְגַּע, אוֹ דער פֿרְעַמְדָּעָר האט ניט מִיט

וואם צו באצלאַן פאָר דעם מאָלצִיּוֹט, האָט עֶר אַ קְלָאָפּ גַּעֲטָאָן
אַ האָנט אָן אַ האָנט אָון גַּעֲרוֹפּן — אָון עֶס זַיְגַּעַנְעַן צַוְּעַקְוּמָעַן
פִּיר וּזְאַכְּלִיּוֹט. אָון וּוּעָן זַיְיַהְךְ אַזְבָּן אַוִּיסְגַּעַהְעַרְטָט דַּעַם הַוִּיכָּן
מַאֲגַן, הַאָבָּן זַיְיַהְךְ גַּעֲנוּמָעַן דַּעַם טְרוֹיְמָעַר צַוְּיַשְׁן זַיְהָ, אָון זַיְיַהְךְ
זַיְגַּעַנְעַן גַּעֲוּעַן צַוְּיַהְךְ אַיְזָן צַוְּיַהְךְ אָון צַוְּיַהְךְ אַיְזָן דַּעַר צַוְּיַהְךְ
טְרוֹיְמָעַר זַיְתָּה פָּוֹן אִים. אָון דַּעַר טְרוֹיְמָעַר האָט באַטְרָאַכְּט
זַיְעַרְעַן מַונְדִּירַן אָון שְׂטַעַלְוָנָג אָון עֶר האָט גַּעֲקוּקָט אַוִּיפּ זַיְיַהְךְ
מִיטּ פְּרִיד.

— דָּאָס זַיְגַּעַנְעַן הַוִּיכָּן באַאמְּטוּ, — האָט דַּעַר טְרוֹיְמָעַר
זַיְקּ גַּעֲטָרָאַכְּט.

אָון זַיְיַהְךְ זַיְגַּעַנְעַן גַּעֲנַגְנַגְעַן צַוְּיַהְךְ צַוְּזָעַמָּעַן, בֵּין זַיְיַהְךְ זַיְגַּעַנְעַן
גַּעֲקוּמָעַן צֻמּ גַּעֲרִיכְתָּהְיוֹן, אָון אַחֲנָן אַרְיִינְגְּגַעְגַּגְנַגְעַן.

דָּאָן הַאָבָּן דַּי וּזְאַכְּלִיּוֹט אַיְכְּבָּרְגַּעַנְעַבָּן דַּעַם רִיכְטָעַר דַּי
בָּאַשְׁוְלִידְקָוְנְגַּעַן קָעַגְן טְרוֹיְמָעַר ; אָון דַּעַר רִיכְטָעַר האָט אַוִּיסְ
גַּעֲקלָבָּן צַוְּיַהְךְ אַדוֹוְאַקְאַטָּן, אַיְינְעַר זַאְל פָּאַרְבְּרָעַנְגַּעַן דַּי
קָלָגָּע אָון דַּעַר צַוְּיְמָעַר זַאְל באַשְׁיַּצְּן דַּעַם פְּרָעָמָן. אָון
דַּי אַדוֹוְאַקְאַטָּן הַאָבָּן זַיְקּ אַוִּיפְגַּעַהְוִיכְן אַיְינְעַר נַאֲבָּן צַוְּיַהְךְ,
אָון יְעַדְרָעַר האָט פָּאַרְגְּגָרְאַכְּט דַּי טָעַנְוֹת. אָון דַּעַר
טְרוֹיְמָעַר האָט בֵּין זַיְקּ גַּעֲטָרָאַכְּט :

„דָּאָס באַגְּרִימְטִי מַעַן אִים אָון מַעַן נַעַמְתִּי אִים אַוִּיפּ“.
אָון דַּעַר רִיכְטָעַר האָט אַרְיוֹסְגַּעַנְעַבָּן אַ פְּסָקָ, אָז אַוִּיפּ
אַ טַּאְוָול זַאְל אַנְגַּעַשְׁרִיבָּן וּוּעָרָן דָּאָס פָּאַרְבְּרָעַכְן פָּוֹן דַּעַם
פְּרָעָמָן אָון מַעַן זַאְל דָּאָס אִים אַוִּיפְהַעַנְגַּעַן אַוִּיפּן הַאֲלָן,
אָון מַעַן זַאְל אִים לְאָון רִיאַיְטָן אַוִּיפּ אַ פְּעַרְדְּ דַּוְרְךְ דַּי גַּאֲסָן

פֿוֹן דַעַר שְׂטָאַט, אָוּן אַ טְרוּמִיְיטָעַר אָוּן אַ פְּוַיְקָעַר וְאַלְן גִּינְזִיר
פְּאַרְוִוִים.

זַיְנְעַן דֵי אַיְנוֹנוֹאוֹינְעַר פֿוֹן שְׂטָאַט זִיךְ צְוַיְינְפְּגָנְלָאָפָן, אָוּן
זַיְיַה אַכְּבָן גַּעֲלָאַכְּט פֿוֹן אַיִם, אָוּן גַּאנְצָעַ חַבְרוֹת קִינְדָעַר זַיְנְעַן
נַאֲךְ אַיִם נַאֲכְּגַעַלְאָפָן פֿוֹן גַּאֲסַם צַו גַּאֲסַם. אָוּן דַעַם טְרוּמִיעָרָם
הַאָרֶץ אַיְזָה גַעֲוֹעַן אַיְבָּעַרְגָּעַפְּוָלָט מִיטָּפְּרִיד, וְוּאָרִים פָּאָר
אַיִם אַיְזָה דַעַר טָאַוָּל גַעֲוֹעַן דַעַר צִיְיכָן פֿוֹן קִינְגָּס בְּרַכְתָּה,
אָוּן דֵי פְּרָאַצְעַסְיָע — פֿוֹן אַפְּגָעַבָּן אַיִם כְּבוֹד.
זַיְיַה עַר אַיְזָה אַזְוִי גַעֲרִיטָן, הַאָט עַר דַעַרְזָעַן צְוַיְישָׁן עַולְם
אַ מאָן, וְוָסַם אַיְזָה גַעֲקְומָעַן פֿוֹן דַעַם מְדָכָר, וְזַיְיַה עַר אַלְיַין.
עַר הַאָט זִיךְ זַיְיַר דַעַרְפְּרִיטָה אָוּן אַוִיסְגַעַשְׁרִירָעַן צַו יְעַנְעָם :
— פְּרִינְד ! פְּרִינְד ! וְזַיְנְעַן מִיר ? אַיְזָה דַעַם נִיט
אַ שְׂטָאַט נַאֲךְ וְוּלְכָעַר דַעַם הַאָרֶץ בְּאַגְּנָרְטָם ? סָאָרָא גַּסְמָטָה
פְּרִינְדָלָכְבָע בְּאַלְאָבָטִים ! — זַיְיַה מַאֲכָן אַיְן זַיְעַרְעַט פְּאַלְאַצְעַן
סֻעוּדוֹת פָּאָר דַעַם פְּאַרְבִּינְיִיעָר ; זַיְעַרְעַט פְּרִינְצָן בְּאַגְּלִילָטָן
אַיִם ; זַיְעַרְעַט קִינְגָּה הַעֲנָגָט אַן אַן אַוִיסְצִיְיכָעַנְגָּה אַוְפָּה זַיְיַן
בְּרוּסָט אָוּן עַפְנָט אַוְיפָּה פָּאָר אַיִם דֵי גַּסְטְּפְּרִינְדָלָאָקְיִיט
פֿוֹן אַ חִימְלִישָׁעַר שְׂטָאַט !

דַעַר מַאָן, וְוּמְעַן עַר הַאָט בְּאַגְּנָגָט, וְוָסַם אַיְזָה אַזְיַיךְ
גַעֲוֹעַן פֿוֹן דַעַר וְוִיסְטָעַנְיִישָׁ, הַאָט נִיט גַעֲעַנְטְפְּעָרָט. עַר הַאָט
נַאֲךְ גַעֲשְׁמִיכְלָט אָוּן גַעֲשְׁאַקְלָט מִיטָן קָאָפָה. אָוּן דֵי פְּרָאַצְעַן
סִיעַ הַאָט זִיךְ גַעֲצִיְיגָן וְוִוִיטָעָר, אָוּן דַעַר טְרוּמִעָר הַאָט גַעַ-
הַאָלְטָן הוֵיכְךְ זַיְיַן קָאָפָה אָוּן פֿוֹן זַיְנְעַן אַוִינְגָה אַרְוִוְסָגָעָ-
לְוִיכָטָן אַ לוֹיְטְעָרָע פְּרִיד.

קָאַלְיַיל נִיבְרָאָן.

א מעשה מיט א קו

יצחק משה יאַסְלֶם
האט א קו נעקויפט ;
בענטקעט די קו צום דערפֿל —
געמט זי אונן אַנטּוֹויפֿט.

מאכט רב יצחק קולות —
ווערט א ווילד געליהָ ;
אייז די גראבלע זאמדייכּ ;
הייבט א שטוויב זיך אויַת ;
ווײַקלַט ער דאס שטעטלֵך,
דאכט זיך, אָז ס'אָ רוִיךּ ;
טרובּען די „פאָושָׁאַרְנוּס“
מייטן גאנצּן כותּ.

געמען אידן שרייען :
ראָטְעָוּט, סע ברענט !
און די וויבער קוויטשען,
ברעכּן מיט די הענט.

שלעפט שוין ווערד א קויפֿערט
פֿון זיין הויז אַרוּים,
איינער כאָפּט א תורה
פֿון דער אלטער קלויַגּ.

און דעם עק פֿאַרְיִין
לויפֿט די קו אונן לויפֿט ;
יצחק משה יאַסְלֶם
האט א קו נעקויפֿט.

ג. וויננפֿער.

דער משכון

ין א שטאט האבן געווואוינט צוויי גוטע
פרײַנד—מיראָס און קלעאָן. זיי האבן
זיך צוֹאמָען אויפֿגעָה אַדְּעוּמָת, צוֹאָזָ
מען געלערנט און שפֿעטער צוֹאמָען
אַרְוִיסְגֶּעֶפְּאָרְן אַיבָּעָר דָּעָר וּוּלְטָם.
איַצְטָה האָבָן זיך בַּיִדְעָ בְּאַזְעָצָט אֵין
איַין אָוּן דָּעָרְזָעְלְבָּעָר שְׂטָאָט.

מיראָס האָט געהאָט אַ פִּינְה, וּאָס אַז אַוְף אִים געווּעָן
איַן בעַם. נִיְּטָה דָּעָר פִּינְה אָוּן פָּאָרְ/מְסָרְטָ אִים פָּאָר דָּעָם
קענִיג אֵין שְׂטָאָט. האָט דָּעָר קענִיג פָּאָרְ/מְשָׁפְּט מִירָאָסָן צָוָם
טוּוִיט דָּוֶךְ אַוְּפְּהָעָנְגָן.

זָאנְטָ מִירָאָס צָוָם קענִיג :

— אַיך בֵּין אָוּשָׁוְלְדִּיק, נָאָר דָּו גְּלִיבְּסָט מִיר נִיט ; בֵּין
אַיך גְּרִיְּט צָו שְׂטָאָרְבָּן, אֵין זָאָק נָאָר וּוְיל אַיך בֵּין דִּיר
בעַטְן : לָאָזָו מִיך אָפְּ אַוְף דָּרְיִ טָעָג, אַיך זָאָל קָאנְגָּן גַּיְן אֵין
מיַן גַּעֲבָרְטְּשָׁטָאָט אָוּן זָעְגָּעָן זיך מִינְיָן עַלְתָּרָן.

— אָוּן וּוְעָר קָאָן מִיר עָרְבָּ וּזְיָן, אָוּן דָּו וּוּעָטָה האַלְטָן
וּוְאָרְטָ ? — האָט דָּעָר קענִיג מִיט אַ גַּעֲלָכְטָעָר גַּעֲפְּרָעָגָט.

— אַיך וּוְעָל בַּעַטְן מיַן פְּרִיאַנְדָּ קָלְעָאָן, וּוּעָט עָרְ פָּאָר
מִיר אַ משְׁכָּוּן וּזְיָן, — האָט מִירָאָס גַּעֲעַנְטְּפָעָרָט.

דָּעָר הַעֲרָשְׁטָעָר האָט אַ טְּרָאָכָט גַּעַטְאָן אָוּן גַּעַזְאָגָט מִיט
אַ כִּוְטָרָעָן שְׁמִיכָּל :

— רַעַכְתָּ, אַיך לָאָזָו דִּין אָפְּ אַוְף דָּרְיִ טָעָג, נָאָר אַוְיב

דו וועט צו דער צייט ניט. קומען צוריק אהער, וועל איך
דיין פרוינד טויטן אנטשאט דיך.

איו מיראָס אָוועק צו זיין פרוינד און האט געזאגט:
— מען האט מיר פאר/משפט צום טויט. איך וויל אבער
גיאַן אָן מיין געכּוֹרְטְּשְׁטָאָט נאָכְאָמָּל זען זיך מיט מיינע
עלטערן. בעט איך דיך, דו אָלְסְטְּזִיך לְאָזֶן געמען אָן טורמע
פֿאָר אָן ערְבָּ, או איך וועל זיך צו דער צייט צוריקקערן.

— מיט פֿאָרגּעָנִיגּעָן, — האט קלעען אַיִינְגּעָשְׁטִימָט. ער
האט אַרוֹמְגּעָנוֹמוֹעָן מִירָאָסְן גּוֹזְעָנֵט זיך מיט אִים אָן גּעַ
לאָזֶט זיך פֿאָרְשְׁמִידְן אָן קִיְּטָן אָן פֿאָרוּעָן אָן טורמע.

מִירָאָס האט זיך גְּלִיָּך אָוּעָקְגּוּלְאָזֶט אָין זיין גּוּבּוֹרְטָ
שְׁטָאָט. זיינע עלטערן האָבָּן זיך זיינער דערפּרִיטִיט מיט אִים.
ער האט פֿאָרְבְּרָאָכְטָ מיט זוי צוֹוִי טָעָג אָן אוּפְּנָן דְּרִיטָן
טאָג האט ער זיך אַפְּגּוֹזְעָנֵט מיט זיין אָן גּוֹזָאנְט, או ער
וועט זוי שוֹין אִיצְטְּ מִסְתְּמָאָ לְאָגָּג נִיט זען. די מוטער האט
געווֹינְט, זען זיך גּוֹזְעָנֵט מיט אִים, אָן דער פֿאָ
טָעָר האט אִים אַרוֹיְסְכָּגְלִיָּט פּוֹן שְׁטָאָט.

פְּלוֹצְלָונְגָּה האט זיך אַנְגּוּחוּבָּן אַגְּרוּסָעָר שְׁטוּרָעָם. עַם
האט אַנְגּוּחוּבָּן דּוֹנְעָרָן אָן בְּלִיצָן. סְפָּהָאָט אַשְׁמִינְז גּוֹטָאָן
אַ רְעָגָן. פּוֹן די בערג האָבָּן זיך אַ לְאָוּ גּוֹטָאָן שְׁטְרָאָמָעָן
וּאָסְפָּעָר; דּוֹר טִיְּר, ווֹאָסְמָה האט גּוֹפְּלִיסָט אַיְבָּרָן וּוֹעָג, אוֹז
פּוֹל גּוֹוֹאָרָן אָן זיך פְּאַנְאָנְדְּדָעָרְגָּאָטָן. דָּאָס וּאָסְפָּעָר האט
זיך גּוּהָוּבָּן אַלְעָזָה העכָּר אָן האט אַרְאָפְּגּוֹעָטָרָאָן די בְּרִיךְ.
מִירָאָס אוֹז צוֹגְעָקוּמוֹעָן צום ברָעָג — עֲרַשְׁתָּעָט דּוֹר טִיְּר
האט זיך אוּפְּגּוֹעָחוּבָּן. ער האט זיך גּוֹוֹאָרָפָּן אַהֲרָ, אַהֲרָן

געזוכט און ארט, וואו מען קאן אריבערגין דעם טיעד, גע-
רופַן צו הילַף; נאָר אלַץ איז געווען אומוייסט. אונַ קײַן שיפֶל
האָט זיך אוּיך ערנְגִּין ניט געווען. אונַ דער טיעד האָט גע-

רוַוִישַׁט אונַ געַשְׁטוּרַעַמֵּט אַלְעַ שְׂטָאַרְקָעַר אָוֹן שְׂטָאַרְקָעַר.

איַן גְּרוּוּס פֿאַרְצְּוּוּיְפֿלְוָנָג האָט זיך מִירָאַס אַרְיְינְגָּעַר
וּוְאַרְפַּן איַן וּוְאַסְעַר אונַ אַנְגְּעַחוּבָּן שְׂוּוּמְעָן מִיט אַלְעַ כּוֹחַות,
רַאֲנְגַּלְעַנְדִּיק זיך מִיטָּן שְׂטוּרַעַמְדִּיקָן טִיעַד. אונַ אַים איז גע-

לוֹנְגָּעַן צוֹ דֻּעְרָגְרִיכָּן דעם צוֹוִיטָן בְּרָגָג.

ער האָט אַ וּוְילַע אַפְּגָעָרוֹת אונַ אַיְזָן אַוּעַקְגַּעַגְגָּעַן
וּוְיִיטָּר.

וּוְעַן ער אַיְזָן אַפְּגָעָנוֹגָגָעַן עַטְלַאַכְעַט טְרִיטָם, זְיִינְגַּן אַים
אַנְטְּקָעַן אַנְגְּעַקְוּמָעַן גְּלוּנִים אונַ אַים גְּעוּזָאַלְטָט טִיעַטָּן.

— וּוְאַסְפְּאַרְלַאַגְּנָט אַיְזָן פָּוָן מִירָאַס — האָט מִירָאַס
אוַיְסְגַּעַשְׁרִיעַן, — אַיְזָן האָב גַּאֲרַנְשִׁטָּה. מַעַר וּזְיִי דָּאַס לְעַבָּן
הָאָב אַיְזָן נִישְׁטָם, דַּאֲרָפָ אַיְזָן עַמָּה, כְּדִי צוֹ רַאֲטַעְוּוֹן מִין

פְּרִיְינְד פָּוָן טְוִוִּיט. האָט רַחְמָנוֹת אַוִּיפָּ מִין חַבָּר!

הָאָבָן זיך דִּי גְּלוּנִים פַּאֲרַשְׁעַמְט אַן זְיִינְגַּן אַפְּגָעָטָאַטָּן.
אָוֹן מִירָאַס אַיְזָן אַוּעַק זְיִוָּן וּוֹעָג. ער אַיְזָן גַּעַגְגָּעַן גַּעַשְׁוּוֹינַט.
די זָוָן האָט אַים גַּעַרְעַנְט מִיט שְׂרַעְקָלַאַכְעַר הַיְּזָן; די לְוַפְּט
איַן גְּעוּעַן שְׂטִיקָנְד; עַס אַיְזָן אַיְזָן ערְגַּעַן נִיט גְּעוּעַן קִיּוֹן
שָׁאַטָּן, אָוֹן מִירָאַס אַיְזָן גַּעַבְלִיבָּן אַן כּוֹחַות. ער אַיְזָן גַּעַפְּאַלְן
אָוֹן זיך אוַיְסְגַּעַצְוִינְג אַוִּיפָּ דַּעַר עַרְדָּה.

פְּלַוְצְלָוָנָג האָט ער דַּעְרָהָעָרט, וּזְיִי אַ וּוְאַסְעַר פְּלִיסְט נִיט
וּוְיִיט פָּוָן אַים. ער אַיְזָן קוּוּס דַּעְרָקְרָאַטָּן צָוָם נַאֲעַנְטָן בְּרָגָג
אָוֹן האָט דַּאֲרָט גַּעַפְּוָנָג אַ זְּלַבְּעַר-קְלָאַרְן קוּוּאָל, וּוְאַס האָט

געשלאן פון דער ערָד. ער האט זיך אַנְגַּעַטְרוֹן קעָן, אַפְּגַּעַ
פרישט דִּי כּוֹחַות אָוָן גַּעֲשֵׁוִינֶט אָוֹעַךְ וּוּיטָעָר.
פֿוֹן דִּי בִּימְעָר הָאָבָן זיך אַנְגַּעַהְוִיבָן צוֹ לִיְגַּן אָוִיפְּ דִּי
לאָנקָעָם אַלְץ לְעַנְגְּרָעָר שְׁאָטָּנָם.
צְוֹוַיְ אָוּמְבָּקָאַנְטָעָ מְעַנְטָשָׁן זְיַינְעָן גַּעַנְגַּעַן אַיְבָּרָן
וּוְגָן. מִירָאָסָם הָאָט זְיַי אַנְגַּעַיָּאָגָט. פְּלוֹצְלוֹגָן דָּעָרָה עָרָטָעָר
וּוְיַי אַיְנָעָרָ פֿוֹן זְיַי זָגָטָ צָום אַנְדָּעָן:

— אַיְצַט מָזָז מְעָן אִים שְׂוִין אָוְדָאי הַעֲנָגָעָן.
פֿוֹן שְׁרָעָק, אָזְזַיְן פְּרִיְינֶד קָאָן נָאָךְ אָוּמְקוּמָעָן, זְיַינְעָן
צְוֹוַי וּוְיַי פְּלִיגְלָעָן אַוְיסְגָּעָוּאָקָסָן אָוִיפְּ מִירָאָסָם פִּים ...
אוֹן אָט אַיז ער שְׂוִין אוֹן שְׁטָאָט. דִּי שְׁפִּיצָן פֿוֹן דִּי שְׁטָאָט
טִישָׁע טְרוּעָמָס זְיַינְעָן שְׂוִין גַּעַוְועָן בְּאָגְוָלָט מִיטָּדִי שְׁטָרָאָלָן
פֿוֹן דֻּעָר פְּאָרְגִּינִּיעַנְדִּיקָעָר וּוֹן. אַנְטָקָעָן מִירָאָסָן אוֹן אַרְוִוָּס
דֻּעָר פְּאָרְוּאָלְטָעָר פֿוֹן זְיַי פְּרִיְינֶדָם חָווִוָּן.

— צְוַיְיק! — הָאָט ער גַּעַשְׁרִירָעָן צוֹ מִירָאָסָן, לוּוּפְנִידִיק
אִים אַנְטָקָעָן, — דַו הָאָסְטָט שְׂוִין סָצִי וּוְיַי פְּאָרְשְׁפָעְטִיקָט.
אַנְטְּלוּיפְּ! טְרָאָכָט נָאָר וּוּנָן דִּיְיָן אַיְגְּעָנָעָר רַעֲטוֹנָה. ער
הָאָט גַּעַחְאָפָט פֿוֹן שְׁעָה אָוִיפְּ שְׁעָה, הָאָט אַלְץ גַּעַוּוֹאָרָט אוֹן
נוֹיט גַּעַגְּלִיבָטָמָ, אָז דַו וּוּסְטָט פְּאָרְשְׁפָעְטִיקָן. מְעָן הָאָט פֿוֹן אִים
גַּעַלְאָכָט; מְעָן הָאָט פְּאָרוֹזְבָּעָרָט, אָז דַו בִּיסְטָט אַלְגָּנָעָר, אָ
פָּאלְשָׁעָרָה, אָפָּאָרְעָטָעָר. אַבְּעָרָ קִיְּנָעָר הָאָט נִיט גַּעַקָּאָנָט
צְיעַשְׁטָעָרָן זְיַי הַאַפְּעָנוֹנָגָן.

— אָ, אָוִיב סְאַיְזָ שְׁפָעָט, — הָאָט מִירָאָסָם גַּעַזְגָּט, —
אָוִיב מִיְּזָן קָוְמָעָן קָאָן שְׂוִין אִים נִיט רַאְטָעָוָעָן, וּוֹיל אַיז
לְפָחוֹת מִיט אִים אַיְנִינָּעָם שְׁטָאָרָבָן.

און ער האט זיך געללאות לויין.

די זון איז דערזייל שוין אַרונטער. פון וווײַיטן האט
מיראָס שווין דערזען די תלייה, וואָס איז אויפגעשטעלט גע-
וואָן אויפֿן שטאט-פְּלָאיַז, אָן דעם עולם, וואָס האט גערוד
דערט אַרום. ער האט אויך דערזען, ווי מען פִּירט זיין
פרײַינְד אָן ווי מען הייבט אַים מיט אַ שטראַיך אויף דער
תלייה.

מיראָס האט זיך געמאָכט אַ וועג צוישן עולם אָן

אנגעההויבּן שרייען :

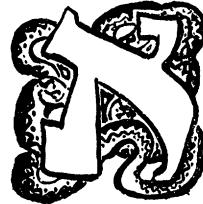
— האָלט ! הענgett ניט ! אַט בין איך דא !

דער עולם האט אַ צייטער געטאן. אָן אַן אַ ווַיְילָע
אַרום זוינען די פרײַינְד אַיינְעַם דעם צוויטן געפֿאלַן אויפֿן
האָלֶן אָן געוווינְט פָּאַר פרײַיד.

דאָס גאנצָע פָּאַלְקָה האט צוֹאָמָעַן מיט זיין געוווינְט.
און דאָס האָרְצָן פָּוּנָם קענִיג אַיז אויך ווַיְיך געווואָרָן. ער
האָט געההוּן ברענגען פָּאַר זיך בִּידָעַ פרײַינְד אָן געזנט :
— איך ווּעַט בִּידָעַ בלְיִיבּוֹן לעַבָּן. אַיכְצָט זע איך, אַיז
ס'אַיז דאַ פרײַינְדשאָפְּט אָן אוֹס'אַיז דאַ ערלְאַכְקִיּוֹת. איך
בֵּין זַכְּבָּר, מיראָס, אוֹז דז בִּיסְטָס אַומְשָׁולְדִּיק. אָן איך בִּידָעַ
לאָזָט מִיךְ אויך ווּרְזָן אַיעַרְפָּד אָן גענִימָן פָּוּן אַיעַרְפָּד
פרײַינְדשאָפְּט אָן גַּעַטְרִיאִיקִיט.

פ. שילדר.

א געשלעג

ין אונט האבן אינגלאך פארשלעפט אויף א לידיקון "לאט" אן אלטן מאטה רצע, אים אונטערגעצנדן, זיך אוימע געשטעלט אין א שורה און געשפּוֹנִי גען איבען פיער. דאס פיער איז גען וואָרֶן אלֵין גְּרוּסָעָר, זיך פַּאֲרָגָאנְגָּנוּ פָּוּן פִּיכְבְּטָן מַאֲטָרָץ מִיטָּא גַּעֲדִיכְטָן רְוֵיָּה, גַּעֲנָאָקְטָן, אַפְּגָעָי גָּאָסָן דֵּי אִינְגְּלָאָךְ מִיטָּא קַוְּפָעָרְגָּנוּמָן שְׁיִין. דֵּי אִינְגְּלָאָךְ האָבָן גַּעַטְאָנְצָטָן פָּוּן פְּרִיְּד אָוּן גַּעַצְיָינְטָן מִיטָּא דֵּי פִּינְגָּעָר אוּיפָּה דֵּי פִּיעָרְדִּיקָּעָ שְׁפִּיצָּן:

— אָבָעָר אִיצָּמָן, וּועָר וּועָט אִיצָּט אַרְיבְּעַרְשְׁפְּרִינְגָּנוּן? — אַיר! — הָאָט אִינְגָּל זיך אַרְוִיסְגָּעוּרְקָט, גַּעַמְאָכָט אוּיפָּה צְוִירָק עַטְלָאָכָע טְרִיטָם, זיך אָלֵן גַּעַטְאָז. הָאָט דָעָר פְּלָאָס אִים אַשְׁפָּאָר גַּעַטְאָן אָין פְּנִים אַרְיִין אָוּן אִים צְוִירָק גַּעַהְאָלָטָן.

— שְׁפִּינְגָּ בְּעַסְעָר נִיט! — האָבָן אִים עַטְלָאָכָע אִינְגָּלָך אַפְּגָעָרְעָדָט, — דֵי הוּיוֹן וּוּלְעָן זיך בֵּי דֵיר אַנְכָּאָפָּן! — דָאָגָהָעָט נִיט פָּאָרְמִינְעָ הוּיוֹן! — אִין סְאִינְגָּל גַּעַן וּוּאָרֶן נַאֲך אִינְגָּעָשְׁפָּאָרְטָעָר, וּוּעָן דֵי חְבָרָה האָבָן זיך אַגְּנָעָה הוּיְבָן וּוִיצְלָעָן.

עד הָאָט זיך גַּעַהְאָלָטָן אָין אִין פָּאָרְמֻעָסָטָן, גַּעַמְאָכָט דָעָם אַנְשְׁטָעָל, אָז אָט שְׁפִּינְגָּט עָר, אָוּן וּוּאָס לְעַנְגָּעָר דָאס פָּאָרְמֻעָסָטָן זיך הָאָט גַּעַדוּעָרְטָט, אַלְעָן שְׁוּעָרְעָר אִי בֵּי אִים

געווארן דער מוט און ער איז געליבן שטיין אויפן זעלבן
פלאַץ.

— איר ווייסט? — האט אינער אָז עצח געגעבן, —
או מ'טוט זיך אָז נאָסע שמאמטעם, קען מען דורךגיאַן
ס'גרעטען פיעער.

— און ס'שאָדט ניט?

— ער איז גערעכט! — האט זיך אָדריטער אַנְגֶּרְוֹפֶן,
— כ'חאָב אַלְיִין געוען, ווי אָפּוּרְלָעְשָׂעֶר האט אַוְיפּן פְּנִים
זיך אַרוֹפּגֶּנוֹוָאָרְפּן אָנָּסָע שְׁמָאָטָע אָונָ ער אַיז אַרְיִין אֵין
פֿיעֶר. דְּאָס פֿיעֶר האט אַזְוִי גַּעֲפְּלָקְעָרְט, אוֹ מַעֲנְטָשָׂן הַאָבָּן
אָבלָּאָק פָּוּן דַּעֲרוֹוִיטָנָס ניט גַּעֲקָעָנָט צַיְנְשְׁטִין!

צַוְויִי אַינְגֶּלְאָךְ הַאָבָּן גַּעֲבָרָכֶט אָשְׁטִין, אַימְּצָעָן
טרָאָגָן צָום פֿיעֶר, אַוְיפּגֶּהָוִוָּן, מִיטָּן גַּאנְצָן כּוֹחַ אַיְם אָ
שְׁלִיְידָעֶר גַּעֲטָאָן אַיז בְּרַעֲנַנְדִּיקָן מַאֲטָרָאָצָן. טְוִיזְנָטָעָר פָּוּנָר
קָעָן הַאָבָּן זיך אָשָׁטָע גַּעֲטָאָן, גַּעֲפָאָלָן אַיז דַּעַר נַאֲכָט, ווי
שְׁטִיעָרָן. די אַינְגֶּלְאָךְ הַאָבָּן זיך גַּעֲשָׁאָטָן אַיז אַלְעַ זְוִיטָן, גַּעַנְ
כָּאָפְּט מִיטְ דִּי הָעַנְטָן דִּי פָּוּנְקָעָן. דְּאָס פֿיעֶר האט זיך אָהיַב
גַּעֲטָאָן, אַוְיסְגֶּעוֹוָאָקָטָן, ווי אָזֵיל אַיז אַרְוֹס דָּעַם זַיְל הַאָבָּן
צַעְגְּלִיטָעָן צַיְנְגֶּלְאָךְ גַּעֲלָעָקָט דְּאָס ניט דַּעֲרַבְּרַעְנָטָעָן שְׁטוּרָוּ.

דְּאָס אַינְגָּל, ווֹאָס האט אָז עצח געגעבן מע זאל זיך אָנְנָ
טָאָן אָנָּסָע שְׁמָאָטָע, האט עַרְגַּעַזְדוֹוָאָו אַוְיפּגֶּהָוָוָת אָז
אַלְטָט קְלִיָּה, עַם אַיְינְגָּעַטָּוָנְקָט אַיז ווֹאָסָעָר, זיך אַיְינְגֶּהָוִילָט
אֵין דָעַם פָּוּן קָאָפָט בְּיוֹ אַיבָּעָר דִּי פִּים, אַיז אַיְידָעָר אַיְמָצָעָר
הָאָט זיך גַּעֲכָאָפְּט, אַיז ער שְׁוִין גַּעַוְועָן אֵין פֿיעֶר.
עם אַיז גַּעְוָאָרָן מִיט אַמְּאָל שְׁטִיל. די אַינְגֶּלְאָךְ זַיְנָעָן

געבליבן שטויין און אטעם, געוזען, ווי די פֿלעמלאָך הילַן זיך
ארום דעם קליעד, זיינען זיי זיכער געווואָרַן, או דאס אִינְגֶל
ברענט. אִינְסְטִינְקְטְּיוֹו האָט יעדערער געכָאָפֶט ווֹאָס סְאיַז
אִים געקוּמָעַן אֵין דער האָט אַרְיִין, אָונַן גענוּמָעַן לְעַשֵּׂן דָּאָס
פייעַר. דָּאָס אִינְגֶל אִיז דערוֹויל אַרְיִים, אַרְאַפְּגָ�וּוָרְפָּן פָּוּן
זיך דָּאָס קליעד, ווֹאָס האָט זיך געסְמָאַלְיָעַט אָונַן אַלְעַן אֵין אִים
הָאָט גַּעֲשִׁירַעַן: "בֵּין אַיך נִיתְּנִית קִיּוֹן בְּרִיחַ?"
אלע האָבָן אִים אַרְומְגָעַרְיְּנְגָּלְט, באַוְאַונְדָּעַרט, אָונַן אַיִּיד
געַר האָט אַ פֿרְעָג גַּעַטָּן:

— עַם האָט דִּיך דַּעַמְּאָלְט נִית גַּעַבְּרִיט?
אַ מַאְמָע אִיז אַוְיסְגָּעַוְאָקְסָן אוּיפָּן "לְאָט", גענוּמָעַן רַוְּפָּן
אַיר זונְדָל. די אִינְגֶלְאָך האָבָן זיך דערמָאַנט, אוֹסְאיַז צִיְּתָן
כוּ גַּיְן שלְאָפָּן אָונַן אַיְנְצִיקְוִוִּי גענוּמָעַן פָּאַרְשְׁוּוֹינְדָן.
דער מַאְטָרָצִיך האָט גַּעַבְּרָעַנט. עַם אִיז גַּעַוְאָרָן אַלְעַן פְּנִי-
סְטָעָרָעָר. די שְׁמָחָה אִיז מַיְתָאָמָּל ווִי פָּאַרְשְׁטָעָרָט גַּעַוְאָרָן.
די אַיְבָּעָרְגָּעַבְּלִיבָּעָנָע אִינְגֶלְאָך האָבָן זיך גַּעַוְעַצְת אַוְיפָּן אַ
שְׁטִוִּין, גַּעַקְוֹקָט ווִי דָּאָס פִּיעַר ווּעָרָט אַלְעַן קְלֻעָּנָעָר אָונַן
גַּעַשְׁוּוֹיגָן.

— אַיר ווּוִיסְטָן, — האָט זיך אַיְגָעָר אַגְּנָעָרוֹפָּן, — אַיִּינְ-
דיַאנְעָר, אוֹ זַיְן כָּאָפָּן אַ ווּוִיסְטָן, צְעַלְיִינְגָּן זַיְן אַ פִּיעַר אָונַן
ברָאַטָּן אִים אָפָּן.

זַיְן זיינְעַן נִיתְּנִית קִיּוֹן קְרִיסְטָן, — האָט זיך אַ צְוַוְיִיטָעָר
אַגְּנָעָרוֹפָּן.

— אַיִּידְן זיינְעַן אוֹיך נִיתְּנִית קִיּוֹן קְרִיסְטָן — האָט אַ דְּרִי-
טָעָר אַרְיְינְגָּעַוְאָרְפָּן.

— איך בין א אich, — האט דאס אינגל, וואס איז דורך-גענאנגען ס'פיעעה, זיך אַנגערופֿן און זיך אַיבערגעזעט פֿז אײַן שטיין אויפֿן שטייטן.

— „שאָראָפּ, שיינִי!“ — האט זיך א גראָסער שיינְגֶעָצֵל, וואס האט ביז אַיצְט גַּשׁוֹוְיגַּן, זיך אַפְּגַּעַרְפּן.

— „אי, זוואַי, מאַי בעקי!“

— אָזוּי רעדָן אַידָּן!

— שאָראָפּ אַליַּין!

— ווילְסְטַט זיך „פֿוּיטַן“?

— און דו מײַנְסְטַט, איך האָבּ מָוָרָא פֿאָר דִּיר, דו?

— „קָאָם אָז!“ — האט דער שיינְגֶעָץ אַרְאָפְּגַּעַוּוֹאָרְפּן ס'רָעָל.

— „אַל רִיּוּת!“

זוי זוינְעַן בַּיַּדְעָ אַפְּגַּעַשְׁפּוֹנוֹנְגַּעַן אַיְינְגַּר פֿוֹן צוּוּיְיטַן, גַּעַשְׁטָאנְגַּעַן ווי צוּוּיְהַעֲנָר אָוָן זיך פֿאָרְמָאָסְטַן. די אַיבָּעָדָה אַיְנְגָּלָאָךְ הַאָבָּן זוי אַרְוָמְגַּעַרְיְּגָּלָט, גַּעַגְּבָּעָן עַצְוֹת, גַּעַזְּרָאָטָה דַּעַם שיינְגֶעָץ עַר זָאָל זיך אַפְּרָעְכַּעְנָעַן אָוָן מִיט אָוּמָּר גַּעַדוֹלָד גַּעַוּוֹאָרָט דַּעַר „פֿוּיטַן“ זָאָל זיך אַנְהָיְיבָּן. די שְׁלַעַגְּנָרָם הַאָבָּן גַּעַטְשָׁאָטְמָעוּוּת, שְׁטִיעַנְדִּיק אָוִיפּ אָז אָרטַט, אַרוּסְגָּעָד שְׁטַעַקְטַּדְיַה דַּי הַעֲנָטָה. אַיְבָּ, דָּאָס אִידְיָוָשׁ אַיְנְגָּל, האָט זיך מִיט אַמְּמָאָל אַ בִּיגְ גַּעַטְאָן, מִיט אַיְן צִי פֿוֹן קַעְרָפְּעָר גַּעַשְׁטָאנְגַּעַן בַּיּוֹם שיינְגֶעָץ אָוָן אִים פֿאָרְפָּאָרָן אַונְטָעָר דַּעַר נַאֲמָבָּעָ, או יְעָנָעָנָעָן גַּעַרְפְּרָעָנָעָן אַיְינְגַּר אַנְטָקְעָן צוּוּיְיטַן, אָוָן וואָס אַפְּוִיסְטָל האָט זיך פֿאָרְמָאָסְטַן אַיְן אַ פְּנִים אַרְיוֹן, האָט עַם תְּמִיד גַּעַ-

טראפּן אין א לויידיקן פְּלאַזֶן. איזיבּ הָאָט זיךְ געטשאָטְטוּוועט דעם צוֹווִיָּטָן אונטערן האָרְצָן, הָאָט יְעַנֵּעֶר זיךְ אֲבִיגִיל גַּעַטְאָן, גַּעַוּאָלָט אַוִּיסְמִידָן דעם קְלָאָפּ — אַיזוּ ער אִים פָּאָרְפָּאָרְן אַין אָן אוֹיגֶן. דער שיינְגָעָץ אַיז עַטּוֹוָסּ צַעְטוֹמָלָט גַּעַטּ וּזְאָרְגּ, גַּעַזְשָׁמוּרָעָט מִיטּ דִי אָוָגָן, הָאָט אַיזְבּ גַּעַהְאַלְטָן אַין אַיזְנָן האָמָעָרָן מִיטּ דִי פִּוִּיסְטָלָאָךְ, וּוואּ ער הָאָט נָאָר גַּעַטְרָאָפּן. אַ שיינְגָעָץ הָאָט אַיזְבּ אַונְטָעָרָגָעָשְׁטָעָלָט אַ פּוֹסּ, הָאָט ער זיךְ אֲצִים גַּעַטְאָן אָזֶן וּוֹעֵן אַיזְבּ הָאָט זיךְ גַּעַוּאָלָט אַוִּיפּ-הִיבְּן, הָאָט מַעַן אִים נִיטּ גַּעַלְאָזָט, צְוִירִקּ אַשְׁלִיְידָעָר גַּעַטְאָן אָן דְּרִיעָדָה, זיךְ אַרוּמְגַעְנוּמוּן אַין אֲרָאָה, גַּעַטְאָנָצָט, גַּעַטּ שְׂרִיעָן:

— „אי, ווֹאַי, מַאי!“

— אַלְעַ אַוִּיפּ אַיזְנָעָם? — אַיזְ אַונְטָעָרָגָעָלָאָפּן אַ יְוָנָגּ, וּואָסּ אַיזְ דּוֹרְכְגָעָנָגָעָן דעם „לְאָט“ — שְׁעַמְעָן מַעְגָּט אַיר זיךְ, „יוֹ רַעַםְקָעַלוֹ!“

— אַיר בֵּין גְּרִיּוֹת צָו „פִּוִּיטָן“ יְעַדְן אַיזְנָעָם פּוֹן זַיִ! — אַיזְ אַיזְבּ אַוִּיפּגָעָשְׁפָּרוֹנָגָעָן, זיךְ אַפְּגָעָשְׁאָקְלָט פּוֹן דִי קְלָעָפּ אָזֶן סְ'חָאָט אִים פָּאָרְדָּרָאָסָן, וּואָסּ דִי שְׁקָאָצִים צַעְלוּוֹפּן זַי. אַפְּאָטָאָשָׁו.

דדר זוינט זואס איז בעזען אין כעס

קְלָאָרְזּוֹויִם פִּינְקָלֶט דַּעַר שְׁנֵי אֲוִיפָה דַּי פַּעַלְדָּעָה, בְּלוּי
אייז דַּעַר הִימָּל, אָוּן דַּעַר ווִינְגַּט גִּיט אֲזֹוי אַרְסָום אַפְּרָמָאמְטָעָר-
טְּשֻׁעָר אָוּן וּוּכְתָּן אַרְטָם וּוּאוּ זִיךְ אַפְּצָרוּעַן. דַּעַרְעַזְעַט עַר דַּאְרָטָן
זְוִוִּיט, וּוּאוּ דַּעַר הִימָּל גִּיט זִיךְ צְנוּנִיפָּמִיטָן פָּעָלָד, שְׁטִוִּיט אַ
דְּעָמָב. טְּרָאָכָט זִיךְ דַּעַר ווִינְגַּט: „אָוְנְטָעָרָן דְּעָמָב וּוּל אִיךְ
זִיךְ לִיְגַּן אַפְּרוּעַן“. הָאָט עַר זִיךְ קְוִים דַּעַרְשָׁלָעָפֶט צַו יְעַנְעָם
אַרְטָם אָוּן אֲזֹוי אָן כּוֹחַת אייז עַר אַנְיְדָעָרְגָּעָפָלָן אַונְטָעָרָן
דְּעָמָב.

— ווֹאָס פֵּאַר אַ חֲכָם הַאָט וַיַּד עַמְּדָרְטָן אַנִּידָעֶרְגָּעַ
לְיוֹנְגַּת ? עַמְּ שְׁטוּכְּט מִיר אַזְוִי אַוְיךְ פָּוּן קַעַלְתָּ אַיְן דִּי שְׁפִיעַ
וּאֲרַצְלָעַן !

— זיו ניט איזו שלעכט, טוייערער דעם ! איך בין אז אלטער ווינט, א גייר, היינטיקם יאר האב איך געווילט ווינטערן אין די שטעט, איז פולצונג געוווארן אין אדיגע, האט מיר דארטן איזו פארכאפט דער אטען, איז איך בין קומיס אנטלאפּן אין די פעלדער.

ענטפערט אים דער דעם אביסל שווין וויכער :
 — טיעידער ווינט ! ס'אייז מיר איצטער זיינר ניט גוט
 אויפן הארצן. גראד צו ווונטער צו בין איך געליבן אַ
 אַקעטער, אָן אַ שום בלאלט אויף די צווייגן און ווען איך זאל
 ניט היינן די וואָרטלען אַין דער ערֵד, ווער וויימ, צי וועל
 איך נאָך קענען אָפלעבן אַין פְּרִילְוָנָג. גַּיְבָּעַם, טִיעָרָעַר,
 צו אַבְּיסָלָעַ ווַיְוַתְּרָעַ. דָּרוֹמָן לִיגְט בַּיּוֹם ווְעַג אַ שְׁטִינֶן,
 ווּסְטוּן זיך אויף אַים צוועצָן אָפְּרוּעָן.
 גַּיְטָעַר, גַּיְטָעַר, עֲרַשְׁתָּעַר דָּרְעוּתָעַר, ווֹי עַם לִיגְט בַּיּוֹם

זוייט פון וועג דער שטיין — אַ גְּרוֹיסָמֶר אָוֹן אַ שְׁטוּמָעָר. האט ער זיך אויפֿ אִים צָנוּעָצֶט, אַרְיִינְגְּעָלִיגְּט דֵּי חָעָנֶט אָן אַרְבָּל אָן אַרְבָּל אָוֹן גְּעוּוֹאַלְט שָׁוֹן אַיְינְדְּרָעְמָלָעַן. האט דער שטיין דערפֿילְט, אָז עַמְּצָעָר זִיכְּת בַּי אִים אַוִּיפֿ פְּלִיאַצְּעַ, דָּעֶרְלָאָנְגָּט עָר אַ ברְוָם וַיְיָ פָּוָן אַונְטָעָר דָּעָר נָאָז :

— וּוּעָר אָיוֹן דָּאָרְטָעָן ?

— אַיך .

— וּוּעָר אָיוֹן דָּעָר „אַיך“ ?

— דָּסֶם בֵּין אַיך, אָן אַלְמָטָר וַיְיָנָט, אַ גְּיֻיעָר. הַיּוֹנְטִיקָם יָאָר הַאָב אַיך גְּעוּוֹאַלְט וַיְיָנְטָרָן אַיְן דֵּי שְׁטָעָט, אָיוֹן פְּלוֹצְלָוָג גְּעוּוֹאָרָן אָן אַדְלִיגְּעַ, האט מִיר דָּאָרְטָן פָּאָרְכָּאָפְּט דָּעָר אַטָּעָט אָזּוֹי, אָז אַיך בֵּין אַנְטָלָאָפְּן אַיְן דֵּי פְּעַלְדָּעָר, הַאָב אַיך גְּעוּוֹאַלְט זָוָן לִיְיָנָן אַפְּרוּעָן אַונְטָעָרָן דָּעָמָב, האט דָּעָר דָּעָמָב גְּעוּוֹאָגָט, אָז אַיך דָּרִיךְ אִים צָוְפִּיל אַוִּיפֿ דֵּי וַיְאָרְצָלָעַן אָן זִיְּנָעַן וַיְאָרְצָה-לָעַן זִיְּנָעַן אִים טִיעָר וַיְיָ דָּסֶם לְעָבָן ...

— וַיְאָרְצָלָעַן, שַׁמְּאָרְצָלָעַן ! ...

דָּעָר שְׂטִיִּין האט פִּינְט גַּעֲהָאָט אַלְעָמָעָן, וּוּאָס קָאנָעָן גִּיְיָן אָוֹן דָּעָר וַיְיָנָט האט עַמְּטָן נִוְתָּגָעָוָסָט.

גִּיְיָט זִיך דָּעָר וַיְיָנָט אָזּוֹי מִיטָּן וּוּגָעָ, אַוּדָאי אַ שְׁעָה צִוְּיָּת, אָוֹן קִיְּין כּוֹחַ האט עָר שְׁוִין נִוְתָּגָעָוָסָט. דָּעָרְזָעָט עָר, עַמְּטָן שְׂטִיִּיט אַ גְּרוֹיסָעָ קְרָעְטְּשָׁמָעָ מִיטָּן אַ גְּרוֹיסָן, רְוִיְּטָן גָּאנִיק. טְרָאָכָט עָר זִיך : „אַיך וּוּעַל אַ פְּרָעָג טָאָן בַּיִם קְרָעְטְּשָׁמָעָר, צִי אַיך מַעַג זִיך אַפְּרוּעָן בַּי אִים אַוִּיפֿ גָּאנִיק“. גִּיְיָט עָר צָוָם טִיר אָוֹן קְלָאָפְּט אָז :

— בָּאַלְעָבָאָס !

עַנְטָפָעָרָט אִים קִיְּנָעָר נִוְתָּגָעָוָסָט, הַיְּבָט עָר זִיך שְׁוִין אָז בעָטָן מִיטָּן אַ וַיְיָנְעָנְדִּיקָן קוֹל :

— בָּאַלְעָבָאָס !

דָּסֶם מָאָל האט מעָן אִים אַוִּינָה נִוְתָּגָעָוָסָט. דָּעָר

קרעטשמער איז געלעגן אויפן אויעוון און געהלאפֿן. צום
מאرك אין שטאט פאָרֶן דאָך די פּוַיְעִירִים מאָגְנִיטִיק, און דאָם
אייז געווען דינסְטִיק, האָט זיך דער קרעטשמער באָטְרָאָכְטַּ
— וויבאָלְד אָז קִין דּוֹרְכְּפָאָרְאָרְעָר זַיְנָעָן סִי ווַיְיַדְּנִיסְטִיק נִיטָּא
וועל איך זיך גָּאָר לֵיְגַּן אָוִוָּן שְׁלָאָפֿן.

עפְּנַט אָוִיפְּ דּוּר ווַיְנַט פָּאָמְלִינְקָעָם די טִיר, שְׁטַעַקְט
דֻּעַם קָאָפְּ אַיְן שְׁטוּב אָרְיִין, עַר ווַיְלָא קָוק טָאָן, ווָאָם אַיְז
דָּאָרְטַּן.

דָּעַרְוַיְיל האָט אָוִיפְּן קְרַעַטְשְׁמַעַר גַּעֲנוּמָעַן בְּלָאָזְּן אַקָּאָלְ
טָעַר ווַיְנַט אַונְטָעָרָן קָאָלְנָעָה, אַיְז עַר אַרְאָפְּגָעָשְׁפָּרוֹגָעָן אָוִי
סְעַר זִיך פָּוָן אָוִוָּן מִיט אַגְּשָׁרְיוּי : —
— אַי, ווַיְיַצְּרַזְּ מִיר נִיט, אַצְּקוֹזְוַיְנַט ! די טִיר אַיְז אָפְּן !
דּוּר ווַיְנַט האָט קְוִים אַרְוִיְסְגַּעַכְּפַט דֻּעַם קָאָפְּ פָּוָן
צְוִישָׁן טִיר, עַר האָט גַּעֲנוּמָעַן לַיְוִפְּן אָן אָן אַטְמָעַם מִיטָּן ווְעַג
אַזְּן הִינְטָעָר זִיך הַעֲרָת עַר ווַיְיַדְּרַעְתָּ קְרַעַטְשְׁמַעַר שְׁרִוְיט אַזְּן
שְׁילַט זִיך.

דּוּר ווַיְנַט אַיְז אַיְן כְּעַם גַּעֲוָאָרָן אָוִיפְּ דּוּר גַּאנְצָעָר
וּוְעַלְתָּ. עַר האָט גַּעֲנוּמָעַן בְּלָאָזְּן מִיט אלְעַ כּוֹחוֹת. נַאֲכָדָעַם
הָאָט עַר אַנְגָּעָהָיִבְּן פִּיְּפָן, בְּלָאָזְּן אַיְז פִּיְּפָן, פִּיְּפָן אַזְּן בְּלָאָזְּן,
אַזְּן עַם אַיְז גַּעֲוָאָרָן אַזְּ�וּעָרָכְעָ אַזְּן עַם אַיְז גַּעֲוָאָרָן אַזְּן
דְּרוֹיְעָנִישׁ, אַזְּן אַפְּיַעַנִּישׁ, אַזְּן אַשְׁרִיְעָנִישׁ ; אַזְּן דּוּר שְׁנִי
הָאָט זִיך גַּעֲנוּמָעַן דְּרִיְעָן אַזְּן ווְאָרְפָּן אַזְּן אַזְּוִי ווְיִסְעָ
הַאֲנְטָעָכְעָר ווְאַלְטָן אַרְוָמְגַעְפְּלוֹגִין אַזְּן דּוּר לוֹפְּטָן. אַזְּן דּוּר
וַיְנַט האָט אַנְגָּעָהָיִבְּן ווַיְיַנְּגַעַן. דּוּר ווַיְנַט האָט פָּאָרְשָׁאָטָן
אלְעַ ווְעַגְן. די פּוֹרְמָאָנָעָם, ווָאָסְטָן ווַיְיַנְּגַעַן גַּעַפְּאָרָן אַזְּן ווְעַגְן
הַאֲכָן אַפְּגָעָשְׁפָּטְעָלָט זַיְעָרָע פְּעָרָד. מַעַן זַעַט נִיט, ווְאָחָהָן זִיך
פָּאָרָן. שְׁטִיְעָדִיק בַּיְזַיְעָרָע ווְעַגְעַנְעָר סְחָוָרָה, הַאֲכָן זִיך
אַונְטָעָרָגְעָשְׁפָּרָוָנָגָעָן, גַּעַקְלָאָפְּטָ מִיט די העַנְטָ אַונְטָעָר די
פָּאָכְוּעָם אַזְּן גַּעַוְוָאָנְדָעָרָט זִיך :

— סאָר אַ שטּוֹרֶעֶם ווֹינְטַ !
— סאָר אַ ווִיכָּעֶר !
— קִיְּנְמָלֵּה האָט נָאָךְ נִיט גַּעֲטָרָאָפָּן אֹזְזָוּרָוּכְּ !

און אין ערגעין אַ קלְיָין אָרִים שְׁטִיבָּעָלָעַ, ווֹאָס אַיּוֹ גַּעַשְׁתָּאָנָּעַ בַּיִּים עַק שְׁטָמָטַּת, האָט גַּעַוּוֹאַיְנָת אַן אַרְיָעַ פְּרוֹי מִיטַּ צְוַויַּי קִינְדָּעָרְלָאַךְ . דָּעַר ווִינְגַּט האָט פָּאַרְשְׁטָאָטַּן מִיטַּ שְׁנִיַּי דָּסַּן גַּאנְצָע שְׁטִיבָּעָלָעַ. די קִינְדָּעָרְלָאַךְ האָבָּן זִיךְ גַּעַזְטָוְילְיעַט צַו זַיְעַר מַטְעַר : זִיךְ האָבָּן זִיךְ גַּעַשְׁרָאָקָן פָּאָרָן ווִינְגַּט. די מַאְמָעַ האָט זִיךְ גַּעַגְלָעַט אַיבָּעָר די קִעְפָּעָלָאַךְ אַן גַּעַוּוֹאָלָט אַיְינְשְׁלָעָפָּעָרָן, עַס האָט אַכְּבָּעָר גַּעַקְלָאָפָּט דָּעַר ווִינְגַּט אַין די פָּעַנְסְּטָעַר אַן נִיט גַּעַלְאָזְן שְׁלָאָפָּן.

— מַאְמָעַ, גַּיְיַ בָּעֵט בַּיִּים ווִינְגַּט, עַר זָאָל נִיט קְלָאָפָּן אַזְוַי אַין די פָּעַנְסְּטָעַר !

דָּעַר ווִינְגַּט אַיּוֹ גַּעַשְׁתָּאָנָּעַ הַינְּטָעָרַן ווָאָנְטַּמְּ, עַר האָט גַּעַהְעָרַט ווֹאָס די קִינְדָּעָרְלָאַךְ פָּאַדְעָרָן פָּוֹן זַיְעַר מַאְמָעַן, עַס האָט אַיְם פָּאַרְקָלָעַטְמַט דָּסַּן הַארְץ, דָּעַר גַּטְעַר ווִינְגַּט אַיּוֹ אַכְּבָּעָר גַּעַוּוֹעַן אַין כֻּם אַוִּיפְּ דָּעַר ווּעַלְתָּן.

— מַאְמָעַ, גַּיְיַ בָּעֵט בַּיִּים ווִינְגַּט, עַר זָאָל נִיט ווִינְגַּעַן אַזְוַי אַין קוּיְמָעַן.

די מַאְמָעַ האָט אַוִּיפְּ גַּיְיַ אַנְגָּעָטָאָן די פָּאַטְשְׁרִילָעַ, זַי האָט אַוִּיפְּגָעָפָּנְטַּד די טִירְפָּוֹן פִּירְהָוּזְוּ : עַס אַיּוֹ פָּיְנְסְּטָעַר. האָט זַי זִיךְ אַוִּועְקָנְגָּשְׁטָעַלְטַּא אַוִּיפְּ' שְׁוּעָל אַן גַּעַזְאָגָט אַין דָּעַר פִּינְסְּטָעָרְנוּשְׁ :

— ווִינְגַּט, ווִינְגַּט, הַעַר אַוִּיפְּ צַו זִיךְ אַין כֻּם ! האָט אַיְרַע דָּעַר ווִינְגַּט נִיט גַּעַהְעָרַט. עַר האָט זִיךְ נָאָךְ מַעַר צְעַבְּיוּזָעַרְט אַן אַשְׁאָט גַּעַגְגָּבָן דָּעַר מַאְמָעַן אַיּוֹ פְּנִים אַרְיָין אַ פּוֹלְן הוּיְפָן שְׁנִי. האָט די מַאְמָעַ אַפְּגָעָוּוֹיְשָׁט דָּעַם שְׁנִיַּי פָּוֹן פְּנִים אַן גַּעַזְאָגָט צָוּם ווִינְגַּט אַ צְוַיְיָטָן מָאָל :

— ווינט, גוטער ווינט, באטראכט דיך וואס דו טומט !
האט איר דער ווינט דאס מאָל אויר ניט געהרט, נאָר
אין פנים האט ער שוין מיט שניי ניט געשאָטן.
האט די מאָמע ויך דעמאָלט געווענדט צום ווינט מיט
טרערן אין די אויגן :
— ווינט, טיעער ער ווינט, טו צוליב די קלינע קינדר-
לאָך וועגן !
אייזער ווינט באָלד שטיילער געוווארן. דער שניי האט
ביסלאָכוּיו אוייפגעעהרט צו שיטן. הינטער די ראנַפֿון די
שטייבור האט ויך נאָך געהרט אָפארשטייקטער געוווין,
נאָר אליע שטייל אונַ שטיילער, ביז ער האט אינגעאנַצְן אוייפ-
געהרט.
דער ווינט האט ויך איבערגעבעטן...
משה קולבאק.

